

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר הַזֹּהַר

שִׁחְבֵר הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֹּהַר", "זֹהַר תְּדֻשׁ", "תְּקוּנַי הַזֹּהַר"

מְנַקֵּד

- כֶּרֶךְ סָג -

זֹהַר תְּדֻשׁ יִתְרוֹ - גִּישׁא

דף מ"ט ע"ב - דף ס"א ע"א

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פֶּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחַלֵּק לְשָׁנָה אַחַת וּלְשָׁלֹשׁ שָׁנִים

מוֹפֵץ לְלא מִשְׁרֹת רוּחַ כֻּלָּל וְעִיקַר
לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּדַקּוֹת סְפּוּרוֹת בְּלִבְד תִּזְכָּה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבָּא

גְּסֵדֵר, נְעֵרָף וְהוּגָה מִחֵן שׁ, בְּנִקּוּד וּפְסוּק מְלֵא, עִם מְרָאָה מְקוּזָמוֹת,
בְּחִלּוּק קְטָעִים לְפִי הָעִנְיָנִים, בְּאוֹתֵיזוֹת גְּדוּלוֹת וּמְאִירוֹת עֵינַיִם

יִוצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בְּעִידָה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תוֹבֵב"א
כְּסִילוֹ תִשְׁעֵ"א לִפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאריז"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב כהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

וְעַל רִזָּא דָּא פְּתִיב, (ישעיה כב יד) אַם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמְתּוּן. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שם כח יח) וְכִפֹּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת. תְּבַר הַהוּא קְיִימָא דִּילְכוּן. אֶת מוֹת, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (בראשית לב כא) כִּי אָמַר אֶכְפֹּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה, אֲבִטֵּל רוּגְזִיָּה. כְּדִין הַהוּא בַּר נָשׁ אֲזִיל לְהַהוּא עֲלָמָא נָקִי מֵהַהוּא חוּבָה, דְּהָא קַבִּיל עֲנֻשִׁיָּה בְּהַאי עֲלָמָא.

וְכִי תִימָא, הִיכִי מִשְׁמַע דְּבְּהַאי עוֹן אֲשֶׁת אִישׁ מִשְׁתַּעֵי קָרָא. דְּכִתִּיב הֶכָּא אַם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה, וְכִתִּיב הֵתָם בְּאִיסוּר אֲשֶׁת אִישׁ שְׂזִינְתָּה, (במדבר ה לא) וְנָקָה הָאִישׁ מֵעוֹן. וְכִתִּיב גַּבְי אֲבִנָּר (ש"ב ג ח) וְאִישׁ בִּשְׁת, וְתַפְקֹד עָלֵי עוֹן הָאִשָּׁה הַיּוֹם. אִי נָמִי, (ישעיה כב לו) וְהִנֵּה שְׂשׁוֹן וְשִׁמְחָה הָרַג בְּקָר וְשַׁחַט צֹאן אֲכוֹל וְשָׂתוּ, וְכִתִּיב הֵתָם (משלי ל כ) אֲכָלָה וּמִחַתָּה פִּיה, וְכִתִּיב (בראשית לט ו) כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל.

וְכִתִּיב (משלי טז יח) מִי פָּתִי יִסֵּר הֵנָּה וְחָסַר לֵב וְאָמְרָה לוֹ. מִיָּם גְּנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלָחֵם סִתְרִים יִנְעָם. וְלֹא יָדַע כִּי רַפְּאִים שָׁם בְּעַמְקֵי שְׂאוּל קִרְאִיָּה. זְהוּ כַּד לֹא קַבִּיל עֲנֻשִׁיָּה בְּהַאי עֲלָמָא.

וְאִי אֲשַׁתְּכַח בֵּיה זְכוּת אַבוּת, עוֹנֻשִׁיָּה בְּהַאי עֲלָמָא בְּהַהוּא עוֹן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים פט לג) וּפְקַדְתִּי בְּשִׁבְט פִּשְׁעִם וּבִבְנֵגָעִים עוֹנָם. וּפְקַדְתִּי זְעִיר זְעִיר, (איוב ל כד) אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ. (שמות כ ה) פּוֹקֵד עוֹן אַבוּת עַל בָּנִים. מְזַעֵיר וְנוֹתֵן זְעִיר עַל דָּא, וְזַעֵיר עַל דָּא, וְאֲשַׁתְּזִיב הוּא וְאֲבוּי מְעוֹנֻשָּׂא דְּהַהוּא עֲלָמָא, דְּהָא בְּרָא מְזַבֵּי אַבָּא.

עֵינִין עֵקִימִין, דְּלֹא מְסַתְּפְלִין בְּאוּרַח קְשׁוּט, דָּא בְּלֹא אֶת פְּלַל, פְּרַחִין מִנִּיה פֶּל אֲתוּוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּעִינָא בִישָׂא, חִיזוּ דִּילִיָּה בְּהִיפּוּכָא, הַהוּא רַע עֵין שְׁלִיט עֲלִיה.

וְאִי פְּשָׁרִין עוֹבְדוּי דְּהַהוּא בַּר נָשׁ, לֹא שְׁלִיט אֱלֹא עַל עֵינוּי. וְאִיִּצְטָרִיךְ בַּר נָשׁ לְאַסְטִמָּרָא מְעִינוּי. בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא עֲלִיָּהוּ. אִינוּן עֵינִין חֲמָאן כָּל בִּישׁ, וְאֲתַעְבְּדוּן סְרִסוּרִין לְגַבִּיָּה, וְשִׁיפִי גוּפָא נִצְחָן, אֲבַל שְׁלֵטִין עֵינוּי (אי מְסַתְּפְלִין).

מֵאן דְּבַעֵי לְאַסְתְּמָרָא מִנִּיה, לְכַתּוּב בִּידִיה יְמִינָא יו"ד, וּבִידִיה שְׂמָאלָא זִי"ן, וְלִיפְתַח (פּוּמִיָּה) קַמִּיה וְלִימָא, יו"ד בְּאַפְכָּא בְּאַתּוּוּי, וְאֲשַׁתְּזִיב מִנִּיָּהוּ.

דָּא אִיהוּ דְּפָגִים לְשִׁימוּשָׂא דְּקְדוּשָׁה, בְּגִין כְּךָ לֹא שְׁרִיין בֵּיה אֲתוּוֹן, וְהָא אֲסַתְּלִקוּ מִנִּיה. דְּהָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְּהַהוּא קוּ יְרוּק דְּנִפִיק מִתּוּהוּ בְּמִדִּידוּ דְּבוּצִינָא. וְאִית לְאַסְתְּפְּלָא גוּ שְׁרִטוּטִין דִּידָא, בְּיְמִינָא וּבְשְׂמָאלָא, וּבְרִזָּא דְּאִינוּן שְׁרִטוּטִין דִּידִין תִּשְׁפַּח דָּא.

מֵאֵן דְּעִינָא חַד אָטִים וְלֹא כָל כֶּךָ, וְעִינָא אַחְרָא פְּקִיחָא, מוּמָא חַד מְאִינוּן מוּמִין אִית בֵּיה. דָּא אִיהוּ בָּאָת ר' בְּלַחֲדוּדֵי בְּאַשְׁלָמוּתֵיה. וְאָת י' מָטִי לְגַבְיָה וְלֹא מָטִי.

בְּמִצְחֵיה תְּלַת שְׂרָטוּטִין עֲבָרִין, וְחַד זְעִירָא דְּאַעְבָּר, אוּף הָכִי רְשִׁימָא חָדָא סָלִיק מְעִינָה לְקַבֵּיל אוּדְנָה שְׁעָרֵי תְּלֵי וְתַקִּיף. קְרִיצוּי רְבֻרְבִין. אִית מוּמָא מְסֻטְרָא אַחְרָא. אִימָא דִּילֵיה אֲזַלַת בְּחֻרְשִׁין כַּד הָוָה בְּמַעָּהָ. וְנִפְקַת לְפָרְשָׁא דְּאוּרְחִין בְּלִילְיָא, כַּד דָּא אֲתִילִיד. בְּגוּ תְּרִין שְׁנִין דִּילֵיה אֲתַחְלָשׁ עַד דְּאַזְעַר דְּיוֹקְנָה וְאַמִּיה אֲזַלַת בְּלִילְיָא בְּהֵדִיה, וְקָא עֲבַדַת חֻרְשִׁין עָלֶיהָ.

הָאִי חָדֵי בְּחֻדוּא, וְלִית בֵּיה מְהִימְנוּתָא, מְשַׁבַּח גְּרַמְיָה בְּמָה דְּלִית בֵּיה, גַּם רוּחַ, מְמַלְל בִּישִׁין וְעֵתִיקִין. וְוִתְרֵן אִיהוּ, לִית בֵּיה קְמַצְנוּ כְּלָל. מְאָרִי דְּגִיפָא. אֲצֻלַח וְלֹא אֲצֻלַח, חֲדִידָא בְּלִישְׁנָה.

וְאִי חַד שְׂרָטוּטָא בְּמִצְחֵיה רַב וְתִרִין זְעִירִין, דָּא אֲזַל גּוּ חֻרְשִׁין, וְהָא אִימָה עֲבַדַת לָהּ. וּמִתַּחְלָפִין שְׂרָטוּטִין דְּקָא סָלְקִין מְעִינָא יְמִינָא לְעִינָא שְׂמָאֲלָא. גַּם רוּחַ אִיהוּ, אֲבָל לִית בֵּיה בִישָׁא כְּלָל. קְמַצָן אִיהוּ, לִית בֵּיה קֶצֶת גִּיּוּפָא. חֲדִידָא בְּלִישְׁנָה אִיהוּ.

בְּשַׁפָּה דִּילֵיה אִית בֵּיה רוּשָׁם חַד סוּמָק טְפִי, וְחַד שְׁעָרָא בְּאַמְצָעִיתָא. אֲצַבְעָן דֵּי בְּרַגְלֵיה שְׂמָאֲלָא, קְמִיטִין זְקִיפִין מִתְּפִשְׁטִין, עֵינִין זְבֻלְגָנִין, יְרוּקִין, נְחִתִין דְּמַעִין תְּדִיר. הָאִי אֲתַדְבַּק בָּאָת פ', וְאָת ר' לֹא אֲתִישֵׁב בֵּיה, הָאִי אִית לֵיה אַרְבַּע שְׂרָטוּטִין בְּמִצְחֵיה, וְעֲבָרִין כְּלָהּ, וְתִרִין זְעִירִין מְעִינָה וְעַד שְׁעָרֵיה. תְּרִין רְשִׁימִין, וְתִלַת זְעִירִין בֵּין קְרִיצֵי עֵינוֹי.

הָאִי אִיהוּ בְּר נֶשׁ, דְּאַזַּל כְּפִיף רִישָׁא. זִינָא חַד, מִתְּלַת מְאָרֵי רְשִׁימִין דְּתוּלְדוֹת מְאָרֵי צָרַעַת, אִית בֵּיה בְּזִינָה. הָאִי לָאוּ מְסַאָבָא הָוָה לְמִסְגָּר. חָדֵי אִיהוּ כְּלָא, וְחִיִּיךְ תְּדִיר, וְכָל מְלוּי חִיִּיכִין בְּהוּ בְּנֵי נֶשָׁא. קְמַצָן אִיהוּ בְּבִיתֵיה, בְּאַחֲרָנִין לָאוּ הָכִי. לִית לֵיה כְּסוּפָא בְּמְלוּי, בְּגִין דְּחָמֵי דְּכְלָא חִיִּיכִין בֵּיה. גִּיּוּפָא (דף נ"ג א) אִיהוּ, שְׁעָרוֹי סוּמְקִין זְעִיר, לֹא שְׁעִיעִין וְלֹא קְמִיטִין.

וְאִי בְּמִצְחוּי תְּלַת שְׂרָטוּטִין דְּעֲבָרִין, וְתִלַת זְעִירִין דְּלֹא עֲבָרִין, וְכָל שְׂאָר סִימְנִין בֵּיה. הָאִי אִית לֵיה פְּגִימוּ, וְרוּשָׁם חַד בְּעִינָא. דְּכַר נֶשׁ דְּהָוָה צַד צְפָרִין עֲבַד לֵיה, בְּלֹא כְּוֹנָה, בְּאַעָא דְּהָוָה אוּשִׁיט לְצְפָרִין. וְאִיהוּ אֲתֻרְשִׁים עַל עֵינָה שְׂמָאֲלָא, לְעִילָא מְקַרְצוּי בְּאוּרְכָא.

תְּהוּא דְּהָוָה צַד צְפָרִין, אֲגָזִים לֵיה בְּהָוָה אַעָא, בְּגִין דְּהָוָה אֲפָרַח צְפָרִים,

ומחא ליה בלא כוונה. האי אצלח למזוניה ולביתיה, ולא למכנש ממונא סגין. מהימנא איהו, ולא כל כף. והאי מהימנותא במלין זעירין, אבל ברברבין לאו איהו מהימנא. מארי דלישנא בישא. וכלא חייבין במלוי. פומיה רב, שפוותיה רברבין. מאן דאשתתף בהדיה, אצלח בכלא. ואיהו אצלח אוף הכי. טב איהו לכל שתופא.

רשימא דההוא מכתשא עמיה, עינוהי זבלגין, ירוקין, וחד רשימו אוכם סתרא לון. האי איהו באת פ"א בשלימו דתרין אתוון, ואת ר' בלחודוי.

דא רישיה רב, וארבע שרטוטין רברבין במצחיה. ותלת זעירין בין קריצוי. על חוטמיה שערוי רברבין. ענפוי רברבין. רישיה עגיל. וחד לעילא קריעא זעיר. הוא גיבר חילא, מארי זדונא במלין.

שעריה קמיט, גייפא איהו. ובליילא אשתתף איהו לגיפא. לזמנין אתפשלא איהו באינתו אסורה. דיקניה מליא בשערין, האי אית ליה בדרועא שמאלא חד רשימו דחרבא, דמחא ליה חד גבר, אטר ימינא, ביומא רביעא דשבתא, כד בעא שמשא לאתפנשא. דהא בההוא יומא איתער עליה חד חוטא דמאדים. ההוא חוטא דבסטר שמאלא, וההוא רשימא עקימא בבשריה בעיגולא.

כד מטא ליומין דסיבו, נפל מאתר דרכיב ביה, או סוסייא, או חמרא, או נפיל מן פותלא, ומניה יתחלש וימות. דהא חובא דחב בעולימוי בהבל רדיף אבתריה. ואי ההוא גברא תב בתיובתא באמצע יומוי, נפיל מגו חולשא דביה, וימות.

ואי תב בעולימוי, פדין תשפח שרטוטין דמצחיה, תלת רברבין וארבעה זעירין. ותרין תרין מגו עינוי דסלקין לעילא. האי באורח כל ארעא יהא מרעיה. ויפול מערסיה, וימות. דהא לעלמין אית ביה נפילה לבסוף. עיינין זעירין דקיקין, דלא אתחזיין גוונין דילהון לפום שעתא, וכד מסתפלאן בהון, אינון ירוקין ואוכמין. האי איהו שפון חדין, ואפין אריכין בחדידו, פדין תשפח במצחיה תרין שרטוטין, וחד זעירא בינייהו, האי איהו באת פ' בלחודוי, ובאת ר' בלחודוי.

האי איהו, שעריה תליא, ולא שעיע. אצלח בעובדי ידוי, ובאורייתא אי אשתדל. אוף הכי זעירא איהו בשייפוי, וגס בשרא לית ביה. רוחא ממלל מגו חוטמוי, בגין דנוקבין דלהון דחיקין, ובגין כף נפיק רוחא בדחיקו לסטר שמאלא.

בירבא דיליה לעילא מארכובא, רשימא חד דמארי חבורה, דעבד ליה

רביא חד בספין, ביומי עולימוי, ואסתפן ביה. מקנא הוא לאתתיה, עד
דבני נשא חייבין מניה. בעי לאתתקנא בגוברין אחרנין, ולא אתתקן,
וחייבין ביה. האי לא ישתתף בר נש בהדיה, דלא יצלה. חמדן איהו,
אשתדל במה דלא אית ליה, חשיב גרמיה דאיהו גברא רבא, ולא חכי.
זכי לבנות, ולא לבנים.

ואי מתחלפן שרטוטין, תרין זעירין וחד רברבא במצחיה, ואנפוי סומקין.
זכי לבנין, ולברתא חדא, או דילדת ואסתלקת מעלמא.

ואי את חד אית ליה בתר אודניה ימינא, רושם דטלופחא, וחד שערא
דתלי פריש אודניה. ואצבעא זעירא די בידיא שמאלא כפיה פדין
תתקיים ותוליד בנן ובנן. אי סימנין אלין יהון לה. בין רגלהא יכרע
ויפול חד פרא, בין אינון דיהא מבוועא דנביע באורייתא. הוא מקרב
ומפיק מבוועין ונחלין דאורייתא, ובשנין זעירין יתפנש מעלמא.

האי איהו מאינון אלה, דמתפנשין מעלמא מריש שתא ועד ריש שתא.
ביומין קדמאין. מדאתחרב בי מקדשא, לא אשפח בר שתין חסר
חד, ואלין אינון דמסתלקי מעלמא, פד יתבי ריחא, עד לא מטא זמנייהו.
בגין דכד קודשא בריה הוא עאל לאוליה אורייתא, לאינון ינוקין דאסתלקו
מעלמא, פד יתבי ריחא, עד לא מטא זמנייהו, אינון קדמאי באינון
מלין. וקודשא בריה הוא אמר ליה לההוא ממנא יופיא"ל שמייה, דקאים
וקשיר קשרין דאורייתא, מאן הוא דין דאקדים לי, הדא הוא דכתיב,
(איוב מא ג) מי הקדימני ואשלם, ואשלם ודאי.

בדין קרא קודשא בריה הוא למטטרו"ן, דאיהו קיימא גו פרוכתא דפרסא,
ושתין אלה רבוא מארי דאולפנא דאורייתא סותרניה, ואיהו מקשר
קשרין למאריה. אמר ליה מאן האי דאקדים לי, מי הקדימני ואשלם.
איהו רשים גו מתיבתך. או לא. אמר ליה מארי דעלמא, לאו איהו
במתיבתא דילי, גו מתיבתך איהו. וכל אינון דקדמי, תחות כל שמיא
דילך הוא, הדא הוא דכתיב, (שם) תחת כל השמים לי הוא.

בגין דתרין מתיבתין אית לעילא. מתיבתא דההוא נער מטטרו"ן.
ומתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. ובכל אתר דתנינן מתיבתא
עילאה, דא הוא דקודשא בריה הוא. מתיבתא דרקיע, דא דמטטרו"ן.
בדין אמר ליה קודשא בריה הוא, אי חכי, לקוט ליה גבאי. לקיט ליה,
וארח ליה, הדא הוא דכתיב, (שה"ש ו ב) דודי ירד לגנו לערוגת הבשם.
דודי, דא קודשא בריה הוא, פמה דאת אמר (שם ב טז) דודי לי ואני לו
הרועה בשושנים. ירד לגנו, דא גורן דרקיע, דקיימי פגורן. לערוגת

הבושם, דא מתיבתא דמטטרו"ן. לרעות בגנים וללקט שושנים, לעינא ולאסתפלא באינון מתיבתאן דיליה. מאי וללקט שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים. אלין אינון דמקדמי ריחא בהאי עלמא, דמתלקטי ומסתלקי מהאי עלמא, עד דלא מטא זמניהו.

בדין קארי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל, די קסת הסופר בחרצוי, ואמר ליה, כתוב פתקא והב למלאך המות על פלוני, דילקוט ליה מעלמא. ואתלקיט מיד. וסלקין ליה בקדמיתא למתיבתא (דדנע"ב) דמטטרו"ן, ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה. ואוליף תמן מה דאוליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. וזמינא למתיבתא דיליה. ותמן אשתעשע בהו, באינון ינוקין דיליה, וברזין עילאין, וטעמי אורייתא, דהוו סתימין מניה בהאי עלמא.

ויופיא"ר רב ממנא, אזיל מגו מתיבתא עילאה, וחתים סתרין ורזין דאורייתא, מגו תריין מתיבתי. כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא, אינון דמתיבתא עילאה מתרצין. במתיבתא עילאה, לית תמן פרכי וקושיין, אלא במתיבתא דרקיעא. וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא פדקא יאות. ועל דא פתיב, (תהלים פד ח) ילכו מחיל אל חיל.

ולזמנא דאתי יסתלקון פרכי וקושיין מגו מתיבתא דרקיעא. דאתמר, ילכו מחיל אל חיל, וכתוב (שם קכב ז) יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיה. עד הכא רזין דעינין, בגו גוונין לאסתפלא.

דיוקנן דחוטמא, חוטמא איהו חותמא ופרצופא דבר נש לאשתמודעא. חוטמא זעירא עקימא, דלא אתיישבא פראוי באורח מישר, דא איהו דאבד פרצופא דבר נש, ודא איהו באת ה' בלחודוי, בלא שלימו. דא איהו דאורח ענותנותא ושלימתא אתעקב (אתעבר) מיניה, חציפא איהו. שעריה בין סומק לחיור.

תלת רשימין רברבין על מצחיה, ותלת אחרנין דלא אתחזיין כל כף. תלת שרטוטין אחרנין מסטרא דא לסטרא דא, שפון דיליה רברבין. בחציפותיה ממליל בקשיו כל מה דבעי. דאורח ענותנותא אתעבר מחוטמיה, ומעל אנפוי, דהא פיסופא וענותנותא מיישר חוטמא על אנפין. והאי לית ביה כלל. ובגין דאיהו חציפא, פדיב וחייה במלוי.

ואי מתעברין שרטוטין מעל מצחיה, ואינון תלת רברבין ותריין זעירין, ושעריה אוכם, הא איהו בין תריין אתוון במתקלא. דא נמוך רישא, וחייה במלוי. שעריה שעיע ולא כל כף, צעריין רברבין מתעריין עלוי, ואשתזיב מפלהו.

דָּא, זְכוּ זְעִירָא מְאָבוּי מְגִינ עֲלֵיהּ. וְהָהוּא זְכוּ אֲתַרְשִׁים גּוּ עֲמוּדָא דְקָאִים
בֵּיהּ הָהוּא נַעַר. וְאִיהוּ זְכִי בְּחַד יִתְמָא. בְּגִין דְּכָל יִתָּם וְאַרְמְלָתָא,
קְיִימִין בְּפִקְדוּנֵיהּ דְּמַטְטְרוּ"ן, דְּקִיָּמָא לְדִיָּנָא בְּאִינוּן שְׁבַעִין סְנֵה דְרִין.

בְּהִיבְלָא דְזְכוּתָא, דִּינִין כָּל דִּינִין דְּעֲלָמָא, בַּר מִתְּלַת, בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי.
וְכִלְהוּ בְּקִרְאֵי פְתִיבֵי. בְּנֵי, דְּכִתִּיב (ש"א א יא) וְתִתְפַּלֵּל עַל ה', עַל

ה' דִּיִּיקָא, לְעֵילָא לְעֵילָא. אֲתָרָא דְּמִזְלָא עֵילָאָה. חַיִּי, דְּכִתִּיב (ישעיה לח ה)

הַנְּנִי יוֹסִיף עַל יָמֶיךָ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, יוֹסִיף דִּיִּיקָא. מְזוּנֵי, דְּכִתִּיב (תהלים
נב כג) הַשֶּׁלֶף עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יִכְלַפְלְךָ, עַל דִּיִּיקָא. וְתַמָּן דִּינִין בְּנֵי עֲלָמָא.

וְיַחֲבִין פְּתָקָא לְמִלְאָף הַמּוֹת לְקַטְלָא לֹון, וּלְנַטְלָא רוּחֵיהוֹן, וְהוּאִיל
וּמִשְׁכּוּנֵין עֵילָאִין, וְטְבִין דְּבַנֵּי נָשָׂא בִידוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

פְּקִיד לְמַטְטְרוּ"ן, דִּיהוּן בְּנוֹי דְּהָהוּא בַר נֶשׁ וְאַתְתִּיהּ בְּפִקְדוּנָא דִּילֵיהּ.
וּבְגִין דְּאָסוּר לְמִשְׁכְּנָא לֹון, מִשְׁכּוּנֵין עַל מִשְׁכּוּנֵין, לָא יְקוּמוּן.

זַעַר דָּא, מֵאֵן יִשְׁיזִיב לֹון מְעִינוּי, הָהוּא זְכוּ אַגִּין עַל בְּנוֹי. וְהוּא, חַד
מִנֵּיהוּ דְּהָהוּא זְכוּ אַגִּין עֲלֵיהּ, בְּעִדָן עֲקֵתִיהּ.

לְדָא אִית לֵיהּ רוּשָׁם בְּמִצְחִיהּ. חַיִּיבָא, אוּ גֵיפָא אִיהוּ. וְלָא אֲתַחֲזִי קָמִי
בְּנֵי נָשָׂא, דְּלָא יִדְעִין בֵּיהּ. דָּא אֲצֻלַח. וּמֵאֵן דָּאֲתַחֲבַר בְּהַדְרִיהּ, יֲצֻלַח

יִתִּיר מִנֵּיהּ.

חֻטְמָא עֲקִימָא, וְתָרִין נוֹקְבִין דִּילֵיהּ רַבְרַבִּין, וְסִלְקִין לְבַר אִינוּן פְּתַחֲזִין
דְּנַחֲרִירוּי, וְחֻטְמָא לָא סִלִּיק. דָּא אִיהוּ בָּאת ה' בְּשִׁלְיָמוּ.

אַרְבַּע שְׂרֻטוּטִין בְּמִצְחִיהּ רַבְרַבִּין, וְשִׁית זְעִירִין. אוּדְנוּי רַבְרַבִּין. עֵינוּי
רַבְרַבִּין. וְתָרִין רְשִׁימִין אוּכְמִין דְּקִיקִין בְּעֵינֵיהּ דִּימִינָא. שְׁעָרִיהּ,

לָא אֲתַתְקַן בְּמִזְיֵיהּ, בְּגִין דָּאִיהוּ רַב וְתַקִּיף. רוּשָׁם מִכְתָּשָׂא בְּמִצְחִיהּ.

דָּא שְׂרָפָא, בְּכָל יוֹמָא זְמִין כַּד אֲתַרְעָם. בְּרוּגְזִיהּ, קָרִיר חֻטְמִיהּ, וְאַתְחֲזִי
חֹוּר. תַּב מְרוּגְזִיהּ לְזִמָּן רַב. מְהִימְנָא אִיהוּ בְּמִלִּין רַבְרַבִּין. וּבְזַעֲרִין

לָאוּ הָכִי. חֲמָדָן אִיהוּ. גּוּפִיָּה מְלֵי מִכְתָּשִׁין וְאַבְעָבוּעִין בְּכָל יוֹמֵי שְׁתָּא,
וְכַר זְמָנָא חַד זְעִיר בְּיוֹמֵי דְּסִתּוּוּא, אֲתַנְהִיג בְּעֲנוּתְנוּתָא בְּבִיתִיהּ. תִּיאוּבְתִיָּא

לְמִיכָל בְּכָל אֲתַר, אָף עַל גַּב דְּלָא יִזְמָנוּן לֵיהּ. אִי זְכִי בְּאוּרִיָּתָא, וְאוּלִיף
יְנוֹקִין, זְכִי בְּהוּ בְּשִׁי"ן תִּי"ו.

בִּידִיהּ יְמִינָא, רוּשָׁם עֲמִיקָא מִתּוּלְדָה דְּאֲתִילִיד בֵּיהּ. תָּרִין נָשִׁין אֲזִדְמָנוּ
לֵיהּ, קַדְמִיָּתָא תְּמִית עַל מִשְׁבְּרָא. תְּנִינָא תּוֹפִי לְתָרִין בְּנִין, חַד

יְמִית זְעִיר בְּחֻלְבָּא דְּאִימִיהּ, וְחַד יְקוּם בְּעֲלָמָא גֵיפָא, יִתִּיר מִבְּנֵי נָשָׂא
אַחֲרָנִין, וְחִיִּין קְיִימִין בֵּיהּ, אֲבָל לָא כָּל כָּד.

חֻטְמָא דְּאִזִּיל בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִתְתַּקְנָא עַל גְּבִי אַנְפִּין. הָאִי אִיהוּ בָּאת

ה' בְּשִׁלְמוֹ. דָּא אֲתַגְלִי בְּמִצְחִיהַ תְּרִין שְׂרֻטֵינְךָ רַבְרַבִּין, וְחִמְשָׁה זְעִירִין,
וְתִרִין מִסְטָרָא דִּימִינָא לְגַבֵּי שְׁעָרֵיהּ. מִיִּשְׂר מִתְּתָא לְעִילָא. שְׁעָרֵיהּ בֵּין
אוּכְם לְסוּמָק, תְּלָא עַל אוּדְנוֹי. עֵינוֹי רַבְרַבִּין יְרוּקִין, וְחוּטָא סוּמָקָא
סַחְרָא לְגוּ. אֲנַפּוֹי אַרְיִכִין.

דָּא, אִיקְרִי אֲנַפֵּי נָשֵׁר. דָּא, מְבַנּוּי דְּסִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא. כַּד בְּעִי לְאַזְעָרָא
גְרַמְיָה, טַב אִיהוּ לְגַבֵּי מְאָרִיָּה. דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ. בִּימֵי עוֹלָמֵנוּי
אִיהוּ בְּלָא מְרַעִין, אָזִיל בְּבְרִיאוּתֵיהּ, פְּגִיבָר בְּלָא דְּחִילוֹ. בִּיּוּמִין דְּסִיבוֹ
נְחִית בְּנַחֲתוֹ דְּסִיְהָרָא, חֲלָשָׁא לְהוּי. מְרַעִין רַדְפִין אַבְתְּרִיָּה, דָּא זְפָאָה
בְּמְרַעִין יתְפַּרְוּן.

וְאִי מִתְחַלְפִין סִימְנִין, בִּיּוּמֵי עוֹלָמֵנוּי לְהוּי בְּמְרַעִין. בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיְהָרָא
דְּבַעֲיָא לְאַנְהָרָא. וִיְהֵא הֵהוּא גְבָרָא בְּמִסְכְּנֵנוּ. וּבִיּוּמִין דְּסִיבוֹ, יְהִי בְּלָא
מְרַעִין, וּבַעוּתְרָא וִיקָר סְגִיָּא. דְּהָא כְּדִין אַנְהִירַת סִיְהָרָא וְקִימָא
בְּאַשְׁלָמוּתָא. וְדָא אִיהוּ צְדִיק וְטוֹב לוֹ. וְדָא עֲנוּתְנוּתָא בִּיהּ, רַחִים הוּא
לְמְאָרִיָּה בְּכֻלָּא.

חוּטָמָא אַרְיִכָא וְחַד, חֲדוּדָא פְּרִישָׁא דְּחוּטָמָא דְּנִשְׂרָא. הָאִי אִיהוּ (בְּלָא אַת
כָּל). שְׁעָרֵיהּ קָמִיט. שְׂרֻטֵינְךָ דְּמִצְחִיָּה תְּלַת. אֲנַפּוֹי חֲדִידִין. עֵינוֹי
זְעִירִין. הָאִי אִיהוּ חֲמֶדֶן בְּמָה דְּאִית לְהוּ לְאַחְרַנִין. כָּל עוֹבְדוּי (דְּנָא ע"א)
לְאוּ בְּדְחִילוֹ דְּשְׂמִיָּא. סָאנִי אוּרִיָּתָא, וְסָאנִי לְמָאן דְּלַעָאן בְּהּ. רַחִים לְפּוּם
שְׁעָתָא לְמִשְׁמַע מְלִין דְּאוּרִיָּתָא, וּלְפּוּם שְׁעָתָא פְּרַחִין מְנִיָּה.

בְּרַגְלֵיהּ שְׂמָאֵלָא תְּרִין אַצְבָּעֵן קָמִיטִין דְּלָא מִתְפַּשְׁטִין וּבְרַגְלֵיהּ יְמִינָא
חַד. הָאִי אִיהוּ בְּחֲטָאָה דְּגַנְבָּא, וְלָא יְתוּב מֵהֵהוּא חוּבָא לְעֵלְמִין.
בֵּין כְּתוּפֵי תְּלִיין תְּרִין שְׁעָרִין רַבְרַבִּין. בְּחֲדוּי אִית תְּלַת שְׁעָרִין דְּתְלִיין.
אוּמֵי אוּמָאָה בְּכָל רַגְעָא וְשְׁעָתָא, וְלָא אַתְהֵי. תְּרִין זְמַנִין בְּשְׁתָּא
יִשְׁתַּתֵּף בַּר נֶשׁ בְּהַדְיָה. וְלָא יִתִיר, וְיִצְלַח, וְהוּא מְאָדָר עַד רִישׁ גִּיסָן.
וּמְאָלוּל, עַד שִׁית יוּמִין דְּחֲשׁוּוֹן, וְלָא יִתִיר, וּבִיּוּמִין אֵלִין, יִצְלַח מָאן
דְּיִשְׁתַּתֵּף בְּהַדְיָה, דְּהָא יוּמִין אֵלִין יוּמִין דְּאַתְנוּוֹן אִינוּן, וּמָאן דְּלִית לֵיהּ
אַתְנוּוֹן, אַתְאַחַד בְּהוּ.

בִּיּוּמִין אֵלִין נְפֻקִין נִשְׁמַתִין עֲרֻטְלָאִין, וְאִינוּן מִתְהַדְרִין כְּמִלְקָדְמִין, וְלִית
לוֹן זְווגִין. וּבִיּוּמִין אֵלִין נְפֻקִין עֲשָׂרִין וְתִרִין אַתְנוּוֹן וְשָׂרָאן בְּהוּ,
וּמִתְעַטְרִין בְּהוּ, וּבְרַחֲמֵי יִשְׁתַּכְחוּן זְווגִין. וּבְיַרְחִין אַחְרַנִין, וּבִיּוּמִין אַחְרַנִין,
לְאוּ.

דְּהָא מִשְׁבְּעָה בְּאָדָר כְּטַשׁ בּוּצִינָא, וְאַפִּיק אַתְנוּוֹן זְעִירִין, וּבְקָעִין רְקִיעִין
וּנְפֻקִין לְעֵלְמָא. בְּזְמַנָּא דְּאִינוּן נְפֻקִין, כָּל אִינוּן נִשְׁמַתִין עֲרֻטְלָאִין.

דְּהוּ זְמִינִין לְאַתְהֶדְרָא, נְפָקִין בְּהַדְיָהוּ, וְאַתְאַחְדָן בְּאַיְנוּן אַתְנוּן.
וְנִפְקִין עַל יְדוּי דְפְרוּוֹנְקָא. בְּגִין דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא, כַּד אַתְבְּנִין לְאַתְצִיירָא
בְּהַאי עֲלָמָא, כָּל צִיּוּרִין דְאַתְנוּן מְתַצִּירִין בְּהוּ, עַל יְדָא דְאַיְנוּן
תְּלַת שׁוּתְפִין, דְקָא מְזַדְוּוּג בְּנִינָא. וְהַשְׁתָּא אַלִּין דְקָא מְתַהֲדָרְן, כָּל אִיְנוּן
אַתְנוּן קָא אַתְצִיירוּ בְּהוּ. אַחְרָנִין לָא מְתַצִּירֵי בְּהוּ. דְהָא אִיְנוּן פְּרוּוֹנְקִין,
לָא מְצִיירִין לוֹן בְּאַתְנוּן, כְּמָה דְאַתְצִיירוּ בְּקַדְמִיתָא, מְסֻטְרָא דְאַבָּא וְאַיְמָא.
וְאַלִּין אַתְנוּן אַזְלִין וּמְשֻטְטִין בְּעֲלָמָא, וְאַתְאַחְדָן בְּהוּ כָּל אִיְנוּן דְלִית
לְהוּ אַתְנוּן, עַד רִישׁ יְרַחָא דְסִינִין. דְהָא כְּדִין אַתְטַמְרָן אַלִּין, וְאַתְנוּן
עִילָאִין בְּעִיִן לְאַתְגַּלְאָה.

וּמְאַרְוֵל אַתְטַמְרוּ אַלִּין עִילָאִין. עַד שִׁיתָא יוֹמִין בְּמִרְחָשׁוּן. עַד דִּיהֶדְרוּן
בְּנֵי נָשָׂא מְחֻבְבִיָּהוּ, וְיִתְכַפֵּר לוֹן, וּמְתַהֲדָרְן אַתְנוּן כְּמַלְקָדְמִין.
וּבִין כְּדָּ וּבִין כְּדָּ, אִיְנוּן זְעִירִין נְפָקִין לְקִיּוּמָא עֲלָמָא, וְאַלִּין אַתְאַחְדִין
בְּהוּ, בְּגִין דְלִית לוֹן אַתְנוּן כְּלָל.

דְהָא מְאַלּוּל קִיּוּמָא תְּשׁוּבָה, וְאַתְנוּן סְלָקִין לְגַבְהָ, וּבְנֵי עֲלָמָא מְתַהֲדָרְן
מְחֻבְבִיָּהוּ, וּמְתַהֲדָרְן לְאַתְנוּן, וְקִיּוּמִין עַל עֲלָמָא תְּרִין יְרַחִין,
וּמְסַתְּלָקִין טַבַּת וּשְׁבָט.

מִז' בְּאַדְר נְפָקִין אַלִּין אַחְרָנִין, כְּמָא דְאַתְמַר. וְאַלִּין דְמְתַאַחְדָן בְּהוּ, מְקַדְמֵי
רַחְמֵי בְּאַלִּין יוֹמִין. וְתִרִין יְרַחִין אַחְרָנִין אַתְטַמְרָן כְּלָהוּ, וְאַלִּין תְּמוּז
וְאַב. וְנְפָקִין יְמֵי הַרְעָה בְּאַתְוֹתֵיָּהוּ וּשְׁלֻטִין אַלִּין עַל עֲלָמָא, וְאַחְרָנִין
אַתְטַמְרוּ. וּבְגִין כְּדָּ, בְּאַיְנוּן יוֹמִין, זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְאַשְׁתַּזִּיב מְנִיָּהוּ.
וְכַד חוּטְמָא אַרִיכָא, רַב כְּפוּתְיָא לְגַבֵּי רִישָׁא. דָּא אִיהוּ בְּאַת ה', וְלְזַמְנִין
אַת י' אַתְחַבֵּר בְּהַדְיָה. דָּא אִיהוּ בְּר נֶשׁ דְאַצְלַח.

אַנְפּוּי קְמִיטִין, בְּתוּלְדוֹת דְאַבְעָבוּעִין. עֵינּוּי סוּמְקִין. דָּא אִיהוּ בִּין אִיְנוּן
תּוּלְדִין דְסַגִּירוּ. דְעֵינּוּי לְזַמְנִין זְלָגִין דְמַעִין.

קְמִיטִין דְמַצְחִיָּה אַרְבַּע וְתִרִין עֲבָרִין רְשִׁימִין, כְּפָאֵרִיחַ עַל גַּבֵּי לְבָנָה. שְׁעָרִיָּה
רַב. הָאִי אַצְלַח, וְדַחִיל חֲטָאָה, שְׁבַח גְּרַמִּיָּה בְּכֻלָּא, יִתִּיר מְמָה
דְּאִית בִּיָּה. וּבְזַמְנָא דְאַתְנַעֲנַע, עֵינּוּי זְלָגִין דְמַעִין. וּכְאַבָּא בְּחוּטְמִיָּה, עַד
דְּאוּשִׁיד לִיחָה יְרוּקָה. וְדָא קְשִׁיָּא מְאַיְנוּן זִינֵי דְסַגִּירוּ. מֵאן דְאַשְׁתַּתַּף
בְּהַדְיָה אַצְלַח. מְהִימְנָא אִיהוּ בְּכֻלָּא.

עַל כְּתַפִּיָּה שְׁמָאֲלָא, אִית תְּלַת רְשִׁימִין. תְּרִין סוּמְקִין, וְחַד אוּכְם. בְּרַם
אוּכְם אִית לִיָּה תּוּעֲלַתָּא. הָאִי מְשִׁיָּד לְאַתְקַרְבָּא בְּבִנֵי נָשָׂא, וְאַחִיד
בְּהוּ, דְלָא יַחְשְׁבוּן לִיָּה כְּסַגִּירָא.

בוֹמָא אַתְיִילִיד בִּיה בְּלִילְיָא, בְּחַד יוֹמָא דְסַתְוָא, בְּיוֹמֵי דְעוֹלִימוֹי, דְאָכַל
נוֹנָא וְשִׁתָּה מִזָּא, וְנִפְק לְבַר. וּבְהַהוּא שְׁעַתָּא הָוָה שְׁלִיט פּוֹכַב
שְׁבַתָּאֵי בְּעֵלְמָא, וְחַד עֲנַפָּא דִילִיָּה הָוָה מְשִׁיךְ לְאַתְפְּשָׁטָא לְתַתָּא, וְנִפְק
אִיהוּ בְּגִילוּיָא דִירִישָׁא, וּמָחָה בִּיה עַל יַדָּא דְקוֹרְקַנְי וְשִׁמְרִירוֹן תְּרִין
רוּחִין דְשְׁלִטִין בְּהַהוּא עֲנַפָּא. וְכִף אַתְמַחֵי הָאֵי בַר נָשׁ, רְשָׁמוּ בִּיה תְּרִין
רְשִׁמִין סוּמְקִין. וְהַהוּא עֲנַפָּא רְשִׁים בִּיה הַהוּא רְשִׁמוּ אוּכְמָא. דְהָא
מִלּוּי דְשְׁבַתָּאֵי בְּאוּכָם אֲשַׁתְּמַשׁ.

וְרָזָא דָּא שְׁלִיט בְּיוֹמָא דְשְׁבַתָּאֵי וְלֹא בְּעַמָּא קְדִישָׁא. בְּגִין דְעַמָּא קְדִישָׁא
לִית לוֹן חוּלְקָא וְאַחְסַנְתָּא בְּכוּכְבֵּיָא וּמְזִלֵי, אֲלֹא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּלַחֲדוּי. וְאַצְטְרִיךְ לוֹן לְאַחְזָא חֲדוּה, וּמִיכְלָא וּמְשַׁתֵּיָא, וּלְבוּשִׁין
חִיּוּרִין, אוּ דְגוּוֹנִין שְׁפִירִין, וּלְתַקְנָא בִּיתָא וּפְתוּרָא בְּיוֹמָא דָּא.

דְרָאוּ הָכֵי אֵינוֹן דְאַחֲדִין בְּכוּכְבֵּיָא דְשְׁבַתָּאֵי, דְאַצְטְרִיךְ לוֹן לְאַתְעַנְאָה,
וּלְאַחְזָא עֲצִיבוּ וּדְאַגָּה, וְרוּגְזָא, וּלְמַלְבֵּשׁ שְׁחוּרִין, וּלְכַסְפָּא
שְׁחוּרִין, וְלֹא לְמִיכַל בְּשָׂרָא וְחַמְרָא וּמְשַׁחָא. וְלֹא לְאַתְעַנְגָּא בְּעִינוּגִין
דְעֵלְמָא. אֲלֹא לְמִיתַב בְּדִיּוּרָא עֲצִיב, וּלְאַתְפְּרָשָׁא מִן בְּנֵי נָשָׁא. וּכְדִין אֲלִין
רוּחִין קוֹרְפוֹנְי וְשִׁמְרִירוֹן אַתְמַשְׁכִּין עֲלִיָּה, וְאוּדְעִין לִיָּה מְלִין דְעֵלְמָא
בְּאַמְשְׁכוּתָא דְשְׁבַתָּאֵי.

חֲזִינָא בְּסַפְרָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, דְאִית בְּנֵי נָשָׁא דְאַתְיִילִידוּ כַּד שְׁלֵטָא עֲנַפָּא
דָּא, וְאֵינוֹן עֲצִיבִין תְּדִיר דְלֹא חֲדָאן לְעֵלְמִין. בַּר אֵי לְעָאן בְּאוּרִיָּתָא,
וְקָא אַתְאַחְדָּאן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְעַם כָּל דָּא, אֵי אִית בִּיה בְּהַהוּא בַר נָשׁ יְסוּדִין וְשִׁרְשִׁין מְזִכוּ דְאַבְהֶון,
עֲנַפָּא דָּא דְנִפְקִי מְשַׁבַּתָּאֵי, לְזַמְנִין נְצַח לִיָּה, וְאַחִיד לִיָּה, וְאֵינוֹן תְּרִין
רוּחִין מְתַפְּשָׁטִין, וְאַזְלִין לְנוּקְבָא דְטִינְרָא, דְתַמָּן מְתַפְּנְשִׁין כָּל רוּחִין
עֲרֻטְלָאִין, דְלֹא עָאֵלָן לְגוּ פְּרַגוּדָא דְמְלָכָא.

וְאֵינוֹן עֲרֻטְלָאִין בְּהָאֵי עֵלְמָא, וְכַד נְפְקֵי מֵהָאֵי עֵלְמָא, מְשַׁטְטֵי לְאַעֲלָא
בְּהַהוּא עֵלְמָא, וְנַעֲלִין תְּרַעָא בְּאַנְפִּיָּהוּ, בְּכָל סְטְרִין דְעֵלְמָא. וְלֹא
אַשְׁפַּחוּ נִיחָא, עַד דְאֵינוֹן נְפְקִין וּמְשַׁטְטֵי בְּעֵלְמָא, וְאַלִין אִיקְרוּן בְּשִׁמְהֶון
שְׁכִנּוֹת.

וּבְיוֹמָא דְשְׁבַתָּא, כַּד אַתְקַדְשׁ יוֹמָא, וְאֵינוֹן לְאָן עָאֵלִין. לְגוּ נוּקְבָא דְחַד
טִינְרָא, דְאִיהוּ לְבַר מַחֲוּמוֹת גְּנַתָּא, בְּטוּרִין דְלְבַר, וּמְשַׁתְּפַחֵי תַמָּן
כָּל יוֹמָא דְשְׁבַתָּא. וּלְבַתֵּר נְפְקִין וּמְשַׁטְטִין בְּעֵלְמָא, וּמוּדִיעִין בְּחִיּוּ
דְלִילְיָא, מְלִין לְבַנֵּי נָשָׁא.

וְכַד נְצַח עֲנַפָּא דָּא לְהַהוּא בַר נָשׁ. אֵינוֹן תְּרִין רוּחִין אֲזִלִין לְהַהוּא נוּקְבָא,

ומתעפכין תמן עד דנפיק שבתא. פיון (דף נא ע"ב) דנפיק שבתא, נפקין אינון
נשמתין ואינון רוחין בהדייהו, ומתחברין פחדא.

ואתין אינון תרין רוחין, וחד נשמתא דגזעא דההוא בר נש, שבועין
דרגין לאחורא, ושארן על ההוא בר נש, רוחא בטר רוחא, ואודעי
ליה מלין בעלמא, מנייהו קשוט ומנייהו לאו קשוט. מנייהו קשוט,
מסטרא דנשמתא ערטילאה. דהא אשפחת תמן נייחא. ומנייהו לאו
קשוט, מסטרא דאינון רוחין. ולזמנין, אינון רוחין אודעין ליה מיילי
קשוט, לזמן קריב.

ודא איהי נשמתא דלא אשפחת פירוקא לעלמא, משבעין דרגין לאחורא.
פדין, כוכב שבתאי משיף להאי עלמא, אינון רוחין. ובגינה לא
דחיל ההוא בר נש, פד שראן עלוהי, ולא אזדעזע. זכאה חולקיה דמאן
דאית ליה זכו דאבהן, לסייעא בכל אינון עובדין.

חוטמא עקים, וההוא עקימו סטא לסטר ימינא. דא איהו בר נש דרשים
באת ה' ולזמנין באת ר'. ולא מתחברין פחדא. דא איהו בר נש
ממלל רכיכין.

במצחיה שרטוטא חדא רברבא, וארבע זעירין, ואינון דקיקין ולא כל
פך, ואינון מתהפכן לסומקא. שערוי תליין שעיעין זעיר,
שלשלאה רברבא הוה ליה, ותלייא מניה. סיועא אית ליה, מהימנא איהו.
אצלח בעובדוי. דא אית ליה פגימו דמומא, דאיהו סריס חמה, או תלייא
בכיסא דבעוי חד מבעוי, ולא אפיק זרעא פדקא יאות. בידיא שמאלא
אית ליה אצבע זעירא, קמיט ולא אתפשט.

אמר אדם קדמאה, (תהלים קלט טו) לא נכחד עצמי ממך אשר עשיתי בסתר
רקמתי בתחתיות ארץ. מפאן דמזווגא דדכר ונוקבא, אתיא נשמתא
קדישא. מזיווגא דמלכא במטרוניתא. מאי טעמא. תחתיות ארץ. תרין
תחומין אית לההיא דאיתקרי ארץ חפץ. אתרא דאתצירא נשמתא דדכורא
לימינא. ואתרא דנשמתא דנוקבא לשמאלא.

ועל דא בעי אתערותא מסטרא דנוקבא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מא כה)
העירותי מצפון ויאת. וכדין ממזרח שמש קורא בשמי. זווגא
דשמשא בסיהרא, יעקב ברחל ויבא סגנים פמו חמר. אלין חילין דעלמא,
דנפקו מאד"ם קדמאה.

בתר הכי, (תהלים קלט טו) גלמי ראו עיניך, כשהייתי מוטל גולם בלא צורה,
ממזרח למערב. ראו עיניך, הדורות העתידות לצאת ממני. פי אתה
הוא הקורא הדורות מראש.

וְעַל סִפְרָךְ פּוֹלֵם יִכְתְּבוּ. (בראשית ה א) זֶה סִפְרֵךְ תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנֵיךְ. דְּבַהֵא י סִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוֹ אֶתְחַקֵּקן כָּל דִּיוֹקְנֵיךְ דְּעֵלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאַתּוּן, זר"ה פס"ץ.

וְתַמְן כָּלֵם יִכְתְּבוּ, בְּצִירוּיֵן דְקַמְטִין, בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוּוֹנָא דְרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דְתַמְן כּוֹכְבִים, (ישעיה מכו) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלֵם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְזִרְעָא דִישְׂרָאֵל עֲבָדִי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךְ. דְאֵינוֹן אִיקְרוּן אָדָם, דְכְּתִיב (יחזקאל לד לא) וְאַתָּן צֹאֵן מְרַעִיתִי אָדָם אַתֶּם. וּבְגִינְהוֹן אַתְבְּרִי עֵלְמָא. הֲדָא הוּוֹ דְכְּתִיב, (ירמיה ב ג) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. דְאֵינוֹן עֲאֵלוּ בְּמַחְשְׁבָהּ, עַד לָא אַתְבְּרִי עֵלְמָא. וְכִלְהוּ (תהלים קלט טז) וְעַל סִפְרָךְ כָּלֵם יִכְתְּבוּ.

יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילְאִין, כְּמִנְיָן (שמות יב כא) מִשְׁכ"ו וְקַחוּ לָכֶם. מִשְׁכּוֹ יוֹמִין עֵילְאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁס"ה וּרְבִיעַ יוֹם. וּמִקְצַת יוֹמָא כְּכוּלֵי יוֹמָא, לְחַוְשֵׁבָן מִשְׁכּוֹ. וּמֵאֵן דְּמִשְׁיַךְ מִתַּמְן מִשְׁיַךְ נְהִירוֹ לְסִיְהָרָא לְקַדְשָׁא לַה'.

וְרָא אַחַד בָּהֶם, דָּא דוֹד מְשִׁיחָא. דְלָא הוּוֹ לִיהּ יוֹמִין לְאַתְנַהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיךְ לִיהּ שְׁבַעֲיָן שָׁנִין. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים לט ו) הִנֵּה טְפָחוֹת נִתְּתָ יָמֵי. מֵאֵי טְפָחוֹת, ט' פָּחוֹת. טב הָכָא דְפָחִית לוֹן מִיוֹמוֹי דְאָדָם, לְמִיְהִב לְדוֹד, דְהוּוֹ טוֹב רוּאֵי. טוֹב דִּילִיָּהּ, מֵאָדָם קְדַמָּאָה, דְעַבַּד עֲמִיָּה צְדָקָה, כְּגִין דִּיהֵא מוֹכֵן דוֹד, לְעִשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוּוֹנָא דְקַבִּיל דוֹד עָנִי וְאַבְיוֹן, הָכִי יְהִיב לְמִסְפְּנֵי. וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ש"ב ח טו) וַיְהִי דוֹד עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאַתְעָרוּ, שׁוּפְרִיָּה דִיעֲקֹב אָבִינוּ, מְעִין שׁוּפְרִיָּה דְאָדָם קְדַמָּאָה. כְּגִין דִיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֵלִים, וְאוּלִיף תַּמְן, בְּבֵית שָׁם וְעַבְרָ וְאַבְרָהָם וַיְצַחֵק, לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּוֹ. כְּגִין דְאִיהוּ כְּכוֹר, דְכְּתִיב (שמות ד כב) כְּגִין בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַבּוּדָה בְּכַוּוֹת הוּוֹ.

וְרָאִי, סִפְרָא דְאָדָם קְדַמָּאָה, הוּוֹ לִיהּ לְיעֲקֹב. וְסִפְרָא דְחֲנוּךְ. וְסִפְרָא יְצִירָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ. וְהָא אִיתְרַעוּ, מִסְכַּת עַבּוּדָה זָרָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ, אַרְבַּע מָאָה פְּרָקֵי הוּוּיֵן. וּמִכָּל אֵינוֹן סִפְרִין, אוּלִיף יַעֲקֹב אָבִינוּ אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים, חֲכַמְתָּא סְגִיָּאָה, וְהוּוֹ שׁוּפְרִיָּה וְשִׁרְטוּטִין דִיעֲקֹב, כְּגוּוֹנָא דְשִׁרְטוּטִין דְאָדָם קְדַמָּאָה.

דְהָא כְּגוּוֹנָא דְאָדָם קְדַמָּאָה, דְאִיהוּ קָדָם לְיְצִירָהּ, יְצִיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוֹ. אוּף יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן. לְשְׁלִימוֹ, (ירמיה ב ג) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, דְהוּוֹ עֲרִסִיָּה שְׁלִים.

מה דלית הכי באברהם, דנפיק מניה ישמעאל ובני קטורה, דאינון סיגי הכסף. ואדם, דנפק מניה קין. ונח, דנפק מניה חם. ויצחק, דנפק מניה עשו, סיגי דהבא. אבל יעקב ערסיה שלימא איהו. ועל דא ביה בחר ה' מפל העמים. דכתיב, (תהלים קלה ד) **כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו, וכתיב (דברים לד ט) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.** (עד כאן סתרי תורה).

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

אמר רבי שמעון בן יוחאי, בשעתא דבר נש אקדים בצפרא, ואנח תפילין ברישיה, ותפילין ברשימא קדישא, בדורעיה, ואתעטף בעיטופא דמצוה, ואתי לנפקא מתרעא דביתיה. ארבע מלאכין קדישין מזדווגין עמיה. (דף נב ע"א) ונפקי עמיה מן תרעא דביתיה, ואוזיפו ליה לבי פנישתא, ומכריזו קמיה, הבו יקרא לדיוקנא דמלפא קדישא, הבו יקרא לבריה דמלפא, לפרצופא יקרא דמלפא. ויחא קדישא שריא עליה, אכריז ואמר, (ישעיה מט ג) **ישראל אשר בך אתפאר.**

אמר רבי שמעון בן יוחאי, בשעה שאדם מקדים בבקר, ומניח תפילין בראשו, ותפילין עם רשם קדוש בזרועו, ומתעטף בעטוף של מצוה ובה לצאת משער ביתו, ארבעה מלאכים קדושים מתחברים עמו, ויוצאים עמו משער ביתו, ומלויים אותו לבית הכנסת, ומכריזים לפניו: תנו כבוד לדמות המלך הקדוש, תנו כבוד לכן המלך, לפרצוף הנכבד של המלך! ויח קדשה שורה עליו, מכריזה ואומרת: (ישעיה מט) **ישראל אשר בך אתפאר.** אחר כך יש לו לקרא פרשת בראשית עד יום אחד, שהוא העלוי ותשבחת הכל. אחר כך יתעסק בפרשת קרבנות, לכפר עליו. וכל אותם הקרבנות. וכן יעסק לכפר עליו, ויאמר (ויקרא ו) **צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה, כדי לכפר על כל אותם ההרהורים ומחשבות של הלילה.** אחר כך ישבח בתשבחותיו של דוד המלך, ומשום זה נכנס אדם בשערים של בית הכלה, והיא מתקנת, ומתקנות הדרגות עמה.

בתר הכי, אית ליה למקרי פרשתא דבראשית עד יום אחד, דאיהו עילוויא ותושבחתא דכלא. לבתר יתעסק בפרשת קרבנות, וכל אינון קרבנין. וכן יעסוק לכפרא עלוי. ויימא (ויקרא ו ב) **צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה, בגין לכפרא על כל אינון הרהוריך ומחשביך דליליא.** לבתר ישבח בתושבחת דדוד מלפא. ובגין כך עאל בר נש, בתרעין דבי פלה. ואיהי אתתקנת, ומתתקנין דרגין בהדה.

ביון דמטי ליוצר אור, דאיהו שירותא דצלותא דמיושב, פדין כל אינון דרגין פתחין תרעין, וכדין (שה"ש ג א) **פתמרות עשן פתיב, מה תמרות עשן דקטורת סלקא, ומתחברין דרגין אלין באלין, אוף הכא איהי צלותא פתמרת**

ביון שמגיע ליוצר אור, שהוא ראשית תפלת מישב, אז כל אותן הדרגות פותחות שערים, ואז כתוב פתמרות עשן. מה תמרות של קטרת עולות ומתחברות

הדרגות אלו באלו, אף פאן התפלה היא כמו תמרת עשן של קטרת, עולה, והדרגות מתחברות ונקשרות אלו עם אלו, שהרי הוא מקשר אותן.

ואומר, כלם אהובים, כלם ברוכים, כלם גבורים. אחר כך אהבה רבה, לעלות ולהקשר בימין. והיחוד של שמע, ואותן פרשיות, ואז נקראת מקטרת מור. אחר כך אמת ויציב, שהוא ולבונה. ואף על גב שהוא שלה, הוא כלל.

בין שאמר אמת, למה ויציב, שהוא תרגום? ומה צריך פאן? אלא ודאי כל אמת זה יעקב, ויציב זה יוסף, וצריך להדבק בשניהם. ומשום שפרשת ציצית היא סוד הפלה, צריכה אותם, מיד אנו אומרים את שניהם - אמת ויציב. ועל פן אמת זה יעקב, ויציב זה יוסף. אם כך, אז למה תרגום? אלא משום שאמת אמת לא אומרים בשביל הפגם, ולכן הוא תרגום, ואין פגם בשניהם.

מבד אבקת רוכל (שיר ג) - זו תפלת מעמד. שלש ראשונות, שהן מגן, ומחיה, ואתה קדוש. במגן יש ארבעים ושנים תבות, בסוד השם הקדוש של ארבעים ושנים אותיות. ויש להכילולו בלב, ולהקשר בו בסוד זה, פשלהבת בגחלת, באהבת אדונו, וזו היא ברפת הימין.

במחיה יש ארבעים ותשע תבות, בסוד חמשים שערים חסר אחד. ויש בו שם, הסוד של גבורות ה'. והוא את"ה גבור" לעול"ם אדנ"י. והסוד שלו אגל"א, ובסוד אחר יגל"א. והפל סוד אחד, מן הגבורה של הפרכות, (בראשית מט) "יהודה אתה ידודך. גור אריה יהודה." לא יסור שבט מיהודה. "אסרי לגפן עירה. בזה התעורר יהודה בגבורה קדושה, וזו היא ברפת השמאל.

עשן דקטרת, סלקא, ומתחברן דרגין, ומתקשרן אלין באלין דהא איהו מקשר לון. ואומר כלם אהובים כלם ברוכים כלם גבורים. לבתר אהבה רבה, לסלקא ולא תקשרא בימינא. ויחודא דשמע, ואינון פרשיין. וכדין איקרי מקטרת מור. לבתר אמת ויציב, דאיהו ולבונה. ואף על גב דאיהו דידיה, פללא איהו.

בין דאמר אמת, אמאי ויציב, דאיהו תרגום, ומה אצטריכא הכא, אלא ודאי, כל אמת, דא יעקב. ויציב, דא יוסף. ואצטריך לאתדבקה בתרווייהו. ובגין דפרשת ציצית רזא דכלה, אצטריכת לון, מיד אנן אמרי תרווייהו, אמת ויציב. ועל דא אמת דא יעקב, ויציב דא יוסף. אי הכי, אמאי תרגום. אלא בגין דאמת אמת לא אמרינן, בגין פגמימו. ועל דא איהו תרגום, ולית פגמימו בתרווייהו. מבד אבקת רוכל, דא צלותא דמעומד. תלת קדמאי, דאינון מגן, ומחיה, ואתה קדוש. מגן, אית ביה ארבעין ותריין תיבין. ברזא דשמא קדישא, דארבעין ותריין אתוון. ואית לאכללא ליה בלבא, ולא תקשרא ביה ברזא דא, פשלהובא בגחלת, ברחימו דמאריה. ודא איהי ברפתא ימינא.

מחיה, אית ביה תשעה וארבעין תיבין, ברזא דחמשין תרעין חסר חד. ואית ביה שמא, רזא דגבורות ה'. ואיהו את"ה גבור" לעול"ם אדנ"י. ורזא דיליה, אגל"א. וברזא אחרא יגל"א. וכולא רזא חדא, מן הגבורתא דברכאן, (בראשית מט ח-י) "יהודה אתה ידודך. גור אריה יהודה." לא יסור שבט מיהודה. "אסרי לגפן עירה. בדא איתער יהודה בגבורתא קדישא, ודא איהי ברפתא שמאלא.

בְּקִדְשָׁהּ יֵשׁ אֲרַבַּע עֶשְׂרֵה תְּבוֹת
- עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וְאַרְבַּע אוֹתוֹת.
וְזֶה כּוֹלֵל אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְאוֹחוֹ
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.
שְׂרֵשׁ הָאֲחֵרוֹנוֹת אֵינָן בְּחֻשְׁבוֹן
זֶה כְּתוּבוֹת, וְהֵן רָצָה וּמוֹדִים,
תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה, שְׁנֵי עֲמוּדִים. שִׁים
שְׁלוֹם - עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שְׁלוֹם
הַבַּיִת, הַשְׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. בֵּין כֶּף
וּבֵין כֶּף בְּאֲמֻצָּע אוֹתָן הַבְּרָכוֹת
שֶׁתִּקְנוּ הַקְּדוֹמוֹנִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ,
אֲחֵר שְׁמָסִים הַתְּפִלָּה וּמוֹדָה עַל
חֻטְאֵיו - נְפִילַת אֲפִים.

מָה הִיא נְפִילַת אֲפִים? הָרִי
פְּרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשָׂה כָּל מָה שֶׁעֲשֶׂה
מִלְשָׁה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת
וְנְפִילַת אֲפִים, שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ט)
וְאֶתְנַפֵּל לְפָנֶי ה'. אֲכַל אַחֵר
שְׁמָסִים תְּפִלָּתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ אוֹתָן
הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַתְּפִלָּה
נִקְשְׂרַת בְּכֹלֶם, יֵשׁ לְרַדֵּת לְמִטָּה.
וְהוֹאֵיל יוֹרֵד לְמִטָּה, צָרִיךְ נְפִילַת
אֲפִים בְּאֶלְפָא בֵּיתָא.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁפִּיּוֹן
שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלָּתוֹ וְהוֹדָה עַל
חֻטְאוֹ, מִכָּאן וְהִלָּאָה מִרְאָה אֶת
עֲצוּמוֹ שֶׁמִּסָּר נִפְשׁוֹ לְאֲדוֹנוֹ
בְּאֶהְבָּה. (תְּהִלִּים כה א) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה'
נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשָׂה לוֹ בְּזֶה
נַחַת.

וְעַם כָּל זֶה, בְּאֶלְפָא בֵּיתָא יֵשׁ רַז
הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאֶלְפָא בֵּיתָא זוֹ
אֵין וַאֲ"ו, וַיֵּשׁ בֵּה פ"א בְּמִקְוָמוֹ,
וְהִינּוּ (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת
יִשְׂרָאֵל. אַחֵר כֶּף ר' פְּעֻמִּים הֵם,
וְאֵין בֵּה קו"ף.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁנְּפִילָה הַזֶּה,
שֶׁנִּמְסָר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכוּן
רְצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ
הַצַּד שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ הַמּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁעוֹשָׂה קוֹף בְּחֵרְבוֹת וּבִבְהָרִים,
מִרְאָה אֶת עֲצוּמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאָה
שְׁמַת לְפָנֶי חִיָּה אַחַת שֶׁפּוֹחֵד

קְרוֹשָׁה, אֵית בֵּיה אֲרַבַּעַה עֶשֶׂר תִּיבִין. עֶשֶׂר
אֲמִירָן, וְאַרְבַּע אֲתוּוֹן. וְדָא כָּלִיל לְכָל
סְטָרִין, וְאַחִיד מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא.
תִּלְתָּת בִּתְרָאִי, לָאו אֵינוֹן בְּחוּשְׁבָן דָּא כְּתִיבִין,
וְאֵינוֹן רָצָה וּמוֹדִים תְּמַכֵּי אוֹרִייתָא, תְּרִין
עֲמוּדִים. שִׁים שְׁלוֹם, אֵילָנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ
שְׁלָמָא דְבֵיתָא, שְׁלָמָא דְכוּלָּא. בֵּין כֶּף וּבֵין
כֶּף בְּאֲמֻצָּעֵיתָא, אֵינוֹן בְּרַכָּאן דְּתִקְנוּ קְדָמָאִי,
וְהָא אוֹקְמוּהָ. לְבַתֵּר דְּמַסִּים צְלוֹתָא וְאוּדֵי עַל
חוּבִיָּה, נְפִילַת אֲפִים.

נְפִילַת אֲנָפִין מָה הִיא. הָא אוֹקְמוּהָ, דְקָא עֲבִיד
כָּל מָה דְעֲבִיד מִשָּׂה, צְלוֹתָא וְתַחֲנוּנִים
וּבְעוֹתִין וְנְפִילַת אֲפִים, דְּכְתִיב (דְּבָרִים ט יח) וְאֶתְנַפֵּל
לְפָנֶי ה'. אֲכַל בְּתֵר דְּמַסִּים צְלוֹתִיָּה, וְעָאֵל
בְּכָל אֵינוֹן דְּרַגִּין עֵילָאִין, וְאֶתְקַשְׂרַת כְּלָה
בְּכֹלְהוּ, אֵית לְנַחַתָּא לְתַתָּא, וְהוֹאֵיל וְנַחֲתָא
לְתַתָּא, אֲצַטְרִיךְ נְפִילַת אֲנָפִין, בְּאֶלְפָא בֵּיתָא.
מֹאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכִיּוֹן דְּצַלִּי צְלוֹתִיָּה, וְאוּדֵי
עַל חוּבִי, מִכָּאן וְלְהִלָּאָה, אַחֲזִי גְרַמִּיָּה,
דְּמִסָּר נְפִשִׁיָּה לְמֵאֲרִיָּה בְּרַחֲמֵי. (תְּהִלִּים כה א) לְדוֹד
אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנִיחָא לִיָּה לְהֵהוּא סְטָרָא
דְּשְׂרִיָּא בֵּיה מוֹתָא, וְעֲבִיד לִיָּה נִיחָא בְּדָא.
וְעַם כָּל דָּא, בְּאֶלְפָא בֵּיתָא, אֵית רַזָּא דְרִזִּין
לְחַכְמִין. בְּאֶלְפָא בֵּיתָא דָּא לִית בֵּיה
וַאֲ"ו, וְאֵית בֵּיה פ"א בְּאֲתֵרִיָּה, וְהִינּוּ, פְּדָה
אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. לְבַתֵּר ר' תְּרִי זְמַנֵּי נִינְהוּ.
וְלִית בֵּיה קו"ף.

מֹאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּנְפִילָה דָּא, דְּאֶתְמַסָּר בַּר
נָשׁ לְמוֹתָא, אֲצַטְרִיךְ לְכוּנָא רְעוּתִיָּה,
וְלְמַעַבְד נַחַת רוּחַ לְהֵהוּא סְטָרָא דְשְׂרִיָּא בֵּיה
מוֹתָא, כְּמָה דְעֲבִיד קוֹף בְּחֵרְבוֹת וּבִבְהָרִים,
אַחֲזִי גְרַמִּיָּה דְמִית, וְאֶתְחַזִּי דְמִית קַמִּי חִיּוֹתָא
חֲדָא דְדַחִיל מִינָהּ. בֵּיּוֹן דְּהִיָּה חִיּוֹתָא קָרִיב

ממנה. פִּינֵן שְׁאוֹתָהּ הַחִיָּה קִרְבָּה אֵלָיו, וְחוֹשֶׁבֶת לְהִרְגוֹ וּלְנַשֵּׂא אוֹתוֹ, רוֹאֶה אוֹתוֹ נוֹפֵל לְאַרְצָךְ כְּמוֹ מֵת, וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא מֵת, אִזְ שָׂבָה לְאַחֲרֵיהָ וְלֹא נִלְחַמְתָּ בּוֹ. וְלִכְּנֵן הַסֵּתְלָקוֹ שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ, שְׁאִין מִפִּיר בְּהֵן רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ.

וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב יִשִּׁים אֶת עֲצָמוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמֹסֵר לוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִחְשִׁיב עֲלָיו כְּאֵלּוֹ נִטְל מִמֶּנּוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ. וְלִכְּנֵן צָרִיךְ לִפְל בְּאַרְצָךְ כְּמוֹ מֵת בְּשַׁעַה שְׁיֵאמֵר נִפְּלִית אִפִּים, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ חֲטָאִים שְׁעוֹשֶׂה אָדָם שְׁאִין מִתְּכַפְּרִים אֲלֵא בְּמוֹת, כְּפִתּוּב (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְכַעֲת, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ שֶׁנִּטְל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נִתֵּן אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן, אוֹתָהּ הַשַּׁעַה עוֹמְדָת לְכַפֵּר עַל חֲטָאֵיו, וּמִשְׁלִים אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְאֵת אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנוֹתְבָאֵר.

וְעַם כָּל זֶה הַתְּפִלָּה עוֹלָה, וּמִסְתַּלְקָת בֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, בְּחִבּוּק שֶׁל אַהֲבָה כְּרֵאוּי, וְהִיא מְקַטְרֶת מֵר וּלְבוֹנָה מִכָּל אֲבָקָת רוֹכֵל.

וַיְהִי מִשֶּׁה בָּהָר אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה. הַצָּרֵף מִשֶּׁה אֲרַבְעִים יוֹם לַתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה לְלַמְדָּה, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָהּ דִּרְגָה נִקְרָאת אֲרַבְעִים, וְלִכְּנֵן אָמַר (שמות ד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה, שֶׁהִתְחַבְּרוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. וְלִכְּנֵן הַצָּרֵף לְהַזְכִּיר וּלְפָרֵט אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה, שֶׁהִיא שְׁהִרִי בְּאֲרַבְעִים יוֹם הִיָּה מִסְפִּיק.

וּבְאֲרַבְעִים יוֹם הוֹצִיאָה אוֹתָהּ הַתּוֹרָה (בתורה ומצוה). לַתּוֹרָה וּמִצְוָה, כְּנִגֵּד אֲרַבְעִים יוֹם שֶׁל יִצְרֵת הַנִּלְד, שְׁיוּצָא מִן הַכַּח אֶל

לְגַבִּיָּה, וְחָשִׁיב לְקַטְלָא לִיָּה, וּלְנַשְׁכָּא לִיָּה, חָמָא לִיָּה נִפְּל לְאַרְעָא כְּמֵת, וְחָשִׁיב דְּאִיהוּ מֵת, כְּדִין תָּב לְאַחֲרָא, וְלֹא מְקַטְרֵג לִיָּה. וְעַל דָּא אִסְתַּלְקוּ אֵלָיו תְּרִין אַתּוּון, דְּלֹא יַדַּע בְּהוּ בַר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי.

וְעַם כָּל דָּא, בְּרַעוּתָא דְלִבָּא יִשְׁוִי גְרַמִּיָּה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּמִסֵּר לִיָּה נִפְּשִׁיָּה בְּרַחֲמֵי. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָשִׁיב עֲלָיו, כְּאֵלּוֹ נִטְל נִשְׁמָתִיהָ מִנֶּיהָ. וְעַל דָּא צָרִיךְ לְמִנְפֵּל בְּאַרְעָא כְּמֵת, בְּשַׁעֲתָא דִּיִּימֵר נִפְּלִית אֲנִפִּין, בְּגִין דְּאִית חוֹבִין דְּעֵבִיד בְּרַ נִשְׁ, דְּלֹא מִתְּכַפְּרִין אֲלֵא בְּמוֹתָא. כְּדַכְּתִיב, (ישעיה כב יד) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְהַשְׁתָּא דְּאִתְּחָשִׁיב לִיָּה דְּנִטְל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִשְׁמָתִיהָ, וְאִיהוּ יְהִיב לָהּ בְּרַעוּתָא. הִיא שַׁעֲתָא קְיִימָא לְכַפְּרָא עַל חוֹבוּי, וְאִשְׁלִים לְכָל סְטְרִין, וְלָהּ הוּא סְטְרָא דְּאִתְּמַר.

וְעַל כָּל דָּא, צְלוּתָא עוֹלָה, וְאִסְתַּלְקָא בֵּין תְּרִין דְּרוּעִין, בְּחִבּוּק דְּרַחֲמֵי כְּדַקָּא יָאוֹת. וְאִיהוּ מְקוּטְרֶת מוֹר וּלְבוֹנָה מִכָּל אֲבָקָת רוֹכֵל. וַיְהִי מִשֶּׁה בָּהָר אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה. הוֹצֵרֵף מִשֶּׁה אֲרַבְעִים יוֹם לַתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה לְלַמְדָּה, בְּגִין דְּהִיא דְּרָגָא אֲרַבְעִין אֲקָרִי. וְלִכְּנֵן אָמַר, וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה, דְּאִתְּחַבְּרוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. וְלִכְּנֵן הוֹצֵרֵף לְהַזְכִּיר וּלְפָרֵט אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה, דְּהִיא בְּאֲרַבְעִים יוֹם הִיא סְגִי.

וּבְאֲרַבְעִים יוֹם אִפִּיקַת הִיא הוֹרְתָם, (בתורה ומצוה). לַתּוֹרָה וּמִצְוָה, לְקַבֵּל

אֲרַבְעִים יוֹם דִּיִּצְרֵת הַנִּלְד. דְּנִפִּיק מִן הַכַּח אֶל הַפּוֹעֵל. וְאִתְּרִשִּׁימוּ אִיבְרוּי דְּהִיא דְּכּוֹרָא, בְּאִינוֹן אֲרַבְעִין יוֹמִין, דְּהִיא אֲרַבְעִין יוֹמִין

לְאֶכְלָלָא בֵּיה נְהִירו דְלַעֲיָלָא, וְלֹאֲתַבְנָאָה תַּמָּן
גּוּפִיָּה מְנַהִירו דְלַעֲיָלָא. בְּגִין דִּיתְחַזִּי לְשִׁמְשָׁא
קָמִי מַלְכָּא, וְלֹאֲמַשְׁכָּא עֲלֵיה רוּחַ (דף נב ע"ב)
נְבוּאָה לְתַתָּא.

בְּגוּזוּנָא דְאַשְׁתָּלִים בְּאַרְבַּעִים יוֹם בְּמַעֲי אַמְיָה
גּוּפָא דְלְתַתָּא, הָכִי אַשְׁתָּלִים לַעֲיָלָא.
וְעַל דָּא (במדבר יב ז) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא.
דְּאַשְׁתַּכְּלַל לַעֲיָלָא בְּבֵיתָא דִּילִי, כְּגוּוּנָא דְבֵיתָא
דְלְתַתָּא.

וְעַל דָּא (שמות לד לה) קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה, דְּהָא
אַתְנַהִיר מְקָרַן עֵילָאָה, וּמְשִׁיף שְׁמָן הַטּוֹב
עַל רֵאשִׁיָּה, וְאַשְׁתָּלִים כָּל חַד מְאַרְבַּע יְסוּדִין
דִּילֵיה בְּעֶשֶׂר, הָא אַרְבַּעִין יוֹמִין וְאַרְבַּעִין
לִילָוּן, וְאַמְשִׁיף שְׁמָן הַטּוֹב עַל רֵאשִׁיָּה, וּכְדִין
אַתְנַהִיר.

וְלְבַתֵּר בָּא אַהֲרֹן, וְשָׁנָה לוֹ פְּרָקוּ, דְאַחִית לִיה
הֵהוּא נְהִירו עַל דִּיקְנֵיה, וְהֵינּוּ שְׁנֵי
טַפֵּי מְרַגְלִיּוֹת, דְנַחְתִּי עַל דִּיקְנָא דְאַהֲרֹן.
וְנַהֲרִין נְהִירו סָגִי, וְאַיְנוּן רִמְזוּ לְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב
וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, דְאַתְחַבְּרוּ בְּדִיקְנָא דְאַהֲרֹן,
וְחִיבּוּרָא דִּילְהוּן בְּמִזְלָא עֵילָאָה תְּלִי.

וּכְדִין מַה טוֹב וּמַה נְעִים. טוֹב: דָּא תוֹרָה
שְׁבַכְתָּב, וְדָא צְדִיק. נְעִים: דָּא זְמִירוֹת
יִשְׂרָאֵל, דְּאַיְקָרִי נְעִים, כִּד שָׂרָא עֲלֵיה נוּעַם
דְלַעֲיָלָא, דְעַלְמָא דְאַתִּי. וְכוּלָּא עַל יְדָא
דְאַהֲרֹן, דְחַבְּר לוֹן כְּחַדָּא בְּקַרְבָּנָא.

וְעַל דָּא (מלאכי ב ה) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוּ, דָּא
מְטְרוּנִיתָא דִּילִי, דִּיהוּת עֲמִיָּה. הַחֲיִים
וְהַשְּׁלוֹם, חֲיִים, דְּאַיְמָא עֵילָאָה. וְשְׁלוֹם, דָּא
שֵׁר שְׁלוֹם.

וְאַתְנָם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי. יְהִבִית לִיה הִנְהוּ
דְרַגִּין, לְחַבְּרָא לוֹן אִיְנוּן שְׁתֵּי טַפּוֹת
נַתְמִי לוֹ הִדְרָגוֹת הַלְלוּ לְחַבְּרָן, אוֹתָן שְׁתֵּי טַפּוֹת מְרַגְלִיּוֹת

הַפְעֵל. וְנִרְשָׁמִים אִיבְרִיו שֶׁל אוֹתוֹ
הַזְכָּר בְּאוֹתָם אַרְבַּעִים יוֹם, שְׁהִירִי
אַרְבַּעִים יוֹם לְהַכְלִיל בוֹ אֶת הָאוֹר
שֶׁלְמַעְלָה, וְלִבְנוֹת שָׁם אֶת גּוּפוֹ
מֵהָאוֹר שֶׁלְמַעְלָה, כְּדִי שִׁירָאָה
לְשִׁמְשׁ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלְהַמְשִׁיף
עֲלָיו רוּחַ נְבוּאָה לְמַטָּה.

כְּמוֹ שֶׁהַשְּׁתֵּלִים אַרְבַּעִים יוֹם
בְּמַעֲי אַמּוֹ הַגּוּף שֶׁלְמַטָּה, כִּף
מְשַׁתְּלֵם לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן (במדבר יב)
בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. שֶׁהַשְּׁתַּכְּלַל
לְמַעְלָה בְּבֵיתִי, כְּמוֹ הַבַּיִת
שֶׁלְמַטָּה.

וְעַל זֶה (שמות לד) קָרַן עוֹר פְּנֵי
מֹשֶׁה, שְׁהִירִי מֵאִיר מֵהַקָּרַן
הַעֲלִיּוֹנָה, וּמֵאוֹשֵׁף אֶת הַשְּׁמָן הַטּוֹב
עַל רֵאשׁוֹ, וְהַשְּׁתֵּלֵם כָּל אֶחָד
מְאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת שֶׁלוֹ בְּעֶשֶׂר, הִרִי
אַרְבַּעִים יָמִים וְאַרְבַּעִים לַיְלוֹת,
וְהַמְשִׁיף הַשְּׁמָן הַטּוֹב עַל רֵאשׁוֹ,
וְאֵז מֵאִיר.

וְאַחֲרַי כִּף בָּא אַהֲרֹן וְשָׁנָה לוֹ
פְּרָקוּ, שֶׁהוֹרִיד לוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר עַל
זְקָנוֹ, וְהֵינּוּ שְׁתֵּי טַפּוֹת מְרַגְלִיּוֹת,
שִׁירֻדוֹת עַל זְקָן אַהֲרֹן וּמֵאִירוֹת
בְּאוֹר גְּדוֹל, וְהֵם רִמְזוּ לְתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְלְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
שֶׁהַתְּחַבְּרוּ בְּזְקָנוֹ שֶׁל אַהֲרֹן,
וְהַחְּבּוּר שֶׁלָּהֶם תְּלוּי בְּמִזְלָ
הַעֲלִיּוֹן.

וְאֵז (תהלים קלא) מַה טוֹב וּמַה נְעִים.
טוֹב - זֶה תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְזֶה
צְדִיק. נְעִים - זֶה זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל,
שְׁנַקְרָא נְעִים, כְּשִׁשׁוּרָה עֲלָיו
הַנּוּעַם שֶׁל מַעְלָה שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.
וְהַכֵּל עַל יַד אַהֲרֹן, שְׁחַבְּר אוֹתָם
יַחַד בְּקַרְבָּן.

וְעַל זֶה (מלאכי ב) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ
וְגו' - זֶה הַגְּבִירָה שְׁלִי שֶׁהִיְתָה
עִמּוֹ, הַחֲיִים וְהַשְּׁלוֹם - הַחֲיִים
שֶׁל הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה, וְשְׁלוֹם זֶה שֵׁר
שְׁלוֹם.

וְאַתְנָם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי (שם),
נַתְמִי לוֹ. וְכִשְׁעֵבֵר מוֹרָה עַל זְקָנוֹ,

שְׁהִינּוּ כְּשֶׁהָיָה מִסְתַּפֵּר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שופטים יג) וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ - וַיִּירָאֲנִי, אוֹלֵי מַעַל בְּאוֹתוֹ שֶׁמֶן שְׁשׁוּפָע לוֹ מִהַשְּׁמַיִם הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁנִקְרָא שֵׁם, שְׁשׁוּפָע מִמֶּנּוּ הַשֶּׁמֶן הַטּוֹב. וְעַל זֶה, וּמִפְּנֵי שְׁמֵי נִחַת הוּא.

וְהוּא מִה עֲשֶׂה? (שם) בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הַלֵּךְ אִתִּי, שְׁחִבֵּר שְׁלוֹם עִם מִישׁוֹר. מִי הַמִּישׁוֹר? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר צְדִיק וְיֹשֵׁר הוּא. וְאִז, וְרַבִּים הַשֵּׁיב מֵעוֹן, עַל יְדֵי קַרְבָּנוֹתָיו שֶׁהִקְרִיב אוֹתָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. וְאִז נִתֵּן שְׁלוֹם עִם מִישׁוֹר. וְכַאן תְּלִוּיִים סוּדוֹת הַקְּרָבָן שֶׁמֶסֶר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַהֲרֹן. וְנִקְרָא מִישׁוֹר, עַל שֶׁהִמְשִׁיךְ תּוֹרָה וְאוֹר לְעוֹלָם הַתַּחַתוֹן.

וְהַמְזוֹרַח מֵאִיר לְדָרוֹם בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכָתוֹב (קהלת א) הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם. מִשׁוֹם כֶּף (שמות לד) וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל הַנְּשִׂאִים בְּעֵדָה. אַהֲרֹן - זֶה סוּד אַהֲרֹן שֶׁהֵאִיר מִמֶּשֶׁה. וְכָל הַנְּשִׂאִים - זֶה נַחֲשׁוֹן, שֶׁהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁל כָּל הַנְּשִׂאִים. וְכֵלֶם נִמְשְׁכוּ אַחֲרָיו וְעִמְדוֹ לְשִׁמְאֵל שֶׁל מֶשֶׁה.

וְהָרִי הַעִירוֹ, (דברים ד) אֶת גְּדֻלָּךְ - זֶה אַהֲרֹן, מִזְמִין וְאֶת יָדְךָ הַחֲזֹקָה - זֶה נַחֲשׁוֹן, מִשְׁמֵאֵל. שְׁלֹאֲחֵר שֶׁהֵאִיר הַדָּרוֹם מִן הָאֶסְפֵּקֶלֶרֶיָה הַמְּאִירָה, יוֹאֵר הַצִּפּוֹן, שְׁכָתוֹב הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹכֵב אֶל צִפּוֹן. שֶׁהִקְיָף אוֹתוֹ אוֹר שֶׁל רַחֲמִים מִכָּל הַצְּדִידִים, שְׁלֵא יֵצֵא עִם שְׁלֵהֲבוֹתָיו לְשָׂרֵף אֶת הָעוֹלָם, וַיִּתְּפֶסֶם הַדִּין עִם רַחֲמִים. מִי הַרַחֲמִים? זֶה הַשֶּׁמֶשׁ, וְהֵינּוּ הָרוּחַ, שְׁכָתוֹב (קהלת א) סָבַב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, שֶׁהַרַחֲמִים מְקִיפִים הַפֶּל. וְעַד סְבִיבוֹתָיו שֶׁב הָרוּחַ (שם), סְבִיבוֹתָיו שֶׁל מִי? סְבִיבוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁכָתוֹב לְמַעַלָּה, וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף, וְזֶה מְעַרְב. וְעַד תִּמְן שֶׁב

מְרַגְלִיּוֹת יִהְיֶינָה לִיָּהּ. וְכַד אַעֲבֵר מוֹרָה עַל דְּקִנְיָה, דִּהְיִינּוּ כַד הָיָה מִסְתַּפֵּר, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (שופטים יג ה) וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ. וַיִּירָאֲנִי, דְּלִמָּא מַעַל בְּהֵוּא שְׁמֶן דְּנִגִּיד לִיָּהּ מִשְׁמֵי עֵילָאָה, דְּאִיקְרִי שֵׁם, דְּנִגִּיד מִנִּיָּה שְׁמֶן הַטּוֹב. וְעַל דָּא, (מלאכי ב ה) וּמִפְּנֵי שְׁמֵי נִחַת הוּא. וְהוּא מִה עֲבִיד. (שם ב ו) בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הַלֵּךְ אִתִּי. דְּחִבֵּר שְׁלוֹם בְּמִישׁוֹר. מֵאֵן מִישׁוֹר. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (דברים לב ד) צְדִיק וְיֹשֵׁר הוּא. וְכַדִּין, וְרַבִּים הַשֵּׁיב מֵעוֹן, עַל יְדֵי דְקַרְבָּנוֹי דְּקָרִיב לוֹן קָמִי מִלְּפָא. וְכַדִּין אֲתִיָּהֵב שְׁלוֹם בְּמִישׁוֹר. וְהֵכָא תְּלִי רְזִי דְקַרְבָּנָא, דְּמִסֵּר לִיָּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן. וּמִישׁוֹר אִיקְרִי, עַל דְּאִמְשִׁיךְ אוֹרִיָּתָא וְנִהִירוֹ לְעֵלְמָא תַּתָּאָה.

וּמְזוֹרַח אֲנֵהִיר לְדָרוֹם בְּקַדְמִיתָא, דְּכָתִיב (קהלת א ו) הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם. בְּגִין כֶּף (שמות לד לא) וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל הַנְּשִׂאִים בְּעֵדָה. אַהֲרֹן, דָּא רְזָא דְאַהֲרֹן דְּאֲתַנְהִיר מִמֶּשֶׁה. וְכָל הַנְּשִׂאִים, דָּא נַחֲשׁוֹן, דְּאִיָּהוּ רִישָׁא דְכָל הַנְּשִׂאִים. וְכֵלָהוּ אֲתַמְשְׁכוּ אֲבַתְרִיָּה, וְקִיָּיִמִי לְשִׁמְאֵלָא דְמֶשֶׁה.

וְהָא אִיתְעָרוּ, (דברים ג כד) אֶת גְּדֻלָּךְ: דָּא אַהֲרֹן, מִזְמִינָא. וְאֶת יָדְךָ הַחֲזֹקָה: דָּא נַחֲשׁוֹן, מִשְׁמֵאֵלָא. דְּלִבְתֵּר דְּאֲתַנְהִיר דָּרוֹם מֵאֶסְפֵּקֶלֶרֶיָא דְנִהְרָא, יִתְנַהִיר צִפּוֹן. דְּכָתִיב, הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹכֵב אֶל צִפּוֹן. דְּאִקְיָף לִיָּהּ נִהִירוֹ דְּרַחֲמֵי מִכָּל סְטֵרִין, דְּלֹא יִפּוֹק בְּשִׁלְהוֹבוֹי לְאוּקְדָא עֲלִמָּא, וַיִּתְּפֶסֶם דִּינָא בְּרַחֲמֵי. מֵאֵן רַחֲמֵי, דָּא שְׁמֵשׁ, וְהֵינּוּ רוּחַ, דְּכָתִיב סוֹכֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, דְּרַחֲמֵי אִקְיָף פְּלָא. וְעַד סְבִיבוֹתָיו שֶׁב הָרוּחַ, סְבִיבוֹתָיו דְּמֵאֵן. סְבִיבוֹתָיו דִּהֵוּא מְקוֹם דְּכָתִיב לְעֵילָא, וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף, וְדָא מְעַרְב. וְעַד תִּמְן שֶׁב

שם שב הרוח, להאיר באותם
שבעים שנים, שנכלל מקומו
להאיר לעולמים, ולהאיר
לשבעים גדולים ממנים
שעומדים סביב אותו מקומו של
השמש שאמרנו.

בא וראה, כמו זה משה למטה,
מאיר לאהרן, צד הדרום. ואחר
כך לנשיאים, הצד של הצפון,
שפתיב וסוכב אל צפון, והקיף
אותם סביב המזבח. אחר כך
(במדבר יא) ואצלתי מן הרוח אשר
עליך ושמתי עליהם. וזהו על
סביבותיו שב הרוח.

בא וראה, בראשונה אותם
שבעים זקנים ינקו ממשה,
ואותם שבקצה המחנה נאכלו
באש הדולקת. והרי העירו, מי
גרם להם? כיון שראה משה שלא
יכולים להתקיים בלי זקנים, רצה
סיעו להאיר לישראל, והקדוש
ברוך הוא אמר לו (שם) אספה לי
שבעים איש וכו', ואצלתי מן
הרוח אשר עליך. זו הרוח של
האספקלריה המאירה, במשה
היא שורה ולא באחר. משום כך
הצטרכו להיות נאורים ממנו,
וזהו ועל סביבותיו שב הרוח,
להאיר בכראשונה.

כיון שראה את זה שלמה המלך,
אמר (קהלת א) הבל הבלים כו',
וזרח השמש. בימי משה, שהאיר
השמש לישראל ארבעים שנה,
כנגד האור שלמעלה שקבל
באותם ארבעים הימים שהיה
בהם, ומקצת שנה ראשונה
ככלה, שבהם קבל האור שהאיר
למטה. וכא השמש, כשהסתלק
מן העולם. ואל מקומו שואף,
כמו שנאמר (יחזקאל א) ברוך כבוד
ה' ממקומו. וזה המקום העליון
שמאיר למקום התחתון.

דבר אחר, מקומו התחתון ממש.
שואף האור מלמעלה וזרח הוא

הרוח, לאנהרא באינון שבעין שנין, דאתפליל
מקומו לאנהרא לעלמין, ולאנהרא לשבעין
רבבין ממנן דקיימין סחרניה דההוא מקומו
דשמשא דאמרן.

הא חזי, כגוונא דא משה לתתא, אנהיר
לאהרן, סטרא דדרום. ולבתר לנשיאים,
סטרא דצפון. דכתיב, וסוכב אל צפון, ואקיף
לון סחרני מדבחה. לבתר (במדבר יא יז) ואצלתי
מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, ודא היא
ועל סביבותיו שב הרוח.

הא חזי, כקדמיתא אינון שבעים זקנים ינקין
ממשה, ואינון (שם יא א) דבקצה המחנה
אתאכלו בנורא דדליק. והא איתערו, מאן
גרים לון. כיון דחזא משה דלא יכלין
לאתקיימא בלא זקנים, בעא סיעתא לאנהרא
לישראל, וקודשא בריך הוא אמר ליה, (שם יא
טז) אספה לי שבעים איש וגו', ואצלתי מן
הרוח אשר עליך, דא רוח דאספקלריה דנהרא
במשה שריא ולא באחרא. בגין כך אצטריכו
לאתנהרא מניה, ודא הוא ועל סביבותיו שב
הרוח, לאנהרא כדבקדמיתא.

כיון דחמא שלמה מלכא דא, אמר (קהלת א ב)
הבל הבלים וגו', (שם א ה) וזרח השמש.
כיומוי דמשה, דנהיר שמשא לישראל ארבעין
שנין, לקבל נהירו דלעילא, דקביל באינון
ארבעין יומין דהיה בהו, ומקצת שנה ראשונה
ככולה, דבהו קבל נהירו דאנהיר לתתא. וכא
השמש, כד אסתלק מעלמא. ואל מקומו
שואף, כמה דאת אמר (יחזקאל ג יב) ברוך כבוד
ה' ממקומו. ודא מקום עילאה, דנהיר למקום
תתאה.

דבר אחר, מקומו תתאה ממש. שואף נהירו
מלעילא, וזרח הוא שם, דנהיר תמן

שם, שְׁמַאִיר שֵׁם לְלִבְנָה, וְזֶה יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּאֵר מִמֶּנּוּ, שְׁפָתוֹב (במדבר כז) וְנָתַתָּ מֵהוֹדֶךָ עֲלָיו. וְהַעִירוֹ, פְּנֵי מֹשֶׁה פְּנֵי חֲמָה וְכוּ'. הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם - בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשֶׁהָיָה בַּעוֹלָם, כָּל הַצְּדָדִים הָאֵירוֹ, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. אֲבָל כַּעַת, כְּשֶׁהִסְתַּלַּק, בְּמִקוּמוֹ זֹרַח וְלֹא יוֹתֵר.

וְשֵׁמוֹ נִקְרָא זֶהֱב יִרְקֶק, וְהַסוּד הַזֶּה פֶּרְשׁוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֶסְתֵּר הַיְתֵה יִרְקֶקֶת. צָבַע אֶתְרוֹג, וְהַפֵּל אֶחָד. הַזֶּהֱב הַזֶּה הוּא רֹאשׁ בְּנִסְתֵּר, אֶף עַל גֵּב שֶׁהוּא בְּנִגְלָה אֶל הַזֶּהֱב הַעֲלִיּוֹן, עַד שֶׁנִּמְשָׁף וְשׁוֹרָה לְרֹאשׁוֹ שֶׁל גְּבְרִיאֵל, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרַנּוּ. וּמִשׁוּם כֶּף הַפֵּל הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וְנִמְשָׁף אוֹתוֹ הַסוּד לְמִטָּה, הַפֵּל בְּגוֹן אֶחָד.

וְעִשִׂיתָ כַּפֵּרֶת זֶהֱב טְהוֹר (שמות כח), רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל הַפֶּרֶשָׁה הַזֹּאת מְצָאנוּ שְׁנַמְסָרָה הַעֲבוּדָה בְּיַד מֹשֶׁה, פֶּרֶט לְשָׁנִים. בְּכָלֶם כְּתוּב וְעִשִׂיתָ, וּבְאֲרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתוּב (שם כה י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן, (שם כח) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶוד, וְלֹא כְּתוּב וְעִשִׂיתָ. מַה הַטַּעַם בְּאֲרוֹן לֹא כְּתוּב וְעִשִׂיתָ? מִשׁוּם שֶׁהָאֲרוֹן כּוֹלֵל אֶת מֹשֶׁה בְּתוֹכוֹ, לְהַאִיר מִמֶּנּוּ. וְהַצְּטִרְכוּ אֲחֵרִים לְתַקֵּן אֶת הַתְּקוּן הַיְסוּפִי שֶׁלוֹ, לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ.

בְּאֶפֶוד, אֵינּוּ שֶׁלוֹ, וְלֹא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְלֹא צָרִיךְ לוֹ לְמַשָּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת עֲבוּדַת אֲחֵיו, שֶׁהָרִי מֹשֶׁה הוּא מְלֵךְ, וְאֶהְרֹן שׁוֹשֵׁבִין הַמֶּלֶךְ.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב (שם כט) וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶת אֶהְרֹן כו', וְאֶפְדֹתָ לוֹ, וְשִׁמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְגו'. הָרִי כָּל זֶה עֲבוּדַת מֹשֶׁה, וְהַכְּבוֹד שֶׁל אֶהְרֹן הוּא? לֹא כֶּף, אֲלֵא הַכְּבוֹד שֶׁל מֹשֶׁה הוּא, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה אֶת עֲבוּדַת אֶהְרֹן, אֲלֵא עַל יְדֵי מֹשֶׁה.

לְסִיְהָרָא, וְדָא יְהוֹשֻׁעַ, דְּאֶתְנַהִיר מְנִיָּה, דְּכְתִיב (במדבר כז כ) וְנָתַתָּ מֵהוֹדֶךָ עֲלָיו. וְאֶתְעָרוֹ, פְּנֵי מֹשֶׁה פְּנֵי חֲמָה וְכוּ'. הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם, בְּקִדְמִיתָא כַּד הָיָה בַּעֲלָמָא, כָּל סְטָרִין אֶתְנַהִירוֹ כְּדִאֲמַרְןָּ. אֲבָל הַשְׁתָּא כַּד אֶסְתַּלַּק, בְּמִקוּמוֹ זֹרַח וְלֹא יוֹתֵר.

וְשֵׁמָא דִּילִיָּה אֵיקָרִי זֶהֱב יִרְקֶק, וְרָזָא דָּא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אֶסְתֵּר יִרְקֶקֶת הַיְתֵה. גְּיוֹן אֶתְרוֹג, וְכוֹלָא חַד. זֶהֱב דָּא, אִיהוּ רִישָׁא בְּסִתִּימוֹ, אֶף עַל גֵּב דְּאִיהוּ בְּאֶתְגַּלְיָא לְגַבֵּי זֶהֱב עֵילְאָה. עַד דְּאֶתְמַשְׁכָּא וְשָׂרִיא לְרִישָׁא דְּגְבְרִיאֵל, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא. וּבְגִין כֶּף כַּלָּא אִיהוּ בְּרָזָא עֵילְאָה, וְאֶתְמַשְׁכָּא הַהוּא רָזָא לְתַתָּא, כַּלָּא כְּגוֹוְנָא חַד.

וְעִשִׂיתָ כַּפֵּרֶת זֶהֱב טְהוֹר (שמות כה יז), רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל פֶּרֶשְׁתָּא דָּא אֲשַׁכְּחַנָּא דְּאֶתְמַסֵּר עֲבִידְתָּא בְּיַד דְּמֹשֶׁה, בַּר תַּרְיַן. בְּכִלְהוֹ כְּתִיב, וְעִשִׂיתָ. וּבְאֲרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתִיב (שם כה י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן, (שם כח ו) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶוד, וְלֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ. מֵאִי טַעְמָא בְּאֲרוֹן לֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ, בְּגִין דְּאֲרוֹן כָּלִיל לִיָּה לְמֹשֶׁה בְּגִיָּה, לְאֶתְנַהֵרָא מְנִיָּה. וְאֶצְטְרִיכוּ אֶתְרַנִּין לְתַקְנָא תִּיקוּוְנָא וְשִׁפִּירוֹ דִּילִיָּה, לְמִיעַל הִיא לְגַבֵּיָּה.

בְּאֶפֶוד, לָאוּ דִּילִיָּה הוּא, וְלֹא לְאֶשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהּ, וְלֹא אֶצְטְרִיךְ לִיָּה (דף נג ע"א) לְמֹשֶׁה לְמַעַבְדַּד פּוֹלְחָנָא דְּאֲחוּי, דְּהָא מֹשֶׁה אִיהוּ מְלֵכָא, וְאֶהְרֹן שׁוֹשֵׁבִינָא דְּמְלֵכָא.

וְאִי תִּימָא, וְהָא כְּתִיב (שם כט ה) וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶת אֶהְרֹן וְכוּ', וְאֶפְדֹתָ לוֹ. וְשִׁמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְגו'. הָא כּוֹלֵי הָאֵי פּוֹלְחָנָא דְּמֹשֶׁה, וְיִקְרָא דְּאֶהְרֹן אִיהוּ. לָאוּ הָכִי אֲלֵא יִקְרָא דְּמֹשֶׁה אִיהוּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא בַּעַז פּוֹלְחָנָא דְּאֶהְרֹן, אֲלֵא עַל יְדֵי דְּמֹשֶׁה. וְאֶהְרֹן לֹא יָכִיל

וְאֶהְרֹן לֹא יָכַל לְהִתְקַדֵּשׁ אֶלָּא עַל
יְדֵי מֹשֶׁה. וּבַהֲכַל הַצֵּטְרוֹף אֶהְרֹן
אֶת מֹשֶׁה, וְכָל זֶה הוּא כְבוֹדוֹ שֶׁל
מֹשֶׁה.

וְעִשִׂיתָ כַּפָּרֶת, בֹּא וּרְאֵה, כְּתוּב
בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת מֵעֵשִׂי שָׁמַיִם וְאֶרֶץ
וְכָל אוֹתָם הַחֲלִלוֹת שֶׁשָׁם, שֶׁהָרִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא צִוָּה לַעֲשׂוֹת
מִשְׁכָּן, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁמֵּעֵשִׂי שָׁמַיִם
וְאֶרֶץ, לְהִיּוֹת הַדִּיּוֹר שֶׁלְמִטָּה כְּמוֹ
הַדִּיּוֹר שֶׁלְמַעְלָה, וְלִהְיוֹת כְּזֶה
עִם זֶה כְּמוֹ שֶׁהִנְשָׁמָה וְהַגּוֹף,
שִׁיְהִיָּה הַכֹּל אֶחָד.

כְּתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּרֵאשִׁית,
הָרִי פְּרוּשָׁה. אֲבָל הַסּוּד שֶׁל
מַעֲשֵׂה הַכַּפָּרֶת, כָּאֵן בְּרִמּוֹ
שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁלְשַׁלַּת שֶׁל
מִטְטְרוֹיִן, גְּנִיזַת הַמִּשְׁכָּן, לְהָרִים
אֶת תְּרוּמַת הַקֶּדֶשׁ לְמַעְלָה וּמִטָּה.
בְּרֵאשִׁית, הַרְאִישִׁית הַעֲלִיּוֹנָה
הַכַּפָּרֶת הַגְּנוּזָה הַטְּמִירָה,
שֶׁנִּמְצָאָת מִסּוּד הַנְּקֻדָּה הַנִּסְתָּרָת
הַעֲלִיּוֹנָה, וְהַתְּפָרֶשֶׁה פְּרִישׁוֹת
לְהָאִיר בְּתוֹךְ הָאוֹר, לְהַסְתֵּר תוֹךְ
הַסֵּתֶר. הַסֵּתֶר בְּתוֹךְ הַכַּפָּרֶת הַזֶּה,
מִיטְטְרוֹיִן מִטְטְרוֹיִן, שֶׁנֶּאֱחָז
מִמֶּטָּה לְמַעְלָה.

בְּתוֹךְ הַפֶּחַד שֶׁהֵלֵךְ בְּאֵמַת בְּתוֹךְ
הָאָרֶץ, הִנֵּה מוֹצֵא הָאוֹר שֶׁאֵבֵד
אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁנִּשְׁמָן אוֹתוֹ הָאוֹר
בְּגַן עֵדֶן. וְעַל לְמַעְלָה, לֹא
הִתְיַשֵּׁב בְּמִקְוָמוֹ, שֶׁהָרִי לֹא הִנֵּה
מִשְׁלֵם מִכָּל הַצְּדָדִים. שֶׁהָרִי
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁלְמִטָּה הִיָּתָה חֲסֵרָה,
שֶׁהָרִי אֲבָדָה בְּחֵטָא שֶׁל אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. יָרַד לְמִטָּה, וְנִשְׁמָן בְּתוֹךְ
עֲצֵי הַגֵּן, וְהַתְּפֹשֵׁט שֶׁם בְּכָל צְדֵי
הַגֵּן, עַד שֶׁנּוֹלַד חֲנוּךְ בֶּן יִרְד.

בֵּינָן שֶׁנּוֹלַד, הִנֵּה נִמְצָא סְמוּךְ לָגֶן,
הַתְּחִיל אוֹתוֹ הָאוֹר לְהָאִיר בְּתוֹכוֹ.
הַתְּגַדֵּל בְּמִשְׁחַת קֹדֶשׁ, וְשָׂרָה

לְאַתְקַדְשָׁא אֶלָּא עַל יְדֵי דְמֹשֶׁה. וּבְכֻלָּא
אֶצְטְרִיף אֶהְרֹן לְמֹשֶׁה, וְכָל הָאִי יִקְרָא דְמֹשֶׁה
אִיהוּ.

וְעִשִׂיתָ כַּפָּרֶת, תָּא חֲזִי, כְּתִיב בַּפָּרָשָׁתָא דָּא
עוֹבְדָא דְשָׁמַיִם וְאֶרֶץ, וְכָל אִינוּן
חֲזִילִין דְתַמָּן, דִּהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא פְקִיד
לְמַעַבְד מִשְׁכָּנָא, אֶלָּא פְגוּוֹנָא דְעוֹבְדֵי שָׁמַיָּא
וְאֶרְעָא, לְמַהוּי דִּיּוֹרָא דְלִתְתָא, פְגוּוֹנָא דְדִיּוֹרָא
דְלַעֲלִיא, וְלִאֲתַחְבְּרָא דָּא בְדָא פְגוּוֹנָא
דְנִשְׁמַתָּא וְגוֹפָא, לְמַהוּי פְלָא חַד.

כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א א) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּרֵאשִׁית, הָא
אוֹקְמוּהָ. אֲבָל רְזָא דְעוֹבְדָא דְכַפּוּרָתָא, הָכָא
בְרִמּוֹזוֹ דְלַעֲלִיא, שֶׁלְשַׁלָּא דְמִטְטְרוֹיִן, גְּנִיזָא
דְמִשְׁכָּנָא, לְאַרְמָא אַרְמוֹת קוּדְשָׁא לְעִילָא
וְתַתָּא.

בְּרֵאשִׁית, רֵאשִׁיתָא עִילָאָה כַּפּוּרָתָא גְנִיזָא
טְמִירָא, דְאִשְׁתַּכַּחַא מְרֻזָא דְנִקְוֹדָא
טְמִירוֹ עִילָאָה, וְאִתְפָּרֶשׁ פְּרִישׁוֹ, לְאַתְנַהֲרָא גו
נְהִירוֹ, לְאַתְטַמְרָא גו טְמִירוֹ. טְמִירָא גו הָאִי
כַּפּוּרָתָא, מִיטְטְרוֹיִן מִטְטְרוֹיִן, דְאִתְאַחְדָּא
מִתְתָּא לְעִילָא.

מַגּוֹ דְחִילוֹ דְאֲזַל בְּקוּשְׁטָא בְּגוֹ אֶרְעָא, הוּהוּ
מִשְׁכַּח נְהִירוֹ דְאָבִיד אָדָם קְדַמָּאָה,
דְאִישְׁמַר הוּהוּ נְהִירוֹ בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן. וְסִלְקָא
לְעִילָא, לֹא אִתְיִשְׁבָּא בְּדוּכַתִּיהָ, דִּהָא לֹא הוּהוּ
אִשְׁתָּלִים מִכָּל סְטְרִין, דִּהָא שְׁלִימוֹ דְלִתְתָּא
הוּהוּ גְרַע, דִּהָא אִתְאַבִּיד בְּחוּבָא דְאָדָם קְדַמָּאָה
נְחַת לְתַתָּא, וְאִתְטַמְרַר גו אִילְנֵי גִנְתָּא, וְאִתְפֹּשֵׁט
תַּמָּן בְּכָל סְטְרֵי גִנְתָּא, עַד דְאִתְיִלִּיד חֲנוּךְ בֶּן
יִרְד.

בֵּינָן דְאִתְיִלִּיד הוּהוּ אִשְׁתַּכַּח סְמוּךְ לְגִנְתָּא,
שְׂרִיאת הִהִיא נְהִירוֹ לְאַנְהֲרָא בְּגוֹוִיָּה, וְאַתְרַבֵּי בְּרַבּוֹ קוּדְשָׁא, וְשְׂרִיא

עֲלֵיו הָאֹר הַזֶּה הַנוֹצֵץ. נִכְנַס לְגַן
עֵדֶן, וּמִצָּא שָׁם אֶת עֵץ הַחַיִּים,
אֶת עֲנַפְיָו וּפְרוֹתָיו שֶׁל הָאֵילָן.
הַרִיחַ בָּהֶם, וְהִתְשַׁכַּח בְּתוֹכָם
אוֹתָהּ הַרוּחַ שֶׁל אֹר הַחַיִּים.

בְּאוֹ שְׁלִיחִים, מְלַאכִים עֲלִיוֹנִים,
וְלַמְדוֹ אוֹתוֹ חֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. נִתְּנוּ
לוֹ סֵפֶר שֶׁהִיא נִסְתָּר בְּתוֹךְ עֵץ
הַחַיִּים, וְלַמֵּד מִמֶּנּוּ, וַיַּדַּע אֶת
דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִשְׁתַּדַּל
אֲחֵרָיו. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית ה)
וַיִּתְּהֵלֶךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. עַד
שְׁאוֹתוֹ הָאֹר הַשְּׁתֵּלֶם בְּתוֹכָם.

בֵּינָם שְׁאוֹתוֹ הָאֹר הַשְּׁתֵּלֶם
לְמִטָּה, רִצָּה לְעֹלוֹת לְמִקְוָמוֹ.
וְכִדִּי לְהִרְאוֹת אוֹתָהּ הַשְּׁלֵמוֹת
בְּסוּד שֶׁל חֲנוּךְ. יוֹם אֶחָד נִכְנַס
לְתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן, וְהִרְאוּ לוֹ אֶת
נִסְתָּרוֹת הַגֵּן, וְהִנִּיחַ אוֹתוֹ סֵפֶר,
וְכָל מַה שֶׁרָאָה, לְבַחוּץ, וְהוּא
מִצְנַע בְּתוֹךְ הַחֻבְרִים.

אַחַר כֵּן הִתְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ הָאֹר
בְּתוֹךְ אוֹתוֹ לְבוּשׁ, לְהִרְאוֹת
לְמַעַלָּה, וְשִׁיתְּבִישׁוּ אוֹתוֹ, לְכָל
אוֹתָם שֶׁעָשׂוּ קְטְרוּגַת עִם רְבוּנָם,
שֶׁלֹּא יִבְרָא אָדָם בְּעוֹלָם.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וַאֲיַנְנוּ כִּי לִקַּח
אֶתוֹ אֱלֹהִים. וַאֲיַנְנוּ - בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וַאֲיַנְנוּ - כִּמוֹ שֶׁהִיא בְּעוֹלָם הַזֶּה.
כִּי לִקַּח אֶתוֹ אֱלֹהִים - לְדַמּוֹת
אַחֲרֶת. בְּזֶה הוּא תְּמִיד נֶעַר. וְסוּד
זֶה בְּאַרְנוֹ, (משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל
פִּי דְרָכּוֹ, לְהַנְהִיג אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת. גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר
מִמֶּנָּה, שֶׁהָרִי תְּמִיד נִמְצָא בּוֹ
וְחֻזְרוֹ הַנַּעַר.

בְּחֲנוּךְ נִכְלַלֶת הַדַּמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
הַנִּסְתָּר. הוּא הַפְּסָא שֶׁל אֲדוֹנוֹ,
עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּת בְּעוֹלָם.
כְּשֶׁהָעוֹלָם בְּדִין, יוֹצֵא וְנִקְרָא
מִטְטְרוּן, רְבוּן עַל כָּל הַחִילּוֹת
הָעֲלִיוֹנִים. וְהִזְקִין הוּא נֶעַר. נִכְנַס
מְעוֹלָם לְעוֹלָם, וּמִתְיָשֵׁב הַרְגֵזוֹ.

עֲלֵיהָ נִהִירוּ דָא מְנַצְצָא. עָאֵל לְגִנְתָּא דְעֵדֶן,
אַשְׁכַּח תַּמָּן אֵילָנָא דְחַיִּי, וְעַנְפוּי וְאַנְפִּי
דְאֵילָנָא, אָרַח בְּהוּ, וְאַתִּישְׁב בְּגוּיָה הַהוּא
רוּחָא דְנִהִירוּ דְחַיִּי.

אֶתוֹ שְׁלִיחָן מְלַאכֵי עֵילָאִי, וְאוֹלִיפוֹ לִיה
חֻכְמָתָא עֵילָאָה, וַיִּהְיֶה לִיה סֵפֶר דִּיהוּה
טְמִיר גּוֹ אֵילָנָא דְחַיִּי, וְאוֹלִיף מִנִּיה, וַיַּדַּע
אוֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, וְאַשְׁתַּדַּל
אַבְתְּרִיה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם ה כג) וַיִּתְּהֵלֶךְ
חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. עַד דִּיהוּא נִהִירוּ, אֲשֶׁתֵּלֶם
בְּגוּיָה.

בֵּינָם דִּיהוּא נִהִירוּ אֲשֶׁתֵּלֶם לְתַתָּא, בְּעָא לְסִלְקָא
לְדוּכְתִיָּה. וּבְגִין לְאַחְזָאָה הַהוּא שְׁלִימוֹ
בְּרִזָּא דְחֲנוּךְ. יוֹמָא חַד עָאֵל גּוֹ גִּנְתָּא דְעֵדֶן,
וְאַחְמוֹ לִיה טְמִירִין דְגִּנְתָּא, וְאַנְחַ הַהוּא סֵפֶר,
וְכָל מַה דְחֻמָּא, לְבַר, וְאַיהוּ צְנִיעַ בְּגוֹ חֻבְרִיָּא.
לְבַתֵּר אֶתְלַבֵּשׁ הַהוּא נִהִירוּ, גּוֹ הַהוּא לְבוּשָׁא,
לְאַחְזָאָה לְעֵילָא, וְלְמַהֲוִי פִיסוּפָא
בְּהַדְרִיה, לְכָל אֵינוֹן דְעַבְדוּ קְטְרוּגָא בְּמֵאֲרִיהוֹן,
דְלָא יִתְבַּרִי בַר נֶשׁ בְּעֵלְמָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וַאֲיַנְנוּ כִּי לִקַּח אֶתוֹ
אֱלֹהִים. וַאֲיַנְנוּ: בְּהַאי עֵלְמָא. וַאֲיַנְנוּ:
בְּדָקָא הוּהּ בְּהַאי עֵלְמָא. כִּי לִקַּח אֶתוֹ אֱלֹהִים.
לְדִיוּקְנָא אֲחֵרָא. בְּהַאי, אִיהוּ נֶעַר תְּדִיר. וְרִזָּא
דָּא אוּקִימָנָא, (משלי כב ו) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרָכּוֹ,
לְאַנְהֵגָא עֵלְמִין בְּלָהוּ. גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר
מִמֶּנָּה, דִּהָא תְּדִיר אֲשֶׁתְּכַח בִּיה וְאַתְהַדְר נֶעַר.
בְּחֲנוּךְ אֶתְפְּלִיל דִּיוּקְנָא דְעֵלְמָא טְמִירָא. אִיהוּ
פּוֹרְסִיָּא דְמֵאֲרִיה, עֶבֶד שְׁלִיחָן
בְּעֵלְמָא. כִּד עֵלְמָא בְּדִינָא, נִפְק וְאַיקְרִי
מִטְטְרוּן, רְבוּן עַל כָּל חִילִין עֵילָאִין. וְסָבָא
אִיהוּ נֶעַר. עָאֵל מְעֵלְמָא לְעֵלְמָא, וְאַתִּישְׁבָּא
רוּגְזָא.

הַדְּמוּת הַזֶּה נִפְרָסַת בְּפְרִיסַת
הַפְּפֶרֶת, וּמִצְטִיִּירִים בְּאוֹתָהּ
הַפְּרִיסָה שְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת - אֶחָד
זָכָר וְאֶחָד נְקֵבָה. וְעוֹמְדִים שְׁנֵי
יְלָדִים עֲלָמִים אוֹהָבִים, בְּאַהֲבָה
דְּבָקִים זֶה בְּזֶה.

וְזֶה סוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
אֱלֹהִים, פְּרִיסַת הַפְּפֶרֶת הַנִּסְתָּרָת.
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, שְׁנֵי
כְּרוּבִים עוֹמְדִים בְּדַבְּקוֹת שֶׁל
חֻבִּיבוּת. לֹא כְּתוּב שָׁמַיִם וְאָרֶץ,
אֲלֹא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ,
לְרֻבּוֹת שְׁנֵי כְּרוּבִים כְּאֶחָד.
הַפְּפֶרֶת הַזֶּה פְּרוּסָה לְפָנִים, בְּסִתָּר
הַהִיכָל, וּבְשְׁנֵי צַדִּים עוֹמְדִים
שְׁנֵי אֵלֶּה.

בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה. הַסוּד
שֶׁלוֹ יוֹרֵד לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ
הַסוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה
וְלֹא נִרְשָׁם בְּרִשָׁם, יוֹצֵא הַרְשָׁם
לְמַטָּה (לְאַחֵר), וְנִעֲשִׂית מִמֶּנּוּ כַּפְּרֶת
עֲלִיוֹנָה, רְשׁוּמָה בְּשִׁלְשָׁה
רְשׁוּמִים, בְּסוּד יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ
יְהו"ה. מְאֹלוֹ הַשִּׁלְשָׁה יֵצְאוּ
שִׁלְשָׁה אַחֲרָיִם, וְהֵם שִׁשָּׁה, וְהֵינּוּ
בְּרֵא שִׁי"ת.

נִפְרָסָה הַפְּפֶרֶת הַזֶּה לְצַד דְּרוֹם
וּמַעְרָב, וּמוֹצִיָּאָה שְׁנֵי כְּרוּבִים
כְּאֶחָד, זָכָר וְנְקֵבָה, שְׁיִמְצְאוּ זֶה
כְּגֵד זֶה. הַדְּרוֹם הוּא רֹאשׁ, כַּהֵן
נוֹטֵל בְּרֹאשׁ. וְהוּא בֵּן זָכָר.
הַמַּעְרָב הוּא נְקֵבָה, בֵּת יְחִידָה,
בֵּת הֵיטָה לְאַבְרָהָם וְדָאִי. וְהֵינּוּ
בְּסוּד הַזֶּה, בְּרֵאשִׁית: בֵּית רֹאשׁ.
" כַּפְּרֶת שֶׁלֹּא נוֹדְעַת, עַד
שֶׁנִּפְרָסַת בְּפְרִיסָה וּמוֹצִיָּאָה אֵת
שְׁנֵי אֵלוֹ. כְּמוֹ כֵּן ה'. וְעַל כֵּן, בֵּת
- בֵּת רֹאשׁ, בֵּת לְאַבְרָהָם. " כַּפְּרֶת
לְהַפְּרֶס.

הַזֹּרֵת הַכַּפְּרֶת מִמַּעְרָב לְצָפוֹן,
וְנִפְרָסַת בְּפְרִיסָה, וּמִתְגַּלָּה הַזָּכָר,
שְׁנֵי אֵלֹהִים בְּצַד הַכַּפְּרֶת. וְהַנְּקֵבָה
נִסְתָּרָת לְמַטָּה, וְנִעֲשִׂית בְּרֹאשׁ
הַצָּפוֹן. וְזֶה סוּד בְּרֵאשִׁית, בֵּת

דְּיוֹקְנָא דָא אֲתַפְּרַס בְּפְרִיסוֹ כַּפּוֹרְתָא,
וְאֲתַצְיִירִין בֵּיה בְּהֵוּא פְּרִיסוֹ תְּרִין
דְּיוֹקְנִין, חַד דְּכַר, וְחַד נְיֻקְבָא. וְקִיִּימָן תְּרִי רַבִּיין
עוֹלָמִין רַחֲמִין, בְּרַחֲמֵי דְבִיקָאן דָא בְּדָא.

וְרִזָּא דָא (בְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, פְּרִיסוֹ
כַּפּוֹרְתָא סְתִימָאָה. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ, תְּרִין פְּרוּבִין קִיִּימִין בְּדַבְּיֻקוֹ
דְּחֻבִּיבוּתָא. שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא כְּתִיב, אֲלֹא אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, לְאַסְגָּאָה תְּרִין פְּרוּבִין
כַּחְדָּא. כַּפְּרֶת דָּא פְּרִיסָא לְגוֹ, בְּטְמִירוֹ
דְּהִיכְלָא, וּבְתִרִין סְטְרִין קִיִּימִין תְּרִין אֲלִין.

בְּרֵאשִׁית סְלָקָא לְעִילָא. רִזָּא דִילִיָּה, נְחֻתָא
לְתַתָּא. פְּגוּוֹנָא דְּהֵוּא רִזָּא
דְּבְרֵאשִׁית סְלָקָא לְעִילָא, וְלֹא אֲתַרְשִׁים
בְּרִשִׁימוֹ, נִפְקָא רְשִׁימוֹ לְתַתָּא (נ"א לְבַתֵּר),
וְאֲתַעְבִּיד מְנִיָּה כַּפּוֹרְתָא עִילָאָה, רְשִׁימָא
בְּרִשִׁימִין תְּלַתָּא. בְּרִזָּא יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה.
מֵאֲלִין תְּלַת, נִפְקוּ תְּלַת אַחֲרֵנִין, וְאִינוּן שִׁית,
וְהֵינּוּ בְּרֵא שִׁי"ת.

אֲתַפְּרַשׁ כַּפּוֹרְתָא דָא לְסִטְר דְּרוֹם וּמַעְרָב,
וְאֲפִיק תְּרִין פְּרוּבִים כַּחְדָּא, דְּכַר
וְנוֹקְבָא, דִּישְׁתַּכְּחוּן דָּא לְקַבֵּל דָּא. דְּרוֹם, אִיהוּ
רֹאשׁ, כַּהֵן נוֹטֵל בְּרֹאשׁ. וְאִיהוּ בֵּן דְּכַר. מַעְרָב
אִיהוּ נוֹקְבָא, בֵּת יְחִידָה, בֵּת הֵיטָה לְאַבְרָהָם
וְדָאִי. וְהֵינּוּ בְּרִזָּא דָּא, בְּרֵאשִׁית: בֵּית רֹאשׁ.
" כַּפּוֹרְתָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדְע, עַד דְּאֲתַפְּרַס
בְּפְרִיסוֹ, וְאֲפִיק תְּרִין אֲלִין. פְּגוּוֹנָא דָּא ה' .
וְעַל דָּא. בֵּת, בֵּת רֹאשׁ, בֵּת לְאַבְרָהָם. " כַּפְּרֶת
כַּפּוֹרְתָא לְאַתְּפְּרַסָּא.

אֲתַתְּרַר כַּפּוֹרְתָא מִמַּעְרָב לְצָפוֹן, וְאֲתַפְּרַס
בְּפְרִיסוֹ. וְאֲתַגְּלִיָּא דְּכַר, דְּאֲתַתְּחִיד
בְּסִטְרָא דְּכַפּוֹרְתָא. וְנוֹקְבָא אֲתַטְמַרַת לְתַתָּא,
וְאֲתַעְבִּידַת בְּרֹאשׁ דְּצָפוֹן. וְרִזָּא דָּא בְּרֵאשִׁית,

אש. י' כפרת, י' הפריסה
שנפרסה, ומראה אחד ולא שנים,
שהרי הנקבה נכנעת למטה. ואם
תאמר, הכל פריסה אחת עליונה
ותחתונה? כן הוא, שלא נפרד
השם זה מזה, הכל הוא אלהים.
חזרת הכפרת ממערב למזרח,
פורסת פריסה בשני צדדים - בצד
המזרח ובצד המערב. פיון
שהכפרת עומדת במזרח
ובמערב, אזי נמצאת שמחה
וחבור פראוי, והבת הזו נכללת
בעטרותיה פראוי ועומדת
בשלמות. ואז הוא בסוד שלו
בראשית, בלי פרוד כלל.

ובנגד שלש הפעמים הללו עולים
ישאל שלש פעמים לחג את
חגיגתם. בפסח חזרת הכפרת
לצד דרום ומערב, ואז אותה בת
עומדת באברהם, והיא ב"ת
רא"ש, ושם הלל, ולא הלל גמור,
שהרי שני הפרוכים הללו אינם
בהשלמה פראוי, שהרי ישמעאל
יוצא ומקטרג.

מיום ראש השנה עד יום (הראשון)
של ספוט חזרת הכפרת מצפון
למערב, ואז אותה הבת נכנעת,
ועומדת ביצחק, ולא בשמחה,
והיא ב"ת א"ש, והם אינם
בשלמות, ועל כן אין שם כלל
הלל, שהרי עשו יוצא ומקטרג.
בספוט עולה הבת הזו, ונשלמת
בו ביעקב (ביצחק) בשמחה,
ומתחברים זה עם זה, ואז הלל
גמור, על ששכח הרגז, ונמצאת
חברות.

בשבועות דאקרי עצרת, מחזרת
הכפרת בצד מזרח ומערב, ואז
מצויה שלמות, וחביבות ודבקות
היא בכל הצדדים, ושמחת
העליונים והתחתונים. ואז (תהלים)
(ט) תורת ה' תמימה משיבת נפש.

בת אש. י' כפורתא. י' פריסו דאתפרס, ואחזי
חד, ולא תרין, דהא נוקבא אתכפייא לתתא.
ואי תימא כולא חד פריסו עילאה ותתאה.
הכי הוא. דלא אתפריש שמא דא מן דא, כלא
איהו אלהים.

אתהדר כפורתא ממערב למזרח, פריס פריסו
בתרין סטרין, בסטרא דמזרח,
ובסטרא דמערב. פיון דכפורתא קיימא
במזרח ומערב, פדין חדוה אשתכח, וחיבורא
פדקא יאות, והאי בת, אתפלילת בעיטרהא
פדקא יאות, וקיימא באשלמותא. וכדין איהו
פרזא דיליה בראשית, בלא פירודא כלל.

ולקבר אלין תלת זימנין, סלקין ישראל תלת
זימנין למיחג חגייהו. בפסח אתהדר
כפורתא בסטר דרום ומערב, וכדין ההיא בת
קיימא באברהם, ואיהי ב"ת רא"ש, ותמן
הלל, ולא (דף ג ע"ב) הלל גמור, דהא תרין
פרוכין אלין, לאו אינון באשלמותא פדקא
יאות, דהא ישמעאל נפיק ומקטרג.

מיומא דראש השנה עד יומא (קדמאה) דסופות,
אתהדר כפורתא מצפון למערב, פדין
ההיא בת אתכפייא, וקיימא ביה ביצחק, ולא
בחדוה, ואיהי ב"ת א"ש, ואינון לאו
באשלמותא, ועל דא לית תמן הלילא כלל,
דהא עשו נפיק ומקטרג. בסופות, סלקא האי
בת. ואישתלימת ביה ביעקב (ביצחק) בחדוה,
ומתחברן דא בדא, וכדין הלל גמור, על
דאשתכיה רוגזא, וחברותא אשתכח.

בשבועות דאקרי עצרת, אתהדר כפורתא
בסטר מזרח ומערב, פדין שלימו
אשתכח, וחביבו ודביקותא איהו בכל סטרין,
וחדוה דעילאי ותתאי. וכדין (תהלים יט ח) תורת
ה' תמימה משיבת נפש.

ובש"ש הפעמים הללו הפפרת מחזרת לצדיה פראוי. הפפרת הזו נפרסת למעלה, בתוך אותה הנקדה הטמירה, באור הראשון שנופרס. אחר כך נפרסת בשלמות. ושורה על אותה הפריסה, כשפוככות כנפי הכרובים על הפפרת הזו, כדי לסוכך על הפפרת, ולא תהיה בגלוי.

כפרת, פפרת כתוב. כשבא האור העליון, אותם הכרובים מפים בכנפיהם ומעלים אותם למעלה, ואומרים שירה מרב אותה השמחה של אותו האור.

כמו כן למטה, והפפרת מחזרת, ומאותם השלשה היו כרובים ימין ושמאל. בימין שורה הרוח שלמעלה, מאותו הצד. והשמאל שיהיה במערב בהחזרת הפפרת, עומד אצלו בצד השמאל, ושורה בו רוח של נקבה, ומתחבר זה עם זה בחביכות של זכר ונקבה. וכן לכל הצדדים בהחזרת הפפרת. ולעולם הם שנים, זכר ונקבה, למטה בעולם הזה הם שנים ולא יותר.

ואם תאמר למעלה, הואיל ולא צריך דבקות בפפרת, איך מחזרת הפפרת? ודאי באותה ההחזרה נדבקים זה עם זה, ותמיד הוא נדבק בה.

כמו שהכרובים הם למעלה, עומדים על אות ונס, והרי בארנו סוד הפתוב (שמות כה) פורשי כנפים סוככים, ולא כתוב פרושי כנפים סוככים בכנפיהם, אלא שעל אות ונס היו עומדים. בזמנים ידועים היו מעלים כנפיהם, ופורשים אותם למעלה בכל יום ויום, והיו מחזרות ומסוככות על הפפרת. ועל כן באות ונס היו עומדים.

ובתלת זמנין אלין, כפורתא אתהדרת בסטרהא, כדקא יאות, כפורתא דא אתפרסא לעילא, גו ההוא נקודה טמירא, בנהירו קדמאה דאתפרסא. לבתר אתפרס בשלימו. ושריאי על ההוא פריסו, כד אתחפין גדפי כרובים על האי פפרת, בגין לאתחפין כפורתא, ולא יהא באתגלייא.

כפרת. כפרת כתיב, כד אתיא נהירו עילאה, אינון כרובים בטשי בגדפיהו, וסלקין לון לעילא, ואמרין שירתא מסגיא דההוא חדה דההוא נהירו.

בגוונא דא לתתא, וכפורתא אתהדר, ומאינון תלתא וחד הוו כרובים ימינא ושמאלא. ימינא שריא ביה רוחא דלעילא, מההוא סטרא. ושמאלא דההו במערב באתהדרותא דכפורתא, קאים לגביה בסטר שמאלא, ושריאי ביה רוחא דנוקבא, ואתחבר דא בדא בחביבו דדכר ונוקבא. וכן לכל סטרין באתהדרותא דכפורתא. ולעולם תרין אינון, דכר ונוקבא, לתתא בהאי עלמא אינון תרין ולא יתיר.

ואי תימא לעילא הואיל ולא אצטריך דבקותא בכפורתא, איך אתהדר כפורתא. ודאי בההוא אתהדרותא, אתדבק דא בדא, ותדיר אתדבק בה.

בגוונא דכרובים אינון לעילא, קיימין על את וניסא. והא אוקימנא רזא דכתיב, (שמות כה) פורשי כנפים סוככים, ולא כתיב פרושי כנפים סוככים בכנפיהם, אלא על את וניסא הוו קיימין. זמנין ידיען הוו סלקן גדפיהו, ופרשי לון לעילא בכל יומא ויומא, והוו מתהדרן ומחפין על כפורתא. ועל דא באת וניסא הוו קיימין.

באותו מקום שהרוח העליונה היתה באה ושורה, ודאי שבאותו מקום ששורה יש בו ממשות וקיום באות ונס. האדם הוא מעפר, וטרם ששורה עליו ניצוץ של הרוח שלמעלה, אין בו ממשות. כיון ששורה עליו, יש בו ממשות, ועומד בקיום.

ואם תאמר, זה לבדו? בא וראה ממשות אהרן, שהוא עץ בלי ממשות כלל, כיון ששלח בו הקדוש ברוך הוא מעט רוח, עמד בקיום, ונעשה בו בריה וממשות. ומה העץ שאין דרכו בכף, כיון ששלח בו הקדוש ברוך הוא מקצת רוח אחד, עמד בקיום והיתה בו ממשות - הכרוכים שהם קדושים, ועומדים בקדושה כמו שלמעלה, על אחת כמה וכמה.

בכר פעם שישראל היו צדיקים, הכרוכים היו דבקים בדבקות פנים בפנים. כיון שהיו סורחים, היו מחזירים פניהם זה מזה. מנין היו יודעים? כאן נחלקו עמודי העולם. אבל בעשן הקרבן, ובקרבן שעל גבי המזבח, ובכהן כשברך את העם - בשלשת אלה היו יודעים, שהרי הכרוכים מחזירים פניהם זה מזה, והקדוש ברוך הוא רוצה את תשובת בניו. עשן הקרבן, כשהיו ישראל צדיקים, העשן היה עולה למעלה בדרך ישרה, כעטור של מקלות. אם לצד מזרח אם לצד מערב, או בכל קצות העולם, בדרך ישר היה עולה. וכשלא סטה ימין ושמאל, אם הרצון היה קים למעלה ולמטה, והקדוש ברוך הוא מרצה במעשי ישראל בחביבות תרה.

בקרבתן שעל גבי המזבח, כשהיו ישראל צדיקים, היה נראה על גבי אש המזבח דמות של אריה

בכר אתר דרוחא עילאה הוה אתי ושרייא, ודאי בההוא אתר דשריא, אית ביה ממשו, וקיומא באת וניסא. בר נש איהו מעפרא, ועד לא שרא עליה נציצו דרוחא דלעילא, לית ביה ממשו, כיון דשריא עליה, אית ביה ממשו, וקיימא בקיומא.

ואי תימא דא בלחודוי, תא חזי מחוטרא דאהרן, דאיהו אעא בלא ממשו כלל, כיון דשרר ביה קודשא בריך הוא זעירו דרוחא, קאים בקיומא, ואתעביד ליה בריה וממשו. ומה אעא דלאו אורחיה בכף, כיון דשרר ביה קודשא בריך הוא חד זעירו דרוחא, קאים בקיומא, והוה ביה ממשו. פרוכים דאינון קדושין, וקיימין בקדושה כגוונא דלעילא, על אחת כמה וכמה.

בכר זימנא דישראל הוו זכאין, פרוכים הוו דביקין בדביקו אפין באפין, כיון דהוו סרחן, הוו מהדרן אנפיהו דא מן דא. מנא הוו ידעי, הכא אתפלגון עמודין דעלמא. אבל בתנא דקורבנא, ובקורבנא על גבי מדבחה, ובכהנא פד בריך ית עמא. באלין תלתא הוו ידעי, דהא פרוכים מהדרין אנפין דא מן דא, וקודשא בריך הוא בעי תיובתא דבנוי.

תנא דקורבנא, פד הוו ישראל זכאין, תנא הוה סליק לעילא באורח מישר, כעיתורא דקולפין, אי לסטר מזרח, אי לסטר מערב, או בכל סייפי עלמא, באורח מישר הוה סליק. וכד לא סטא לימינא ולשמאלא, כדין רעותא קיימא לעילא ותתא, וקודשא בריך הוא אתרעי בעובדין דישראל בחביבו יתיר.

בקרבתן דעל גבי מדבחה. פד הוו ישראל זכאין, הוה מתחזי על גבי אשא

מִדְבַּחַת דְּיוֹקְנָא דְאַרְיָה אָכִיל קוֹרְפָּנָא עַל
מִדְבַּחַת. וְכַד לֹא הוּוּ זַפְאִין, הוּוּ חֲמֵן דְּיוֹקְנָא
דְּכַלְבָּא רַבִּיעַ עַל מִדְבַּחַת.

בַּהֲנָא כַּד בְּרִיךְ יַת עַמָּא, בְּשַׁעֲתָא דְזַקִּיף יְדוּי,
כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זַפְאִין וְאַתְחַזוֹן לְבָרְכָא,
יְדוּי הוּוּ זְקִיפִין בְּזַקִּיפוֹ, בְּלֹא טוֹרַח כְּלָל,
וְאַתְאַרְמוּ בְּחִידוֹ וּבְרַעוּ. פְּדִין שְׂכִינְתָּא שְׂרִיָּא
עַלֵּיהוּ, וְאַזְדַּקְפֵּן אֵינּוֹן מְגַרְמִייהוּ, וְכַדִּין
כַּהֲנָא הוּוּ יַדַּע, דְּאַתְחַזוֹן יִשְׂרָאֵל לְבָרְכָתָא,
וּבְרִיךְ לוֹן בְּרַעוּ דְלָבָא.

וְכַד יְדוּי הוּוּ יַקִּירִין וּבְטוֹרַח סְגִי אֲזַדְקֵפוּ, וְלֹא
יָכִיל לְאַרְמָא לוֹן, אֲלֵא בְרוּב טוֹרַח. פְּדִין
הוּוּ יַדַּע, דְּהָא שְׂכִינְתָּא לֹא שְׂרִיָּא עַל יְדוּי.
וְיִשְׂרָאֵל לֹא אַתְחַזוֹן לְבָרְכָא.

בְּגִין דְּבְשַׁעֲתָא דְשְׂכִינְתָּא הוּוּ אַתְיָא לְשְׂרִיָּא
עַל יְדוּי, כָּל אֵינּוֹן אֲצַבְעֵן דְּאֵינּוֹן בְּדְיוֹקְנָא
עֵילָא, הוּוּ חֲדָאן בְּחִידוֹ, לְקַבְלָא לָהּ
לְשְׂכִינְתָּא עַלֵּיהוּ, וּפְרַחֵי לְאַזְדַּקְפָּא לְעֵילָא.
כְּמָא דְהוּוּ חֲדָאן פְּרוּבִין דְּהָאֵי עַלְמָא, וְכָל
שְׁפָן לְעֵילָא, לְקַבְלָא לָהּ לְשְׂכִינְתָּא עַל גְּבִייהוּ.
וְרִזָּא דָּא, (שְׁמוֹת י"ב) וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים. מְאִי

טַעמָא, בְּגִין דְּהָיָא שַׁעֲתָא יִשְׂרָאֵל לֹא
הוּוּ זַפְאִין. וַיְדוּי דְּמֹשֶׁה אֵיתִיּוּקְרוּ, וְלֹא יָכִיל
לְזַקְפָּא לוֹן לְעֵילָא. דְּכַתִּיב לְעֵילָא, (שֵׁם י"ז) עַל
רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נְסוּתָם אֶת ה'. וְכַדִּין וַיִּבֹא
עַמְלֵק, וְאַתְיּוּקְרוּ יְדוּי דְּמֹשֶׁה, וְלֹא יָכִיל לְזַקְפָּא
לוֹן, עַד דְּקַבִּיל עַלֵּיהּ עוֹנֶשָׁא. דְּכַתִּיב וַיִּקְחוּ
אֶבְרָם וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה וְגו'. כְּגוֹוֹנָא דָּא
לוֹחֵי אַבְנֵיָא, כְּגוֹוֹנָא דְכַהֲנָא.

וְעַד דָּא, פְּרוּבִים בְּהָהוּא זְמַנָּא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל
זַפְאִין, הוּוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, מִתְדַבְּקִין דָּא
בְּדָא. וְכַד לֹא הוּוּ זַפְאִין, הוּוּ מְהִדְרִין אַנְפִּייהוּ

שְׂאוּכַל הַקָּרְבָּן עַל הַמִּזְבֵּחַ,
וּכְשֵׁלָא הָיוּ צַדִּיקִים, הָיוּ רוֹאִים
דְּמוֹת שֶׁל כָּלֵב רוּבֵץ עַל הַמִּזְבֵּחַ.
כְּשֶׁהִכְתִּין הָיָה מְכַרֵּךְ אֶת הָעַם,
בְּשַׁעַת שְׁהָרִים יְדִיו - כְּשֶׁהָיוּ
יִשְׂרָאֵל צַדִּיקִים וְרַאוּיִים לְבָרְכָה,
יְדִיו הָיוּ זְקוּפוֹת בְּזַקִּיפוֹת, כְּלִי
טַרַח כְּלָל, וְהוֹרְמוּ בְּשִׁמְחָה
וּבְרַצוֹן. אַז הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם, וְנַעֲמָדוּ הֵם מֵעַצְמָם, וְאַז
הִכְתִּין הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיִּשְׂרָאֵל רַאוּיִים
לְבָרְכָה, וּבְרַךְ אוֹתָם בְּרַצוֹן הַלָּב.
וּכְשֶׁיְדִיו הָיוּ כְּבֹדוֹת וּבְטַרַח רַב
הָיוּ מְזַדְקְפוֹת, וְלֹא יָכִיל לְהִרְמֵן
אֲלֵא בְטַרַח רַב, אַז הָיָה יוֹדֵעַ,
שְׁהָיָה הַשְׂכִּינָה לֹא שׁוֹרָה עַל יְדִיו,
וְיִשְׂרָאֵל לֹא רַאוּיִים לְבָרְכָה.

מִשׁוֹם שֶׁבְּשַׁעַת שֶׁהַשְׂכִּינָה הָיְתָה
בְּאֵה לְשֵׁרוֹת עַל יְדִיו, כָּל אוֹתָן
הָאֲצַבְעוֹת שֶׁהָיוּ בְּדִיוֹקָן עֲלֵיוֹן,
הָיוּ שְׂמַחִים בְּשִׁמְחָה לְקַבֵּל אֶת
הַשְׂכִּינָה עֲלֵיהֶם, וּפּוֹרְחוֹת
לְהַזְדַּקֵּף לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
שְׂמַחִים הַפְּרוּבִים שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה, וְכֵן לְמַעְלָה, לְקַבֵּל אֶת
הַשְׂכִּינָה עַל גְּבִיָּהֶן.

זוֹה סוֹד (שְׁמוֹת י"ז) וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים.
מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁבְּאוֹתָהּ
הַשַּׁעַת לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל צַדִּיקִים,
וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבֹדוֹ, וְלֹא יָכִיל
לְהִרְמֵם לְמַעְלָה. שְׂפָתוֹב
לְמַעְלָה, עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
נְסוּתָם אֶת ה'. וְאַז וַיִּבֹּא עַמְלֵק,
וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבֹדוֹ וְלֹא יָכִיל
לְהִרְמֵם, עַד שֶׁקַּבֵּל עָלָיו עֹנֶשׁ,
שְׂפָתוֹב וַיִּקְחוּ אֶבְרָם וְהָיָה כְּאֲשֶׁר
יָרִים מֹשֶׁה וְגו'. כְּמוֹ כֵן לּוֹחֹת
הָאֶבְרָן, כְּמוֹ הִכְתִּין.

וְעַד כֵּן, כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ צַדִּיקִים
בְּאוֹתוֹ זְמַן, הַפְּרוּבִים הָיוּ פְּנִים
בְּפְנִים, מְדַבְּקִים זֶה עִם זֶה,
וּכְשֵׁלָא הָיוּ צַדִּיקִים, הָיוּ מְחַזְרִים
פְּנֵיהֶם זֶה מִזֶּה. וְעַל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ

היו יודעים אם ישאל צדיקים
או לא.

ברובים - תינוקות. והכל בסוד
אחד עומדים, שכתוב (הושע יא) כי
נער ישראל ואהבהו. ומשום כך
הכל עומד בהתחדשות הלבנה,
כמו זה מתחדשת בהתחדשות,
כך הוא הכל. ומשום הנער, הם
נערים. וזה סוד (ישעיה נז) אשת
נעורים, שעומדת על שני נערים,
בהתחדשות עליונה.

ברובים - פנים גדולות ופנים
קטנות. ודאי כך הם הפנים
הנסתרות למעלה, שלא מתגלות.
ובשכילן היה התחדשות הלבנה
ומלויה.

פנים קטנות למטה, כמו שבארנו
בפפרת, למעלה ולמטה עומדים
בסוד אחד. (בראשית א) את השמים
ואת הארץ, הם סוד שני
הברובים, אחד זכר ואחד נקבה,
שיהיו דבקים אלו באלו
בחביבות, כמו שנאמר את,
לרבות מעלה ומטה כאחד,
שיהיה סוד הברובים הכל בכלל
אחד.

בתוב (תהלים ק) עבדו את ה'
בשמחה, השמחה של שני
הברובים. שהרי תינוקות, כל מי
ששורה בתוכם, חוזרות פניו
כתינוק ושמח עמו. וסוד זה,
פיון ששורה עליהם, מי ששורה
חוזר להיות נער, בשמחת הכל
וברצון. אף על גב שבא בדין על
העולם, פיון ששורה עליהם,
חוזר להיות בשמחה, נער קטור
בשמחה, והעולם חוזר להיות
ברחמים.

מי שהוא ברגז, יביאו אליו נער
וישכך רגזו, ויחזר להיות
בשמחה, ושם עצמו כמו תינוק,
ואז הכל בשמחה. ועל הסוד הזה
כתוב כי נער ישראל ואהבהו, אין
אהבה וחביבות פרט לתינוק.

דא מן דא. ועל רזין אלין, הווי ידעי, אי ישראל
זכאין, אי לא.

ברובים: רביין. וכלא ברזא חד קיימי, דכתיב
(הושע יא א) כי נער ישראל ואהבהו. ובגין
כך פלא בחדותא דסיהרא קיימא, כמה
דאתחדדי דא בחדותא, הכי איהו פלא. ובגין
נער, אינון נערים. ורזא דא (ישעיה נז ו) אשת
נעורים, דקיימא על תרין נערים, בחדותא
עילאה.

ברובים אנפי רברבי, ואנפי זוטרי. ודאי הכי
אינון אנפין טמירין לעילא, דלא
אתגליין. ובגניניהו, הוי (דף נד ע"א) חדותא
דסיהרא, ומלוי דילה.

אנפי זוטרי לתתא, כמה דאוקימנא בכפרת,
לעילא ותתא ברזא חדא קיימא. את
השמים ואת הארץ, אינון רזא דתרין פרוכים,
חד דכר, וחד ניקבא, למהוי דביקין אלין
באלין בחביבותא, כמה דאיתמר. את,
לאסגאה עילא ותתא פחדא, למהוי רזא
דכרובין פלא בכללא חדא.

בתוב (תהלים ק ב) עבדו את ה' בשמחה, חדוותא
דתרין פרוכין. דהא רביין, פל מאן
דשארי בגוייהו, אתהדר אנפוי פרכייתא, וחדדי
עמהון. ורזא דא, פיון דשארי עלייהו, מאן
דשארי, אתהדר נער, בחידו דכלא, וברעותא,
ואף על גב דאתייתא בדינא על עלמא, פיון
דשארי עלייהו, אתהדר בחדוה, נער קטור
בחידו. ועלמא אתהדר ברחמי.

מאן דאיהו פרוגזא, ייתון לגביה נער, וישתכך
רוגזיה, ויתהדר בחדוה, ושווי גרמיה
פרכייתא, וכדין פלא בחידו. ועל רזא דא כתיב,
(הושע יא א) כי נער ישראל ואהבהו, לית רחימו
וחביבו בר פרכייתא.

בְּתוֹב (שמות לג יא) ויהושע בן נון נער לא ימיש. דהוה קאים גו משפנא דמשה, בגין דהווא אוהל, אוהל דמשה הוה. ובשעתא דשכינתא הוה אתנא, ואשפח תמן ליהושע דאיהו נער, ומיד הוה בחידו ורעו. דחדוה דיהושע אנפוי דסיגרא דכולא, בכל רזין דיליה הכי הוה.

כתוב (שמות לב) ויהושע בן נון נער לא ימיש. שהיה עומד בתוך משכן משה, בשביל שהאהל ההוא היה האהל של משה. ובשעה שהשכינה היתה באה ומצאת שם את יהושע שהוא נער, מיד היתה בשמחה וברצון, ששמחת יהושע פני הלבנה בפל, בכל סודותיו כך היה.

בין דמשפנא אתבני, לא אצטרף יהושע למהוי תמן, אלא פרוכים הוו תמן, ומשתפחי ברחביבו דא בדא, אנפין באנפין, פרבייא בחידו. בין דשאר עליהו מיד כולא בחידו, ודינא לא אשתכח כלל. ובגין דקודשא בריך הוא רעותיה בעמא דישראל, בעיין לאחזאה עובדא לתתא, לאתערא רחמי, ולאעברא דינא, דלא ישלוט עליהו כלל, ויהון תדיר בחדוה עמיה. זכאין אינון בעלמא דין, ובצלמא דאתי.

בין שנבנה המשכן, לא הצטרף יהושע להיות שם, אלא הפרוכים היו שם, ונמצאים בחביבות זה עם זה, פנים בפנים, תינוקות בשמחה. בין ששרתה עליהם, מיד הכל בשמחה, ואין בנמצא הדין כלל. ובשביל שרצונו של הקדוש ברוך הוא בעם ישראל, צריכים להראות מעשה למטה, לעורר רחמים ולהעביר הדין, שלא ישלט עליהם כלל, ויהיו תמיד עמו בשמחה. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

בְּתוֹב (ש"א ג א) והנער שמואל משרת, כתיב נער, וכתיב (תהלים ד טו) ושמואל בקוראי שמו. ותנינו, שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן. אי שקול איהו כמשה ואהרן, אמאי כתיב נער, דהא בכמה דרגין אינון, דלא הוה מטא אפילו לדרגא זעירא דמשה, כל שפן למהוי שקול פתרווייהו.

כתוב (שמואל-א א) והנער שמואל משרת, כתוב נער, וכתוב (תהלים טז) ושמואל בקראי שמו. ושנינו, שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן. אם שקול כמו משה ואהרן, למה כתוב נער? שהרי בכמה דרגות הם, שלא היה מגיע אפילו לדרגה הקטנה של משה, כל שפן להיות שקול כנגד שניהם!

אלא האי קרא הכי הוא, משה ואהרן בכהניו, משה איהו נביאה מהימנא עילאה על כל שאר נביאי. אהרן בכהניו, איהו פהנא עילאה על כל פהגי עלמא, דלא הוה פהנא רבא דסליק בדרגא עילאה פאהרן. זכה אהרן לכהונה ונבואה, נביא וכהן. מה דלא זכה פהנא אחרא. ואי תימא, הא זכריה פהן ונביא היה, ההיא נבואה לשעתיה הוה, דכתיב (דה"א טד ט) ורוח לבשה את זכריה.

אלא הפסוק הזה הוא כך: (שם) משה ואהרן בכהניו, משה הוא נביא נאמן עליון על כל שאר הנביאים. אהרן בכהניו, הוא הפהן העליון על כל פהגי העולם, שלא היה כהן גדול שעלה בדרגה העליונה כמו אהרן. זכה אהרן לכהונה ונבואה, נביא וכהן, מה שלא זכה פהן אחר. ואם תאמר, הרי זכריה פהן ונביא היה? הנבואה היא לשעתה היתה, שכתוב (דה"ב כד) ורוח לבשה את זכריה.

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

מה זה (שמות ל) כל העבר על הפקדים? אלא זהו מי שעובר על מצוות רבוננו, אם רוצה להתפקן לפני רבוננו, ולא ישלט עליו הדין שלמעלה - זה יתנו. ז"ה צריך לתת, לקרב אותו עם זא"ת, ולהאיר לו באור, כדי שלא ישרף את העולם בשלהבותיו, משום שמי שעובר על מצוות רבוננו, מפריד ז"ה מזא"ת, אז צריך לתקן את אותו מקום ולהרים ראשו לפני הדין, ולא ישלט הדין עליו.

זה יתנו, בא וראה, בית הדין שלמעלה לא מענישים את האדם עד שהוא בן עשרים שנה. מה הטעם? משום שאותו הזמן הוא השתלם בשני חלקים - בחלק של הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל. ועל כן, אם באותו זמן עבר על מצוה, למי צריך לחוב? למקום שחטא אליו, ולמי צריך להמשיך? חזר ואמר מחצית השקל.

בא וראה, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים אחד, וכשכנסת ישראל בגלות, אינם נקראים אחד. ועל כן מחצית השקל, שהוא עשר גרה, הסוד של יו"ד, צריך להמשיך ולהאיר למקום שפגם.

וזהו כפר נפשו ודאי, שהרי נפש וא"ו היא בית דין. כמה מתכפר ומסתלק הדין? במחצית השקל היא, וזהו הטוב שמאיר לה. וכשנבקעים שניהם יחד, טוב ונפש אזי נקרא שקל הקדש, ומתעורר פסו, ימין המלך אל תרומת ה'.

ועל כן בקש משה בשעת הדין (במדרב"ד) ועתה יגדל נא כח אדנ"י. יו"ד רבתי יתחבר עמה, שנקראת

מאי כל העובר על הפקודים, אלא דא הוא מאן דעבר על פקודין דמאריה, אי בעי לאתתקנא קמי מאריה, ולא ישלוט עליה דינא דלעילא, זה יתנו. ז"ה בעי למיתן, לקרבא ליה בזא"ת, ולאנהרא לה בנהירו, בגין דלא תוקיד עלמא בשלהובוי. בגין דמאן דעבר על פקודין דמאריה, אפריד זה מזאת, פדין בעי לאתקנא לההוא אתר, ולארמא רישא קמי דינא, ולא ישלוט דינא עליה.

זה יתנו. תא חזי, פי דינא דלעילא, לא מענישין ליה לבר נש עד דאיהו בר עשרין שנין. מאי טעמא, בגין דההוא זמנא אשתלים בתרין חולקין, בחולקא דקודשא בריה הוא וכנסת ישראל. ועל דא, אי ההוא זמנא עבר על פיקודא, למאן בעי למיחב, באתרא דחב גביה, ולמאן בעי לאמשכא. הדר ואמר מחצית השקל.

תא חזי, קודשא בריה הוא וכנסת ישראל איקרון אחד. וכד פנסת ישראל בגלותא, לא איקרי אחד. ועל דא מחצית השקל, דהוא עשר גרה, רזא דיו"ד, בעי לאמשכא ולאנהרא באתרא דפגים.

ודא הוא כופר נפשו ודאי, דהא נפש וא"ו איהי פי דינא. במאי אתכפרא ואסתליק דינא. בההוא מחצית השקל, ודא איהו טוב, דאנהר ליה. וכד מתדבקין תרווייהו פחדא, טוב ונפש, פדין אקרי שקל הקדש. ואיתער פסו ימינא דמלכא, לגבי תרומת ה'.

ועל דא בעא משה בשעתא דדינא, ועתה יגדל נא כח אדנ"י. יו"ד רבתי יתחבר בהדה, דאקרי מחצית השקל. ובאן אתר אתחבר. בשקל הקדש. וכד תרווייהו מתחברין, כל

מחצית השקל. ובאיזה מקום מתחבר? בשקל הקדש. וכששניהם יחד מתחברים, כל אותם פתי הדין שבשער המקדש מסתלקים שלא לעשות דין, שהרי ודאי כפר נפשו נתן.

בא וראה, הכפר הזה, כדאי הוא לכפר על עשרה שבטים, שמכרו את יוסף, והפרידו ז"ה מזאת, ועברו על מצוות רבונם. משום כך, עשרים גרה השקל, כנגד אותו שגור בארץ נכריה, שהסתלק מהארץ הקדושה ונמכר בעשרים כסף. ובני ישראל לא הרימו ראש מאותה השעה באותו החטא. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: אם אתה רוצה להרים את ראשם למעלה - זה יתנו, כ"ל.

בא וראה, הצדיק שהוא נקרא כל, וכנסת ישראל העשירית של כלם נכללת בו, התקרבו זה עם זה, ואז נקראים שקל הקדש. משום שהוא חצי גוף וכנסת ישראל חצי גוף, מתחברים זה עם זה, והגוף משלם.

ושנים עשר שבטים שתחת היים יונקים כל אחד ממקומו, זהו שפתוב זה יתנו. ז"ה, חשבון שנים עשר, שנדבקים סביב המשכן העליון. ובאותו הזמן תהיה להם נשיאות ראש, משום שנדבק ראש המלה במקומו אותו ששמר יו"ד. וכשהלך לעולם הבא, נוספה בו יו"ד, שפתוב (בראשית א) וישם בארון במצרים.

ועל ידי משה שנולד באדר, התעלה משם, והיתה להם לישראל נשיאת ראש. ומשום זה נותנים באדר אותם השקלים, להרים את ראשם למעלה ולקרב את קדשות המלך למקומם, וצד ובאה זאת ברשם של צדיק שהוא

אינון פתי דינון דבתרע מקדשא, מסתלקין דלא למעבד דינא, דהא ודאי כפר נפשו ייב. תא חזי האי פופרא, כדאי הוא לכפרא על עשרה שבטין, דזבינו ליוסף, ואפרידו ז"ה מזאת, ועברו על פקודייה דמאריהון. בגין כך עשרים גרה השקל, לקביל ההוא דגר בארעא נוכראה, דאסתלק מארעא קדישא, ונמכר בעשרים כסף. ובני ישראל לא ארימו רישא מההוא שעתא, בההוא חובא. אמר ליה קודשא בריך הוא למשה, אי את בעי לארמאה רישיהון לעילא, זה יתנו, כ"ל.

תא חזי, ההוא צדיק כל אקרי, וכנסת ישראל עשיראה דכלהו אתפלילת ביה אתקרבו דא בדא, כדין שקל הקדש אקרון, בגין דאיהו פלג גופא, וכנסת ישראל פלג גופא, אתחברו דא בדא, גופא אשתלים.

ותרין עשר שבטין דתחות ימא, ינקין כל חד מאתר דיליה. הדא הוא דכתיב, זה יתנו. ז"ה, חושבן תרין עשר, דאתדבקי סחריני משכנא עילאה. ובההוא זמנא יהא לון נשיאות רישא, דאתדבק ראש המטה באתריה ההוא דנטיר יו"ד. וכד אזל לעלמא דאתי, אתוסף ביה יו"ד, דכתיב (בראשית נ כו) וישם בארון במצרים.

ועל ידי דמשה דאתיליד באדר, אסתלק מתמן, והוה לון לישראל נשיאת ראש. ובגין כך באדר ייבין אינון שקלים, לארמא רישיהון לעילא, ולקרבא קידושין דמלכא לאתריהו, וסטרא דימינא אתער בעלמא, וסמכי משכנא אתקיימו על תיקונייהון. ואתנא זאת ברשימו דצדיק דהוא יו"ד, דאיתדבק בה בכל (דף נד ע"ב) קידושין דלעילא, כד הימין מתעורר בעולם, ותומכי המשכן עמדו על תקונם.

יור"ד, שנדבק ביה בכל הקדשות
שלמעלה, כשנתנה מחצית
השקל, שהם מעות של כספים
שנקשרו זה בזה.

ועל פן הקטרת לבטל את הדין
ולבטל מגפה, משום שקושר
אותה במקום של זה. ובא ראה,
הקטרת וכל הקרבנות
שמקריבים, באים ממחצית
השקל הזו שנותן כל אחד ואחד
מישראל, ואז תרומת ה' ודאי.

בא וראה, כתוב (משלי טו) עטרת
תפארת שיבה כו'. עטרת - זו
תרומת ה', שהיא עטרת תפארת.
משום שהרי תורה שבועל פה
מעטרת את התורה שבכתב,
משום שהיא מקום הגלוי, לגלות
סתריה ולפרש את תקונייה על יד
העטרת, שהיא המראה, שכלם
מתגלים ביה. ואם תאמר, איך
מתגלים ביה? במקום שהוא
שנקרא דר"ף צדק"ה. ומי היא
דרף צדקה? זהו זה שמאיר לה,
ואז תמצא ודאי אור תורה
שבכתב.

ועל זה נקראת תרומת ה', ודאי
תרומת, שמרים דגלו על הכל,
הוא שכתוב בו (תהלים מח) גדול
ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו.
מתי הוא גדול ומתעטר
בעטרותיו? בעיר אלהינו. ואז
אורו של עתיק הימים מאיר
בזעיר אנפין, ומתעטר פדי
להדבק בקריה הקדושה. זהו
שכתוב עטרת תפארת שיבה
בדרף צדקה תמצא. ומשפיע
לאותו מקום שנקרא (שהוא דרף)

צדקה, ומאיר הלכן לאדם.
ומאירים ממנו ששים גבורים
ושנים עשר שבטים. משום כך,
ששים עשרון בכלי אחד נבללים,
שכלם מצד אחד. ושנים עשר אין
נכללים עמהם, שהם יונקים נוף
האילן, זהו שכתוב זה ותנו, ודאי ותנו לכל, לענפים שסוכבים את האילן. ועל פן כל האמות

אתייהיב מחצית השקל, דאיהו מעין דכספין,
דאתקשרו דא בדא.

ועל דא קטרת לבטלא דינא, ולבטלא מותנא,
בגין דקשיר לה באתרא דזה. ותא חזי,
קטרת וכל קרבנין דמקרבין, מהאי מחצית
השקל אתי, דיהיב כל חד וחד מישראל, וכדין
תרומת ה' ודאי.

תא חזי, (משלי טו לא) פתיב עטרת תפארת שיבה
וכו'. עטרת, דא תרומת ה', דאיהי עטרת
תפארת. בגין דהא תורה שבועל פה, מעטרא
לתורה שבכתב, בגין דאיהי אתרא דאתגלייא,
לגלויי סתרהא, ולפרושי תיקונין דילה, על
ידא דעטרת, דאיהי מראה, דכלהו אתגליין
בה. וכי תימא היאך אתגליין בה. בההוא אתר
דאקרי דר"ף צדק"ה. ומאן איהו דרף צדקה.
דא זה דאנהיר לה. וכדין תמצא ודאי נהירו
דתורה שבכתב.

ועל דא תרומת ה' איקרי, תרומת ודאי, דארים
דגליה על פולא, ההוא דכתיב, ביה, (תהלים
מח ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. אימתי
איהו גדול ואתעטר בעטרוי, בעיר אלהינו.
וכדין, נהירו דעתיק יומין נהיר בזעיר אנפין,
ואתעטר בגין לאתדבקה בקרתא קדישא. הדא
הוא דכתיב, עטרת תפארת שיבה בדרף צדקה
תמצא. ונגיד ליהוא אתרא דאקרי (ראיהו דרף)
צדקה, ואנהיר חוורא לסומקא.

ונחרין מגיה שתין גבורין, ותרין עשר שבטין.
בגין כך ששים עשרון בכלי אחד
נבללין, דכלהו מסטרא חד. ותרין עשר
לא אתפללן עמהון, דאינון ינקין נופא
דאילנא, הדא הוא דכתיב, זה ותנו, ודאי
יתנו לכולא, לענפי דסחרני אילנא. ועל דא
האילן, זהו שכתוב זה ותנו, ודאי ותנו לכל, לענפים שסוכבים את האילן. ועל פן כל האמות

מתכפרות בקרבנם של ישראל. וישראל יונקים בראשונה מהמקום הזה שנקרא סלע, והינו מה שכתוב (דברים לב) וינקהו דבש מסלע. ומה הטעם דבש? משום שהוא תמר, שכתוב (שיר ז) זאת קומתך דמתה לתמר.

ואחר כך שמן מחלמיש צור. זה המקום שלמעלה, המקום שבו שרוי יצחק. אף על גב ששמן מצדו של אברהם - כשישראל מכשירים את מעשיהם, מהפכים את הדין לרחמים. וזהו שאמר להם הקדוש ברוך הוא וינקהו דבש מסלע, שמתחברים התמר, זכר ונקבה. ושמן מחלמיש צור, כל הדרגות שופעות שמן, ואפלו המקום שנקרא צור. והינו מה שכתוב (דברים לב) הצור תמים פעלו. שחוזר הצור לעשות פעלו של תמים. תמים זה אברהם, שכתוב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. צור זה יצחק, ופרשוהו.

בא וראה, על זה תמה משה ואמר (במדבר כ) המן הסלע הזה נוציא לכם מים. פיון שאתם לא הולכים בדרך ישרה ולא מבשמים המקום. ועל זה ישראל עושים נסוף המים בחג, להניק את המזבח הזה מהמים של אברהם, ואז מתברך העולם.

ובשארם מברך על מזון בכוס, צריך לו לתת בו מים בברכת הארץ, לברך את הארץ הזו, שנקראת מזבח, ונקראת כוס של ברכה, שכל הברכות תלויות בה. ובא ראה, כשישראל מכשירים מעשיהם, המזבח הזה שולט בצד הימין, והיו רואים כמו מראה של אריה רובץ עליו, על הקרבן, ואוכל אותו. ועל פן המזבח נקרא אריאל. (ישעיה כט)

כל אומין מתכפרין בקרבנא דישראל. וישראל ינקין בקדמיתא מהאי אתר דאקרי סלע. היינו דכתיב (דברים לב יג) וינקהו דבש מסלע. ומאי טעמא דבש, בגין דאיהו תמר, דכתיב (שה"ש ח) זאת קומתך דמתה לתמר. ולבתר, שמן מחלמיש צור. דא אתרא דלעילא, אתרא דיצחק שרי. ואף על גב דשמן מסטרא דאברהם, פד ישראל מכשרין עובדייהו, מהפכין דינא לרחמי ודא הוא דאמר לון קודשא בריה הוא, וינקהו דבש מסלע, דאתחברין תמר דכר ונוקבא. ושמן מחלמיש צור, כולהו דרגין נגדין שמן, ואפילו אתר דאיקרי צור. והיינו דכתיב, (דברים לב ד) הצור תמים פעלו. דאתהדר צור למעבד פעלו דתמים. תמים דא אברהם, דכתיב (בראשית יז א) התהלך לפני והיה תמים. צור דא יצחק, ואוקמוהו.

תא חזי, על דא תמה משה ואמר, (במדבר כ ו) המן הסלע הזה נוציא לכם מים. פיון דאתון לא אזלין באורח מישר, ולא מבסמין אתרא. ועל דא ישראל עבדין נסוף המים בחג, לינקא האי מזבח ממיא דאברהם, וכדין אתברך עלמא.

ובר נש פד איהו מברך על מזונא בכסא, איבעי ליה למיהב ביה מיא, בברכת הארץ, לברכא להאי ארץ, דאיקרי מזבח, ואיקרי כוס של ברכה, דכלהו ברכאן ביה תליין.

ותא חזי, פד ישראל מכשרן עובדייהו, האי מזבח, שלטא בסטרא דימינא, והוה חזיין פחיזו אריה רביע עליה, על קרבנא, ואכיל ליה. ועל דא מדבחא איקרי (ישעיה כא א) אריאל.

קָרִית חֲנָה דְדוּד. וְדַאי דְחוּלְקִיה דְדוּד הוּא,
וְכָל יוֹמוֹי אֲשַׁתְּדַל לְאַנְהָרָא לָהּ.

וְעַל דָּא (תהלים טז יא) תוֹדִיעֵנִי אוּרַח חַיִּים. כְּמָה
דַּאת אָמַר, (שמות ב כה) וַיֵּדַע אֱלֹהִים. אוּרַח
חַיִּים, וּמֵאֵן הוּא, שְׂבַע שְׁמַחוֹת, הֵהוּא דְכָל
שְׂבַעָא אֲתַפְּלִיל בֵּיהּ, וַיְהִדֵר אֲנַפּוּי לְקַבְּלֵי פְּנִיךָ,
דְּאַנָּא אֲחִיד בְּהוּן. וְכַדִּין נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח,
דְּשְׂמַאֲלָא אֲתַפְּלִילת בִּימִינָא, וְכַד אֲתַפְּלִילת,
אֲתַהֲדֵר צוּר לְמַעְבַּד פְּעָלוֹ דְתַמִּים, וְעַל דָּא זֵה
יִתְּנוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (דברים לב יז) כְּכוֹר שׁוּרוֹ, דָּא יוֹסֵף.
הָדֵר, דָּא יַעֲקֹב. דְּכַתִּיב (בראשית לו ב) אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמֵנָּא לָן דְּאֶקְרִי יַעֲקֹב
הָדֵר. דְּכַתִּיב (שם לו לה) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתּוֹ הָדֵר,
וְאוּקְמוּהָ בְּאִידְרָא קַדִּישָׁא. וְקַרְנֵי רְאִים קַרְנֵיו,
אֵלוֹ אֲבֵרָהֶם וַיִּצְחָק. בְּהֶם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּיו.
מֵהוּ יַחְדָּיו, אֵלָּא פַד כְּלָהוּ אַבְהָן בַּחְדָּא, לִית
דִּיקוּמוּן קַמִּייהוּ וּבְהֵהוּא זְמַנָּא, יִשְׂרָאֵל זְקַפִּין
רִישָׁא. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, כִּי תִשָּׂא.

וְהָא חֲזִי, פַד נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בְּסִיוְעָא
דְּאַבְהָן נְפָקוּ, וְאַרְיֵמוּ רִישָׁא. הֵדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רַמָּה. מֵאֵן
יַד רַמָּה. דָּא אֲבֵרָהֶם. יָדָא יִמִּינָא, דְּבַעֵי לְאַרְמָא
לָהּ עַל שְׂמַאֲלָא.

וּמַה אֲבֵרָהֶם, עֲבַד לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נוֹקְמִין בְּלִילְיָא, אוּף יִשְׂרָאֵל בְּיַד רַמָּה
נְפָקִין, וְסִיוְעָא דִּילִיהּ נְקֻטוּ. וְנִטְרוּ יַד דִּילִיהּ,
דְּאוּמֵי לְאַבִּימֶלֶךְ. וְעַל דָּא לְנִטְרָא הֵהוּא יַד
רַמָּה (שם יג יז) וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים.

וּמִנּוּ שְׂבַע שְׁבוּעִין מִתַּתָּא לְעִילָא לְסִלְקָא
לְאַתְרֵיהּ, וּלְקַבְּלָא חִירוֹת מֵאִימָא
עִילָאָה. וְכַד אֲשַׁתְּלִימוּ, נַחְתָּא אוּרִייתָא,

קָרִית חֲנָה דְדוּד. וְדַאי שְׁחַלְקוּ שְׁל
דְדוּד הוּא, וְכָל יוֹמוֹי אֲשַׁתְּדַל
לְהָאִיר לָהּ.

וְעַל זֵה (תהלים טז ט) תוֹדִיעֵנִי אֲרַח
חַיִּים. כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שמות ב) וַיֵּדַע
אֱלֹהִים. אֲרַח חַיִּים, וּמִי הוּא?
שְׂבַע שְׁמַחוֹת, אוֹתוֹ שְׁכָל הַשְּׂבַע
נְכַלל בּוֹ, וַיְחִזִּיר פְּנֵיו כְּנִגְדֵי פְּנִיךָ,
שְׂאֵנִי אַחֲזוּ בְהֶם. וְאַזְ נְעִמּוֹת
בִּימִינְךָ נֶצַח, שְׁהַשְׂמַאל נְכַלל
בִּימִין. וּכְשֶׁנְּכַלְלָת, חוֹזֵר הַצּוּר
לְעִשׂוֹת אֵת פְּעָלוֹ שֶׁל תַּמִּים, וְעַל
כֵּן זֵה יִתְּנוּ.

פְּתַח וְאָמַר (דברים לג) כְּכוֹר שׁוּרוֹ,
זֵה יוֹסֵף. הָדֵר - זֵה יַעֲקֹב, שְׁכַתּוֹב
(בראשית לו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
וּמִנִּין לָנוּ שְׁנַקְרָא יַעֲקֹב הָדֵר?
שְׁכַתּוֹב (שם לו) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתּוֹ הָדֵר,
וּפְרָשׁוּהוּ בְּאַרְדָּא הַקְדוּשָׁה. (דברים
לג) וְקַרְנֵי רְאִים קַרְנֵיו - אֵלוֹ אֲבֵרָהֶם
וַיִּצְחָק, בְּהֶם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּו.
מַה זֵה יַחְדָּו? אֵלָּא כְּשֶׁכָּל הָאֲבוֹת
כְּאַחַד, אֵין מִי שְׂעִימְדוּ לְפָנֵיהֶם.
וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן יִשְׂרָאֵל מְרִימִים
רִישָׁא. זֵהוּ שְׁכַתּוֹב כִּי תִשָּׂא.

וּבֵּא רַמָּה, כְּשִׁיבְעָא יִשְׂרָאֵל
מִמְצָרִים, בְּסִיוְעָא הָאֲבוֹת יִצְאוּ
וַהֲרִימוּ רִישָׁא, זֵהוּ שְׁכַתּוֹב (שמות
יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רַמָּה.
מִי הַיַּד הַרְמָה? זֵה אֲבֵרָהֶם, יַד
הַיְמִין, שְׂצָרִיף לְהַרְמִיָּה עַל
הַשְׂמַאל.

וּמַה אֲבֵרָהֶם עֲשָׂה לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נְקֻמוֹת בְּלִילְיָה, אַף
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רַמָּה, וְהַסִּיוְעָ
שְׁלוֹ הֵם לְקַחוּ. וְשִׁמְרוּ אֵת יַדוֹ,
שְׁנִשְׂבַע לְאַבִּימֶלֶךְ. וְעַל כֵּן לְשִׁמְר
אֵת אוֹתָהּ יַד רַמָּה, (שם יג) וְלֹא נָחַם
אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמִנּוּ שְׂבַעָא שְׁבוּעוֹת מִמַּטָּה
לְמַעְלָה לְעִלוֹת לְמִקּוּמוֹ, וּלְקַבְּל
חִירוֹת מִן הָאֵם הַעֲלִינָה.
וּכְשֶׁנְּשַׁלְמוּ, יִרְדֵּה הַתּוֹרָה,
וּפְתִיחְתָּהּ בְּאַבְרָהָם, אֲנִכִּי כְּנִגְדּוֹ.

וּפְתִיחוּ דִילָהּ בְּאַבְרָהָם, אֲנֹכִי לְקַבְּלָהּ. לֹא יִהְיֶה, לְקַבְּלָהּ דִּיצְחָק.

וְהָא חֲזִי, כַּד יִהְיֶה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, רְשִׁים לָהּ בְּרָזָא דְשָׂמָא קִדְיִשָׁא, וְאָמַר (שם כ ב) אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּרָזָא דְחֶסֶד דְּאַבְרָהָם אַחִיד בְּהַ, וּלְקַבְּלָהּ מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְרָזָא דָּא, תְּפַקִּידְתָּא קִמְיִיתָא דְּפַקִּיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, מִצּוֹת עֲשֵׂה הָוָה. דְּכַתִּיב, (בראשית יב א) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ. וּבִגִּין כֶּף מִצּוֹת עֲשֵׂה מְאֵתִים וּשְׂמֵנָה וְאַרְבַּעִים, כְּחוּשְׁבֵּן אַבְרָהָם.

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם. (שמות כ א) בְּרָזָא דְּגִבּוּרָה, דְּאַחִיד בְּהַ יְצַחֵק. דְּכָל אֵינוֹן אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וְאֵינוֹן סְרַכִּין מִמֶּנּוּ, מִסְטָרִיָּה יְנַקִּין. וְכֵן עֲשׂוּ, וְכָל אֵינוֹן מִמֶּנּוּ דִילִיָּה. דְּהָא יְצַחֵק בְּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אַחִיד, וְתְּפַקִּידְתָּא קִמְיִיתָא דִילִיָּה, מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הָוָה, דְּכַתִּיב (בראשית כו ב) אֵל תִּרְדּ מִצְרַיִמָּה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִסְטָרָא דְּדִינָא אָתִי, דְּהָא מְעַנִּישִׁין לִיָּה לְבַר נָשׁ כַּד עֵבֵר עָלָהּ.

וּבִגִּין כֶּף, חוּשְׁבֵּן מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, בְּרָזָא דְּדַרְגָּא דִילִיָּה, בְּרָזָא דְּשִׁלְשׁ מְאוֹת וּחֲמִשָּׁה וְשָׁשִׁים לְקַבִּיל יוֹמִין דְּשִׁמְשָׁא, דְּנַהִיר מִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שופטים ה לא) כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ.

לֹא תִשָּׂא (שמות כז ז) בְּרָזָא דְּתַפְּאֲרָת, דְּאַקְרִי אֲמַת, דְּאַחִיד בְּהַ יַעֲקֹב שְׁלִימָא, וְיִגִּיק תְּרִי חוּלְקִין, מִצּוֹת עֲשֵׂה וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. דְּכַתִּיב, (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְעַל דְּאִיהוּ אֲשָׁלִים לְכָל סְטָרִין, לְרַחֲמֵי וּלְדִינָא, לְמִצּוֹת עֲשֵׂה וּלְמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, אִיקְרִי שְׁלִים. וּלְקַבְּלָהּ לֹא תִשָּׂא, בִּגִין דְּשְׁבוּעָה לְשִׁלְמָא אָתִי. וְעַל דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, דְּכִמָּא דְּאִיהִי לֹא תַעֲשֶׂה כַּד אִיהִי לְשִׁקְרָא,

וְלֹא יִהְיֶה - כַּנְּגִיד יְצַחֵק. וְכַא רְאָה, כַּשְׁנַתֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, רְשִׁם אוֹתָהּ בְּסוּד הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ, וְאָמַר (שם כ) אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּסוּד שְׁחֶסֶד אַבְרָהָם אַחוּז בְּהַ, וּכְנַגְדוּ מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְזֶה הַסּוּד שְׁהַמְצִיָּה הִרְאִישׁוּנָה שְׁצִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת אַבְרָהָם הִיָּתָה מִצּוֹת עֲשֵׂה, שְׁכַתוּב (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ. וּמִשׁוּם כֶּף מִצּוֹת עֲשֵׂה מְאֵתִים אַרְבַּעִים וּשְׂמוֹנָה, כְּחוּשְׁבֵּן אַבְרָהָם.

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם (שמות כ ב) בְּסוּד הַגְּבוּרָה, שְׁאַחוּז בְּהַ יְצַחֵק. שְׁכָל אוֹתָם אֱלֹהִים אַחֲרַיִם וְאוֹתָם הַשְּׂרִים הַמְּמַנִּים יוֹנְקִים מִצְדוֹ, וְכֵן עֲשׂוּ וְכָל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁלוֹ. שְׁהִרִי יְצַחֵק אַחוּז בְּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְהַמְצִיָּה הִרְאִישׁוּנָה שְׁלוֹ הִיָּתָה מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁכַתוּב (בראשית כו) אֵל תִּרְדּ מִצְרַיִמָּה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּאֵה מִצְד הַדִּין, שְׁהִרִי מְעַנִּישִׁין אֵת הָאָדָם כְּשַׁעֲבֵר עָלָהּ.

וּמִשׁוּם כֶּף, חוּשְׁבֵּן מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּסוּד הַדְּרָגָה שְׁלוֹ, בְּסוּד שְׁלִשׁ מְאוֹת שְׁשִׁים וּחֲמִשׁ, כַּנְּגִיד יְמוֹת הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁמֵאִירָה מִצְד הַגְּבוּרָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שופטים ה) כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ.

לֹא תִשָּׂא, בְּסוּד הַתְּפָאֲרָת, שְׁנַקְרָאת אֲמַת, שְׁאַחוּז בְּהַ יַעֲקֹב הַשְּׁלִם, וְיוֹנְק שְׁנֵי חֻלְקִים - מִצּוֹת עֲשֵׂה וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁכַתוּב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְעַל שְׁהוּא הַשְּׁלִים אֵת כָּל הַצְּדָרִים, לְרַחֲמִים וּלְדִין, לְמִצּוֹת עֲשֵׂה וּלְמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, נַקְרָא שְׁלִם. וּכְנַגְדוּ לֹא תִשָּׂא, מִשׁוּם שְׁהַשְׁבוּעָה בְּאֵה לְשִׁלּוּם. וְעַל כֵּן הוּא בְּסוּד שְׁלִי עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. שְׁכָמוּ שְׁהִיא לֹא תַעֲשֶׂה, כְּשִׁהִיא לְשִׁקְרָא,

שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כ) לֹא תִשָּׂא, כִּי הִיא מִצּוֹת עֲשֵׂה, כִּשְׂהִיא בְּאֲמַת, שְׁכַתוֹב (יִרְמִיָּה יד) וְנִשְׁבַּעַת חִי ה' בְּאֲמַת. וְכַתוֹב (דְּבָרִים ו) וּבִשְׁמוֹ תִשְׁבַּע.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ (שְׁמוֹת כ), בְּסוּד הַבְּרִית, שֶׁהוּא יְסוּד, שְׂאֲחֻזוֹ בּוֹ יוֹסֵף. וְעַל כֵּן נִקְרָא שַׁבָּת. שְׁהָרִי יוֹסֵף נִקְרָא כָל, וְגַם שַׁבָּת נִקְרָאת כָל, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הָעֵנֶג וְהַתְּפִנוּק יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ, לְקַיֵּם אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל כֵּן שַׁבָּת כְּלוּלָה מִעֲשֵׂה וּמִלֹּא תַעֲשֶׂה, מִשּׁוּם שֶׁגַם יוֹסֵף כְּכוֹר, שְׁנוּטֵל שְׁנֵי חֻלְקִים.

בֹּא וְרֵא, כְּתוֹב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֵה תוֹרָה, (דְּבָרִים ה) וְזִכְרָתָּ כִי עֶבֶד הִיִּיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִשֶּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה עַל כֵּן צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. כֹּאן מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה סוּד עֲלִיּוֹן, שְׁהָרִי הַצַּדִּיק הֵהוּא שְׁנִמְכַר לְעֶבֶד בְּמִצְרַיִם וְחָלְלוֹ אוֹתוֹ, כִּנְגֻדוֹ הוּא זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. וּמִשּׁוּם כִּי אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּהְיוּ זֹכְרִים אֶת הַצַּדִּיק הֵהוּא שְׁנִמְכַר עַל יַדְכֶם, וְהִיא עֶבֶד לְמִצְרַיִם, וּבַחֲטָא הֵהוּא נִגְזַר עֲלֵיכֶם לְהַשְׁתַּעֲבֵד בְּמִצְרַיִם וּלְכַפֵּר עַל הַחֲטָא הֵהוּא שְׁמַכְרְתֶם אוֹתוֹ. שְׁמַרוּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיִּמַּחֵל לָכֶם, שְׁהָרִי יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא כִּנְגֻדוֹ.

כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ בְּסוּד הָאֲמוּנָה: הַיּוֹם הַרְּאִשׁוֹן הוּא כִּנְגֻד אֲבֵרָהִם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. הַיּוֹם הַשְּׁנִי כִּנְגֻד יִצְחָק, וּמִשּׁוּם כִּי יוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּנְגֻד יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַקּוֹ הָאֲמֻצְעִי, וּמִשּׁוּם כִּי כְּתוֹב בּוֹ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית (בְּרֵאשִׁית א) יִקְוּ הַמַּיִם.

דְּכַתִּיב לֹא תִשָּׂא. הָכִי (דף נה ע"א) אִיהִי מִצּוֹת עֲשֵׂה, כִּי אִיהִי בְּאֲמַת, דְּכַתִּיב (יִרְמִיָּה ד ב) וְנִשְׁבַּעַת חִי ה' בְּאֲמַת. וְכַתִּיב (דְּבָרִים ו יג) וּבִשְׁמוֹ תִשְׁבַּע.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת (שְׁמוֹת כ ח), בְּרִזָּא דְּבְרִית, דְּאִיהוּ יְסוּד, דְּאֲחִיד בֵּיהּ יוֹסֵף. וְעַל דָּא אֲקָרִי שַׁבָּת. דְּהָא יוֹסֵף כָּל אֲקָרִי, וְשַׁבָּת נְמִי אִיקָרִי כָל. בְּגִין דְּכָל עֵינוּגָא וְתַפְנוּקָא נְפִיק מִנֵּיהּ, לְקַיִּימָא לְעֲלָמִין כְּלָהוּ. וְעַל דָּא שַׁבָּת כְּלִילָא מִעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. בְּגִין דְּיוֹסֵף נְמִי בּוֹכְרָא, דְּנָטִיל תְּרִין חוֹלְקִין.

הָא חֲזִי, כְּתִיב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֵה תוֹרָה, (דְּבָרִים ה טו) וְזִכְרָתָּ כִי עֶבֶד הִיִּיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִשֶּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה עַל כֵּן צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. הָכָא אוֹלִיף לָן אוֹרִייתָא רִזָּא עֵילָאָה, דְּהָא הֵהוּא צַדִּיקָא דְּאִזְדַּבֵּן לְעֶבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וְאֲחִילוֹ לֵיהּ. לְקַבְּלֵיהּ אִיהוּ זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. וּבְגִין כִּי אָמַר לוֹן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַעוּ מְנַכּוֹן הוּוּ דְּכִירִין הֵהוּא צַדִּיקָא דְּאִזְדַּבֵּן עַל יַדִּיכוֹ, וְהוּוּ לְעֶבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וּבַהֲהוּא חוֹבָא אֲתַגְזֹר עֲלֵיכֶם לְאַשְׁתַּעֲבָדָא בְּמִצְרַיִם, וּלְכַפֵּרָא הֵהוּא חוֹבָה דְּזַבִּינְתוֹן לֵיהּ. נְטָרוּ יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, וַיִּשְׁתַּבֵּיך לְכוֹן, דְּהָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא לְקַבְּלֵיהּ אִיהוּ.

בְּרֵאשִׁית מִנְּאָה בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא. יוֹמָא קְדָמָאָה, לְקַבְּלֵיהּ דְּאֲבֵרָהִם. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים נב ג) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. יוֹמָא תְּנִינָא, לְקַבְּלֵיהּ דְּיִצְחָק. וּבְגִין כִּי יִתִּיב קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן עֲלָמָא. יוֹמָא תְּלִיתָאָה לְקַבְּלֵיהּ דְּיַעֲקֹב, דְּאִיהוּ קוֹ הָאֲמֻצְעִי, וּבְגִין כִּי כְּתִיב בֵּיהּ בְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית, (בְּרֵאשִׁית א ט) יִקְוּ הַמַּיִם.

היום הרביעי כנגד דוד, שפתיב בו (שם) יהי מארת. מארת חסר, שהרי כנסת ישראל אין לה אור משלה, אלא מה שנתן לה על ידי הצדיק. כף גם דוד, שפתיב בו (תהלים פו) עני ואביון אני, ואין לו חיים, אלא מה שנתן לו מימי אדם הראשון ע' שנים.

היום החמישי כנגד משה. היום הששי כנגד אהרן. ואותם ששת ימי בראשית למטה, כנגד ששת ימי בראשית שלמעלה. ומי הם ששת ימי בראשית שלמעלה? אותם הרמוזים בכתוב (דה"א כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודו פי כל וגו', לך ה' הממלכה. והם חלקם של הצדיקים בסוד הזה, הגדלה - זה אברהם. הגבורה - יצחק. התפארת - יעקב. הנצח - חלקו של משה. ההודו - חלקו של אהרן. פי כל - כנגד חלקו של יוסף. הממלכה - חלקו של דוד. ויוסף נקרא שבת למטה, כנגד צדיק חי העולמים, שנקרא שבת למעלה. ומשום כף פתיב (דברים ט) על פן צוף ה' אלהיך לעשות את יום השבת.

בא וראה, כשרצו ישראל לכבש את ארץ כנען, הקיפו אותה ששה ימים, פעם אחת בכל יום, כנגד אותם ששה צדיקי אמת שעליהם העולם מתקיים. וביום השביעי שבע פעמים, כנגד יום השבת, שהוא כנגד צדיק, שהוא זן את כלם ומקים אותם, שפתיב (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. וכתוב (שם ו) וצדיק יסוד עולם. הוא היסוד והעקר של כל אותם צדיקים, ואם לא זכותם של הצדיקים - לא יכלו לכבשה. זהו שפתיב (דברים ט) לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת כו', ולמען הקים את הדבר אשר

יומא רביעאה, לקבליה דדוד. דכתיב ביה, (שם א ט) יהי מארת. מארת חסר, דהא כנסת ישראל לית לה נהורא מדילה, אלא מה דאיתיהב לה על ידא דצדיקא. הכי נמי דוד, דכתיב ביה (תהלים פו א) עני ואביון אני, ולית ליה חיים, אלא מה דאתיהיב ליה מימי דאדם קדמאה, שבעין שנין.

יומא חמישאה, לקבליה דמשה. יומא שתיאה, לקבליה דאהרן. ואינון ששת ימי בראשית לתתא, לקביל ששת ימי בראשית דלעילא. ומאן אינון ששת ימי בראשית לעילא. אינון דרמיוזו בקרא, (דה"א כט א) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודו פי כל וגו' לך ה' הממלכה. ואינון חולקהון דצדיקיא ברזא דא, הגדלה: דא אברהם. הגבורה: יצחק. התפארת: יעקב. הנצח: חולקא דמשה. ההודו: חולקא דאהרן. פי כל: לקביל חולקא דיוסף. הממלכה: חולקא דדוד. ויוסף שבת אקרי לתתא, לקביל צדיק חי העולמים, דאקרי שבת לעילא. ובגין כף פתיב, (דברים ט) על פן צוף ה' אלהיך לעשות את יום השבת.

הא חזי, כד בעו ישראל למכבש לארעא דכנען, אקיפו לה שיתא יומין, זמנא חדא בכל יומא, לקביל אינון שית זכאי קשוט דעליהון מתקיים עלמא. וביומא שביעאה שבע זמנין, לקביל יומא דשבתא, דאיהו לקביל צדיק, דאיהו זן לכולהו, ומקיים להון, דכתיב (משלי ט א) חצבה עמודיה שבעה. וכתוב (שם יכה) וצדיק יסוד עולם. איהו יסודא ועיקרא דכל אינון זכאין, דאי לא זכותהון דצדיקיא, לא הוו יכלין למכבשה. הדא הוא דכתיב, (דברים ט) לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא

נִשְׁפַּע ה' לְאַבְתָּיִךְ לְאַבְרָהָם כּו'.
כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ (שמות כ), בְּסוּד
הַנִּצְחָה, שְׁאַחֲזוּ בָּהּ מִשָּׁה, וּמִיָּנִיק
אוֹתָהּ, שְׁהָרִי מִשָּׁה הִיָּה מוֹקִיר
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה. בֹּא
וּרְאֵה, אִם הַתּוֹרָה לֹא הִיָּתְהָ נִתְּנָה
עַל יְדֵי מִשָּׁה, הַנְּבִיא הַגְּדוֹל, לֹא
הָיוּ בְּנֵי אָדָם מְפִירִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הָיוּ מוֹקִירִים אוֹתוֹ,
שְׁהָרִי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה לֹמַד אָדָם
אֶת עֲבוֹדַת רַבּוֹנוֹ, וּמוֹקִיר אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כֵּן
כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, הוּא
כִּנְגַד מִשָּׁה.

דְּבַר אַחַר, כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ - זו
תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב. וְאֶת אִמְךָ - זו
תּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה. שְׂכֻמוֹ שְׁהָאֵב
נוֹתֵן שְׂפַע לְאֵם, כֵּן גַּם הַתּוֹרָה
שְׂבֻכְתָּב נוֹתֵנָה שְׂפַע לַתּוֹרָה
שְׂבֻעֵל פֶּה.

לֹא תִרְצַח (שם), כִּנְגַד דְּרַגְתַּ הַהוֹד,
שְׁאַחֲזוּ בָּהּ אֶהְרֵן. וּמִשׁוּם כֵּן לֹא
תִרְצַח. מִשׁוּם שְׂכֻמַּת אֶשֶׁר הוֹרְגִים
אֶת הָאָדָם, נוֹטְלִים מִמֶּנּוּ הַזֵּיו
וְהַהוֹד הַעֲלִיּוֹן הַהוּא שְׂעֵלִי. זֶהוּ
שְׂכַתּוֹב (דניאל י) וְהוֹדִי נְהַפֵּךְ עָלַי
לְמִשְׁחִית. וּמִשׁוּם כֵּן הַזֵּהִיר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵי הָאָדָם,
שְׁאוֹתוֹ הַיְפִי הַעֲלִיּוֹן שְׁנַתֵּן לָהֶם,
שְׂלֵא יִטְלוּ אוֹתוֹ מֵהֶם. וַיֵּשׁ (וּדוּא)
גַּם סוּד הַשְּׁלוֹם, וּמִשׁוּם כֵּן עוֹמַד
אֶהְרֵן לְכַפֵּר, לְשַׁחַט זֶבַח קִדְשִׁים,
וְעַל פִּיּו (הִזְיָה אומֵר) (דברים כ) כִּפֵּר
לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

לֹא תִנְאַף (שמות כ), בְּסוּד הַמַּלְכוּת
(שֵׁל הַצְּדִיק), שְׁאַחֲזוּ בָּהּ מִי שְׁאַחֲזוּ.
וְהוּא סוּד הַחֲכָמָה, שְׁהָרִי כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אֵין מִתְּחַבְּרַת אֶלֶּא בְּאוֹתוֹ
שְׂרָאוּי לָהּ, שְׁהוּא צְדִיק יְסוּד
עוֹלָם. דְּבַר אַחַר, כֵּן לְמַדְּנֵנוּ בְּסוּד
הָאִמּוֹנָה, כִּבְדֹּר - כִּנְגַד כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. לֹא תִרְצַח - כִּנְגַד דְּרַגְתַּ
הַנִּצְחָה. לֹא תִנְאַף - כִּנְגַד דְּרַגְתַּ
הַהוֹד.

לְרִשְׁתָּ וּכוּ', וְלִמְעַן הַקִּים אֶת הַדְּבַר אֲשֶׁר נִשְׁפַּע
ה' לְאַבְתָּיִךְ לְאַבְרָהָם וּכוּ'.

כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ (שמות כ יב), בְּרִזָּא דְנִצְחָה, דְּאַחִיד
בָּהּ מִשָּׁה, וַיְנִיק לָהּ, דְּהָא מִשָּׁה הָיָה
אוֹקִיר לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרִייתָא. תָּא
חֲזִי, אֵי לֹאוּ אוֹרִייתָא דְּאִתִּיחֶבֶת עַל יְדוּי
דְּמִשָּׁה נְבִיאָה רַבָּא, לֹא הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נְשָׂא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא הוּוּ מוֹקִירִין לִיָּה,
דְּהָא עַל יְדָא דְּאוֹרִייתָא אוֹלִיף בְּרִי נְשָׁא פּוֹלְחָנָא
דְּמִאֲרִיָּה, וְאוֹקִיר לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וּבְגִין כֵּן כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְקַבֵּל
דְּמִשָּׁה אִיָּהוּ.

דְּבַר אַחַר, כִּבְדֹּר אֶת אָבִיךָ, זו תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב.
וְאֶת אִמְךָ, דְּאֵת תּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה. דְּכֻמָּא
דְּאַפָּא יְהִיב שְׂפַע לְאִמָּא, הִכִּי נְמִי יְהִיב שְׂפַע
תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב לַתּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה.

לֹא תִרְצַח (שם כ יג), לְקַבֵּל דְּרִגָּא דְּהוֹד, דְּאַחִיד
בָּהּ אֶהְרֵן. וּבְגִין כֵּן לֹא תִרְצַח. בְּגִין דְּכִד
קְטָלִין לִיָּה לְבַר נֶשׁ, הַהוּא זִיּוּא וְהוֹד עֵילָאָה
דְּעֵלִיָּה, נְטָלִין מְנִיָּה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (דניאל י
ח) וְהוֹדִי נְהַפֵּךְ עָלַי לְמִשְׁחִית. וּבְגִין כֵּן אֶזְהִיר
לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבְנֵי נְשָׂא, דְּהַהוּא
שׁוּפְרָא עֵילָאָה דִּיהִב לוֹן, דְּלֹא יִטְלוֹן לִיָּה
מְנַהוֹן. וְאִית (וְאִיתוּ) נְמִי רִזָּא דְּשְׂלָמָא, וּבְגִין כֵּן
קָאִים אֶהְרֵן לְכַפֵּרָא, לְנַכְסָא נַכְסַת קוּדְשִׁין.
וְעַל פּוּמִיָּה (הוּוּ אומֵר) (דברים כא ח) כִּפֵּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

לֹא תִנְאַף (שמות כ יד), בְּרִזָּא דְּמַלְכוּת (נ"א דְּצְדִיק).
דְּאַחִיד בָּהּ מֵאֵן דְּאַחִיד. וְאִיָּהוּ רִזָּא
דְּחֲכָמָתָא, דְּהָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אִתְּחַבְּרַת
אֶלֶּא בְּהַהוּא דְּחֲזִי לָהּ, דְּאִיָּהוּ צְדִיק יְסוּד
עוֹלָם. דְּבַר אַחַר, הִכִּי אוֹלִיפְנָא בְּרִזָּא
דְּמַהִימְנוּתָא. כִּבְדֹּר, לְקַבֵּל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. לֹא
תִרְצַח, לְקַבֵּל דְּרִגָּא דְּנִצְחָה. לֹא תִנְאַף, לְקַבֵּל
דְּרִגָּא דְּהוֹד.

דָּבַר אַחַר, כַּפֵּד - כַּנְגֵד יְהִי מֵאֲרַת, שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. לֹא תִרְצַח - כַּנְגֵד (בְּרֵאשִׁית א) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שֶׁרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. מִשּׁוֹם כֶּן, נֶפֶשׁ חַיָּה אֵל תִּהְיֶה. לֹא תִנְאַף - כַּנְגֵד (שם) תִּרְצַח הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מִשּׁוֹם כֶּן, לֹא תִנְאַף בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִינֶךָ, שְׂאִינָה בֵּת זִוְגֶךָ.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחְמֹד - זֶהוּ סִיּוּמָם שֶׁל עֲשֵׂר הָאֲמִירוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, כַּנְגֵד עֲתִיק הָעֲתִיקִים, הָרֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל, לְאַחַז הַסּוּף בְּרֵאשׁ, וְשִׁיחָה הַכֹּל אַחַד. וְזֶה שְׂאִין מִתְחִיל בָּהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה, לְלַמֵּד סוּד עֲלִיּוֹן עַד לְאַיִזָּה מְקוֹם נִתְּנָה רְשׁוּת לְמַשֵּׁה לְהַתְּבוּנָה, וּמֵאַיִזָּה מְקוֹם קָבֵל תּוֹרָה, שֶׁהִיא מְזַעֵר אֲנָפִין.

וּמִשּׁוֹם כֶּן אָמַר שְׂבַע אֲמִירוֹת, כַּנְגֵד שְׂבַע דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁרְמוּזוֹת בְּכַתּוּב שֶׁל לֶךְ ה' הַגְּדֹלָה וְגו'. וְעַד אוֹתוֹ הַמְּקוֹם הַתְּבוּנָה מִשֵּׁה. זֶהוּ שְׂכַתּוּב (דברים ה) פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם. פְּנִים - זֶה הַכֶּן הַקְּדוֹשׁ. בְּפָנִים - זֶה הַבַּת.

פְּנִים - זֶה הַכְּרִית. בְּפָנִים - זֶה הָאָרוֹן. וְכִיּוֹן שֶׁהַתְּחַבְּרוֹ, דְּבַר ה'. וּמִי הוּא? שְׂבַע אֲמִירוֹת, עִם אוֹתָם שֶׁלשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הָעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, נִאֲמָרוּ כַּנְגֵד שֶׁלשׁ אֲמִירוֹת אַחֲרוֹנוֹת, וְעָלוּ מִמַּטָּה לְמַעְלָה.

וְאָמַר (שמות ב) לֹא תִגְנֹב, כַּנְגֵד הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, בִּינָה, שְׂיֻנְקַת מַחְכְּמָה. וּמִי שִׁישׁ בּוֹ בִּינָה, נִקְרָא מִבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר. כְּמִי שְׂגוֹנֵב וְלוֹקַח מֵה שִׁישׁ בְּלֵב הַחֶכֶם, שֶׁמְלַמְדוֹ חֶכְמָה וּמְלַמְדוֹ תּוֹרָה. וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִתְרָה לוֹ בִּינָה לִינֵק מִהַחֶכְמָה - גְּנֹבָה יֵשׁ מִצַּד אַחַר שְׂאִסוּר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סֵתָם.

לֹא תַעֲנֶה (שם), כַּנְגֵד דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל חֶכְמָה. שְׁהָרִי אֵין יְכוֹל אָדָם

דָּבַר אַחַר, כַּפֵּד, לְקַבֵּל (בְּרֵאשִׁית א יד) יְהִי מֵאֲרַת, דְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. לֹא תִרְצַח, לְקַבֵּל (שם א כ) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שֶׁרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. בְּגִין כֶּן נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא תִקְטוּל. לֹא תִנְאַף, לְקַבֵּל (שם א כד) תִּרְצַח הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. בְּגִין כֶּן, לֹא תִנְאַף בְּאִיתָתָא דְּלָאוּ מִינֶךָ, דְּלָאוּ אִיהִי בֵּת זִוְגֶךָ.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחְמֹד. דָּא הוּא סִיּוּמָא דְּעֲשֵׂר אֲמִירָן דְּאֻרִייתָא, לְקַבֵּל עֲתִיקָא דְּעֲתִיקִין, רֵאשִׁיתָא דְּכֻלָּא לְאַחַדָּא סוּפָא בְּרִישָׁא, וְלִמְהוּי פְּלֵא חַד. וְהֵאֵי דְּלָא שְׂאִרִי בְּהוּ בְּקַדְמִיתָא. לְאוּלְפָּא רְזָא עִילָאָה, עַד אֵן אֲתַר אֲתִיחִיב רְשׁוּתָא לְמַשֵּׁה לְאַסְתְּפֵלָא, וּמֵאֵן אֲתַר קַבֵּיל אֻרִייתָא, דִּהוּא מְזַעֵר אֲנָפִין.

וּבְגִין כֶּן אָמַר שְׂבַע אֲמִירָן, לְקַבֵּל שְׂבַע דְּרָגִין עִילָאִין, דְּרִמִּיזִין בְּקִרְא (דח"א כט יא) דְּלֶךְ ה' הַגְּדֹלָה וכו'. וְעַד הַהוּא אֲתַר אֲסְתְּפֵל מַשֵּׁה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דברים ה ד) פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם. פְּנִים, דָּא בְּרָא קְדִישָׁא, בְּפָנִים, דָּא בְּרֵתָא.

פְּנִים, דָּא בְּרִית. בְּפָנִים, דָּא אָרוֹן. וְכִיּוֹן דְּאֲתַחְבְּרוּ, דְּבַר ה'. וּמֵאִי נִיהוּ. שְׂבַע אֲמִירָן, בְּאִינוֹן תְּלַתָּא דְּרָגִין עִילָאִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, אֲתַאֲמָרוּ לְקַבֵּלִיהוֹן תְּלַתָּא אֲמִירָן בְּתַרְאִין, וְסִלִּיקוּ מִתְּתָא לְעִילָא.

וְאָמַר לֹא תִגְנֹב, לְקַבֵּל אִימָא עִילָאָה, בִּינָה, דִּינְקָא מַחְכְּמָה. וּמֵאֵן דָּאִית בִּיה בִּינָה, אִיקְרִי מִבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר. כְּמֵאֵן דְּגָנִיב (דח"א נה ע"ב) וְנָסִיב מַה דָּאִית בְּלִבָּא דְּחֶכֶם, דְּאוּלִּיף לִיה חֶכְמָתָא, וְאוּלִּיף לִיה אֻרִייתָא. וְאֵף עַל גַּב דְּאֲשַׁתְּרִי לְגַבִּיה בִּינָה לִינְקָא מַחְכְּמָתָא. גְּנִיבָא אִית מַסְטָרָא אַחַרָּא דְּאָסִיר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סֵתָם.

לֹא תַעֲנֶה, לְקַבֵּל דְּרָגָא עִילָאָה דְּחֶכְמָתָא.

לְהַשִּׁיב דְּבַר, אֶלֶּא מִשּׁוּם הַדְּרָגָה
שֶׁל רוּחַ עֲלִיּוֹנָה שֶׁל חֲכָמָה שִׁישׁ
בו, שְׁפָתוֹב (איוב טו) הִחֲכֵם יַעֲנֶה
דַּעַת רוּחַ. וְאָף עַל גֵּב שֶׁהַעֲנִיָּה
הַזֶּה שֶׁהוּא עֹנֶה יֵשׁ בָּהּ קִיּוּם
הָעוֹלָם, וְיֵשׁ לוֹ בָּהּ סִיּוּעַ עֲלִיּוֹן
לְהַפִּיר אֶת רַבּוֹנוֹ, וְהִיא בְּסוּד
הָאֲמוּנָה - יֵשׁ עֲנִיָּה מִצַּד אַחַר
שְׂאִסוּרָה, שְׁפָתוֹב (שמות כ) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם), כִּנְגַד הַדְּרָגָה
הַנְּסֻתָּת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁפֶל
הַמְּחַשְׁבוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, וְאִין
בְּעוֹלָם מִי שֶׁיִּכְפִּיר הַדְּרָגָה הַזֶּה,
מִשּׁוּם שֶׁהִיא נְסֻתָּת הַנְּסֻתִּים.
וְכַשְׁעֵלָה בַּמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְבַרֵּא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, הַכֹּל הִיוּ בְּרַגַע אַחַד.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה מח) יַעֲמְדוּ יַחְדוֹ.
וְאוֹתָהּ הַמְּחַשְׁבָּה נְסֻתָּת.

וְכֵן אָדָם לְמִטָּה יֵשׁ לוֹ מְחַשְׁבָּה
נְסֻתָּת, שְׂאִין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתָהּ
פָּרַט לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ,
וְנִתְּנָה לְאָדָם לְחַשֵּׁב דְּבָרֵי תוֹרָה
וְדְבָרֵי מִצְוָה, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָהּ
מְחַשְׁבָּה עֲלִיּוֹנָה מְשַׁפִּיעָה
מַעֲיִנוּתִיָּה לְמִקוּם הַחֲכָמָה, וְאִין
נְפֻדִים כָּלֵל. וּמֵאוֹתָהּ הַחֲכָמָה
הָעֲלִיּוֹנָה יֵצֵא תוֹרָה, וְשׁוֹפְעַת
הַשְּׂקָאָה עַד אוֹתוֹ מִקוּם הַחֲכָמָה
הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מִצְוָה.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁחֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת
מִצְוָה, כְּאֵלוֹ עֲשָׂאָה, מִשּׁוּם
שְׁגוּרָם לְהַבִּיא הַנְּאֻת הַבְּרֻכּוֹת
מֵאוֹתָהּ הַמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְמִקוּם שְׁנִקְרָאת מִצְוָה. וְכֵאלוֹ
עֲשָׂאָה, כְּמוֹ שְׁנִקְרָאת וְעֲשִׂיתֶם
אִתֶּם. הַמְּחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵאשׁ לְכָל.
וְאָף עַל גֵּב שֶׁבְּצַד הַמְּחַשְׁבָּה
הָעֲלִיּוֹנָה נִתְּנָה הַרְשׁוּת לְחַשֵּׁב -
דְּבָרֵי מִצְוָה מִתּוֹ, דְּבָרִים שְׂאִינִם
מִצְוָה אֲסוּרִים, שְׁפָתוֹב לֹא
תַחֲמַד.

וְכֵא רָאָה, מִה הַטַּעַם כֹּל

דְּהָא בְּרַ נֶשׁ לֹא יְכִיל לְאַתְבָּא פְתָגָם, אֶלֶּא בְּגִין
דְּרָגָא דְרוּחָא עֵילָאָה דְּחֲכָמָתָא דְּאִית בֵּיהּ.
דְּכְתִיב, (איוב טו ב) הִחֲכֵם יַעֲנֶה דַּעַת רוּחַ. וְאָף
עַל גֵּב דְּהָאֵי עֲנִיָּה דְּאִיהוּ עֲנִי, אִית בֵּיהּ קִיּוּמָא
דְּעֵלְמָא, וְאִית לִיהּ בָּהּ סִיּוּעַ עֵילָאָה, לְמַנְדַּע
לְמֵאֲרִיָּה, וְאִיהִי בְּרִזָּא דְּמֵהִימְנוּתָא. אִית עֲנִיָּה
מִסְטָרָא אַחְרָא דְּאֲסִיר, דְּכְתִיב (שמות כ טז) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם כ ז), לְקַבֵּל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה,
דְּכָל מְחַשְׁבְּתָן בֵּיהּ תְּלִיין, וְלִית בְּעֵלְמָא
דִּינְדַּע הַהוּא דְּרָגָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָאָה
דְּסְתִימִין. וְכַד סְלִיק בַּמְּחַשְׁבָּה עֵילָאָה,
לְמִיבְרָא, עֵלְמָא עֵילָאָה וְעֵלְמָא תַתָּאָה, כּוּלָּא
הוּוּ בְּרַגַּעָא חָדָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה מח יג)
יַעֲמְדוּ יַחְדוֹ. וְהַהוּא מְחַשְׁבָּה סְתִימָא.

וְכַר נֶשׁ לְתַתָּא, אִית לִיהּ מְחַשְׁבָּה סְתִימָאָה,
דִּלִּית דִּינְדַּע בָּהּ, בְּרַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּדֵי. וְיִתְּבָה לִיהּ לְבַר נֶשׁ, לְמְחַשֵּׁב מְלִין
דְּאוּרִייתָא, מְלִין דְּמִצְוָה. בְּגִין דְּהִיא מְחַשְׁבָּה
עֵילָאָה, נְגִדָא מְבוּעִין דִּילָהּ, לְאַתְרָא דְּחֲכָמָתָא,
וְלֹא אַתְפָּרַשׁ כָּלֵל. וְיִמְהֵיא חֲכָמָתָא עֵילָאָה
נְפָקָא תוֹרָה. וְנִגִּיד שְׁקִיּוּתָא עַד הַהוּא אַתְר
דְּחֲכָמָה תַתָּאָה, דְּאִיקְרִי מִצְוָה.

וְעַל דָּא מֵאן דְּחַשִּׁיב לְמַעַבְד מִצְוָה, כְּאֵלוֹ
עֲשָׂאָה. בְּגִין דְּגָרִים לְמִיתֵי סִיפּוּקָא
דְּבִרְכָאן, מֵהַהוּא מְחַשְׁבָּה עֵילָאָה, לְאַתְר
דְּאִקְרִי מִצְוָה. וְכְאֵלוֹ עֲשָׂאָה. כְּמָה דָּאֵת אָמַר
(במדבר טו לט) וְעֲשִׂיתֶם אִתֶּם. מְחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵישָׁא
דְּכוּלָּא. וְאָף עַל גֵּב דְּכִסְטָרָא דְּמְחַשְׁבָּה עֵילָאָה
אַתְיִיב לִיהּ רְשׁוּתָא לְמְחַשֵּׁב. מְלִין דְּמִצְוָה
מוֹתֵר, מְלִין דְּלָאוּ מִצְוָה, אֲסִירָן, דְּכְתִיב לֹא
תַחֲמַד.

וְהָא חֲזִי, מֵאֵי טַעְמָא כְּלָהוּ אֲמִירָאן, לְקַבֵּל

האמירות כנגד כל פתח - מצות
עשה במקום הראוי לה, מצות
לא תעשה במקום הראוי לה.
ואותן שלש האחרונות, הן לא
תעשה, מכלל של עשה,
כשבארנו בכל. אף על גב שזה
מתר - זה אסור. שמשום שהם
כנגד עתיק העתיקים, שחסד
ורחמים גדולים שרויים בו, ואין
נראה אלא למצות עשה, משום
כך דייק מהם, שלא יתפנה אדם
לצד האחר, ורשם אותם במצות
לא תעשה.

והזכיר את בני האדם בלאו על
האמירה האחרונה הזו, שהוא
הכלל האחרון של התורה. ומי
שעובר על זה, כאלו עבר על כל
התורה, משום שהוא למעלה,
הראשית של הכל, הכלל של
הכל. ואם אדם עובר על זה ומטה
מחשבתו מדרכי התורה, אז
נרמק בצד האחר, בצד השקר,
ואז בא לידי (שמות ב) לא תענה
ברעף עד שקר. כפי שמצאנו
באחאב, שחמד את פרס נבות
היזרעאלי, ואז העידו עליו שקר,
ומזה בא אדם לעבר על כל
האמירות.

אבל כשהוא הולך בדרכי התורה
וחושב במצוותיו, אזי מתפשטת
אותה מחשבה בכל הדרגות מצד
האמת, הצד של האמונה
העליונה.

ובא ראה, הרי כל האמירות
נעצות - סוף בראש, וראש
בסוף. הראש - להפיר את הקדוש
ברוך הוא במחשבתו. הסוף -
שלא להטות מחשבתו ורצונו
לצד האחר. וכשאדם נרמק בזה,
אזי כל העולמות מתמלאים
בברכות עליונות ששופעות
מהעתיק הנסתר של הכל.

וכשיורדות, כלן מתקשרות ביום
השלישי, וזה יעקב. משום כך

כל פתח, מצות עשה באתרא דחזי ליה, מצות
לא תעשה באתרא דחזי ליה. ואינון תלתא
בתראי, אינון לא תעשה, מכלל דעשה,
כדאוקימנא בכלא, אף על גב דהאי שרי,
האי אסור. דבגין דאינון לקבל עתיקא
דעתיקין, דחסד ורחמים גדולים ביה שריין,
ולא אתחזי אלא למצות עשה. בגיני כך דייק
מנייהו, דלא יתפני בר נש לסטרא אחרא,
ורשים להו במצות לא תעשה.

ואזכיר לון לבני נשא בלאו, על האי אמירה
בתראה, דאיהו פללא בתראה
דאורייתא, ומאן דעבר על האי, כאלו עבר
על כל אורייתא. בגין דאיהו לעילא, ראשיתא
דכלא, פללא דכלא. ואי בר נש עבר על האי,
ואסטי מחשבתייה מן אורחין דאורייתא, כדין
אתדבק בסטרא אחרא, בסטרא דשקר, וכדין
אתי לידי לא תענה ברעף עד שקר.
כדאשפחנא באחאב, דחמיד פרמא דנבות
היזרעאלי, וכדין אסהידו עליה שקרא, ומהאי
אתי בר נש למעבר על פלהו אמירן.

אבל כד איהו אזיל באורחין דאורייתא,
וחשיב בפקודוי, כדין אתפשטא ההיא
מחשבה בכלהו דרגין, מסטרא דאמת, סטרא
דמהימנותא עילאה.

ותא חזי, דהא נעיצין פלהו אמירן, סופא
ברישא, ורישא בסופא. רישא למנדע
לקודשא ברין הוא במחשבתיה. סופא דלא
לאסטאה מחשבתיה ורעותיה לסטרא אחרא.
וכד בר נש מתדבק בהאי, כדין פלהו עלמין
מתמלאן ברכאן עילאין דנגדין מן עתיקא
סתימא דכלא.

וכד נחתו, פלהו אתקשרו ביום השלישי, ודא
יעקב. בגין כך שביעאה לקבליה, דכלהו

השביעי כנגדו, שְׁפָל הַשְּׁבִיעָה נקשרים בו. וכיון שהארץ הזו, באור עם בְּנֵיהָ, שְׁפָל הַשְּׁבִיעָה נקשרים להאיר, ואז ארבע כוסות, ארבע הגאלות.

קדוש על היין - כנגד דוד. הגדה - כנגד יעקב. ברפת המזון - כנגד יצחק. הלל הגדול - כנגד אברהם.

ממטח למעלה עולה כמו זה. מצה - כנגד דוד. שבועות - כנגד יעקב. ראש השנה - כנגד יצחק. ספות - כנגד אברהם. ואף על גב שפארנו כנגד אהרן - הכל אחד. וכיון שהגיעו למקום השלם של יעקב, אמרו הלל הגדול.

דבר אחר זה יתנו, כמה יש לבני אדם להשמר בדרכיהם, שפאשר הצדיק הוא נמפר, כל עשר הדרגות הסתירו אורותיהם, שהרי אין שופע אור העתיק אלא בשבילו, לתועלת על הארץ, ומי שעבר על זה, עבר על כל המצוות. והקדוש ברוך הוא באהבה רבה נתן השבת לשמרה כנגדו, ששקולה לכל המצוות. ועל פן עשרים גרה, שהחזיר למקומם, הוא כפר נפש, ומאירים למקום שנקרא נפש, מהמקום של ישראל, והשמים מאירים לארץ הזו, ונותנים לה כל תקונייה להתחבר למעלה.

ובא וראה, כתוב (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנקרא (איוב כח) אז ראה ויספרה. מה זה ויספרה? כמו שנקרא (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו.

שבעה אתקשרן ביה. וכיון דהאי ארץ, בנהירו עם בנהא, דכלהו שבעה אתקשרן לאנהרא, וכדין ארבעה כוסות, ארבעה גאלות.

קדוש על היין, לקבליה דדוד. הגדה, לקבליה דיעקב. ברפת המזון, לקבליה דיצחק. הלל הגדול, לקבליה דאברהם.

מתתא לעילא סליק כגוונא דא, מצה, לקבליה דדוד. שבועות, לקבליה דיעקב. ראש השנה, לקבליה דיצחק. סופות, לקבליה דאברהם. ואף על גב דאוקימנא לקבליה דאהרן, כלא חד. וכיון דמטו לאתרא שלימא דיעקב, אמרו הלל הגדול.

דבר אחר זה יתנו, כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא באורחיהו, דכד ההוא זפאה אנדבן, פלהו עשר דרגין אסתימו נהורייהו, דהא לא נגיד נהירו דעתיקא, אלא בגיניה לתועלתא על ארעא. ומאן דעבר על דא, עבר על כל פיקודייה. וקודשא בריך הוא ברחימו סגיא, יהב שבת לנטרא לקבליה, דשקיל ככל פיקודייה.

ועל דא עשר גרה, דאהדר לאתריה, איהו כופר נפש, ונהרין לאתרא דאיקרי נפש, מאתרא דישרא"ל. ושמים נהירין להאי ארץ, ויהבין לה כל תקונהא לאתחברא לעילא.

ותא חזי, (תהלים יט ב) פתיב השמים מספרים כבוד אל. מאן שמים. שמיא דקודשא בריך הוא, מספרים לאתרא דאיקרי כבוד אל. מאן כבוד אל. ברתייה דאברהם, דאיקרי אל. אל, דא אברהם. מאי מספרים. כמה דאת אמר (איוב כח כז) אז ראה ויספרה. מאי ויספרה. כמה דאת אמר (שם כח ו) מקום ספיר אבניה. ואינון שמיא, מתקנין לה בכל תיקונהא, להאי כבוד אל.

וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל לִמְטָה מְבִיאִים
לָהּ הָאָרֶה בְּלַחֲיֹשָׁה, מִמְּקוֹר
שְׁלֹמְעֵלָה, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם מְעִיד
בָּהֶם. וְעַל כֵּן עִי"ן וּדל"ת גְּדוּלוֹת,
לְהֵיוֹת עֲדִים. שָׁמַיִם, שְׁפָתוֹב
(דברים ל) הַעֲדַתִּי בְכֶם הַיּוֹם אֵת
הַשָּׁמַיִם, זֶה יַעֲקֹב, מְקוֹם הַשָּׁמַיִם.
וּמִנֵּינן שֶׁהִיא מְעִידָה? שְׁפָתוֹב וְאֵת
הָאָרֶץ. וְכַתוּב (תהלים פט) כִּי־רַחַץ כִּפּוֹן
עוֹלָם וָעֶד בַּשַּׁחַק נִאֲמָן.

וְכַאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל בַּשְּׁלֵמוֹת כִּמוֹ
שְׁהָיוּ (בְּרַאוּי), עֲדִים שְׁלֵמִים
מְעִידִים בָּהֶם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּבִאֲוֹתוֹ הַזְּמַן
שׁוֹפֵעַ הַטַּל שְׁלֹמְעֵלָה מִמְּקוֹם
הַעֲתִיק. מְתִי? כְּשֶׁהֵם בִּיחוד. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (שיר ה) שְׁרָאֲשִׁי נִמְלֵא טַל.
חֲשׁוֹבֹן טַל: יְהו"ה אֶחָד.
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל. שְׁבִאוֹתָהּ הַשְּׁעָה יְהוּ
רַאוּיִים יִשְׂרָאֵל לְטַל.

וְיִשְׂרָאֵל שְׁמִכִּירִים אוֹתָם, הֵם
מִיְחָדִים אוֹתָם פְּעָמִים בְּיוֹם -
אֶחָד בְּצַד הַיּוֹם, וְאֶחָד בְּצַד
הַלַּיְלָה.

וּמִהַטַּר הֵהוּא עֲתִידִים הַמְּתִים
לְהַחֲיוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַת עֶפֶר
יִקְיִצּוּ. מִיִּשְׁנֵי - כִּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר
ה) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עָר וְכוּ', הַמְּקוֹם
שֶׁל לִבִּי. קוֹל דוּדִי - הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קוֹל, וְזֶה יַעֲקֹב. שְׁרָאֲשִׁי
נִמְלֵא טַל - הֵינּוּ בְּרֻכּוֹת שָׁמַיִם,
שְׁבָאִים לְמְקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא
שָׁמַיִם, כְּשֶׁהוּא בִּיחוד עִם
הַנִּקְבָּה, וְתִקּוּם מִן הַעֶפֶר.

וְכַאֲשֶׁר יִצְחָק בְּרַךְ אֵת יַעֲקֹב,
אָמַר (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים
מִטַּל הַשָּׁמַיִם, מִשׁוּם שֶׁרָאָה
שֶׁיַּעֲקֹב יוֹרֵשׁ אֵת הַמְּקוֹם הַהוּא.
הָאֱלֹהִים - זוֹ הָאֵם הַעֲלִינָה.
שְׁמַעְטַרְתָּ אוֹתוֹ בַּעֲטֻרוֹת

וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מִיִּיתִין לָהּ נְהִירוֹ
בְּלַחֲיֹשׁוֹ, מִמְּבוּעָא דְלַעֲיִלָּא, וְאוֹמְרִין
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַתְר דְּאִיקְרִי שָׁמַיִם אֶסְהִיד בְּהוּן. וְעַל דָּא
עִי"ן וּדל"ת אֵינּוּן רַבְּרִבִּין, לְמַהּוֹי
סְהַדִּין. שָׁמַיִם, דְּכַתִּיב (דברים ל יט) הַעֲדַתִּי בְכֶם
הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם, דָּא יַעֲקֹב, אֲתָרָא דְשָׁמַיִם.
וּמִנָּא לָן דְּאִיהִי אֶסְהִידַת. דְּכַתִּיב וְאֵת הָאָרֶץ.
וְכַתִּיב (תהלים פט לח) כִּי־רַחַץ כִּפּוֹן עוֹלָם וָעֶד בַּשַּׁחַק
נִאֲמָן.

וְכַר יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלִימוֹ בְּדַהוּוֹ (בְּדַהוּוֹ), סְהַדִּין
שְׁלִימִין סְהַדִּין בְּהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְהַהוּא זְמַנָּא נְגִיד טַלָּא
דְלַעֲיִלָּא, מֵאֲתָרָא דְעֲתִיקָא. אֵימַתִּי, כִּד אֵינּוּן
בִּיחודָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שה"ש ה ב) שְׁרָאֲשִׁי
נִמְלֵא טַל. חוּשְׁבֵּן (דף ע"א) ט"ל: יְהו"ה אֶחָד.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. דְּבַהַהוּא
שְׁעֵתָא אֲתַחֲזוּן יִשְׂרָאֵל לְטַלָּא.

וְיִשְׂרָאֵל דִּידְעִין בְּהוּן, אֵינּוּן מִיְחָדִין לוֹן תְּרִי
זְמַנֵּי בְּיוֹמָא. חַד בְּסִטְרָא דִּימְמָא, וְחַד
בְּסִטְרָא דְלִילָא.

וּמִהַהוּא טַלָּא, זְמַיְנִין מִיִּתְיִיא לְאַחֲיָא לְעֵלְמָא
דְּאֲתִי. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דניאל יב ב)
וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַת עֶפֶר יִקְיִצּוּ. מִיִּשְׁנֵי, כְּמָה
דְּאֲתָ אָמַר, (שה"ש ה ב) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עָר וְכוּ',
אֲתָרָא דְלִבִּי. קוֹל דוּדִי, אֲתָרָא דְאִיקְרִי קוֹל,
וְדָא יַעֲקֹב. שְׁרָאֲשִׁי נִמְלֵא טַל, הֵינּוּ בְּרֻכּוֹת
שָׁמַיִם, דְּאֲתִינן מְלַעֲיִלָּא לְהֵאִי אֲתָרָא דְאִיקְרִי
שָׁמַיִם, כִּד אִיהוּ בִּיחודָא עִם נוֹקְבָא, וְתִיקוּם
מֵעֶפְרָא.

וְיִצְחָק כִּד בְּרִיךְ לִיה לְיַעֲקֹב, אָמַר, (בראשית כז כח)
וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם. בְּגִין
דְּחָזָא דְיַעֲקֹב יְרִית הֵהוּא אֲתָרָא. הָאֱלֹהִים, דָּא

עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד. וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקרא ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד.

ועל כך העולם אינו עומד בדיון, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והפוכבים, וזה צדיק שמשיע אותם למקום הזה של כבוד.

יום ליום יביע אמר (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. ולילה ללילה יחיה דעת - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הוין יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ויראת ה'.

אין אמר ואין דברים (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא פחתן יצא מחפתו - זו (שיר א) העטרה שעטרה לו אמו.

ישיש כגבור לרוץ ארח (תהלים ט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מכריח מן הקצה אל הקצה.

אימא עילאה. דעטרא ליה בעיטרין עילאין, לאזדווגא במטרוניתא.

וכד מטי האי טלא לזעירא, מסטרא דצפון אגליד. ומסטרא דדרום נגיד. עד דמטי לכסא הכבוד. וכד מטי לכסא הכבוד, אתרא דאיקרי ארץ, כדין סטרא דצפון דאחיד ביה, אגליד ויתעביד שלג, וביה אתברי עלמא. ועל דא איתערו קמאי, עולם מהיכן אתברי, משלג שתחת כסא הכבוד.

ועל דא בדינא לא קאים עלמא, עד דאתערו רחמי. הדא הוא דכתיב, (תהלים יט ב) השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. דא רקיע, דביה תליין כל נהורין וכוכבייא. ודא צדיק, דאנגיד לון להאי אתר דכבוד.

יום ליום יביע אמר, מאן יום ליום, דא שמיא ורקיע. ולילה ללילה יחיה דעת, האי אתרא דאיקרי לילה אנגיד לגבריאל דאיקרי לילה. מאי דקביל מאתרא דאיקרי דעת. והוא הוין יקר ונעים, דגניז דעתיה, בהאי אתרא דלילה. וגבריאל קביל מתמן, והוא דאיקרי לילה, ואנגיד לתתאי רוח דעת ויראת ה'.

אין אמר ואין דברים, בגין דכלא בלחישו. בכל הארץ יצא קום, דא קו האמצעי, דאנגיד להאי ארץ. הדר פריש מאן שמים, דא שמש. והוא פחתן יוצא מחפתו, דא עטרה שעטרה לו אמו.

ישיש כגבור לרוץ אורח, לאנהרא לסיהרא, מהו ישיש כגבור. בגין דסטרא דגבורה איתער בההוא זמנא. מקצה השמים מוצאו, דא רישא דכולא. ותקופתו על קצותם, בגין דהוא מקיף לכולא, מכריח מן הקצה אל הקצה.

וְאִין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ, הֵינּוּ דְכִתְיִב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתָּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה נא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. מְשׁוּם שֶׁהוּא הַתְּקִין אוֹתָהּ עַל תְּקוּנָתָהּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתָהּ, וַיִּזְן אוֹתָהּ בְּכָל מָה שֶׁהֲצַטְרִיכָהּ, וְעַל כֵּן מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה (תהלים יט) - זֶה מְקוֹמוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁנֶּקְרָא עֲדוּת. לְמָה נֶאֱמָנָה? מְשׁוּם שֶׁהוּא הַמְּקוֹם שֶׁמְאִיר, שֶׁלֹּא יִכְזְבוּ מִיָּמָיו. מִחֲפִימַת פְּתִי - הַמְּקוֹם שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, הוּא מִחֲפִים אוֹתָהּ בְּאוֹתָהּ חֲכָמָה קְטָנָה שֶׁקְּבֵלָה מִמֶּנּוּ, וּפְרָשׁוּהָ, וּמִנָּה אוֹתָהּ לְפָרְנָס אֵת הָעוֹלָם, וְנוֹתְנַת לְמִי שֶׁאֵין לוֹ זְכוּת מִשְׁלוֹ.

פְּקוּדֵי ה' (שם) - אוֹתָם הַתְּלוּיִים מְאוֹתָהּ שֶׁבִּידָה הַפְּקוּדֵי כָּל גְּזוּי הַמְּלָךְ, וְעַל כֵּן יִשְׁרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב ד) צְדִיק וַיִּשֶׁר הוּא. וְצָדֵק נִקְרָא כֵּן. מִשְׁמַחֵי לֵב - שְׂמִיחָה זוֹ כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וּמִתִּי הִיא בְּשְׂמִיחָה? בְּזִמְנֵי שְׂמִיחַתְּחִבְרַת עִם לֵב הַשָּׁמַיִם.

מְצוֹת ה' בְּרָה - אֲזִי נַעֲשִׂית מְצוּהָ בְּרָה. בְּרָה בְּרָאשׁוֹנָה נִקְרָאת מְצוּהָ, וְכַעַת שְׂשׂוּרָה עָלֶיהָ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, נִקְרָאת מְצוּהָ בְּרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ר) בְּרָה פִּתְמָה, וְצָדִיק וְצָדֵק בְּשִׁקּוּל אֶחָד.

מְאִירַת עֵינַיִם - (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוּטְטִים. מָה הַטַּעַם מְאִירַת? בְּרָאשׁוֹנָה מְאִירַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) יְהִי מְאִירַת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וּכְשֶׁרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם הִנֵּה מְאִיר לָהּ, הִיא מְאִירָה, שֶׁנוֹסְפָה בָּהּ יו"ד, אוֹרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק וּפְרִישַׁת שְׁלוֹמוֹ, וְאֵז הוּא בְּגִדְל רֵב. וּמִתִּי הִיא בְּרָה? כִּשְׁנִכְלָלַת הַזְּכָר עִם הַנְּקֵבָה.

וְאִין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ, הֵינּוּ דְכִתְיִב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתָּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה נא יא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. בְּגִין דִּהוּא אֲתִקִּין לָהּ עַל תִּיקוּנָהּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתָהּ, וַיִּזְן לָהּ בְּכָל מָה דְאֲצַטְרִיכָא, וְעַל דָּא מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה, דָּא אֲתָרָא דְיוֹסֵף, דְאִקְרִי עֲדוּת. אֲמַאי נֶאֱמָנָה. בְּגִין דִּהוּא אֲתָרָא דְנִהָרָא, דְלֹא יִכְזְבוּן מִיָּמוּי. מִחֲפִימַת פְּתִי, אֲתָרָא דְלִית לִיהָ דַּעַתָּא הוּא מִחֲפִים לָהּ, בְּהוּא חֲכָמָה זַעֲרָא דְקְבִילִית מְנִיָּה וְאוֹקְמוּהָ, וּמְנִי לָהּ לְפָרְנָסָא עַלְמָא. וַיְהִיבָא לְמֵאן דְלִית לִיהָ זְכוּתָא מְדִילִיהָ.

פְּקוּדֵי ה', אֵינוֹן דְתִלְיִין מַהֲהִיא דְאֲתִפְקִדָן בִּידָה כָּל גְּזוּזִין דְמִלְכָּא, וְעַל דָּא יִשְׁרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב ד) צְדִיק וַיִּשֶׁר הוּא, וְצָדֵק אִיקְרִי הַכִּי. מִשְׁמַחֵי לֵב, שְׂמִיחָה, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְאִימְתִי הִיא בְּחִדּוּהָ. בְּזִמְנָא דְאֲתִחֲבַרַת בְּלֵב הַשָּׁמַיִם.

מְצוֹת ה' בְּרָה, כְּדִין אֲתַעֲבִידַת מְצוּהָ בְּרָה. בְּקִדְמִיתָא אִקְרִי מְצוּהָ, הַשְּׂתָא דְשְׂרִיא עָלֶיהָ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, אִקְרִי מְצוּהָ בְּרָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ש"ש ו י) בְּרָה פִּתְמָה. וְצָדִיק וְצָדֵק בְּשִׁקּוּלָא חֶדָּא.

מְאִירַת עֵינַיִם. (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוּטְטִים. מְאִי טַעְמָא מְאִירַת. בְּקִדְמִיתָא מְאִירַת, דְכִתְיִב (בראשית א יד) יְהִי מְאִירַת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכֵד הֵאֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם אֲנִהִיר לָהּ, אִיְהִי מְאִירַת, דִּיּו"ד אִיתּוֹסֵף בָּהּ נִהִירוֹ דְצְדִיק, וּפְרִישׁוֹ דְשְׁלָמָא דִּילִיהָ, כְּדִין הוּא בְּרָבוֹ סְגִיָּיא. וְאִימְתִי הִיא בְּרָה, כִּד אֲתִפְלִילַת דְכַר וְנוֹקְבָא.

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה, שְׁבַחָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
הַשְּׁבַח שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא
בְּטְהוֹרָה, כְּשֶׁהוּא מְאִיר לָהּ פְּנִים.
עוֹמְדַת לְעַד - שְׁעוֹמְדַת תְּמִיד
חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ.
מְתִי? כְּשֶׁמְשַׁפְּטִי ה' מִמְּקוֹם שֶׁל
אֲמַת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
(שם) צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצִדְקָה
הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (שם) צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא
הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאִינוּן לְמוֹדֵי
ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֶתְרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
מְצוֹת ה', דָּא אֶתְרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאֵת
אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מְאִי
טַעמָא, בְּגִין דְאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אֲמַת,
אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִן בְּיַעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מְשַׁפְּט,
וְהוּא אֲמַת. צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, בְּיַחְוּדָא שְׁלִימָא
בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
שְׁבַחָא דִּי צַחֲקָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(שה"ש ח ג) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא
אַבְרָהָם, וְדָא יְמִינוֹ תַחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
וְנוֹקְבָא. בְּגִין כְּוָן אִימְתִי אִינוּן מְתוֹקִים. כַּד
אֶתְחַבְרוּ, וְנִפְיָק מְנִיְהִי דְבִשׁ.
וְנוֹפֵת צוּפִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שם ד יא) נוֹפֵת
תְּטוּפְנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
דְּכָל מֵאן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהִיא
מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאֵת אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
נִתְתִיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאִי
הִיא אֶתְרָא, אֶקְרִי פֶתַחַא דְמְהִימְנוּתָא. וְכַתִּיב,
(שם א א) וְאֶרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְכַאן וְלַעֲיִלָא
לִית רְשׁוֹ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אִינוּן
לְמוֹדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר
וְנוֹפֵת צוּפִים.

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה, שְׁבַחָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
הַשְּׁבַח שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא
בְּטְהוֹרָה, כְּשֶׁהוּא מְאִיר לָהּ פְּנִים.
עוֹמְדַת לְעַד - שְׁעוֹמְדַת תְּמִיד
חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ.
מְתִי? כְּשֶׁמְשַׁפְּטִי ה' מִמְּקוֹם שֶׁל
אֲמַת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
(שם) צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצִדְקָה
הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (שם) צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא
הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאִינוּן לְמוֹדֵי
ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֶתְרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
מְצוֹת ה', דָּא אֶתְרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאֵת
אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מְאִי
טַעמָא, בְּגִין דְאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אֲמַת,
אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִן בְּיַעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מְשַׁפְּט,
וְהוּא אֲמַת. צְדָקוֹ יַחְדּוֹ, בְּיַחְוּדָא שְׁלִימָא
בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
שְׁבַחָא דִּי צַחֲקָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(שה"ש ח ג) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא
אַבְרָהָם, וְדָא יְמִינוֹ תַחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
וְנוֹקְבָא. בְּגִין כְּוָן אִימְתִי אִינוּן מְתוֹקִים. כַּד
אֶתְחַבְרוּ, וְנִפְיָק מְנִיְהִי דְבִשׁ.

וְנוֹפֵת צוּפִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שם ד יא) נוֹפֵת
תְּטוּפְנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
דְּכָל מֵאן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהִיא
מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאֵת אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
נִתְתִיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאִי
הִיא אֶתְרָא, אֶקְרִי פֶתַחַא דְמְהִימְנוּתָא. וְכַתִּיב,
(שם א א) וְאֶרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְכַאן וְלַעֲיִלָא
לִית רְשׁוֹ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אִינוּן
לְמוֹדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר
וְנוֹפֵת צוּפִים.

דָּבַר אַחַר צוּפִים - אֵלּוּ לְמוֹדֵי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, וּמִשֵּׁם יוֹנָקִים הַנּוֹבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁכְּלוּלִים כֻּלָּם בְּאַחַד, הֵם נִחְמָדִים.

דָּבַר אַחַר יְרֵאת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, בֹּא וּרְאֵה, אִם אָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּרֵאשׁוֹנָה בְּמִקּוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא יְרֵאת ה', אֲזִי תוֹרְתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד. מַה הַטַּעַם? כִּדִּי שִׁיכְנֹס מִכָּאן לְאַמּוֹנָה, מִהַפְתַּח הַזֶּה שֶׁל הַכֹּל. וּכְשׁוֹפֵחַ מִן הַמִּקּוֹם הַזֶּה, מִתְגַּדֵּל הַמִּקּוֹם הַזֶּה וַיּוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמְּלָךְ, מִשׁוּם שֶׁהוֹצִיאָהּ בֶּן טוֹב לְעוֹלָם.

וְעַד כֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת יב) סוּף דָּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הַסּוּף הַזֶּה, סוּף הַדְּרָגוֹת. סִמּוֹן רַבְתִּי, שֶׁהַמִּקּוֹם הַזֶּה נִקְרָא סִמּוֹן. מִשְׁבָּאָה הָאֵשָׁה, בָּא סִמּוֹן, שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר תַּחְתְּנָהּ. וּמִתִּי הִיא בְּשִׁלְמוֹת וּבְגַדְל רַב? כְּשֶׁאָדָם פּוֹחַד מִמֶּנָּה בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן עוֹשֶׂה אֶת מִצְוֹת אַבִּיו.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת יב) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שִׁמְר. וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הַקָּדִים הָאֵם בִּירְאָה רֵאשׁוֹנָה. וְאֶת מִצְוֹתָיו שִׁמְר - מִצְוֹת ה'. מִי עוֹשֶׂה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְמַעְלָה? מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְאִזּוֹ נִשְׁלָם הָאָדָם לְמַעְלָה.

פָּתַח וְאָמַר, (משלי כד) יֵרָא אֶת ה' בְּנִי וּמְלָךְ. יֵרָא אֶת ה' - לְחַבֵּר הִירְאָה בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּנִי וּמְלָךְ - לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מֵהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מְלָךְ, לְבֶן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּסָּה לְמַעְלָה. דָּבַר אַחַר בְּנִי וּמְלָךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאוֹר מִהַבֶּן לְבַת, שְׁנִקְרָאת מְלָךְ.

וְעַם שׁוֹנִים אֵל תִּתְעַרֵּב (שם) - שְׁלֹא

דָּבַר אַחַר צוּפִים, אֵלּוּ לְמוֹדֵי ה', דְּנִהְרִין בָּהּ, וּמִתְמַן יִנְקִין נְבִיאִין. בַּר מִמִּשָּׁה דְּאִסְתַּלַּק לְעִילָא. וּבִהֵהוּא זְמַנָּא דְּכִלְיָן כְּלָהוּ בְּחַד, אֵינּוּן נִחְמָדִים.

דָּבַר אַחַר יְרֵאת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד. תָּא חֲזִי, אִי בַר נֶשׁ אֲשֶׁתִּדֵּל בְּקַדְמֵיתָא בְּהַאי אַתְרָא דְּאִיקְרֵי יְרֵאת ה', כְּדִין אֲוִרֵיתִיהּ עוֹמֶדֶת לְעַד. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּיעוּל מִכָּאן לְמַהִימְנוּתָא, מַהִי פִתְחָא דְּכוּלָּא. וְכַד דְּחִיל מַהִי אַתְרָא, אַתְרִבְרָבָא הַאי אַתְרָא, וַיִּתְבָּא בְּנִהִירוֹ עִם מְלָכָא, בְּגִין דְּאִפִּיקַת בְּרָא טְבָא לְעִלְמָא.

וְעַד דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (קהלת יב יג) סוּף דָּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הַאי סוּף, סוּף דְּדִרְגִין. סִמּוֹן רַבְתָּא, דְּהַאי אַתְר סִמּוֹן אִקְרֵי. מִדְּאִתָּת אַתְתָּא, אַתָּא סִמּוֹן, דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ב כא) וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר תַּחְתְּנָהּ. וְאִימְתִי הִיא בְּשִׁלְמוֹ וּבְרַבּוֹ (דף נו ע"ב) סִגִּי. כִּד בַּר נֶשׁ דְּחִיל מִינָהּ בְּקַדְמֵיתָא, וּלְכַתֵּר עֶבֶד עֲבִיד פְּקוּדֵי אַבִּיו.

הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (קהלת יב יג) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שִׁמְרוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יט א) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אֲקָדִים אִימָא בִּירְאָה בְּקַדְמֵיתָא. וְאֶת מִצְוֹתָיו שִׁמְרוּ, מִצְוֹת ה'. מֵאֵן עֶבֶד שְׁמָא קְדִישָׁא לְעִילָא. מֵאֵן דְּעֶבֶד דָּא. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְכִדִּין אֲשֶׁתִּלִּים הָאָדָם לְעִילָא.

פָּתַח וְאָמַר, (משלי כד כא) יֵרָא אֶת ה' בְּנִי וּמְלָךְ. יֵרָא אֶת ה', לְחַבֵּרָא יֵרָאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּנִי וּמְלָךְ, לְאַמְשָׁכָא נִהִירוֹ מֵאִימָא עִילָאָה, דְּאִיקְרֵי מְלָךְ. לְהַאי בְּרָא בּוּכְרָא, לְמִיעַל מִתְתָּא לְעִילָא. דָּבַר אַחַר בְּנִי וּמְלָךְ, תְּמַשִּׁיךְ נִהִירוֹ מִבְּרָא לְבִרְתָּא, דְּאִיקְרֵית מְלָךְ. וְעַם שׁוֹנִים אֵל תִּתְעַרֵּב, דְּלֹא יִשְׁנֶה מִסְדְּרָא

לשנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, דאיהי לעילא. בגין דכל בר נש דלא דחיל חטאה, לית ליה רשו למיעל להאי פתחא דמהימנותא. פיון דמהאי פתחא דחייך ליה, מפלא דחייך ליה, דלית ליה במאי דיעול לכולא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח כ) זה השער לה'. ועל דא איתערו קדמאי, פל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. דיתבא חכמה על פנה אשר נטעה ימינה, דאקרי פבוד אל. ואם בר נש לא דחיל מינה, איהי מיסרת ליה, דאתמנת לייסרא בני נשא. הדא הוא דכתיב, (משלי י כב) ודרוך חיים תוכחות מוסר. מאן הוא דרוך לאילנא דחייא. ההוא דאתמנא על עלמא, לייסרא בני נשא דלא יטעיין מאורחיה. ועם פל דא, בעי לקשרא לה לעילא, בגין דאתקריא גופא, ובעיתו (ויבעיא) נשמתא. ונדב ואביהו, על דלא קשירו לה, ונטלו מינה נשמתא, נטלת נשמתהון, וגופא דילהון קיים, פגוונא דעבדו. וישימו עליה קטרת. בגין דלית לה מדילה חיים כלום. ועין החיים יהיב בה חיים. בגין פך איהי גופא. יעקב, נשמתא. עתיקא, נשמתא לנשמתא. ופנחם דיהיב שלום בארץ. חיים בארץ. איתוסף ליה נשמתא, ונהרא ליה אנפקא, בגין דאתער חיים לקבלה, ועל דא (שם טו טו) באור פני מלך חיים. פד האי מלך דלתתא, נהירא אנפקא, חיים אתדבקו בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, דא יעקב, חיים, דאתיין ליה מאימא. ובגין פינחס

דמהימנותא. דהא בקדמיתא בעי לאשתדלא בהאי יראה, דאיהי פתחא דכולא. ולבתר בתורה דבכתב, דאיהי לעילא. בגין דכל בר נש דלא דחיל חטאה, לית ליה רשו למיעל להאי פתחא דמהימנותא. פיון דמהאי פתחא דחייך ליה, מפלא דחייך ליה, דלית ליה במאי דיעול לכולא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח כ) זה השער לה'.

ועל דא איתערו קדמאי, פל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. דיתבא חכמה על פנה אשר נטעה ימינה, דאקרי פבוד אל.

ואם בר נש לא דחיל מינה, איהי מיסרת ליה, דאתמנת לייסרא בני נשא. הדא הוא דכתיב, (משלי י כב) ודרוך חיים תוכחות מוסר. מאן הוא דרוך לאילנא דחייא. ההוא דאתמנא על עלמא, לייסרא בני נשא דלא יטעיין מאורחיה.

ועם פל דא, בעי לקשרא לה לעילא, בגין דאתקריא גופא, ובעיתו (ויבעיא) נשמתא. ונדב ואביהו, על דלא קשירו לה, ונטלו מינה נשמתא, נטלת נשמתהון, וגופא דילהון קיים, פגוונא דעבדו. וישימו עליה קטרת.

בגין דלית לה מדילה חיים כלום. ועין החיים יהיב בה חיים. בגין פך איהי גופא. יעקב, נשמתא. עתיקא, נשמתא לנשמתא.

ופנחם דיהיב שלום בארץ. חיים בארץ. איתוסף ליה נשמתא, ונהרא ליה אנפקא, בגין דאתער חיים לקבלה, ועל דא (שם טו טו) באור פני מלך חיים. פד האי מלך דלתתא, נהירא אנפקא, חיים אתדבקו בה.

דבר אחר באור פני מלך חיים, דא יעקב, חיים, דאתיין ליה מאימא. ובגין פינחס

וְלִילָהּ. מָה הַטַּעַם יוֹמָם?
שֶׁהַתַּחֲבֵרָה מ"ם סְתוּמָה בַּיּוֹם,
וּמְאִירָה בַּלַּיְלָהּ. וְאֶלְמָלָא זֶה,
חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי, אֱלוֹ
חֲקוֹת שְׁקֹבְעִים בְּזֶה, חֲקוֹת
הַתּוֹרָה לֹא יִתְקַיְמוּ. וּמְתִי
יִתְקַיְמוּ? כְּשֶׁצִּדְקוֹ יִחְדָּו.

גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּטַעוֹת
בְּתַקּוּנֵי הַמְּלָךְ. שֶׁהָרִי בְּכָל לַיְלָה
מִשְׁתַּדֵּל בָּהֶם לְחַבְרָם יַחַד. זֶהוּ
שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה
אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָךְ - שֶׁמִּשְׁפָּטִים שֶׁהֵם
נְחֻמְדִּים, וּכְלוּלִים מִכֹּל, יִתְחַבְּרוּ
בְּצִדְקַת הַזֶּה.

וְאִזּוּ, כַּאֲשֶׁר מִתְחַבְּרִים, הֵם
שׁוֹמְרִים שְׁלֹא יִתְקַרֵּב לְמִקְדָּשׁ
עָרַל וְטָמֵא. וּכְשֶׁהֵם שׁוֹמְרִים
אוֹתָהּ הַשְּׁמִירָה, שֶׁהִיא סוּף
הַדְּרָגוֹת שֶׁהוּא עֹקֵב, אִזּוּ הִיא רַב
שֶׁמִּתְחַבְּרַת לְמַעְלָה. וְעַל זֶה כְּתוּב
(מְשִׁלִּי כ"ב) עֹקֵב עֲנֹה יֵרָאֵת ה'. עֹקֵב
עֲנֹה נִתְנָה יֵרָאֵת ה'. עֲנֹה - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר י"ב) וְהָאִישׁ מִשֶּׁהָ עֲנֹו
מָאֵד, וְנִקְרָא (דְּבָרִים ל"ג) אִישׁ
הָאֱלֹהִים, וְכְתוּב (תְּהִלִּים י"ח) וְעֲנוּתְךָ
תִּרְבֵּנִי.

וְכַתּוּב רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה',
מִשׁוּם שֶׁבְּרֵאשׁ צְרִיף לִירָא מִנְּהָ,
וְאַחַר כֵּן לְעֵלוֹת בְּחֲכָמָה. דְּבָר
אַחַר, רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה' -
זוֹ הִירָאָה הָעֲלִיוֹנָה, וּמִשׁוּם שֶׁהִיא
רֵאשׁ לַתְּחִלּוֹת לְקַחָה שֶׁם
הָעֲלִיוֹן. וְעַל זֶה נִקְרָאת עֲטֻרַת,
בְּשֵׁם הַפֶּתֶר הָעֲלִיוֹן, הַטְּמִיר
מִהַכּל, לִיַּחַד הָרֵאשׁ עִם הַסּוּף,
וּבְשֵׁם אֶחָד נִכְלָלָת.

דְּבָר אַחַר (תְּהִלִּים י"ט) בְּשִׁמְרָם עֹקֵב
רַב - אוֹתָם מִשְׁפָּטִים שׁוֹמְרִים אֵת
הָעֹקֵב רַב הַזֶּה, שֶׁהָרִי יַעֲקֹב. בְּעַל
הַפִּיִת, שׁוֹמֵר בֵּיתוֹ. וְהָרִי הָעִירוֹ
עַל אוֹתוֹ (עֹקֵב) שֶׁנֶּטַל אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב, שֶׁכָּרַע שְׁבַע כְּרִיעוֹת, לְכַטֵּל

אֲתַקְיִים עֲלֵמָא, דְּהוּא חִיבַר בְּרִית בַּלַּיְלָהּ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָה ל"ג כ"ה) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָהּ. מֵאִי טַעְמָא יוֹמָם. דְּהָא אֲתַחֲבַרְת מ"ם
סְתוּמָה בַּיּוֹם, וְנִהִיר בַּלַּיְלָהּ. וְאֶלְמָלָא הִיא.
חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי, אֲלֵיִן חוֹקוֹת
דְּקִבְעִין בְּהֵאִי חוֹקוֹת הַתּוֹרָה לֹא יִתְקַיְמוּ.
וְאִמְתִּי יִתְקַיְמוּ, כִּד צִדְקוֹ יִחְדָּו.

גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּמִיטְעֵי מְתִיקוּנֵי
דְּמִלְפָּא. דְּהָא בְּכָל לַיְלָה אֲשֶׁתַּדֵּל בְּהוּ,
לְחַבְּרָא לִוְן פְּחָדָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קיט
כ"ב) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָךְ, דְּמִשְׁפָּטִים דְּאִינוּן נְחֻמְדִּים, וּכְלִילֵן
מְכוּלָם, יִתְחַבְּרוּן בְּהֵאִי צִדְקָךְ.

וְכִרְיִן כִּד מְזִדְּוֹגִין, אִינוּן נְטָרִין דְּלֹא יִתְקַרֵּב
לְמִקְדָּשׁ עָרַל וְטָמֵא. וְכִד אִינוּן נְטָרִין
לָהּ לְהֵאִי שְׁמִירָה סוּפָא דְּדִרְגִין דְּאִיהוּ עֹקֵב,
כְּדִין אִיהִי רַב אֲתַחֲבַרְת לְעִילָא. וְעַל דָּא פְתִיב,
(מְשִׁלִּי כ"ב ד') עֹקֵב עֲנֹה יֵרָאֵת ה'. עֹקֵב עֲנֹה, יְהִבָּה
יֵרָאֵת ה'. עֲנֹה: כְּמוֹ דְּאֲתַמָּר (בַּמִּדְבָּר י"ב ג') וְהָאִישׁ
מִשֶּׁהָ עֲנֹו מָאֵד. וְאִיקְרִי (דְּבָרִים ל"ג א') אִישׁ הָאֱלֹהִים.

וְכַתּוּב (תְּהִלִּים ל"ח ו') וְעֲנוּתְךָ תִּרְבֵּנִי
וְכַתּוּב, (שֵׁם קי"א י') רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה'. בְּגִין
דְּבְרִישָׂא בְּעֵי לְמִדְּחַל מִינָהּ, וּלְבַתֵּר
לְסַלְקָא בְּחֲכָמָה. דְּבָר אַחַר רֵאשִׁית חֲכָמָה
יֵרָאֵת ה', דָּא יֵרָאָה עִילָאָה. וּבְגִין דְּהִיא רִישָׂא
לְתַפְּאֵי נְקָטָא שְׁמָא דְּעִילָאָה. וְעַל דָּא אִקְרִי
עֲטֻרַת, בְּשִׁמָּא דְּכַתְרָא עִילָאָה, טְמִירָא דְּכוּלָּא,
לִיַּחַדָּא רִישָׂא בְּסוּפָא, וּבְחָד שְׁמָא אֲתַפְּלִילָת.

דְּבָר אַחַר בְּשִׁמְרָם עֹקֵב רַב, אִינוּן מִשְׁפָּטִים
נְטָרִין לְהֵאִי עֹקֵב רַב, דְּהָא יַעֲקֹב, מְאִרְיָה
דְּבִיתָא, נְטִיר בֵּיתִיהּ. וְהָא אִיתְעָרוּ בְּהֵהוּא (עֹקֵב)
דְּנָסִיב אוּמְנוּתָא דְּיַעֲקֹב, דְּכָרַע שְׁבַע כְּרִיעֵין,

שבעה ראשי הנחש, שלא יקרב
למקדש.

גם מזדים חשוף עבדך, זדים - זה
הנחש שרוכב עליו (סמא"ל). חשוף
עבדך - כמו אותו העבד שפל
מפתחות אדונו בידו, אמר שהיא
בחשכה וצלמות, בשביל אותם
זדים ששלטו בעולם ונגרמו
מיתה, ולפעמים פגומה הלכנה,
ושולט הנחש.

ודוד הנה מבקש על זה רחמים,
ואמר אל ימשלו בי אז איתם,
שלא ישלט במקומו. לשמר אותו
העקב על יד יעקב, שנקרא גדול,
בן בכור. שאין לה בעולם
שהתגבר כנגד הנחש הנה כמו
יעקב, והסירו מנחלתו, משום
שהוא בעל הבית, שלא יטמא
ביתו.

בין שלא ישלט, אז איתם. אז:
אל"ף, אור העתיק. זי"ן, שבע
דרגות שפלויות בייעקב. בין
שכל זה התחבר, אז אהיה תם.
שפך נקרא מכתם - מן ותם. מן
- משום שאין לה אור משלה.
תם - כשהלכנה בשלמות
ומאירה באורות עליונים, אזי
תם, ועל זה מכתם לדוד.

מתי? כשנשמרת הלכנה. זהו
שכתוב (תהלים טו) שמרני אל פי
חסיתי. מה זה חסיתי? כמו
שנאמר (שם נז) חסיה נפש"י.

מה הטעם שמרני אל? צדו של
אברהם שצריך לעורר, שיאיר
חסד עליון לחסדי דוד הנאמנים.
זה שכתוב (שם ק) וחסד ה' מעולם
ועד עולם. חסד - זה אברהם,
שלקח מהעולם העליון אור
וחיים ונתן לעולם האחרון. זהו
שכתוב ועד עולם על יראיו. הוא
העולם האחרון שתלויה בו
היראה.

דכתיב, ועד עולם על יראיו. הוא עולם בתראה דתלייא ביה יראה.

לכטלא שבע רישי דחויא, דלא יקרב
למקדשא.

גם מזדים חשוף עבדך, זדים: דא נחש
דרכיב עליה (סמא"ל). חשוף עבדך, כגון
ההוא עבדא דכל מפתחן דמאריה בידיה,
אמר דהיא בחשוכא וטלימותא, בגין אינון
זדים דשלטו בעלמא, ונגרמו מיתה. וזמנין
פגימא סיהרא, ושלטי חויא.

ודוד הנה בעי רחמין על דא, ואמר אל ימשלו
בי אז איתם, דלא ישלוט באתריה.
לנטרא ההוא עקב, על ידא דיעקב, דאקרי
רב, ברא בוכרא. דלית לה בעלמא דאתגבר
לקבליה דהאי נחש, פוותיה דיעקב, ואעדי
יתיה מאחסנתיה, בגין דהוא מאריה דביתא,
דלא יסאב ביתיה.

בין דלא ישלוט, כדין, אז איתם. אז: אל"ף,
נהירו דעתיקא. זי"ן, שבע דרגין דכלילין
בייעקב. בין דכל האי אתחבר, כדין אהיה
תם. דהכי אקרי מכתם, מן ותם. מן: בגין
דלית לה נהורא מדילה. תם: פד סיהרא
באשלמותא, ונהרא בנהירין עילאין, כדין
תם. ועל דא (שם טו א) מכתם לדוד.

אימתי. פד אתנטירת סיהרא. הדא הוא
דכתיב, (שם) שמרני אל פי חסיתי
בך. מאי חסיתי, כמה דאת אמר (שם נז ב)
חסיה נפש"י.

מאי טעמא שמרני אל. סטרא דאברהם
בעא לאתערא, דינהיר חסד עילאה,
לחסדי דוד הנאמנים. הדא הוא דכתיב,
(שם ק יז) וחסד ה' מעולם ועד עולם. חסד:
דא אברהם. דנקיט מעולם עילאה נהירו
וחיים, ויהיב לעולם בתראה, הדא הוא
דכתיב, ועד עולם על יראיו.

וְכִרְיִן, וְצַדִּיקוֹתָיו דָּא עוֹלָם בְּתַרְאָה, דְּאֶקְרִי צְדִיק.
לְבַנְי בְּנִים, דְּיִנְקָא לְמִשְׁרִיתָא דְּאִיקְרוּן
בְּנֵי בְּנִים. דְּהָא שִׁית עֵילְאִין דְּנַהֲרִין לָהּ, אִיקְרוּן
בְּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ש"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נַחֲרוּ
בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְאֵלִין
דְּסַחֲרֵי הָאֵי עוֹלָם בְּתַרְאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בְּנִים.
אִימְתִּי, כִּד נְטָרִי קִיּוּמִיָּה. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב,
(שם קג יח) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.

וְכִרְיִן, וְצַדִּיקוֹתָיו דָּא עוֹלָם בְּתַרְאָה, דְּאֶקְרִי צְדִיק.
לְבַנְי בְּנִים, דְּיִנְקָא לְמִשְׁרִיתָא דְּאִיקְרוּן
בְּנֵי בְּנִים. דְּהָא שִׁית עֵילְאִין דְּנַהֲרִין לָהּ, אִיקְרוּן
בְּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ש"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נַחֲרוּ
בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְאֵלִין
דְּסַחֲרֵי הָאֵי עוֹלָם בְּתַרְאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בְּנִים.
אִימְתִּי, כִּד נְטָרִי קִיּוּמִיָּה. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב,
(שם קג יח) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.

בְּרִיתוֹ.
בֹּא וְרָאָה, מִשּׁוּם שְׂבֻנֵי הַבָּנִים
הַלְלוּ לֹא שְׁמְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ
כְּבָרָאוּנוּ, וּמְכָרוּ אוֹתוֹ לְאַרְצָן
נְכָרִיָּה, נִגְזַר עֲלֵיהֶם עֲנָשׁ.

הָא חֲזִי, בְּגִין דְּהֵינֵי בְּנֵי בְּנִים, לָא נְטָרוּ קִיּוּמִיָּה
בְּקַדְמִיתָא, וְזַבִּינוּ לִיהּ לְאַרְעָא נּוֹכְרָאָה,
אֲתַגְזַר עֲלֵיהוֹן עוֹנָשָׁא.

וְזֵה שְׂבֻכָּה מִשָּׁה, כְּשִׁרְאָה
שִׁיעֵשָׁה דִּין בְּאוֹתָם עֲשֵׂרָה הֶרֶוּגֵי
מַלְכוּת: וּמָה (וְאִיפֹה) הִיא תוֹרְתָם?
אָמַר לוֹ: חֲזֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאוֹתָם
שְׁשׁוּרִים אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן, שְׂמְכָרוּ
אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה. אָמַר לוֹ: וּמָה
שׁוֹנֵה בְּגוֹפִים הַלְלוּ? אָמַר לוֹ: כִּד
עֲלָה בְּמַחֲשָׁבָה, וְאִין מִי שִׁיכּוֹל
לְהַשִּׁיג!

וְדָא בְּעָא מִשָּׁה, כִּד חֲמָא דִּיתְעַבִּיד דִּינָא בְּאִינוּן
עֲשֵׂרָה הֶרֶוּגֵי מַלְכוּת. וּמָאן (וְאִין) הוּא
אוֹרִייתָא דִּילְהוֹן. אָמַר לִיהּ, חֲזוּר לְאַחֲרֵיךָ,
לְאִינוּן דְּשָׂרְאָן אַחֲרֵי מִשְׁכָּנָא, דְּזַבִּינוּ לְהָאֵי
צַדִּיק. אָמַר לִיהּ, (דף נו ע"א) וּמָאֵי שְׂנָא בְּאֵלִין
גּוֹפִין. אָמַר לִיהּ, כִּד עֲלָה בְּמַחֲשָׁבָה, וְלִית
דִּיכּוֹל לְאַדְבָּקָא.

וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַּל דְּוֹד, לְבִרְכָא לְהָאֵי אַתְרָא,
דְּאֵתִי מַנִּיָּה נְהִירוֹ. וְאָמַר (תהלים קטו יב) ה'
זְכַרְנוּ יְבָרְךָ, דָּא צַדִּיק. יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל,
הָאֵי צַדִּיק יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרְךָ אֶת בֵּית
אַהֲרֹן, סֵטְרָא דְּחֶסֶד דְּאִית בְּהּ, דְּאֶקְרִי בֵּית
אַהֲרֹן, כִּד אֲתַחֲבַרְתָּ לְחֶסֶד. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב,
(שמות ו כג) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב,
דְּאֲתַחֲבַרְתָּ לְאֵל.

וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַּל דְּוֹד, לְבִרְכָא לְהָאֵי אַתְרָא,
דְּאֵתִי מַנִּיָּה נְהִירוֹ. וְאָמַר (תהלים קטו יב) ה'
זְכַרְנוּ יְבָרְךָ, דָּא צַדִּיק. יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל,
הָאֵי צַדִּיק יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרְךָ אֶת בֵּית
אַהֲרֹן, סֵטְרָא דְּחֶסֶד דְּאִית בְּהּ, דְּאֶקְרִי בֵּית
אַהֲרֹן, כִּד אֲתַחֲבַרְתָּ לְחֶסֶד. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב,
(שמות ו כג) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב,
דְּאֲתַחֲבַרְתָּ לְאֵל.

יְבָרְךָ יְרָאֵי ה', אֵלִין יְתַבֵּי מִשְׁכָּנָא, דְּשָׂאֲרָן
בְּהָאֵי יְרָאָה. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים,
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קד כה) חֵיּוֹת קְטָנוֹת עִם
גְּדוֹלוֹת. חֵיּוֹת קְטָנוֹת, כִּד אֲוֹתָם
גְּדוֹלִים שִׁיעָאוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי בְּנִים,
כְּמֹ שְׂנָאֲמַר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים
לְמַחְנֵה יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת -
אוֹתָם שְׂבָטִים.

יְבָרְךָ יְרָאֵי ה', אֵלִין יְתַבֵּי מִשְׁכָּנָא, דְּשָׂאֲרָן
בְּהָאֵי יְרָאָה. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים,
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קד כה) חֵיּוֹת קְטָנוֹת עִם
גְּדוֹלוֹת. חֵיּוֹת קְטָנוֹת, כִּד אֲוֹתָם
גְּדוֹלִים שִׁיעָאוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי בְּנִים,
כְּמֹ שְׂנָאֲמַר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים
לְמַחְנֵה יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת, אִינוּן
שְׂבָטִין.

וְעַל דָּא, כָּל דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי יָא, יְהִיב אַגְרָא
בְּקַע לְגַלְגּוּלַת, לְמַהוּי כּוּפֵר לְהֵהוּא נֶפֶשׁ,
וְיִתְפַשֵּׁט מִנֶּה נְהִירו, כִּד אֶתְחַבֵּר יְמִינָא כְּסָף
לְגַבְהָ. וְעַל דָּא יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֵן, כִּד אֶתּוּסָף
בְּהַ בְּרַכְתָּא, וְאֶתְעַר יְמִינָא לְגַבְהָ, בְּהֵהוּא כְּסָף,
כְּדִין בְּרַכְתָּא דִּילָהּ נִגִיד בְּאִינוּן דְּדַחְלִין מִינֶה.
הָא חֲזִי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּתֵב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאָרִיָּה,
וְדַחִיל כָּל יוֹמָא מֵהֵהוּא חוּבָה דְּעַבְד.

בֵּא וּרְאֵה, כָּל אָדָם שֹׁשֶׁב
בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוּנּוּ וּפּוֹחַד כָּל
יוֹם מֵאוֹתוֹ חֲטָא שְׁעֵשָׂה, הַקְדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ וְלֹא גוֹבֵה
מִמֶּנּוּ, שְׁהָרִי אַחֲזִי יוֹסֵף, פַּחַד רַב
נֶפֶל עֲלֵיהֶם, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁהִסְתַּלַּק
אַבְיָהֶם לְמַעְלָה, וְרָאוּ עֲצָמִים
בְּגִלוּת עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, עַד
שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף (בְּרַאשִׁית ו) אֵל
תִּירְאוּ. אֵל תִּפְחַדּוּ וְדַאי מַעֲנֵשׁ
בְּזִמְנֵי הַזֶּה, כִּי הִתְחַת אֱלֹהִים אֲנִי?
וְדַאי הִסְתַּלַּקְתִּי לְמַעְלָה מֵהַמְּקוֹם
הַהוּא. וְדַרְגָּתִי תֵּאִיר לְצַד בֵּית
הַדִּין, לְהֵאִיר לָכֶם, שְׁאַתֶּם תַּחַת
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם.

כְּשֶׁרָאָה דוֹד שְׁבַעֵל הַבַּיִת שֶׁאָמַר
כֶּךָ, אָמַר (תְּהִלִּים קטו יב) זְכַרְנִי יְבָרַךְ.
אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּעוֹלָם הַזְּכָר, ה' -
לְמַעְלָה לְמַעְלָה - יְבָרַךְ אוֹתוֹ
בְּעֵטְרוֹת עֲלִינוּת. שְׁהָרִי כָּל
הַשְּׁבָטִים, פָּרַט לְיוֹסֵף, יוֹשְׁבִים
בְּעוֹלָם הַנְּקֻבָּה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, יְבָרַךְ אֶת בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְדַאי, בֵּיתוֹ שֶׁל דוֹד. יְבָרַךְ
אֶת בֵּית אֶהְרֵן, שִׁיתְעוֹרֵר צַד
הַחֲסֵד שְׁלֵה. יְבָרַךְ יִרְאִי ה'
הַקְּטָנִים. מִשׁוּם כֶּךָ יוֹסֵף ה'
עֲלֵיכֶם, מֵהַצַּד שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא
עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים עֲלֵיכֶם.
שְׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מִחַל
לְמַטָּה, וְאָמַר (בְּרַאשִׁית ו) אֲנֹכִי
אֲכַלְכַּל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. מִשׁוּם
כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, וְתַגֵּן זְכוּתוֹ
עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שְׁלֹא יִתְפַּסּוּ
בְּחַטָּאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם

וְעַל דָּא, כָּל דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי יָא, יְהִיב אַגְרָא
בְּקַע לְגַלְגּוּלַת, לְמַהוּי כּוּפֵר לְהֵהוּא נֶפֶשׁ,
וְיִתְפַשֵּׁט מִנֶּה נְהִירו, כִּד אֶתְחַבֵּר יְמִינָא כְּסָף
לְגַבְהָ. וְעַל דָּא יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֵן, כִּד אֶתּוּסָף
בְּהַ בְּרַכְתָּא, וְאֶתְעַר יְמִינָא לְגַבְהָ, בְּהֵהוּא כְּסָף,
כְּדִין בְּרַכְתָּא דִּילָהּ נִגִיד בְּאִינוּן דְּדַחְלִין מִינֶה.
הָא חֲזִי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּתֵב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאָרִיָּה,
וְדַחִיל כָּל יוֹמָא מֵהֵהוּא חוּבָה דְּעַבְד.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחִיל לֵיה, וְלֹא גְבִי מִגְּוִיָּה.
דְּהָא אַחוּי דְּיוֹסֵף, דְּחִילוֹ סָגִי נֶפֶל עֲלֵיהּ, כִּד
חֲזוּ דְאֶסְתַּלַּק אַבּוּהוֹן לְעִילָא, וְחֲזוּ גְרַמִּיָּהוּ
בְּגִלוּתָא עַל הַהוּא חוּבָא, עַד דְּאָמַר לְהוּ יוֹסֵף,
(בְּרַאשִׁית נ יט) אֵל תִּירְאוּ. לֹא תִדְחִלוּ וְדַאי מַעֲנֵשׁ
בְּהֵאִי זְמָנָא, כִּי הִתְחַת אֱלֹהִים אֲנִי. וְדַאי
אֶסְתַּלַּקְנָא לְעִילָא מֵהֵהוּא אֶתְרָא. וְדַרְגָּא דִּילִי
יְנַהִיר, לְסִטְרָא (לְסִטְרָא) בֵּי דִינָא, לְאַנְהָרָא לְכוּ,
דְּאֶתּוֹן תַּחּוֹת הַהוּא אֶתְרָא.

כִּד חֲמָא דוֹד לְמְאָרִיָּה דְּבִיתָא דְּאָמַר כֶּךָ. אָמַר
(תְּהִלִּים קטו יב) ה' זְכַרְנִי יְבָרַךְ, הַהוּא דִּיתִיב
בְּעֵלְמָא דְּדַכּוּרָא. ה', לְעִילָא לְעִילָא, יְבָרַךְ
יְתִיָּה בְּעֵטְרִין עִילָאִין. דְּהָא כְּלָהוּ שְׁבָטִין בַּר
מִיוֹסֵף, בְּעֵלְמָא דְּנוּקְבָא יְתִבִּין, וּמִתְבָּרְכִין
מִגְּוִיָּה.

הַהוּא אֶתְרָא, יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַאי, בֵּיתוֹ
דְּדוֹד. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֵן, דִּיתְעַר סִטְרָא
דְּחֲסֵד דִּילָהּ. יְבָרַךְ יִרְאִי ה' הַקְּטָנִים. בְּגִין כֶּךָ
יוֹסֵף ה' עֲלֵיכֶם, מִסִּטְרָא דְּיוֹסֵף, דְּהוּא עֲלֵיכֶם,
אִיתְעַר בְּרַחֲמֵי עֲלִיכוּן. דְּהָא (הַהוּא) חוּבָא יוֹסֵף
מְחִיל לְתַתָּא, וְאָמַר (בְּרַאשִׁית נ כא) אֲנֹכִי אֲכַלְכַּל
אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. בְּגִין כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
וְיַגִּין זְכוּתִיָּה עֲלִיכוּן, וְעַל בְּנֵיכוּן, וְלֹא יִתְפַּשּׁוּן
בְּחוּבֵיכוּן, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלִיכוּן הַהוּא חוּבָא.
בְּגִין כֶּךָ (תְּהִלִּים יט יד) אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוּ אִיתֶם,

אותו הנחש.

משום כך, אל ימשלו בי אז איתם, והתעטר אותו המקום בעטרותיו, כמו שהתעטר כשעברו ישראל את הים ואמרו אז ישיר, כשראו שגשלה הלבנה. (תהלים ט) ונקיתי מפשע רב - זהו חטא השבטים שהיה רב.

ועל הכל בקש רחמים. (שם) יהיו לרצון - לפני העתיק הקדוש. אמרי פי - זה הפה שלו. והגיון לבי - זה לב השמים. לפניך - אלו הפנים העליונים שנחבאים ומתגלים בעת רצון. ה' - זה הימין. צורי - זה השמאל. וגאלי - זה האמצעי.

דבר אחר, ה' - זה האמצע, זה יעקב. צורי - זה השמאל. וגאלי - זה הימין, שנקרא גואל, קרוב ודאי, ועתיד הקדוש ברוך הוא להרים את ימינו ולפדות את בנינו. זהו שכתוב (שם קיח) 'מין ה' רוממה ימין ה' עשה חיל.

פְּרִשְׁת צו

ובצד שמאל עומדת דרגה אחרת, שבצד הטמאה, שנקראת אף כך מחשבה, ונקראת מחשבה רעה. משום שהדרגה שעליה היא רעה, ומשום כך נקראת מחשבה רעה.

באן עומדים כל הרצונות הרעים, וכל ההרהורים רעים, וכל רעות העולם. והיא עומדת על כל הרצונות הללו שייטמא בהם בן אדם. במחשבה הרעה הזו עומדות כמה דרגות טמאות, וכלן עומדות לטמא את האדם, באותם רצונות והרהורים של מחשבה רעה, ואז נטמא בהם האדם, ונדבק באותו הצד.

ועל כן צריך להקריב עולה להטהר, וכשמקריב אותה, צריך

ואתעטר ההוא אתרא בעטרוי, כגוונא דאתעטר פד עברו ישראל ימא, ואמרו אז ישיר, פד חמו דאשתלימת סיהרא. ונקיתי מפשע רב, דא חובא דשבטין, דההו רב.

ועל כולא בעא רחמין, (שם יט טו) יהיו לרצון קמי עתיקא קדישא. אמרי פי, דא פה דיליה. והגיון לבי, דא לב השמים. לפניך, אליו פנים עילאין, דמטמרין ואתגליין בעת רצון. ה', דא ימינא. צורי, דא שמאלא. וגאלי, דא אמצעיתא.

דבר אחר, ה', דא אמצעיתא, דא יעקב. צורי, דא שמאלא. וגאלי, דא ימינא, דאקרי גואל, קרוב, ודאי. וזמין קודשא ברוך הוא לארמא ימינא דיליה, ולמיפדי לבנוי, הדא הוא דכתיב, (שם קיח טז) 'מין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל.

פְּרִשְׁת צו

ובסטר שמאלא, קיימא דרגא אחרא, דבסטר מסאבא, דאקרי אוף הכי מחשבה, ואקרי מחשבה רעה. בגין דדרגא דעלה איהו רע, ובגין כך איקרי מחשבה רעה.

הבא קיימא כל רעותין בישין, וכל הרהורין בישין, וכל בישין דעלמא. ואיהי קיימא לכל רעותין אליו, דיסתאב בר נש בהו. בהאי מחשבה רעה קיימא כמה דרגין מסאבין, וכלהו קיימין לסאבא לבר נש, באינון רעותין והרהורין דמחשבה רעה, וכדין אסתאב בר נש בהו, ואתדבק בההוא סטרא.

ועל דא בעי לקרבא עולה לאתדפאה, וכד קריב לה, בעי לאסטאה רעותיה לגבי מחשבה קדישא. (וכד) סליק תננא מאינון חלבין

לְהַטוֹת רְצוֹנוֹ לְמַחְשְׁבָהּ
הַקְדוּשָׁה, וּכְשֶׁעוֹלָה עֵשֶׂן מֵאוֹתָם
חֻלְבִּים וְאֵמוּרִים וּמֵאוֹתָם אֲכָרִים,
לְאוֹתָהּ מַחְשְׁבָהּ רְעָה עוֹלָה
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאֵת כָּל־נְטִילַת לָהּ,
וְנִזְוִיַּת מֵהֶם.

וְאַחַר כֵּן עוֹלָה הָעֵשֶׂן הָאֲחֵר
הַדֵּק, וְכֹל אוֹתָם עֲלִיוֹנִים, מֵהֶם
בְּעֲלֵי הַדִּין, מִתְכַּנְּסִים וְנִכְנְסִים
לְפָנָיו וּלְפָנֵים, עַד שֶׁמִּתְכַּנְּסִים זֶה
לְתוֹךְ זֶה וְזֶה לְתוֹךְ זֶה, עַד שֶׁכָּל־עוֹלָה
עוֹלִים לְהַפְלִיל הַכֹּל זֶה עִם זֶה,
וּלְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה, וְגוֹף נִקְשָׁר
בְּגוֹף.

אִז מְעַטֵּר אוֹתָם אָדָם אֶת רְצוֹנוֹ
בְּרֵצוֹנָה שֶׁל אוֹתָהּ מַחְשְׁבָהּ
טְהוּרָה, וְאִז הַכֹּהֲנִים מִצַּד הַיָּמִין,
וְהַלְוִיִּם מִצַּד הַשְּׂמָאל, מְקַשְּׂרִים
אִיבָרִים בְּאִיבָרִים, עַד שֶׁמִּתְעַלָּה
הַמַּחְשְׁבָהּ הַטְהוּרָה הַזֶּה בֵּין יָמִין
לְשְׂמָאל, וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה
וְנִקְשָׂרִים זֶה לְזֶה, וְנִהְיִים לְאַחֵד.
וְאִז נִקְרָא נִיחוּחַ, נַחַת וְרִצּוֹן,
לְהַתְחַבֵּר וּלְהַכְנִס זֶה עִם זֶה.

וּכְשֶׁהִבְרָךְ נִקְשָׂרִים זֶה עִם זֶה,
הָעוֹלָם הַבָּא מוֹצֵא אֶת כָּל הָאוֹר,
שֶׁיֵּאוּרוֹ כָּל־יְחַד. וְכֹל הַשְּׂמִיחָה
נִמְצָאָת, וְכֹל הַפְּנִים מְאִירוֹת, הַכֹּל
בְּכַשׁוּם. וְנִפְרָד אָדָם מִתוֹךְ
מַחְשְׁבָהּ רְעָה, וְנִדְבֵק בְּמַחְשְׁבָהּ
טְהוּרָה, עַד שֶׁנִּדְבֵק הַכֹּל בְּתוֹךְ
הַמַּחְשְׁבָהּ הַנִּסְתָּרַת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל
הַכֹּל, וְנִהְיָה הַכֹּל אֶחָד.

וְכֵן שֶׁנִּשְׁאָר מִן הַקְּרָבָן, צְרִיף
לְהַשְׂרֵף וּלְהִתְאַפֵּל בְּלִילָה, שֶׁלֹּא
יִהְיֶה מִמֶּנּוּ אָדָם. מֵהַ טַעַם
שֶׁהָעוֹלָה הַזֶּה, הַקְּרָבָן שֶׁל
הָעוֹלוֹת, אֵין רְשׁוּת לְאָדָם בְּעוֹלָם
לְהַנִּיחַ מִמֶּנּוּ? מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ
קְרָבָן אֵין נִקְרָב אֶלָּא מִתוֹךְ
שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּמַחְשְׁבָהּ רְעָה, הַצַּד שֶׁל
הַטְּמֵאָה. וְשֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט וְלֹא
יִסְטָה הַצַּד הַזֶּה, הַכֹּל חוֹזֵר לְתוֹךְ
הָאֵשׁ לְהִתְאַפֵּל, וְלֹא יִהְיֶה מֵאוֹתוֹ
הַקְּרָבָן אָדָם בְּעוֹלָם.

וְאֵמוּרִין, וּמֵאֵינוֹן אִיבָרִין, לְהֵיחֵא מַחְשְׁבָהּ
רְעָה סֶלְקָא בְּקַדְמֵיתָא, וְכִלְהוּ נְטִילַת לָהּ,
וּמִתְזַנָּא מִיַּנְיָהּ.

וְלִבְתָּר סָלִיק תְּנַנָּא אַחְרָא דְקִיק. וְכֹל אֵינוֹן
עֵילְאִין, מִיַּנְיָהּ מְאִרְיָהוֹן דְּדִינָא,
מִתְכַּנְּשֵׁי וְעֵיילוּ לְגוֹ לְגוֹ, עַד דְּאִתְכַּנְּשֵׁי דָא לְגוֹ
דָּא, וְדָא לְגוֹ דָּא, עַד דְּאִסְתְּלִיקוּ פּוּלְהוּ
לְאִתְפַּלְלָא כְּלָא דָּא עִם דָּא, וְלֹא שְׂתִלְמָא דָּא
עִם דָּא, וְגוֹפָא אִתְקַשְׁר בְּגוֹפָא.

בְּרִין אֵיעֵטֵר הֵהוּא בַר נֶשׁ רַעוּתִיָּה, בְּרַעוּתִיָּה
דְּהֵיחֵא מַחְשְׁבָהּ טְהוּרָה. וְכַדִּין פְּהֵנָא
מִסְטָרָא דְיִמִּנָּא, וְלִיוָאֵי מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא,
מְקַשְּׂרֵי שְׁיִיפִין בְּשְׁיִיפִין, עַד דְּאִסְתְּלִיקָא הָאֵי
מַחְשְׁבָהּ טְהוּרָה בֵּין יָמִינָא לְשְׂמָאלָא,
וְאִתְחַבְּרוּ דָּא עִם דָּא, וְאִתְקַשְּׁרוּ דָּא עִם דָּא,
וְהוּוּ חַד. וְכַדִּין אֲקָרִי נִיחוּחַ, נִיחָא וְרַעוּתָא,
לְאִתְחַבְּרָא וּלְאִעֲלָא דָּא בְּדָא.

וְכַד כְּלָא אִתְקַשְּׁרוּ דָּא בְּדָא, עֲלֵמָא דְאִתִּי אֲפִיק
כָּל נְהִירוֹ, לְאִתְנַהֲרָא פּוּלְהוּ בְּחַדָּא. וְכֹל
חִידוֹ אִשְׁתַּכַּח, וְכֹל אֲנַפִּין נְהִירִין, וְכִלְא אִיהוּ
בְּכַסִּימוֹ. וְאִתְפַּרְשׁ בַּר נֶשׁ מִגּוֹ מַחְשְׁבָהּ רְעָה,
וְאִתְדַבֵּק בְּמַחְשְׁבָהּ טְהוּרָה, עַד דְּאִתְדַבֵּק כְּלָא
בְּגוֹ מַחְשְׁבָהּ סְתִימָאָה עֵילְאָה דְכְּלָא, וְהוּוּ כְּלָא
חַד.

וּמֵאֵי דְאִשְׁתָּאֵר מִן קְרַבְנָא, בְּעֵיא לְאִתּוּקְדָא
וּלְאִתְאַפְלָא בְּלִילָא, דְלָא יִתְהַנִּי מִיַּנְיָה
בַּר נֶשׁ. מֵאֵי טַעַמָא דְהָאֵי עוֹלָה, קְרַבָּן דְעֵלוּן,
לִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא לְאִתְנַהֲרָא מִיַּנְיָה.
בְּגִין דְּהֵהוּא קְרַבְנָא לָא אִתְקַרִיב, אֶלָּא מִגּוֹ
דְּאִתְמַשְׁכָּא בְּמַחְשְׁבָהּ רְעָה, סְטָרָא דְמִסְאָבָא.
וְדָלָא יִתְפַּשֵּׁט וְלֹא יִסְטֵי הָאֵי סְטָרָא, כְּלָא
אִתְהַדַּר לְגוֹ אֲשָׁא לְאִתְאַפְלָא, וְלֹא יִתְהַנִּי
מֵהֵהוּא קְרַבְנָא בַּר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא.

בְּלִיָּא אַתְּאָפֶל כָּל מַאי דְאַשְׁתָּאָר, כְּמָה
 דְּאַתְּ אָמַר עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזַבַּח
 כָּל הַלֵּילָה. דְּכַד עָאֵל לֵילִיא, כָּל אֵינוֹן גְּרַדִּינִי
 נִימוּסִין מִשְׁתַּפְּחִין, וְאֶזְלִין וְשִׁלְטִין בְּכָל אֵינוֹן
 אַמּוּרִין (דף נ ע"ב) וּפְדָרִין, וְכֻלְהוּ מִתְּאָפְלִי,
 וּמְנַהוּן אֶתְזַנוּן כָּל אֵינוֹן גְּרַדִּינִי נִימוּסִין, וְאֵינוֹן
 חוּלְקָא דִּילְהוּן לְאִיתְזַנָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלְטוּן,
 וְלֹא יִתְקַרְבוּן לְגוֹ קוּדְשָׁא. וְיִתְפָּרֵשׁ בַּר נֶשׁ
 מִהֵהוּא סְטָרָא, וְיִתְדַבֵּק בְּרַעוּתָא עֵילְאָה, וְכַדִּין
 שְׂבִיק לֵיהּ מְאָרִיָּה לְהֵהוּא בַּר נֶשׁ, וְכִהְנָא
 מְכַפֵּר עֲלֵיהּ, דְּכֹתִיב (ויקרא ד כו) וְכַפֵּר עָלָיו
 הַכֹּהֵן מִחַטָּאתוֹ.

בְּלִיָּהּ מִתְּאָפֶל כָּל מַה שֶׁנִּשְׁאָר,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ו) עַל מוֹקְדָה
 עַל הַמְזַבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה. כְּשֶׁנֶּכְנַס
 הַלַּיְלָה, כָּל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים
 נִמְצְאוּ, וְהוֹלְכִים וְשׁוֹלְטִים בְּכָל
 אוֹתָם אַמּוּרִים וּפְדָרִים, וְכֻלָּם
 מִתְּאָפְלִים, וּמֵהֵם נִזְוָנִים כָּל אוֹתָם
 שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים, וְהֵם חֻלְקִים לְהַזְנוּן
 מֵהֵם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ וְלֹא
 יִתְקַרְבוּ לְתוֹף הַקֹּדֶשׁ. וַיִּפְרֹד אָדָם
 מֵאוֹתוֹ הַצַּד, וַיִּדְבֹּק בְּרִצּוֹן עֲלֵינוּ,
 וְאֵז יִסְלַח לוֹ אֲדוֹנוֹ לְאוֹתוֹ אָדָם,
 וְהַכֹּהֵן מְכַפֵּר עָלָיו, שְׂכָתוֹב (שם ד)
 וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן מִחַטָּאתוֹ.

פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי

מִדְרַשׁ הַנְּעֻלָּם

פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי

מִדְרַשׁ הַנְּעֻלָּם

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְּבְּרִיאָו אַתְּלַבְּשׁוּ
 בְּדִיוקְנָא קְדִישָׁא עֵילְאָה דְּנַהוּרָא,
 בְּגַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַעֲיִלָּא. וּבְדִיוקְנָא קְדִישָׁא
 אַחֲרָא, בְּגַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַתְתָּא. וַיְהִיבּוֹן לֹון
 אַחֲסַנְתָּא עֵילְאָה. וַיְהִיבּוּ לְהוּן חוּלְקָא עֵילְאָה.
 וּבַתֵּר דִּיְהִיבִין לְהוּן דָּא, אָמַר לְהוּן מְלֶאכְא,
 אַתָּא זִימְנָא דִּיתִפְקוּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
 דִּי תִפְקוּן מְכָאָן.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲה שֶׁנִּכְרָאוּ,
 הַתְּלַבְּשׁוּ בְּדִיוקָן קְדוֹשׁ עֲלֵינוּ שֶׁל
 אוֹר, בְּגִן הַעֲדָן שֶׁלְמַעְלָה,
 וּבְדִיוקָן קְדוֹשׁ אַחֵר בְּגִן הַעֲדָן
 שֶׁלְמַטָּה, וְנִתְּנּוּ לָהֶם נִחְלָה
 הַעֲלִינָה. וְנִתְּנּוּ לָהֶם חֻלְק עֲלֵינוּ.
 וְאַחֵר שֶׁנִּתְּנּוּ לָהֶם אֵת זֶה, אָמַר
 לָהֶם הַמְּלָאכִים: כֵּא הַזְמִן שְׁתַּצְאוּ,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר שְׁתַּצְאוּ
 מְכָאָן.

תְּמַהוּ, וְאָמְרוּ: לָאָן? אָמְרוּ לָהֶם
 שְׁנֵי הַמְּלָאכִים: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ
 וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָצְךָ. מֵאַרְצֶךָ - זֶה
 גִּן הַעֲדָן שֶׁלְמַטָּה. וּמִבֵּית אָבִיךָ -
 זֶה גִּן הַעֲדָן שֶׁלְמַעְלָה. אֶל הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אֲרָצְךָ - זֶה הָאָרֶץ הַחֲשׂוּכָה
 הַשְּׁפֵלָה.

וְהָרְאוּ לוֹ כָּל גִּן הַעֲדָן, וְהָרְאוּ לוֹ
 הַיְכָלוֹת וּבֵתִים, מְדוּרִים עֲלִיוֹנִים,
 וְכַמָּה הַיְכָלוֹת נְכֻסְפִים, וְכַמָּה
 בֵּתִים, וְכַמָּה מְדוּרִים, וְכַמָּה
 דְּרָגוֹת, וְכָל חֻלְק וְחֻלְק שֵׁישׁ לוֹ
 לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוֹ.

לֹו לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוֹ.

הַנְּוֹהוּ, וְאָמְרוּ לָאָן. אָמְרוּ לֹון תְּרִין מְלֶאכִין,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר (בראשית יב א) לָךְ
 לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אֲרָצְךָ. מֵאַרְצֶךָ: דָּא גַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַתְתָּא.
 וּמִבֵּית אָבִיךָ: דָּא גַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַעֲיִלָּא. אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָצְךָ: דָּא אַרְעָא חֲשׂוּכָא וְשְׁפֵלָה.
 וְאַחֲזִיאָו לֵיהּ כָּל גַּנְתָּא דְּעַדָן. וְאַחֲזִיאָו
 לֵיהּ הַיְכָלִין וּבֵיתִין, מְדוּרִין עֵילְאִין
 וְכַמָּה הַיְכָלִין דְּכֻסְפִין, וְכַמָּה בֵּיתִין, וְכַמָּה
 מְדוּרִין, וְכַמָּה דְּרָגִין, וְכָל חֻלְק וְחֻלְק שֵׁישׁ

אמר: מה ההיכלות הללו? אמרו לו שני המלאכים: ארבעים ושנים היכלות הם מרקמים מכמה גונים נאים, וכל אדם שקורא קריאת שמע שם של ארבעים ושנים שמות פראוי, יירש אותם. העלו אותו לשבעים מדרגות, ובהן שבעים ושנים חלונות, ומרקמים בכמה גונים. אמר, למי אלו? אמרו לו, כל איש שקורא קריאת שמע שם של שבעים ושנים תבות כמו שצריך, יירש את זה.

הבנינו אותו הלאה, והראו לו חמשים מדורים אחרים, מרקמים בכמה גונים. אמר, למי אלו? אמרו לו, לכל אדם שקורא קריאת שמע שם של חמשים תבות כמו שצריך, יירש את זה. הבנינו אותו הלאה, הראה לו שבעים ושנים מדורים אחרים מרקמים בכמה גונים. אמר: למי הם? אמר לו: לכל אדם שקורא קריאת שמע שם של שבעים ושנים תבות שיש בפרשה הרביעית.

אמר להם: ובמה אני ארויח זה? אמרו לו: (בראשית א) בעצבון תאכלנה. אמר להם: ומהו העצבון? אמרו לו: נעשה ונשמע. עשיה - במעשים טובים, ושמיעה - בתורה.

הוציאו אותו מגן עדן, והלכו עמו לגיהנם, ועמוד הענן ללכת עמו ביום על ראשו, ועמוד האש ללכת עמו בלילה. אמרו לו: בא תראה, המקום הזה הוא חשוף ביום ובלילה. הראו לו את כל מדורי הגיהנם, והראו לו את להט החרב המתהפכת, והראו לו (ישעיה נב יא) הפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

אמר להם: מי הם? אמרו לו: אותם ארבעים ושנים היכלות

אמר מה אינון היכלין, אמרו ליה תרין מלאכין, ארבעין ותרין היכלין אינון מרקמן מכמה גוונים נאים, וכל אינש דקרי קרית שמע שמא דארבעין ותרין שמיהן פדקא יאות, יירת לון. עאלו ליה לשבעין דרגין, ובהון שבעין ותרין חלונות, ומרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון. אמרו ליה, כל אינש דקרי קרית שמע שמא דשבעין ותרין תיבין פדקא יאות, יירת דא.

עאלו ליה להלן, ואחזו ליה חמשים מדורין אחרנין, מרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון. אמרי ליה, לכל בר נש דקרי קרית שמע שמא דחמשים תיבין פדקא יאות, יירת דא.

עאלו ליה להלן, אחזי ליה שבעין ותרין מדורין אחרנין מרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון, אמר ליה, לכל בר נש דקרי קרית שמע שמא דשבעין ותרין תיבין דאית בפרשתא רביעאה.

אמר להון, ובמה אנא ארווח דא. אמרו ליה, (שם ג יז) בעצבון תאכלנה. אמר להון ומהו העצבון. אמרו ליה נעשה ונשמע. עשייה, בעובדין טבין. ושמיעה, באורייתא.

אפיקו ליה מגנתא דעדן, ואזלו עמיה לגיהנם, ועמודא דעננא למיהך בהו ביממא על רישיה, ועמודא דאשתא למיהך בהו בליליא. אמרו ליה, תא חזי, אתרא דא איהו חשוכא ביממא ובליליא. אחזיאו ליה כל מדורין דגיהנם ואחזיאו ליה להט החרב המתהפכת. ואחזיאו ליה (ישעיה נב יא) הפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

אמר לון, מאן אינון. אמרו ליה, אינון ארבעין ותרין היכלין חשוכין. וכמה גוברין

חשוכים. וכמה גברים עם
ששלאות בצוארם, ואסורים
מידיהם ומרגליהם, והם צוחים
ואומרים: וי לנו שהלכנו
בהבלי העולם, ולא הלכנו לבתי
פנסיות, ולא קרינו השם של
ארבעים ושנים שמות, שלא
למדנו אותו. אוי לנו, אוי
לנפשנו! ובעל האסורים ממנה
עליהם.

הכניסו אותו הלאה, הראו לו
שבעים ושנים חלונות חשוכים,
ובהם היו מכניסים הששלאות
מצוארם. הכניסו אותו להלן,
והראו לו חמשים שערים, וכלם
נקבים. ורגלי הרשעים היו
מכניסים באותם הנקבים, והם
צוחים ואומרים: אוי לרגלינו
שהלכנו בהבלי העולם, ולא
הלכנו לבית הפנסות, ולא למדנו
השם של חמשים תבות מקריאת
שמע!

הכניסו אותו הלאה, שבעים
ושנים מדורים, וידיהם אסורים
בנקבים מן המזוזות שמן הבית,
והם אומרים: וי לנו, וי לדינו,
שלא קשרו תפלין (בראש) וכד!
הכניסו אותו הלאה, והראו לו
את כל מדורי הגיהנם. אמרו: כל
אדם של העולם יפנס למקום
זה, ואפלו מי שהוא חפשי. זהו
שפתוב (איוב א) קטן וגדול שם הוא
ועבד חפשי מאדניו, ואין חפשי
אלא כל איש שמכיר את שם
הקדוש ברוך הוא פראוי. זהו
שפתוב (תהלים צא) אשגבהו פי ידע
שמי יקראני ואענהו.

בא וראה, כל איש שעושה
מעשים טובים, שהם מצוות
עשה - כל מצוה ומצוה שיעשה,
מתעלה למעלה, ועומדת לפני
הקדוש ברוך הוא ואומרת: אני
מפלוגי שעשה אותי, ונתן לי
של הגיהנם שנקרא לילה, שהוא
במקום הנה.

בששלין בצואריהו, ואסורין מן ידיהו ומן
רגליהו, ואינון צווחין ואמרין ווי ווי. ווי
לנא דאזילנא בהבלי עלמא, ולא אזילנא לבתי
כנסיות, ולא קרינא שמא דארבעין ותרין
שמקן, דלא אוליפנא ליה. ווי לנא, ווי
לנפשנא, ובעל האסורין ממונה עליהם.

עאלו ליה להלן, אחזיאו ליה שבעין ותרין
חלונין חשוכין, ובהון הוו עאלין
הששלאין מן צואריהו. עאלו ליה להלן,
ואחזיאו ליה חמשים שערין, וכלהו נוקבין,
ורגליהו מן חייביא הוו עאלין באינון נוקבין,
ואינון צווחין ואמרין, ווי לרגלנא דאזילו
בהבלי העולם, ולא אזילנא לבית הפנסות. ולא
למדנא שמא דחמשים תיבין מן קריאת שמע.
עאלו ליה להלן, אחזיאו ליה שבעין ותרין,
וידיהו אסירין בנוקבין מן מזוזיין דמן
ביתא, ואינון אמרין ווי לנא, ווי לידנא, דלא
אקשרו תפלין (ברישא) ובידנא.

עאלו ליה להלן, ואחזיאו ליה כל מדורי
דגיהנם, אמרו, כל בר נש דעלמא,
יעול באתרא דין. ואפילו מאן דאיהו חפשי.
הדא הוא דכתיב, (איוב ג יט) קטן וגדול שם הוא
ועבד חפשי מאדניו, ולית חפשי אלא כל גבר
דידע שמא דקודשא בריך הוא פדקא יאות.
הדא הוא דכתיב, (תהלים צא יד) אשגבהו פי ידע
שמי יקראני ואענהו.

הא חזי, כל גברא דעביד עובדין טבין, דאינון
מצות עשה. כל מצוה ומצוה דייעביד,
אסתלק לעילא, וקיימא קמי קודשא בריך
הוא, ואמר אנא מפלנניא דעבד לי, ויהב ליה
קודשא בריך הוא מלאך אחד, דינעזריניה
באתר חשוכא דגיהנם דאתקרי ליליא דאיהו
באתרא הדין.

הקדוש ברוך הוא מלאך אחד שיעזר אותו במקום החשוף
במקום הנה.

וְכָרְךָ דְּבַר תּוֹרָה שְׁשֹׁמֵעַ, עַל כָּל
דְּבַר וְדָבָר, נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְלֹאךְ אֶחָד לְכָל דְּבַר וְדָבָר
שִׁיעֲזָרוּ לוֹ. וְעַל זֶה (יהושע א. ח)
וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלֵה לְמַעַן
תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַכְּתוּב בּוֹ כִּי
אֲזַ תְּצַלִּיחַ אֶת דְּרָכְךָ וְאֲזַ תִּשְׁפִּיל.
וְאִם אַתָּה תַעֲשֶׂה אֶת זֶה, מָה
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה אוֹתְךָ
שֶׁתִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּיוֹם וּבְלַיְלָה,
וּתְשַׁמֵּר וּתַעֲשֶׂה כָּל מַה שֵּׁיֵשׁ בָּהּ
- לֹא תִפְחַד מִהַמְקוֹם הַזֶּה. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב הֲלֹא צְוִיתִיךָ חֲזוֹק וְאֲמַץ
אֶל תַּעֲרִץ וְאֶל תַּחַת וְגו'. הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעֲה
שֶׁתִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּיוֹם וּבְלַיְלָה.
וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ
בְּשַׁעֲה שֶׁתְּשַׁמֵּר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל
הַכְּתוּב בּוֹ. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעֲה שֶׁתִּתְפַטֵּר מִן
הָעוֹלָם, וְתִכְנַס לְכָא.

וְאִם לֹא תַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וְלֹא תְשַׁמֵּר
וְלֹא תַעֲשֶׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסְתַּלֵּק מִמָּךְ,
וּמִלְאָכְיוֹ לֹא יִצְוֶה לְךָ לְשַׁמְרֶךָ
בְּכָל דְּרָכֶיךָ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא כו)
וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי וְגו' וְהִלַּכְתִּי
אִיךָ אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי.

אֲחֵר שֶׁהָרָאוּ לוֹ כָּל זֶה וַיֹּאמֶר לוֹ
כָּל זֶה, אוֹמֵר לוֹ מְלֹאךְ אֶחָד מִן
הַשָּׁנִים, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב:
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לִי שְׂאֵלְךָ
עִמָּךְ, אֲנִי וַיֵּצֵר הָרַע. הַשֶּׁבַע לִי
שֶׁתִּקְּוִים אֶת כָּל הַתּוֹרָה, לְלַמֵּד
וּלְלַמֵּד לְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת. נִשְׁבַּע לוֹ.
אֲחֵר כִּף אוֹמֵר: לְךָ לְךָ מֵאַרְצֶךָ
וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ, לְגוֹף שָׁפֵל, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרָנוּ.

וּבְשַׁעֲה שִׁיעֲצֵא מִבְּטֵן אִמּוֹ, יִחְזִיק
מִלְאָךְ בְּיָדוֹ בְּצִוְאוֹ, וּמִשְׁכַּח לוֹ
אֶת הַתּוֹרָה, וְרוּשָׁם לוֹ בְּאֶצְבָּעוֹ
עַל פִּיו: אֵל תִּשְׁכַּח הַשְּׁבוּעָה
שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לִי! וְאִם הָאֵדָם יַעֲשֶׂה
וַיִּקְּוִים הַשְּׁבוּעָה, נוֹתְנִים לוֹ כָּל מַה

וְכָרְךָ פִּתְגָמָא דְאוֹרִייתָא דְשֹׁמֵעַ, עַל כָּל מְלָה
וּמְלָה, יֵהֵב לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְלֹאךְ
אֶחָד, לְכָל מְלָה וּמְלָה דִיעֲזָרוּנִיה. וְעַל דָּא
(יהושע א. ח) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלֵה לְמַעַן תִּשְׁמַר
לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַכְּתוּב בּוֹ כִּי אֲזַ תְּצַלִּיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ
וְאֲזַ תִּשְׁפִּיל. וְאִם אֶת תַּעֲבִיד מָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא פִּקְדֵךְ דִּתְתַעֲסֵק בְּאוֹרִייתָא בִּימָמָא
וּבְלַיְלָא, וְתִיטֵר וְתַעֲבִיד כָּל מַה דְאִית בָּהּ, לֹא
תִדְחַל מֵאַתְרָא דָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם א. ט)
הֲלֹא צְוִיתִיךָ חֲזוֹק וְאֲמַץ אֶל תַּעֲרִץ וְאֶל תַּחַת
וְגו'. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעֲתָא
דִּתְתַעֲסֵק בְּאוֹרִייתָא בִּימָמָא וּבְלַיְלָא. וְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעֲתָא דִּתְשַׁמֵּר לַעֲשׂוֹת
כְּכֹל הַכְּתוּב בּוֹ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ
בְּשַׁעֲתָא דִּתְתַפְטֵר מֵעוֹלָמָא, וְתִיעוֹל הָכָא.

וְאִי לֹא תַעֲסוֹק בְּאוֹרִייתָא, וְלֹא תִיטֵר וְלֹא
תַעֲבִיד פִּקְוֵי אוֹרִייתָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
יִסְתַּלֵּק מִנָּךְ. וּמִלְאָכְיוֹ לֹא יִצְוֶה לְךָ לְשַׁמְרֶךָ
בְּכָל דְּרָכֶיךָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כו כא-כד) וְאִם
תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי וְגו' וְהִלַּכְתִּי אִיךָ אֲנִי עִמָּכֶם
בְּקָרִי.

בְּתַר דְּאֲחִזִּיאֵו לִיה כָּל דָּא, וַיִּימָא לִיה כָּל דָּא,
אָמַר לִיה מְלֹאכָא חַד מִן הַתְּרִין, דְאִיהוּ
יֵצֵר הַטּוֹב, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לִי דִנְיִזִּיל
עִמָּךְ, אָנָּא וַיֵּצֵר הָרַע. אוֹמִי לִי דִתְקִיִּים
אוֹרִייתָא כְּלָא, לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד וּלְשַׁמֵּר
וּלְעֲשׂוֹת. (דף נח ע"א) אוֹמִי לִיה. וּבְתַר כֵּן אָמַר,
לְךָ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ, לְגוֹף שָׁפֵל, כְּמוֹ
דְּאֵמְרָא.

וּבְשַׁעֲתָא דִּיפּוֹק מִבְּטֵן אִימִיה, יִתְקִיף מְלֹאךְ
בְּיָדֶיהָ בְּצִוְאוֹרִיהָ, וַיִּשְׁכַּח לִיה
אוֹרִייתָא, וְרָשִׁים לִיה בְּאֶצְבָּעֶיהָ עַל פּוּמִיהָ,
לֹא תִשְׁכַּח הַשְּׁבוּעָה דִנִּשְׁבַּעְתָּ לִי. וְאִם גְּבָרָא

יעבד, ויקיים השבועה, יהבו ליה כל מה דאחזיאו ליה. ואם יותר ירויח, יותר יתנו. הדיא הוא דתנו, למוד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה.

ואם לאו, תא חזי, בפר נש אית ביה שם יהו"ה. ו"ה, העולם הבא. ו"ה, העולם הזה. י"ה אתלפש בדיוקנא עילאה, מן גינתא דעדן דלעילא. ו"ה אתלפש בדיוקנא דעדן דלתתא. ואינון פדוגמא דא, י, אלימלך. ה', נעמי. ו', מחלון. ה', רות.

ואם ההוא גברא אזיל בארתינ טבין, ויקיים האומאה דאומי, יהבו ליה כל טיבו דאחזיאו ליה, וכל מה דרווח בעלמא דין.

ואם לאו, מה אמרת נשמתא קדישא, (איוב א כא) ערם יצאתי מבטן אמי וערם אשוב שמה. ומאי איהו (ערם, מ) שמה קדישא יהו"ה דאמינא. תא חזי, בשעתא דאתי (ראויל) בר נש לעלמא, יהב ביה קודשא ברין הוא שמה בפר נש. ושמה אחרא מן שד יהודאי, דאיתקרי חול. ושמה אחרא, דאיתקרי חשף.

הדיא הוא דכתיב, (דברים ל ט) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. החיים: דא שם יהו"ה דקודשא ברין הוא. ואת הטוב: זה השד יהודאי, דיהב ליה עושר בעלמא דין. ואת המות ואת הרע: אליו תרין מקטרגין רשעים טמאים, מסטרא דסמאל ונחש, מן שרו של ישמעאל ועשו. אם בר נש יקיים האומאה דאומי, טוב. ואם לאו, יסתלק מניה י"ו, אשתארת ה' ה'.

ובהאי שעתא, ה' עילאה מה אמרת. (יחזקאל לג יא) שובו שובו מדרפיכם הרעים, שהם הרשעים שאמרנו.

ואם תבו הרי טב. ואם לאו, יסתלק ה' עילאה

שהראו לו. ואם יותר ירויח - יותר יתנו. זהו ששנינו, למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ואם לא - בא וראה, באדם יש בו את שם הוי"ה. י"ה - העולם הבא, ו"ה - העולם הזה. י"ה התלפשה בדיוקן עליון מן גן העדן שלמעלה, ו"ה התלפשה בדיוקן העדן שלמטה. והם פדוגמא זו: י' - אלימלך, ה' - נעמי, ו' - מחלון, ה' - רות.

ואם אותו האיש הולך בדרךים טובות ויקים השבועה שנשבע, נותנים לו כל הטוב שהראו לו, וכל מה שהרויח בעולם הזה. ואם לא, מה אמרת הנשמה הקדושה? ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה (איוב א). ומה הוא (ערם מ) שם הקדוש הוי"ה שאמרנו.

בא וראה, בלשעה שבא (שהולך) אדם לעולם, נותן בו הקדוש ברוך הוא את שמו באדם, ושם אחר משד יהודי, שנקרא חול, ושם אחר, שנקרא חשף.

זהו שכתוב (דברים ל) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. החיים - זה שם יהו"ה של הקדוש ברוך הוא. ואת הטוב - זה השד היהודי, שנותן לו עשר בעולם הזה. ואת המות ואת הרע - אלו שני מקטרגים רשעים טמאים, מצדו של סמאל ונחש, מן שרו של ישמעאל ועשו.

אם האדם יקים השבועה שנשבע - טוב, ואם לאו - יסתלק ממנו י"ו. נשארו ה' ה'. ובשעה הזו, ה' העליונה מה היא אומרת? (יחזקאל לג) שובו שובו מדרפיכם הרעים, שהם הרשעים שאמרנו. ואם שבו - הרי טוב, ואם לאו - יסתלק ה' העליונה עם ו"י, ונעשית הו"י. ומה היא אומרת?

(ישעיה א) הוי גוי חוטא וגו'. ואם שבו משושארה בו ה' הפחתונה - הרי טוב, ואם לאו - יעשה הוי"ה. זהו שכתוב (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. ויעשו הרשעים יחד (ש"ר) עליהם.

ובאותו זמן יעשו הרשעים אדונים להם, ומתעלה הטמא, שהוא מצד שרו של עשו, על אלימלך ונעמי, ושרו של ישמעאל על מחלון ורות. ובאותה השעה אמרו, (ישעיה כו) ה' אלהינו בעלוננו אדנים וזולתך.

ובאותה שעה, ויהי רעב בארץ. הארץ זה הגוף. ובאותה שעה, אם יתעסק בתורה - הרי טוב, ואם לא - יבא סמאל רכוב על נחש לאלימלך. (בראשית לב) וירא פי לא יכול לו ויגע בכף ירכו. הולך לאשה נעמי, יהפך אותה, ויעשה אותה שפתחטא, ותהיה רעה.

אם אדם נפרד ממנה - הרי טוב, כמו שאמר איוב (איוב ב) כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל מאת האלהים והרע לא נקבל. העצה שנתן לך הטמא, לא נקבל. ואם יקום עצת החטא כמו שאמרה היא, ויגנב או יעשה כל העבירות שבעולם, אחר כך יתלוהו על העץ וימות. זהו שכתוב (רות א) וימתו גם שניהם מחלון וכליון. ונשארו ה"ה אלמנות.

והאמר נעמי. ומה היא אומרת? וי"ו וי"ו וי"ה. ועם כל זה נעמי אומרת, (שם) שכנה כנתי, שובו שובו בתשובה, העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים, י"ו שהסתלקו. ערפה מצד הטמא תשוב אל עמה ואל אלהיה. ורות דבקה עם נעמי. זהו שכתוב (שם)

עם וי", ואתעביד הוי". ומה היא אומרת. (ישעיה א ד) הוי גוי חוטא וגו'. ואם תבו מדאשתארת ביה ה' תפאה, הרי טוב. ואם לאו, יתעביד הוי"ה. הדא הוא דכתיב, (איכה ב א) השיב אחר ימינו מפני אויב. ויתעבידו הרשעים יחד (ש"ר) עליהם.

ובהוא זמנא, יתעבידו הרשעים אדונים להון, ומתעלה הטמא דאיהו מסטרא דשרו של עשו, על אלימלך ונעמי. ושרו של ישמעאל, על מחלון ורות. ובההיא שעתא אמרו, (ישעיה כו יג) ה' אלהינו בעלוננו אדונים וזולתך.

ובהוא שעתא, (בראשית כו א) ויהי רעב בארץ. הארץ, דא גופא. ובההיא שעתא, אם יתעסק בתורה הרי טוב. ואם לאו, ייתי סמאל רכוב על נחש, לאלימלך. (שם לב כו) וירא פי לא יכול לו ויגע בכף ירכו. אזיל לאתתא נעמי, יהפך לה, ויעביד לה דתיחוב, ותהא בישא.

אם אדם אתפרש מינה, הרי טוב. כמא דאמר איוב, (איוב ב י) כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל מאת האלהים והרע לא נקבל. העצה דיהב לך הטמא, לא נקבל. ואם יקום עצת החטא כמו שאמרה היא, ויגנב או יעשה כל העבירות שבעולם, אחר כך יתלוהו על העץ וימות. הדא הוא דכתיב, (רות א ה) וימתו גם שניהם מחלון וכליון. ונשארו ה"ה אלמנות.

והאמר נעמי, ומה היא אומרת. וי"ו וי"ו וי"ה. ועם כל זה נעמי אומרת, (שם א יא) שכנה כנתי, שובו שובו בתשובה, העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים, י"ו דאסתלקו. ערפה מסטרא דמסאבו, תשוב אל עמה ואל אלהיה. ורות דבקה עם נעמי,

והאמר נעמי, ומה היא אומרת. וי"ו וי"ו וי"ה. ועם כל זה נעמי אומרת, (שם א יא) שכנה כנתי, שובו שובו בתשובה, העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים, י"ו דאסתלקו. ערפה מסטרא דמסאבו, תשוב אל עמה ואל אלהיה. ורות דבקה עם נעמי,

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א טו) אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם תָּבוּ בְתִיּוֹבְתָא, יִיתִי אֵלַיְמְלָךְ, וַיִּיתִי מִחֲלוֹן. וְאִם תָּבוּ כּוּלְהוּ, יִיתִי שְׂמָא קַדִּישָׁא עֵילְאַה. וְאִם לֹא, יָמוּתוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א ט) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׂמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, נִפְקוּ מְגוּפָא. בְּהֵיבָא שְׂעֵתָא אֵיהִי אֲזֵלַת לְנִטְרִי גֵן עֲדָן, תִּיעוּל מִינָה בְּגֻנְתָא דְעֲדָן, דִּחִיין לָהּ לְבַר, וְאֲזֵלַת בְּאַתְרֵי דִּחְשׁוּכָא. (שם ב יט) וַתַּהֲם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֵן הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּהֵיבָא שְׂעֵתָא אֲמַרְת, (שם א כא) אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', שְׂמָא קַדִּישָׁא דְהוּא בִּי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וַה' עָנָה בִּי, שְׂמָא קַדִּישָׁא דִּיהוּ"ה, אֶסְהִיד בִּי כָּל חוּבִין דְעַבְיְדָנָא. בְּהֵיבָא שְׂעֵתָא יִיתִי נַחֲשׁ וְנָסִיב לָהּ לְשַׁפְחָה. בְּהֵיבָא שְׂעֵתָא אֲמַרְת, (ישעיה א כא) אֵיכָה הִיְתָה לְזוּנָה קַרְיָה נְאֻמְנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צִדִּק לָלִין בְּהָ וְעַתָּה מְרַצְחִים. י"ו נִשְׁאָרוּ (שם ט ט) עֲנִי וְדַל, עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיָּה אֲתָמַר (תהלים מא ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לוֹ בֵּן שְׁהוּלָךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מוֹצִיאֵו מִן הַרְעָה, שְׁהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם. בְּתוֹב (ישעיה כט כב) כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה בְּעֵלְמָא, וְאַתָּה אָמַר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. אֲלֵיָּא בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁהִפִּילוּ אֶת אַבְרָהָם בְּאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִי דְנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא שְׁלִי, לְכִי וְהַצִּילִי אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִים, שְׁבַשְׁבִּיל כְּבוֹדִי עֲשֵׂה מֵה שְׂעֵשָׁה. אָמְרוּ לוֹ מְלֵאכֵי הַשָּׂרָת: רַבּוּנוּ שְׁל עוֹלָם,

אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם שָׁבוּ בְתִּשְׁבָּה - יִבֵּא אֵלַיְמְלָךְ וְיִבֵּא מִחֲלוֹן. וְאִם שָׁבוּ כָּל־ם - יִבֵּא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאִם לֹא - יָמוּתוּ. זֶהוּ שְׂפִתוֹב (שם) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׂמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, יֵצְאוּ מִהַגּוּף. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה הִיא הוֹלְכַת לְשׁוּמְרֵי גֵן הָעֲדָן, לְהַכְנִס לְגֵן הָעֲדָן. הֵם דּוֹחִים אוֹתָהּ הַחוּצָה, וְהוֹלְכַת בְּמָקוֹם הַחֹשֶׁף. (שם) וַתַּהֲם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֵן הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה אוֹמְרַת, אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁהִיָּה בִּי. זֶהוּ שְׂפִתוֹב (שם) וַה' עָנָה בִּי, הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יְהוּ"ה הָעֵיד בִּי כָּל הַחֲטָאִים שְׂעֵשִׁיתִי. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה יִבֵּא הַנַּחֲשׁ וְיִקַּח אוֹתָהּ לְשַׁפְחָה. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה אוֹמְרַת, (ישעיה א) אֵיכָה הִיְתָה לְזוּנָה קַרְיָה נְאֻמְנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צִדִּק לָלִין בְּהָ וְעַתָּה מְרַצְחִים. י"ו נִשְׁאָרוּ עֲנִי וְדַל, (זכריה ט) עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיּוֹ נְאֻמַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לוֹ בֵּן שְׁהוּלָךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מוֹצִיאֵו מִן הַרְעָה, שְׁהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם. בְּתוֹב (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה בְּעֵלְמָא, וְאַתָּה אָמַר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? אֲלֵיָּא בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁהִפִּילוּ אֶת אַבְרָהָם בְּאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִי דְנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא שְׁלִי, לְכִי וְהַצִּילִי אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִים, שְׁבַשְׁבִּיל כְּבוֹדִי עֲשֵׂה מֵה שְׂעֵשָׁה. אָמְרוּ לוֹ מְלֵאכֵי הַשָּׂרָת: רַבּוּנוּ

של עולם, האיש שיצא ממנו
ישמאל, שיעשו להם לישראל
מה שיעשו? אמר להם: כן יצא
ממנו יצחק, שיושיט צנארו על
גבי המזבח. אמרו לו: הרי עשו
שיצא ממנו יחריב את בית
המקדש. אמר: הרי יצא ממנו
יעקב, שהוא פסא שלם. אמרו:
הרי ודאי בזכות יעקב ינצל. זהו
שפתוב כה אמר ה' אל בית יעקב
אשר פדה את אברהם.

ובשעה שפפתו את חנניה
מישאל ועזריה לזרק אותם לתוף
כבשן האש היוקדת, פתח חנניה
ואמר (תהלים קיח) ה' לי לא אירא
מה יעשה לי אדם. ה' לי בעזרי
ואני אראה בשנאי. פתח מישאל
ואמר (ישעיה כט) כה אמר ה' אל
בית יעקב אשר פדה את אברהם
לא עתה יבוש יעקב ולא עתה
פניו יחורו כי בראותו ילדיו
מעשה ידי וגו'.

ובאותה השעה דנו דינו למעלה.
אמר הקדוש ברוך הוא: (ישעיה מד)
זה יאמר לה' אני - זה חנניה,
שאמר ה' לי בעזרי ואני אראה
בשנאי. וזה יקרא בשם יעקב -
זה מישאל, שאמר כה אמר ה'
אל בית יעקב וגו'. ובשם ישראל
יכנה - זה עזריה שאמר שמע
ישראל.

בא וראה, בשעה שאמר מישאל
כה אמר ה' אל בית יעקב אשר
פדה את אברהם, עשו ליצנות
בלשונם. אמר הקדוש ברוך הוא:
הפסא שלי, אותה הליצנות
שעשו תציל אותם בדרגה הזו,
כמו שהצלתי את אברהם. ולא
עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו
יחורו. באותה השעה, כל אותם
שפפתו אותם, הרג אותם שביב
אש.

דמה דניאל לא היה עמהם? אמר
בלבו: הרי עשו ממנו צלם,

גברא דיפוק מיניה ישמעאל, דייעבדון להו
לישראל מה דייעבדון. אמר להו כן יפוק מיניה
יצחק, דיושיט קדליה על גבי מדבחא. אמרו
ליה, הא עשו דנפיק מיניה דיחריב בי
מקדשא. אמר, הא נפיק מיניה יעקב, דאיהו
פורסיא שלימא. אמרו, הא ודאי בזכותא
דייעקב ישתייב. הדא הוא דכתיב, כה אמר ה'
אל בית יעקב אשר פדה את אברהם.

ובשעתא דכפיתו לחנניה מישאל ועזריה,
למרמי לגו אתון נורא יקידתא,
פתח חנניה ואמר, (תהלים קיח ו) ה' לי לא אירא
מה יעשה לי אדם. ה' לי בעוזרי ואני אראה
בשונאי. פתח מישאל ואמר, כה אמר ה' אל
בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה
יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו פי בראותו
ילדיו מעשה ידי וגו'.

ובההיא שעתא דנו דיניהון לעילא, אמר
הקדוש ברוך הוא, (ישעיה מד ה) זה יאמר
לה' אני, זה חנניה, שאמר ה' לי בעוזרי ואני
אראה בשונאי. וזה יקרא בשם יעקב, זה
מישאל, שאמר כה אמר ה' אל בית יעקב
וגו'. ובשם ישראל יכנה, זה עזריה, שאמר
שמע ישראל.

הא חזי, בשעתא דאמר מישאל, כה אמר ה'
אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, עבדו
ליצנות בלישניהון. אמר קודשא בריך הוא,
פורסיא דילי, ההוא ליצנותא דעבדו, שזיב
לון בדרגא דא, כמה דשזיבת לאברהם. ולא
עתה יבוש יעקב (דף נח ע"ב) ולא עתה פניו יחורו.
בההיא שעתא, כל אינון דכפיתו לון, קטל
לון שביבא דנורא.

דניאל אמאי לא הוה עמהון. אמר בלביה,
הא עבדו מיניה צלמא. ומלפא אמר,

והמלך אמר שמו כשם האלוה
שלו, זהו שכתוב (דניאל ד) די שמה
בלטשאצר כשם אלהי. וכתוב
(דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון
באש. ועל כן התפסה מהם. וכי
אדם יברח מן המלכות? אלא
מלאכים היו מכסים אותו.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה
שנתנו עצמם לאש? אלא בא
תראה, יום אחד היה דוד יורד
להניח גופו לפני הנהר, והיה
אומר (תהלים פו) שמרה נפשי פי
חסיד אני. אמרו לו: ואתה
חסיד? אמר להם: ולא חסיד אני,
שידי מלכלכות בשפיר ובשליה,
ומטהר את הטהור, ומטמא את
הטמא. ואני קם בשמחה בשלש
משמרות, כמו שנאמר חצות
לילה אקום להודות לך. ואני גם
כמו סוס בהבל אחד.

ובחצות לילה אקום להתעסק
בתורה, ובמשמרה שלישית אני
מנגן עם המלאכים לקדוש ברוך
הוא. זהו שכתוב (איוב לח) ברוך יחד
כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים.
מי הם? המלאכים הקדושים
שאומרים שירה עמי בלילה. זהו
שכתוב (תהלים מב) ובלילה שירה
עמי תפלה לאל חיי.

אמרו הצפרדעים: אנחנו עשינו
יותר ממך בשביל הקדוש ברוך
הוא. אמר להם דוד: ומה אתם
עשיתם יותר ממני? אמרו לו:
שחיינו שורפות את גופנו באש
בתנור במצרים. ובשעה שהיו
כופתים את חנניה מישאל
ועזריה, אמרו בלבם, נעשה כמו
הצפרדעים.

שנינו, שלש משמרות הוא
הלילה, ועל כל משמר ומשמר
יושב הקדוש ברוך הוא ושואג
בארי. בא וראה, שלש משמרות
הם שתיים עשרה שעות, ונחלקות
ארבע לכל משמר. ובכל משמר

שמייה כשם אלוה דיליה, הדא הוא דכתיב,
(דניאל ד) די שמייה בלטשאצר כשם אלהי. וכתוב
(דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש, ועל
דא אתכפי מינייהו. וכי אדם יברח מן
המלכות, אלא מלאכין הוו מכסין ליה.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה דיהבו גרמייהו
לנורא. אלא תא חזי, יומא חד הוה דוד
נחית להניח גופו לפני הנהר. והוה אמר, (תהלים
פו ב) שמרה נפשי פי חסיד אני. אמרו ליה,
ואתה חסיד. אמר להו, ולא חסיד אני, שידי
מלוכלכות בשפיר ובשליא, ומטהר את
הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בחדוה
בשלשה משמרות, כמה דאת אמר (שם קיט סב)
חצות לילה אקום להודות לך. ואנא נאים
כסוסיא בהבל א'.

ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה.
ובמשמרה שלישית, אני מנגן עם
המלאכים להקדוש ברוך הוא. הדא הוא
דכתיב, (איוב לח ז) ברוך יחד פוכבי בקר ויריעו כל
בני אלהים. מאן אינון, מלאכין קדישין
דאמרן שירה עמי בלילה. הדא הוא דכתיב,
(תהלים מב ה) ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי.
אמרו הצפרדעים, אנחנו עבידנא יתיר מינך
בדיל קודשא ברוך הוא, אמר לון דוד,
ומה עבדתון אתון יתיר מיני. אמרו ליה,
דהוינן מוקדין גופנא בנורא בתנורא במצרים.
ובשעתא דהוו מכפתין חנניה מישאל ועזריה,
אמרו בלביהו דנעביד בצפרדעים.

תנא, שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל
משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא
ושואג בארי. תא חזי, שלש משמרות אינון
תריסר שעותי, ואתפלגון ארבע לכל משמר.
ובכל משמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג

יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי, ואומר: אוי שהחרבתי את ביתי וכו'.

בא וראה, פדגמא שיש משמרות ברקיע, כף לש משמרות בארץ. ומי הם? משמרה שניה, פלבים צועקים. זהו שכתוב (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב. (ישעיה נ) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. ראשונה - חמור נוער. זהו שכתוב (דברים כב) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.

ועל דא בלעם בזה החמור ובאשתו, היה מתנבא. הדא הוא דכתיב, (שם לד') ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, אבל באמות העולם קם. וכי מטנף מן הטנפת אתה מזכיר עם הטנף? אלא משה בטורה, ובלעם בטמאה. ועל זה היה עושה מעשה אישות עם האתון. כתוב (שם כב) פי יקרא קן צפור לפניך וגו'. בא וראה, קן - זה הוא הגוף. בדרך - שהולך בדרכים טובות. בכל עץ - זו התורה, כמו שנאמר (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. או על הארץ - אלו הם ישראל שנקראו ארץ, שמלמד אותם תורה. אפרחים - אלו הם נערים גדולים שיתעסקו בתורה. או ביצים - אלו הקטנים שילמד אותם אל"ף ביי"ת.

והאם רבצת - אין אם אלא תורה, זהו שכתוב (שם א) ואל תטש תורת אמך. אם תרצה שתקח הבנים, (דברים כב) שלח תשלח את האם, ואחר כך את הבנים תקח לך והארכת ימים.

דבר אחר כי יקרא, כמו שנאמר (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי, והלכתי אף אני עמכם בקרי. ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם. מי היא שבע? זו השכינה.

פארי, ואומר אוי שהחרבתי את ביתי וכו'. תא חזי, פדוגמא דאית משמרות ברקיעא, כף אית משמרות בארעא. ומאן אינון. משמרה שניה, פלבים צועקים. הדא הוא דכתיב, (משלי ל טו) לעלוקה שתי בנות הב. (ישעיה נו יא) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. ראשונה, חמור נוער. הדא הוא דכתיב, (דברים כב ט) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.

ועל דא בלעם בזה החמור ובאשתו, היה מתנבא. הדא הוא דכתיב, (שם לד') ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. אבל באמות העולם קם. וכי מטנף מן הטנפת, אתה מזכיר עם הטנף. אלא משה בטורה. ובלעם בטמאה. ועל זה היה עושה מעשה אישות עם האתון. כתוב (שם כב ו) פי יקרא קן צפור לפניך וגו', תא חזי, קן: דא הוא גופא. בדרך: דאזיל באורחין טבין. בכל עץ: דא תורה, כמה דאתא אמר (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. או על הארץ: אליו אינון ישראל, דאתקרון ארץ, דמלמד להון אורייתא. אפרוחים: אליו אינון נערים גדולים, דיתעסקון באורייתא. או ביצים: אליו זעירין, דיוליה לון אל"ף ביי"ת.

והאם רובצת, אין אם אלא תורה, הדא הוא דכתיב, (שם א ח) ואל תטוש תורת אמך. אם תרצה שתקח הבנים, שלח תשלח את האם, ואחר כך ואת הבנים תקח לך והארכת ימים.

דבר אחר כי יקרא, כמה דאתא אמר (ויקרא כו כא) ואם תלכו עמי קרי, והלכתי אף אני עמכם בקרי. ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם. מאן איהי שבע, דא שכינתא.

בְּרֶדֶךְ: דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיְהִי קְיַימָא בְּפַרְשַׁת דְּרָכִים, וַיִּבְשֹׁר לָהּ וַיִּנְחֶם לָהּ וְלֹא צָבִיאַת לְקַבְּלָא תַּנְחוּמִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה לא יד) מֵאֲנָה לְהִנְחֶם עַל בְּנֵיהּ. וּבְשָׁבִיל דְּאַזְלוּ עִמּוֹ בְּקָרִי, גְּלָהּ לְהוּן, וּשְׂכִינְתָא גְּלַתְהָ עִמָּהוּן.

בְּכָרְ עֵץ: דָּא יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאָרֶץ: דָּא יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים: אֲלִין פְּרוּבִים דְּלַעֲלֵא. אוּ בִיצִים: אֲלִין פְּרוּבִים דְּלַתְתָּא. אַנְפִי רַבְרְבִי, וְאַנְפִי זוּטְרִי.

וְהָאֵם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נא) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחְהָ לָךְ וְהָאֶרְכַּת יָמִים, בְּשָׁבִיל שְׁהָאֵם הוֹלֶכֶת וְנוֹדְדַת מְגוּזְלָה וּמְקַנְהָ. וְזֵה גֹרֵם לָךְ אַרְיֹת אֶפִּים, שְׁשַׁת הַיָּמִים שְׁלַמְעֵלָה, שְׁיִרְחַמוּ עַל הָעוֹלָם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שמות לד) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת. וּמְאַרְיָךְ הִרְגֹז מֵהַפְּנִים, שְׁהִסְתַּלְקוּ בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם לא) וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ.

הוֹדִי יָרַד לִגְנוֹ לְעֶרְגוֹת הַבִּשְׁם לְרַעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים (שה"ש ו ב). תָּא חֲזִי, כָּל הַשִּׁירִים קָדַשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קָדָשִׁים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרַת דּוּדִי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם ה י) דּוּדִי צַח וְאַדוּם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּיהָ פְּלָגוֹת לֵילִיא. אִיתְעַר שְׁלַהוּבָא חָדָא, וַיַּעוֹל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְתַרְנַגּוּלָא, וְקָאֲרִי. וּבִבְהָהוּא שַׁעֲתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרַד אֶל גִּנּוֹ, דְּאִיְהוּ גֵן עֵדֵן עֵילְאָה, דְּאִית לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבִבְהָהוּא שַׁעֲתָא

בְּרֶדֶךְ - זו קְבוּרַת רַחֵל, שְׁהִיא עוֹמְדַת בְּפַרְשַׁת דְּרָכִים. וַיִּבְשֹׁר לָהּ וַיִּנְחֶם אוֹתָהּ, וְלֹא רוּבְצָה לְקַבְּלַת תַּנְחוּמִים. זֵהוּ שְׁכַתוּב (ירמיה לו) מֵאֲנָה לְהִנְחֶם עַל בְּנֵיהּ. וּבְשָׁבִיל שְׁהִלְכוּ עִמּוֹ בְּקָרִי, הִגְלָה אוֹתָם, וּשְׂכִינָה גְּלַתְהָ עִמָּהֶם.

בְּכָרְ עֵץ - זֵה יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאָרֶץ - זֵה יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים - אֲלוּ הַפְּרוּבִים שְׁלַמְעֵלָה. אוּ בִיצִים - אֲלוּ הַפְּרוּבִים שְׁלַמְטָה. פְּנִים גְּדוּלוֹת וּפְנִים קְטַנוֹת.

וְהָאֵם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה נא) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחְהָ לָךְ וְהָאֶרְכַּת יָמִים, בְּשָׁבִיל שְׁהָאֵם הוֹלֶכֶת וְנוֹדְדַת מְגוּזְלָה וּמְקַנְהָ. וְזֵה גֹרֵם לָךְ אַרְיֹת אֶפִּים, שְׁשַׁת הַיָּמִים שְׁלַמְעֵלָה, שְׁיִרְחַמוּ עַל הָעוֹלָם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שמות לד) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת. וּמְאַרְיָךְ הִרְגֹז מֵהַפְּנִים, שְׁהִסְתַּלְקוּ בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם לא) וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ.

הוֹדִי יָרַד לִגְנוֹ לְעֶרְגוֹת הַבִּשְׁם לְרַעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים (שיר ג). בֹּא וְרֵאָה, כָּל הַשִּׁירִים קָדָשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קָדָשִׁים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹמְרַת דּוּדִי. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם ה) דּוּדִי צַח וְאַדוּם.

בֹּא וְרֵאָה, בְּשַׁעֲתָא שְׁמַגִּיעַ חֲצוֹת הַלַּיְלָה, מִתְעוֹרְרַת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת וְנוֹכְנֶסֶת תַּחַת פְּנֵי הַתַּרְנַגּוּל, וְקוּרָא. וּבְאוֹתָהּ הַשַּׁעֲתָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָרַד אֶל גִּנּוֹ, שְׁהִיא גֵן הָעֵדֶן הָעֵלְיוֹן שֵׁישׁ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְאוֹתָהּ שַׁעֲתָא מִתְעוֹרְרַת הַתַּרְנַגּוּל שֶׁל מַעְלָה, וְאוֹמֵר: קוּמוּ כָּל אוֹתָם שְׁשֹׁנָה בְּחוּרֵיהֶם,

הנה השעה היא לחבר האילת עם בעלה. אשריו כל אדם שיקום בחצות הלילה להתעסק בתורה, שהקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולו. זהו שפתוב היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני (שם ח).

ובשעה הזו, מי שמתעסק בתורה, מוריק עליו חוט אחד של חסד. ובשעה הזו הקדוש ברוך הוא ירד לגנו. למי ירד? לערגות הבשם. ומי הם ערוגות הבשם? זהו שפתוב (שמות ל) בשמים ראש. ומי הם? צדיקים. לרעות בגנים - בגן העדן שלמעלה וגן העדן שלמטה, שנקרא העולם הזה והעולם הבא. ללקט שושנים, מי הם השושנים? אלו הצדיקים שהתעסקו בתורה, ואותם שמרחשים תורה בשפתותיהם. זהו שכתוב שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים, שאפלו בקבר רוחשות תורה.

אמר לו: וכי לאותם שמתעסקים בתורה הורג אותם קדם זמנם, והם צדיקים שלא חטאו? בא וראה, בשעה שירבעם היה תינוק, היה זכאי, ולא היה לו חטא. אמר הקדוש ברוך הוא למלאך המות: לך ותביא את ירבעם בן נבט.

באותה שעה אמרו מלאכי השרת, (תהלים ח) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה שמך הוא אדיר בו, והוא צדיק - הנח לו, ועל זכותו יבוא לנו שפע. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם רצונכם שאעזב אותו, אני עוזב אותו.

באותה שעה אמרו מלאכי השרת, (תהלים ח) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה דאיהו שמך איהו אדיר ביה, והוא צדיק, אנח ליה, ועל זכותא דייליה ייתי שפע לנא.

אמר להון קודשא בריך הוא, אי רענא דילכוון דאשבוק ליה, אנא שביק ליה.

אתער תרנגולא דלעילא, ואמר, קומו כל אינון דשינתא בחוריהון, הא שעתא איהי לאתחברא איילתא בבעלה. זכאה איהו כל בר נש דיקום בפלגות ליליא לאתעסקא באורייתא. דקודשא בריך הוא וכל צדיקיא אציתו לקליה. הדיא הוא דכתיב, (שם ח יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

ובהאי שעתא, מאן דאתעסק באורייתא, איתרק עליה חד חוטא דחסד. ובהאי שעתא, קודשא בריך הוא ירד לגנו. למי ירד, לערוגות הבשם. ומאן אינון ערוגות הבשם, הדיא הוא דכתיב, (שמות ל כג) בשמים ראש. ומאן אינון, צדיקים.

לרעות בגנים, בגן עדן דלעילא, וגן עדן דלתתא, דאיקרי העולם הזה, והעולם הבא. ללקוט שושנים, מאן אינון שושנים. אליון צדיקיא דאתעסקו באורייתא, ואינון דמרחשן אורייתא בשפוותיהו. הדיא הוא דכתיב, שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושנים, שאפילו בקבר רוחשות תורה.

אמר ליה, וכי לאינון דאתעסקון באורייתא קטיל לון קודם זמנם, ואינון צדיקים דלא חבו. תא חזי, ירבעם בשעתא דהיה ינוקא, היה זכאי, ולא היה חובה, אמר הקדוש ברוך הוא למלאך המות, זיל ואייתי ליירבעם בן נבט.

בהווא שעתא אמרו מלאכי השרת, (תהלים ח יב) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה דאיהו שמך איהו אדיר ביה, והוא צדיק, אנח ליה, ועל זכותא דייליה ייתי שפע לנא.

אמר להון קודשא בריך הוא, אי רענא דילכוון דאשבוק ליה, אנא שביק ליה.

וְבָתֵּר בֵּן נֶפֶק לְתַרְבוֹת רָעָה, וְעֶבֶד תָּרִי עֲגָלִי
 דְּדַהֲבָא, וְחָטָא וְהֶחְטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. (דף
 נט"ט א) אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִיפֵל
 שְׁפַע דְּהוּה יְהִיב לְכוּן, אַתְּהַפֵּן לְכוּן בְּזוּהֵמָא,
 לָא הָוה טַב לְכוּן דְּתִייתִי לִיּה הָבָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּהוּה זַפְאִי, וְהוּה אוּלִיף לִיּה מַטְטְרוּ"ן
 אוּרִייתָא. בְּשַׁעְתָּא הֵהִיא, פְּתַחוּ פְּלֵהוּ וְאָמְרוּ,
 (תהלים קיט קלו) צְדִיק אֶתָּה ה' וְיֹשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ. וְעַל
 דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרַד לְגַנּוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.
 פְּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה א ג) עֲמִי מָה עָשִׂיתִי לָךְ
 וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה בִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּחֻבִיבוּתָא דְאִית לִיּה עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן
 עֲמִי. מָה עָשִׂיתִי לָךְ, לָמָה עָשִׂיתִי לָךְ. אֵלָא
 דְּתִזְלוּן לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת,
 וְתַסְהִידוּ בִי דְאֵנָּא אֶחָד, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב,
 (דברים ו ד) ה' אֶחָד. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב עֲנֵה בִי.

פְּתַח הַתִּינוּק וְאָמַר, (מיכה ו ה) עֲמִי
 מָה עָשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה
 בִי. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּחֻבִיבוּת
 שְׂיֵשׁ לוֹ עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהֶם:
 עֲמִי, מָה עָשִׂיתִי לָךְ? לָמָה עָשִׂיתִי
 לָךְ? אֵלָא שְׁתַּלְכּוּ לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת
 וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְתַעֲיִדוּ בִי שְׂאֲנִי
 אֶחָד. זְהוּ שְׁפַתוּב (דברים ו) ה' אֶחָד.
 זְהוּ שְׁכַתוּב עֲנֵה בִי.

תַּעֲיִדוּ שְׂאֲנִי אֶחָד, וּמְתַעֲלֵה עַל
 הַשָּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת,
 שֶׁהֵם בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע מִן
 וְאֶהְבֵּת עַד וְהִיָּה, וְתַעֲשׂוּ לִיחָד
 שְׁמִי עֲלֵיכֶם. וְהוּא הַשָּׁם בְּדַגְמַת
 הַשָּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת.
 וּבִשְׁם שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת
 יֵשׁ בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע מִן וְהִיָּה
 עַד וּשְׁמַתֶּם. וּבִשְׁם שֶׁל חֲמִשִּׁים
 תְּבוּת מִן וּשְׁמַתֶּם עַד סוּף
 הַפְּרָשָׁה, כְּחֻשְׁבוֹן שְׁעָרֵי בִינָה.
 וּבִשְׁם שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם מִן
 וַיֹּאמֶר עַד סוּף הַפְּרָשָׁה.

וְאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת עִם שְׁתַּיִם
 עֲשֶׂרֶה תְּבוּת שְׂיֵשׁ בְּקְרִיאַת שְׁמַע,
 (שני יחודים) עֲלִיוֹנִים, יַעֲשׂוּ כָּלֶם
 מְאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה,
 כְּחֻשְׁבוֹן מְאֵתִים אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרִים. וְכָל אִישׁ
 שְׂיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע פְּרָאוּי, כָּל
 תְּבָה וְתְבָה מִשְׁפִּיעָה בְּכָל אֵיבָר
 וְאֵיבָר שְׁלוֹ. וְאֵם הָאִישׁ לֹא יִקְרָא

וְבָתֵּר בֵּן נֶפֶק לְתַרְבוֹת רָעָה, וְעֶבֶד תָּרִי עֲגָלִי
 דְּדַהֲבָא, וְחָטָא וְהֶחְטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. (דף
 נט"ט א) אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִיפֵל
 שְׁפַע דְּהוּה יְהִיב לְכוּן, אַתְּהַפֵּן לְכוּן בְּזוּהֵמָא,
 לָא הָוה טַב לְכוּן דְּתִייתִי לִיּה הָבָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּהוּה זַפְאִי, וְהוּה אוּלִיף לִיּה מַטְטְרוּ"ן
 אוּרִייתָא. בְּשַׁעְתָּא הֵהִיא, פְּתַחוּ פְּלֵהוּ וְאָמְרוּ,
 (תהלים קיט קלו) צְדִיק אֶתָּה ה' וְיֹשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ. וְעַל
 דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרַד לְגַנּוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.
 פְּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה א ג) עֲמִי מָה עָשִׂיתִי לָךְ
 וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה בִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּחֻבִיבוּתָא דְאִית לִיּה עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן
 עֲמִי. מָה עָשִׂיתִי לָךְ, לָמָה עָשִׂיתִי לָךְ. אֵלָא
 דְּתִזְלוּן לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת,
 וְתַסְהִידוּ בִי דְאֵנָּא אֶחָד, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב,
 (דברים ו ד) ה' אֶחָד. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב עֲנֵה בִי.

תַּסְהִידוּ דְאֵנָּא חַד, וּמְתַעֲלֵה עַל שְׁמָא דְמ"ב
 תִּיבִין, דְאֵינּוּן בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע,
 מִן וְאֶהְבֵּת עַד וְהִיָּה. וְתַעֲבִידוּ לִיחָדָא שְׁמִי
 עֲלֵיכֶם. וְאִיהוּ שְׁמָא כְּדוּגְמָא שְׁמָא דְמ"ב
 שְׁמַהֲן.

וּבְשְׁמָא דְשְׁבַעִין וְתִרִין תִּיבִין, דְאִית בְּפִרְשֵׁת
 קְרִיַת שְׁמַע, מִן וְהִיָּה עַד וּשְׁמַתֶּם.
 וּבְשְׁמָא דְחֲמִשִּׁין תִּיבִין, מִן וּשְׁמַתֶּם עַד סוּף
 פְּרָשָׁתָא, כְּחֻשְׁבוֹן שְׁעָרֵי בִינָה. וּבְשְׁמָא
 דְשְׁבַעִין וְתִרִין, מִן וַיֹּאמֶר עַד סוּף הַפְּרָשָׁה.
 וְאֵינּוּן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹן, עִם תְּרִיסַר תִּיבִין דְאִית
 בְּקְרִיאַת שְׁמַע, (תִּרִין יחודים) עֵילְאִין,
 יַתְעִבִידוּ כְּלֵהוּ מְאֵתָן וְאַרְבָּעִין וְתַמְנֵיָא,
 כְּחֻשְׁבוֹן מְאֵתִים וּשְׁמוֹנֶה וְאַרְבָּעִים אֵבָרִים. וְכָל
 אִישׁ דְּיִקְרִי קְרִיַת שְׁמַע כְּדָקָא יְאוּת, כָּל תִּיבָה
 וְתִיבָה מִשְׁפִּיעָה בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר דִּילִיָּה. וְאִי
 אִישׁ לֹא יִקְרִי קְרִיַת שְׁמַע בִּימְמָא וּבְלִילָא,

קריאת שמע ביום ובלילה, כל איבר ואיבר שלו יתמלא מרוח רעה, ומכל דברים ומחלות רעות של העולם.

אמר התינוק: שלש תבות הן שחסרות מן מאתים ארבעים ושמונה התבות, ובמה נשלמות? אמר: אני שמעתי מאבא, עם ה' אלהיכם אמת.

פתח הסבא של התינוק ואמר: (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו', ומצא בה ילד מספן וחכם וגו'. בא וראה, עיר קטנה - זו תבת נח. ואנשים בה מעט - אלו אשתו ובניו ונשי בניו, וחיות ועופות ובהמות. ובא אליך מלך גדול וסבב אותה - זה יצר הרע. ומצא בה איש מספן וחכם - זה נח. ומלט הוא את העיר העיר בַּחֲכָמָתוֹ.

סתרי תורה:

סתרי תורה

סעודות השבת, בכל אותם ההמונים העליונים. ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה'. היום לא תמצא אהו בשדה. שלש פעמים היום, כחשבון שלש סעודות, שנקראו ענג. ומהו ענג? זהו שפּתּוּב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ובחשבון שלש גליות שאמר משה כנגדן אהי"ה אהי"ה אהי"ה שלש פעמים.

אני אהיה עמכם בגלות הראשונה, זהו שאמרו, גלו למצרים - שכינה עמהם. ואני אהיה עמכם בגלות השנייה, זהו שאמרו, גלו לבבל - שכינה עמהם. ואני אהיה עמכם בגלות השלישית, זהו שאמרו, גלו ליון - שכינה עמהם. אהיה רביעיה לא גלה להם, אלא (ישעיה ס) אני ה' בעתה אחישנה. זכו - אחישנה.

כל אבר ואבר דיליה יתמלי מן רוח רעה, ומכל מלין ומרעין בישין דעלמא.

אמר ינוקא, תלת תיבין אינון, דחסרין מן קרית שמע, מן רמ"ח תיבין, ובמה אשתלימו. אמר, אַנָּא שְׁמַעְנָא מֵאבָּא, עִם ה' אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת.

פתח סבא דינוקא ואמר, (קהלת ט יד) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו', ומצא בה ילד מספן חכם וגו'. תא חזי, עיר קטנה, דא תיבת נח. ואנשים בה מעט, אלו אשתו ובניו ונשי בניו, וחיות ועופות ובהמות. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, זה יצר הרע. ומצא בה איש מספן וחכם, דא נח. ומלט הוא את העיר בַּחֲכָמָתוֹ.

סעודתי דשבת בכל אינון אוכלוסיין עילאין.

(שמות טז כה) ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום ליהוה. היום לא תמצא אהו בשדה. תלת זמנין היום, פחושבון תלת סעודתי, דאתקריאו ענג. ומהו ענג. הדיא הוא דכתיב, (ישעיה נח יג) וקראת לשבת ענג"ג. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ובחושבון תלת גליות, שאמר משה כנגדן אהי"ה אהי"ה אהי"ה שלש זמנין.

אנא אהיה עמכון בגלותא קדמאה, הדיא הוא דאמרו, גלו למצרים שכינה עמהם. ואנא אהיה עמכון בגלותא תניינא, הדיא הוא דאמרו, גלו לבבל שכינה עמהם. ואנא אהיה עמכון בגלותא תליתאה, הדיא הוא דאמרו, גלו ליון שכינה עמהם. אהיה רביעאה לא גילה להון, אלא (ישעיה ס כב) אני ה' בעתה אחישנה. זכו אחישנה, לא זכו בעתה.

(אמר רבי פנחס, רצה הקדוש ברוך הוא לנסות את ישראל וכו').

הוא חזי, אם ישיבו לא נשארו בגלות יום אחד שלם. אמר ליה בחשאי, מהו יום אחד, זהו שאמר (בראשית כט ז) הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וגו'. אם תבו בתיובתא, יצאו לזמן היום שאמר הנביא. ואם לאו לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. בספרא דרב המנונא סבא, אם לא תבו בתיובתא, לא יפקון עד דישתלים שמא דקודשא בריך הוא יהו"ה.

דבר אחר, ישראל נמשלו ליונה, והכנפים למצות, כמו בשעה שהיונה יש לה כנפים, והכנפים שלימים, לא יש עוף בעולם שיקחה. כך ישראל, בשעה שהם שלמים במצות, לא יש בכל העולם מי שיוכל להם. כמו שהיא כתוב בפרשת בלעם (במדבר כג ח) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. ואחר כך זנו אחרי אלהיהם, ויחר אף ה' בהם. ועל דא (במדבר טו לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. ומהו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. זהו (וה) רק רע כל היום, וזהו רע רע יאמר וגו'.

ועל דא (שמות לג כג) וראית את אהורי. הדא הוא דכתיב, (איכה ב ג) השיב אהור ימינו. וכתיב (דברים לב כ) אסתירה פני מהם אראה מה אחרייתם וגו'. ועל דא בשעה שישאל היו בלב שלם לפני ה', מה היתה. (דברים ה ד) פנים בפנים דבר ה'. (ואם לאו, בספרא דאחוריים). וזהו העריות. הדא הוא דכתיב, (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

ויש אהור מן קדושה. הדא הוא דכתיב, (הושע יא י) אחר"י ה' ילכו פאריה ישאג. ואתקרי

לא זכו - בעתה.

(אמר רבי פנחס, רצה הקדוש ברוך הוא לנסות את ישראל וכו').

בא וראה, אם ישובו, לא נשארו בגלות יום אחד שלם. אמר לו בחשאי, מהו יום אחד? זהו שאמר (בראשית כט ז) הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וגו'. אם שבו בתשובה, יצאו לזמן היום שאמר הנביא. ואם לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. בספרא של רב המנונא סבא, אם לא שבו בתשובה, לא יצאו עד שישתלים שמו של הקדוש ברוך הוא יהו"ה.

דבר אחר, ישראל נמשלו ליונה, והכנפים למצות. כמו בשעה שהיונה יש לה כנפים והכנפים שלימים, לא יש עוף בעולם שיקחה - כך ישראל, בשעה שהם שלמים במצות, לא יש בכל העולם מי שיוכל להם. כמו שהיא כתוב בפרשת בלעם (במדבר כג ח) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. ואחר כך זנו אחרי אלהיהם, ויחר אף ה' בהם. ועל דא (במדבר טו לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. ומהו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם? זהו (בראשית ו) רק רע כל היום, וזהו (משלי ב) רע רע יאמר וגו'.

ועל דא (שמות לג כג) וראית את אחורי. זהו שכתוב (איכה ב ג) השיב אהור ימינו. וכתיב (דברים לב כ) אסתירה פני מהם אראה מה אחרייתם וגו'. ועל דא בשעה שישאל היו בלב שלם לפני ה', מה היתה? (דברים ה ד) פנים בפנים דבר ה'. (ואם לאו - בצד האחוריים) וזהו העריות. זהו שכתוב (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

ויש אהור מן קדושה. זהו שכתוב

פנים לגבי מטה, ואחור לגבי מעלה. ואתקרי
חול לגבי מעלה, וקודש לגבי מטה.

וזה בקש משה לידע, זה שהיה פנים לגבי
מעלה. ואמר ליה, (שמות לג כ) כי לא יראני

האדם וחי. ואחר כך בקש שיתן נשמה
לישראל מן הפנים שהם למטה, ונקראו

אחורים לגבי מעלה. ואמר ליה, (שם כג) וראית
את אחורי. אתה תראה והם לא יראו. הרי

תבין שהיה לגביה אחור, ולגבי ישראל פנים.
ועל זה אמר לא יראו, ולא אמר לא תראה.

הא חזי, בחובא דאדם קדמאה, אבדו הפנים
עילאין. ובחובא דעגל, פנים תתאין,

דאתקרי אחור לגבי עילא. ובכל גלות וגלות
אבדו. ואיהו רזא רברבא, וכל דא נרמז בשם

יהו"ה. י', פנים עילאין. ה', אחור לגבי י',
ופנים לגבי ו'. ו', אחור לגבי ה' עילאה,

ופנים לגבי ה' תתאה. ה', אחור לגבי ו',
ופנים לגבי רזא דלתתא.

ומאי איהו יהו"ה, דאתקרי אחור לגבי יהו"ה
דלעילא, ודא המבדיל (דף נט ע"ב) בין

הקדש ובין קדש הקדשים. יהו"ה דלעילא,
אדם עילאה. יהו"ה דלתתא, אדם תניינא.

ואית אדם דאיהו תליתאה, דאקרי אחור, לגבי
שמא תניינא. ושמא תניינא איהו פנים לגבי

דא. ודא הוא המבדיל בין קדש לחול. ואינון
תלת, בחושבן אהי"ה אהי"ה אהי"ה תלת

זמנין.
דבר אחר ויאמר משה אכלוהו היום כי שפת
היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה.

האי קרא אוקמוה חבריא, תחות פפתור
עילאה, פפתור די ממנא בעשרין ותרין אתוון.

בעיזקא דלעילא, לקטין תרין סטרין, חד

(הושע יא) אחר"י ה' ילכו פאריה
ישאג. ונקרא פנים כלפי מטה,
ואחור כלפי מעלה. ונקרא חל

כלפי מעלה, וקדש כלפי מטה.
וזה בקש משה לידע, זה שהיה

פנים לגבי מעלה, ואמר לו, (שמות
לג) כי לא יראני האדם וחי. ואחר

כך בקש שיתן נשמה לישראל מן
הפנים שהם למטה, ונקראו

אחורים לגבי מעלה. ואמר לו
וראית את אחרי. אתה תראה והם

לא יראו. הרי תבין שהיה לגבי
אחור, ולגבי ישראל פנים. ועל
זה אמר לא יראו, ולא אמר לא

תראה.
בא וראה, בחטא אדם הראשון
אבדו הפנים העליונים, ובחטא

העגל הפנים התחתונים,
שנקראים אחור כלפי מעלה.
ובכל גלות וגלות אבדו. והוא

סוד גדול, וכל זה נרמז בשם
יהו"ה. י' - פנים עליונים. ה' -
אחור לגבי י', ופנים לגבי ו'. ו'

אחור לגבי ה' העליונה, ופנים
לגבי ה' התחתונה. ה' אחור לגבי
ו', ופנים לגבי הסוד שלמטה.

ומהו יהו"ה, שנקרא אחור לגבי
יהו"ה שלמעלה, וזה המבדיל
בין הקדש ובין קדש הקדשים.

יהו"ה שלמעלה - אדם העליון.
יהו"ה שלמטה - אדם שני. ויש
אדם שהוא שלישי, שנקרא אחור

לגבי השם השני, והשם השני
הוא פנים לגבי זה. וזהו המבדיל
בין קדש לחל. והם שלש

בחשבון אהי"ה אהי"ה אהי"ה
שלש פעמים.

דבר אחר, (שמות טו) ויאמר ה'
אכלוהו היום כי שפת היום לה'
היום לא תמצאוהו בשדה. הפסוק

הזה פרושהו החברים, תחת
פפתור העליון, הפפתור שממנה
בכ"ב האותיות. בטבעת

עִזְקָא. וְהָיָא עִזְקָא אִיהוּ בְּרִיבּוּעָא לְאַרְבַּע
סְטָרֵי עֲלָמָא.

אַחֲרֵינָן הָאֵי עִזְקָא מֵהָאֵי סְטָרָא וּמֵהָאֵי סְטָרָא,
דָּא לְיַמִּינָא, וְדָא לְשְׂמָאלָא. הָהוּא
דְיַמִּינָא סְלָקָא בְּרִישָׁא, וְכַד אִיהוּ זְקָפָא, נָטִיל
עַמִּיָּה שִׁית מָאָה אֶלְף גּוּבְרִין גּוּבְרִין, אַחֲרֵינָן
סְיִפִּין עַל יַרְכִּין. הֵדָּא הוּא דְכֹתִיב, (שְׁמוֹת יב לו')
כָּשָׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מֶטֶף.
וְהָהוּא דְשְׂמָאלָא סְלָקָא לְבַתֵּר בֵּין, וְכַד אִיהוּ
זְקָפָא, נָטִיל עַמִּיָּה שִׁית מָאָה אֶלְף מְאָרִי
דְגַדְפִּין, אַנְפִּין דְרַחְמֵי. וּמִתְחַלְפִּין דְיַמִּינָא
בְּשְׂמָאלָא, וְדְשְׂמָאלָא בְיַמִּינָא.

זְקָפָאן לְעִילָא, עַד דְמֵאטוּ לְחַד כְּהֵנָּא, דְגַלִּי
מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרֵי עֲלָמָא. כַּד מָטוּ תַמְזָן,
נְפִיק הָהוּא כְּהֵנָּא רַבָּא, וְקָא מְבַרְךְ לְהָהוּא
כְּפַתּוּר. כִּיּוֹן דְקָא מְתַבְּרָא מִתַּמְזָן, מַגּוּ עֵתִיקָא
סָבָא דְסָבִין סִיבְתָא דְכָל סִיבְתִין, נְפִיק טַלָּא
דְבְדוּלְחָא, וְנִגִּיד לְהָהוּא רֵאשׁ דְכְּהֵנָּא, וְאִיהוּ
אִמְלִי לְהָאֵי כְּפַתּוּר, כִּיּוֹן דְאַתְמַלְיָא, אַתְמַלְיָא
בְּשִׁית סְטָרִין, לְשִׁית יוֹמִין דְשַׁבְתָּא.

כַּד נְחִית מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְאַקְרִישׁ לְהָהוּא
בְדוּלְחָא, וְאַתְעֵבִיד כְּגוּוֹנָא דְבְדוּלְחָא
דְאַבְן טָבָא. וְכִלְהוּ אוּכְלוּסִין אַתְזִנוּ מִנְיָה בְּכָל
יוֹמָא, וּמִנְהוֹן בְּלִילְיָא. אֵינּוּן דְיַמְמָא אַכְלִי
בְּגוּוֹנָא חַד, וְאֵינּוּן דְלִילְיָא אַכְלִי בְּגוּוֹנָא
אַחְרָא. אֵינּוּן דְלִילְיָא אַקְרוּן מְתַבְּרֵי טוּרִין
וְטַנְרִין, אֵלִין לְקַטִּין מִפְּלַגּוֹת דְלִילְיָא עַד
דִּיתְתַקְףָּ שְׂמֵשׂא, כִּיּוֹן דְאַתָּא שְׂמֵשׂא לָא לְקַטִּי.
אֵינּוּן דְיַמְמָא, אַקְרוּן יְלִידֵי בֵּיתָא, טְמִירֵי
הֵיכְלָא. לָא לְקַטִּי אֵלָא בְּצַפְרָא. כִּיּוֹן דְאַתִּי
צַפְרָא, לְקַטִּי כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ.
אַחְרַנִּין אִית דְלְקַטִּי לְעִידָן רַמְשָׁא, וְכָל חַד
וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ.

שְׁלַמְעֵלָה לּוֹקְטִים שְׁנֵי צְדָדִים,
אַחַת טַבְעַת. וְאוֹתָהּ הַטַּבְעַת הִיא
בְּרַבּוּעַ לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
אוֹחוּיִם הַטַּבְעַת הַזֶּה מֵהַצַּד הַזֶּה
וּמֵהַצַּד הַזֶּה, זֶה לְיַמִּין וְזֶה
לְשְׂמָאל. אוֹתוֹ שֶׁל הַיַּמִּין עוֹלָה
בְּרֵאשׁ, וּכְשֶׁהוּא זוֹקֵף, נוֹטֵל עִמּוֹ
שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף גְּבָרִים גְּבוּרִים,
אַחוּזֵי תְּרַבּוֹת עַל הַיַּרְכִּים. זֶהוּ
שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יב) כָּשָׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף
רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מֶטֶף. וְאוֹתוֹ
שֶׁל הַשְּׂמָאל עוֹלָה אַחַר כֶּף,
וּכְשֶׁהוּא זוֹקֵף, נוֹטֵל עִמּוֹ שֵׁשׁ
מֵאוֹת אֶלְף בְּעֲלֵי כְּנָפַיִם, פְּנֵי
הַרְחָמִים. וּמִתְחַלְפִּים שֶׁל הַיַּמִּין
בְּשְׂמָאל, וְשֶׁל הַשְּׂמָאל בְּיַמִּין.
זוֹקְפִים לְמַעְלָה, עַד שְׁמַגִּיעִים
לְכַהֵן אֶחָד, שְׁגִלָּה מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
הָעוֹלָם. כָּשָׁמַגִּיעִים לְשָׁם, יוֹצֵא
אוֹתוֹ הַכַּהֵן הַגָּדוֹל וּמְבַרְךְ אֶת
הַכְּפַתּוּר הַהוּא. כִּיּוֹן שְׁמַתְבְּרָךְ
מִשָּׁם מִתּוֹךְ הָעֵתִיק הַסָּבָא שֶׁל
הַסָּבִים, סַבַּת כָּל הַסַּבּוֹת, יוֹצֵא
טַל שֶׁל בְּדִלְחָה, וּמִשְׁפִּיעַ לְרֵאשׁ
הַהוּא שֶׁל הַכַּהֵן, וְהוּא מְמַלָּא אֶת
הַכְּפַתּוּר הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׁמַתְמַלָּא,
מְתַמַּלָּא בְּשֵׁשׁ צְדָדִים, לְשֵׁשׁת
יְמֵי הַשַּׁבָּת.

כְּשִׁירָד מֵצַד הַשְּׂמָאל וְהַקְרִישׁ
אוֹתוֹ הַבְּדִלְחָה, נַעֲשֶׂה כְּמוֹ הַבְּדִלְחָה
שֶׁל אֶבֶן טוֹבָה, וְכָל הַהִמּוֹנִים
נִדְוָנוּ מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם, וּמֵהֶם
בְּלִילָה. אוֹתָם שֶׁל הַיּוֹם אוּכְלִים
בְּגוּן אֶחָד, וְאוֹתָם שֶׁל הַלַּיְלָה
אוּכְלִים בְּגוּן אַחֵר. אוֹתָם שֶׁל
הַלַּיְלָה נִקְרָאִים מְשַׁבְּרֵי הָרִים
וּסְלַעִים. אֵלֶּי לּוֹקְטִים מִחֲצוֹת
הַלַּיְלָה עַד שְׁמַתְחִזֵּק הַשְּׂמֵשׁ. כִּיּוֹן
שָׁבָא הַשְּׂמֵשׁ, אֵין לּוֹקְטִים. אוֹתָם
שֶׁל הַיּוֹם נִקְרָאִים יְלִידֵי הַבַּיִת,
שְׁמוּרֵי הַהֵיכָל. אֵין לּוֹקְטִים אֵלָּא
בְּבִקְרָה. כִּיּוֹן שָׁבָא הַבִּקְרָה, לּוֹקְטִים
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ. אַחֲרֵים
יֵשׁ שְׁלוֹקְטִים לְעַת עָרֵב, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ.

אותם של הלילה פתוב עליהם
(שמות טו) ובבקר היתה שכבת הטל.
אלו הם המזילים הטל של המן
לתחתונים, מהחלק שלהם. למן
הזה לא היה גון, ולא נקראש.
אותם של הבקר פתוב עליהם
(קהלת יא) בבקר זרע את זרעך.
אלו היו מזילים טל של המן
לתחתונים, ונותנים גון לאותו
המן ומתיקות ודבש.

אותם של הערב פתוב עליהם
(שמות טז) ערב וידעתם. ואותם של
הלילה היו מזילים בפעם אחת
מהצד של אלו. מי שהשאר
ממנו עד בקר, פתוב (שם) וירם
תולעים ויבאש.

שרשה צדדים חקוקים כאן, כנגד
שלש היו"ם היו"ם היו"ם. שלש
ההי"ן ה' ה' ה', ולכל ההי"ן
שלש שלש אותיות, ונעשו שתיים
עשרה, כחשבון שתיים עשרה
שעות היום, וכלם אחד, וכלם
יום. שלש שבתות הן, כלן יום
אחד: השבת של הלילה, השבת
של היום, והשבת של הערב.
כנגדן שלש סעודות: סעודת
הלילה, סעודת היום, וסעודת
הערב.

סעודת הלילה, בטרם התקדש
היום, מתתקנים האוכלוסים כלם
שלשה קשרים, נכנסים לתוך
נהרות אפרסמון, רוחצים באוצר
של שושנים חקוקות, מעבירים
בנהר דינור, ועולים משם
בקומה. כיון שעולים לצד הלכן,
רוחצות אותן השושנים, מעידות
עדות של שבת בראשית. כל אלו
של הלילה קדושים. לצד אחד,
לששה לששה צדדים.

כשצריך להתקדש היום, קול
שופר נמשך מלמעלה למטה,
ואתו הקול, החלק של עם
ישראל הוא, משום שאין קדוש,
רק כשנשמע אותו הקול, ואז
ידוע שהתקדש היום.

אינון דליליא, עלייהו פתיב (שם טז יג) ובבקר
היתה שכבת הטל. אלין אינון נזלי טלא
דמנא לתפאי, מחולקא דילהון. האי מנא לא
היה ליה גון, ולא אגליד. אינון דצפרא,
עלייהו פתיב (קהלת יא ו) בבקר זרע את זרעך.
אלין הוו נזלי טלא דמנא לתפאי, ויהבי גון
לההוא מנא, ומתקא ודובשא.

אינון דרמשא, עלייהו פתיב (שמות טז ו) ערב
וידעתם. ואינון דליליא, הוו נזלי
בזמנא חדא מסטרא דאלין. מאן דאשאר מניה
עד צפרא, פתיב, (שם ז) וירם תולעים ויבאש.
תלת סטרין גליפין הכא, לקביל תלת, היו"ם
היו"ם היו"ם. תלת ההי"ן, ה' ה' ה',
ולכלהו ההי"ן, תלת תלת אתוון, ואתעבידו
תרין עשר, כחושבון תרי עשר שעתו דיממא,
וכלהו חד, וכלהו יום. תלת שבתו אינון,
פלהון יומא חד, שבתא דליליא, שבתא
דיממא, שבתא דרמשא. לקבלהון תלת
סעודתי, סעודתא דליליא, סעודתא דיממא,
סעודתא דרמשא.

סעודתא דליליא, עד לא אתקדש יומא,
מתתקני אוכלוסין פלהו תלת
קשירין, עאלין גו נהרי דאפרסמונא, אתסחיין
בתסירו דוורדי גליפן, מתעברן גו נהר דינור,
וסלקין מתמן בקומי. כיון דסלקין לסטר
הוורא, אתסחיין אינון וורדין. סהדו סהדין
דשבת בראשית. פלהון דליליא קדישין.
לסטר חד לשית שית סטרין.

בר בעא יומא לאתקדשא, קל שופרא אתנגיד
מלעילא לתפא, ויהוא קלא חולקא דעמא
דישראל איהו. בגין דלית קדושא בר פד
אשתמע יהוא קלא. וכדין ידיע דאתקדש
יומא.

סַנְדְּרָפוֹן נִזְרָא פְּרִישָׁא, אֲתַעְטָרָא בְּעֵטְרוֹי
גְּלִיפִין, רְשִׁימָאן בְּאַתְוּוֹן דְּאֶקְרִי
גְּלַגּוּלָא דְּחַד וְתַרְיִן וְתַלְתָּ אַרְבַּע וְחַמֵּשׁ וְשִׁית,
וְאִינוּן אַתְוּוֹן אִי"ק בְּכ"ר גַּל"ש דַּמ"ת הַנ"ךְ
גַּל"ש דַּמ"ת הַנ"ךְ וְכו'.

וְאִזְ בּוּא"ל, גְּדוּל הַרּוּפָאִים
שְׁנַקְרָא רְפָאֵל, (בַּמְדַּבֵּר יב) אַל נָא
רְפָא נָא, הַבְּקָשָׁה שְׁאָמַר הַנְּאָמֵן
שֶׁל אֲדוּנּוּ, וּבְמָקוֹם הַזֶּה רְפָא אֶת
מַרְיָם. נ"א נ"א הוּא בּוּא"ל,
בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת שֶׁל אֶלְיָה
דְּלַת נוּוִין יו"ד. בִּי"ת וְאִי"ו אֶלְיָה
לְמַד, זֶהוּ בּוּא"ל. גְּדוּל
הַרּוּפָאִים הַזֶּה מְרַפָּא אֶת כָּל
הָאוּכְלוּסִים, וּמַעְבִּיר מֵהֶם אֶת זֵיו
הַחֹשֶׁף, שְׁשָׂאָר הַיָּמִים הֵיוּ
מְקַרְבִּים לָהֶם.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה מִתְעוֹרְרוֹת שְׁתֵּי
רוּחוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, אַחַת מִצַּד הָאֵזֶר,
וְאַחַת מִצַּד הַחֹשֶׁף, וְהֵם מִיכָא"ל
גְּבַרְיָא"ל, מְחַקְקִים לְשֵׁשִׁים רַבּוּא
אוּכְלוּסִים, שְׁשׁוּלְטִים בְּאוֹתוֹ
הַלֵּילָה, וְנוֹעְדִים אֶחָד לִימִין
לְאֶחָד לְשִׁמְאֵל, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
שְׁלַחְנוֹת מִתְקַנִּים, אַחַר שְׁנַרְיָאִים
כָּל הַשְּׁלַחְנוֹת לְמִטָּה בְּהִיכַל יְרוּעָה.
כָּרְ הָאוּכְלוּסִים שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ
לָהֶם מְקוֹמוֹת נַפְרָדִים בְּלֵילָה
הַזֶּה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִכְבָּד וְגְדוּל
בְּמָקוֹמוֹ עַל כָּל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת
שְׁלוֹ, וְאוֹתָם הַצְּבָאוֹת מְמַנִּים
פַּחַת יְדוֹ. מְאוֹתָם הַצְּבָאוֹת
נַפְרָדִים שְׁנֵי עֲלִיּוֹנִים שְׁפָהֶם,
וְנוֹטְלִים שְׁלַחַן אֶחָד מִימִין וְאֶחָד
מִשְׁמָאל, וְכָל שְׁלַחַן שְׁלֹא נִקְרַב
בֵּין שְׁנֵי אֵלֶּה, אִינוּן שְׁלַחַן שְׁבֵת,
וְאִינוּן שְׁלַחַן שְׁלַפְנֵי הַמְּלָךְ
הַקְּדוֹשׁ.

וּבְשֵׁאֲשָׁה וּבְעֵלָה בְּשִׁמְחָה, אִזְ
אוֹתוֹ שְׁלַחַן מִתְעַטֵּר. כְּשֶׁנִּקְרַב
אוֹתוֹ הַשְּׁלַחַן בְּשֵׁשָׁה לַחְמִים שֶׁל
אוֹתוֹ הַמֶּן בְּאוֹתוֹ הַצַּד, וְשֵׁשָׁה
לַחְמִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמֶּן בְּצַד הַזֶּה -

סַנְדְּרָפוֹן נִזְרָא פְּרִישָׁא, אֲתַעְטָרָא בְּעֵטְרוֹי
גְּלִיפִין, רְשִׁימָאן בְּאַתְוּוֹן דְּאֶקְרִי
גְּלַגּוּלָא דְּחַד וְתַרְיִן וְתַלְתָּ אַרְבַּע וְחַמֵּשׁ וְשִׁית,
וְאִינוּן אַתְוּוֹן אִי"ק בְּכ"ר גַּל"ש דַּמ"ת הַנ"ךְ
גַּל"ש דַּמ"ת הַנ"ךְ וְכו'.

בְּרִין בּוּא"ל, רַב אַסּוּוֹן דְּאֶקְרִי רְפָאֵל, (בַּמְדַּבֵּר יב)
אַל נָא רְפָא נָא, בְּעוֹתָא דְקָאֻמַר
מְהִימְנָא דְמַאֲרוֹי, וְאַתֵּר דָּא אֲסִי לְמַרְיָם. נ"א
נ"א הוּא בּוּא"ל, בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימָאן דְּאֶלְיָה
דְּלַת נוּוִין יו"ד. בִּי"ת וְאִי"ו אֶלְיָה לְמַד,
דָּא הוּא בּוּא"ל. הַאי רַב אַסּוּוֹן אֲסִי לְכַלְהוֹ
אוּכְלוּסִי, וּמַעְבֵּר מִנֵּיהוּ זֵיוָא דְּחֹשֶׁף, דְּהָהוּ
מְקַרְבָּא גְּבִייהוּ שְׂאָר יוּמֵי.

בְּהוּיָא שְׁעֵתָא מִתְעַרֵּי תְרִין רוּחִין עֵילְאִין, חַד
מִסְטָרָא דְאֵזֶר וְחַד מִסְטָרָא דְחֹשֶׁף.
וְאִינוּן מִיכָאֵל גְּבַרְיָא"ל, מִתְגַּלְפָּאן לְשִׁתִּין
רַבּוּא אוּכְלוּסִין, דְּשְׁלַטָּן בְּהוּיָא לֵילְיָא.
וְאַתְעַתְדָן חַד לְיַמִּינָא וְחַד לְשִׁמְאֵלָא, לְכָל חַד
וְחַד פְּתוּרֵי אַתְתַּקְנָן. בְּתַר דְּאַתְחַזִּיוּן כָּל פְּתוּרֵי
דְּלַתְתָּא בְּהִיכְלָא יְדִיעָא.

כָּרְ אוּכְלוּסִין דְּלַעֲיֵלָא, אִית לוֹן דּוּכְתִין פְּרִישָׁן
בְּהַאי לֵילְיָא. וְכָל חַד רַב וּיְקִירָא בְּדוּכְתִיָּה,
עַל כָּל שְׂאָר חֵילוּי, וְאִינוּן חֵיילִין מְמַנֵּן תַּחוֹת
יְדוּי. מְאִינוּן חֵילוּי, מִתְפָּרְשָׁן תְרִין עֵילְאִין דִּי
כְּהוּ, וְנוֹטְלֵי פְתוּרָא חַד מִיַּמִּינָא וְחַד מִשְׁמָאלָא,
וְכָל פְתוּרָא דְלָא אַתְקַרַב בֵּין תְרִין אֵלִין, לָאוּ
אִיהוּ פְתוּרָא דְשְׁבֵתָא, וְלָאוּ אִיהוּ פְתוּרָא דְקַמֵּי
מְלַכָּא קְדִישָׁא.

וְכַד אִינוּן אַתְתָּא וּבְעֵלָה בְּחַדוּוּהַ, פְּרִין הוּא
פְתוּרָא מִתְעַטָּרָא. כַּד אַתְקַרַיב הוּא
פְתוּרָא, בְּשִׁית נְהִמֵי דְהוּא מְנָא בְּהוּא
סְטָרָא. וְשִׁית נְהִמֵי דְהוּא מְנָא בְּהַאי סְטָרָא.
דָּא אִיהוּ פְתוּרָא דְמִתְעַטָּרָא בְּעֵטְרוֹי.
לַחְמִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמֶּן בְּצַד הַזֶּה -

אינון תרין דנטלין פתורא, אצטריכו לנטרא
פתורא, דלא יתערבו נהמי שית דהאי
סטרא, ושית דהאי סטרא. כיון דהאי פתורא,
אתקריב קמי ההוא רב ועילאה מינייהו, כדין
נטיל חד מהאי סטרא, וחד מהאי סטרא, וקא
מברכא עלייהו. כל חד אמר לאוכלוסיו, (יחזקאל
מא כב) זה השולחן אשר לפני ה'. הכין ז"ה
תרין עשר.

על כל פתורא ופתורא, אתמנן תלת סרכין,
ורוחא עילאה עלייהו, וההוא רוחא חדי
בההוא חדוה, והוא אוריאל. ועם כל
אוכלוסין (דף ט ע"א) דיליה אזיל, על כל אינון
פתורין.

ושתין ממנן, טעמין טעמא על כל חד וחד,
ואומר המוציא, ומברך להקדוש ברוך
הוא. ומאן דטעים בתיאובתא, הכי איתוסף
חילא בתיאובתא עילאה. ההוא רוחא דקא
שלטא עלייהו, (שתין אוכלוסין דקא מסדרן פתורין בההוא ליליא
ההוא רוחא דקא שלטא עלייהו. כנ"א ל"ג) שפלקא נהירו
בחדוה.

והא חזי, פדוגמא דאינון מלאכים, דאינון
שדין יהודאין, דאכלין בדוגמא דבר נש.
כך אית אתרנין עילאה לעילא לעילא, ואינון
אכלין ושתין מאור דשכינתא דאינון נהנין.
ודא הוא דאמרו, צדיקים יושבין ועטרותיהם
בראשיהן, ונהנין מאור השכינה. ודא האכילה
ודאית.

חד את נהיר לעילא לעילא, ואיהי את י'. האי
את נהיר, ואנהיר כל אוכלוסין, ואיהי לא
ידיע, ולא אתגלגליא. תחות האי, אתנהרן חמש
אתוון, ופרישן על כלהו אוכלוסין, ואינון
אלהי"ם. אתגלגלא את א', ושריאי על
אוכלסא חד. וכן כולם.

אותם השנים שנוטלים את
השולחן, צריכים לשמר את
השולחן, שלא יתערבו ששת
הלחמים של הצד הזה ושש של
הצד הזה. כיון שהשולחן הזה
נקרב לפני אותו גדול ועליון
מהם, אז נוטל אחד מצד זה ואחד
מצד זה, ומברך עליהם. כל אחד
אומר לאוכלוסיו, (יחזקאל מא) זה
השולחן אשר לפני ה'. הכין ז"ה
שנים עשר.

על כל שלחן ושלחן התמנו
שלשה שרים, ורוח עליונה
עליהם, ואותה הרוח שמחה
באותה שמחה, והוא אוריאל.
והולך עם כל אוכלוסיו, על כל
אותם השולחנות.

ששים ממנים טועמים טעם של
כל אחד ואחד, ואומר המוציא,
ומברך את הקדוש ברוך הוא. ומי
שטועם בתאוה, כך נוסף כח
בתשוקה שלמעלה. אותה הרוח
השולטת עליהם, (ששים אוכלוסים
שבשמסדרים שלחנות באותו לילה, אותה הרוח
ששולטת עליהם) שמעלה את האור
בשמחה.

ובא ראה, כדגמת אותם
המלאכים, שהם שדים יהודים,
שאוכלים בדגמתו של בן אדם,
כך יש אחרים עליונה למעלה
למעלה, והם אוכלים ושותים
מאור השכינה שהם נהנים. וזהו
שאמרו צדיקים יושבים
ועטרותיהם בראשיהם ונהנים
מאור השכינה, וזו האכילה
הנדאית.

אות אחת מאירה למעלה
למעלה, והיא האות י'. האות הזו
מאירה, ומאירה כל האוכלוסים,
והיא אינה ידועה, ולא התגלגלה.
פחת זו מאירות חמש אותיות,
ופרושות על כל האוכלוסים, והם
אלהי"ם. מתגלגלת האות א'
ושורה על כל מחנה אחד, וכן
כלם.

ובא ראה, ביום הזה של השבת צריך האדם לשמח ביום ובלילה, וצריך להתקין שלחן, ויעשה שמחה לעליונים ולתחתונים.

ובא ראה, כשפא אדם מבית הפנסת, הולכים עמו מלאכים קדושים מצד זה, ומלאכים מצד זה, והשכינה על כלם, כאם על הבנים. ובשעה הזו (תהלים צא ז-י) יפל מצדך אלף ורובה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה רעה אליך רעה וגו'.

כ"ל זה, אם האיש יפנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. וכשפאה השכינה והמלאכים, ויראו גר מאיר ושלחן מתקן, ואיש ואשתו בשמחה - בשעה הזו אומרת השכינה: זה שלי הוא! (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

ואם לא - השכינה הולכת, ועמה המלאכים, ויבא יצר הרע עם צבאותיו, ומתחברים עמם, ויאמר: זה שלי הוא, ומהצבאות שלי! ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה מן איש ואשה, וישאר אש עם אש. ומאכלו טמא. ועל זה (משלי כג) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי ששלחנו היא מלאה קי"א צו"א"ה. ואין צו"א אלא יצר הרע, שהוא טמא.

ועל זה הפא לטהר מסייעים אותו. פא לטמא פותחים לו. ובא תראה, מלאכים קדושים ומלאכים טמאים הולכים עם אדם בכל מקום שהולך. אם אדם הוא צדיק, מתחברים לו מלאכים קדושים, וישמרו אותו בכל מקום שהולך. זהו שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו צוה לך לשמרך בכל דרכיך.

ותא חזי, ביומא דא דשבתא, פעי בר נש למחדי ביממא ובלייליא, ובעי לתקנא פתורא, ויעביד חידו לעילאין ותפאין.

ותא חזי, פד אתי בר נש מבי פנישתא, יהכון עמיה מלאכין קדישין מהאי גיסא, ומלאכין מהאי גיסא, ושכינתא על בלהון, פאימא על בנין. ובהאי שעתא, (תהלים צא ז-י) יפל מצדך אלף ורובה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה רעה וגו'.

כ"ל דא, אם איניש יעול לביתיה בחדווא, ויקבל אושפיזין בחדווא. וכד אתי שכינתא ומלאכין, ויחזו שרגא נהרא, ופתורא מתתקנא, ואיניש ואיתתיה בחדוה, בהאי שעתא שכינתא אמרת, זה שלי הוא, (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. (דף ט ע"א).

ואם לאו, שכינתא אזלת, ומלאכין עמה, וייתי יצר הרע עם חיליה, ואתחברו עמהון, ויאמר זה שלי הוא, ומן חיילין דילי. ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה, מן איש ואשה, וישתאר אשא עם אשא. ומאכלו טמא. ועל דא, (משלי כג ו) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי פתורא דיליה היא מלאה קי"א צו"א"ה. ואין צו"א, אלא יצר הרע, שהוא טמא.

ועל דא הפא ליטהר מסייעין אותו. פא לטמא פתחין לו. ותא חזי, מלאכין קדישין ומלאכין מסאבין, אזלין עם בר נש בכל אתר דאזיל. אם בר נש זפאה הוא, אזדווגו ליה מלאכין קדישין, וינטרון ליה בכל אתרא דאזיל, הדא הוא דכתיב, (תהלים צא יא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

וְאִם לֹא, יִסְתַּלְקוּן מִנִּיה מִלְאָכִין קִדְיִשִּׁין,
וְיִשְׁלֹטוּן עָלֶיהָ מִלְאָכִין מְסֻאָבִין,
וְאִנְהִיגוּ לֶיהָ לְגִיּהֶנּוּם. וּבִהְיֵה שְׁעֵתָא, (ישעיה ג ב)
קָרָאתִי וְאִין עֹנָה בְּשַׁעַת דְּחִקוּ. וּבְשַׁעֲתָא
דְּשְׁלִיט עָלֶיהָ רוּחַ מְסֻאָבָא, אוּ מְרַעִין, אוּ
שְׁלִטִין עָלֶיהָ אוּמוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִכְתָּה בְּעֵנָן
לָךְ מַעֲבוֹר תְּפִלָּה. (משלי כח ט) וְגַם תְּפִלְתוּ תוֹעֵבָה.
דְּבַר אַחַר (תהלים מא ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דְּל בְּיוֹם
רָעָה יִמְלִטְהוּ ה', (ישעיה כז ה) אוּ יַחֲזֹק בְּמַעֲזֵי
יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי. תָּא חֲזִי, דְּל
אַתְקֵרִי, גְּבָרָא דְלִית לֶיהָ מְדִילִיה פְּלוֹם, וְלֹא
שְׂאִיל פְּרוּטָה מְשׁוּם גְּבָרָא, וְאִיהוּ נְסֻתָר, דְּלֹא
גְּלִי דוּחְקָא דִּילִיה לְשׁוּם גְּבָרָא. וּבְשַׁעַת דוּחְקָא
דִּילִיה, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה כְּלַפֵּי מַעְלָה, וְאָמַר,
יּוֹתֵר חֲיִיבָא אֲנָא מִכָּל שְׂאָר גּוֹבְרִין דְּעַלְמָא,
לְגַבְרָא חַד עוֹתֵרָא סְגִי, בֵּיתָא דִּילִיה מְלִיִּיא
מִן דְּהָבָא, מִן כְּסָפָא, וְלֹא אִית לִי שׁוּם פְּרוּטָה
בְּעוֹלָם, וְלֹא אִית לִי לְחַם לְאָכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ,
עַד דִּיחֻב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכָל אִינִישׁ
דִּיחֲזֹק בְּמַעֲזוֹ, וְיִהִיב לֶיהָ צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם
לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

וְתָא חֲזִי, כָּל אִינִישׁ דְּאִיהוּ דְּל וְחָב קָמִי קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לֹא חֲשִׁיב לֶיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חוּבָה, בְּגִין דְּלֹא אִיהוּ בְּדַעְתִּיהָ. וּמָנָא
לוֹן, מְאִיּוֹב, בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְשִׁטָּן (איוב ב ג) מְאִין תְּבֵא וְכוּ', הַשְׁמַתְ לְבָךְ אֶל
עַבְדֵי אִיּוֹב. אָמַר לֶיהָ הַשְׁטָן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִית בְּר נָשׁ בְּעַלְמָא, דִּיִּהִיב לֶיהָ מְאִרִיָּה
כְּסָפָא וְדְהָבָא וּמְרַגְלִיּוֹת וּבְנִים וְכָל טוֹבָא
דְּעַלְמָא, וְיִהִא בִישׁ.

אָמַר לֶיהָ, (שם א יב) הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לֹו בְּיָדְךָ רַק
אֶלְיוֹ אֶל תְּשַׁלַּח יָדְךָ. יִהִב לֶיהָ בִּידוּי,
וְקָטִיל בְּנוֹי, וְלֹא נִשְׂאָר בִּידוּי פְּלוֹם. לְבַתֵּר

וְאִם לֹא - יִסְתַּלְקוּן מִמְּנוּ
הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים, וְיִשְׁלֹטוּ
עָלֶיךָ מִלְאָכִים טְמֵאִים, וּמְנַהִיגִים
אוֹתוֹ לְגִיּהֶנּוּם. וּבִאֲוֵתָה שְׁעָה,
(ישעיה ג) קָרָאתִי וְאִין עֹנָה, בְּשַׁעַת
דְּחִקוּ. וּבְשַׁעֲתָא שְׁשׁוֹלְטַת עָלֶיךָ
רוּחַ הַטְּמֵאָה, אוּ מִחְלוֹת, אוּ
שׁוֹלְטִים עָלֶיךָ אֲמוֹת הָעוֹלָם, (איכה
ג) סִכְתָּה בְּעֵנָן לָךְ מַעֲבוֹר תְּפִלָּה.
וְגַם תְּפִלְתוּ תוֹעֵבָה.

דְּבַר אַחַר, אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דְּל
בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה', (ישעיה כז ה)
אוּ יַחֲזֹק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי
שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי. בֵּא וּרְאֵה, דְּל
נְקָרָא אָדָם שְׂאִין לוֹ מְשָׁלוּ כְּלוֹם,
וְלֹא שׁוֹאֵל פְּרוּטָה מְשׁוּם אָדָם,
וְהוּא נְסֻתָר, שְׁלֵא מְגַלָּה דְּחִקוּ
לְשׁוּם אָדָם. וּבְשַׁעַת דְּחִקוּ, הוּא
יַעֲשֶׂה מְרִיבָה כְּלַפֵּי מַעְלָה,
וְאָמַר: יּוֹתֵר רְשַׁע אֲנִי מִכָּל שְׂאָר
הָאֲנָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם. לֹאִישׁ אֶחָד
עֲשָׂר רַב, בֵּיתוֹ מִלֵּא מְזֻהָב,
מְכֻסָּף, וְלִי אִין שׁוּם פְּרוּטָה
בְּעוֹלָם, וְאִין לִי לְחַם לְאָכֹל וּבְגָד
לְלַבֵּשׁ. עַד שְׁיַחֲטָא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אִישׁ שְׁיַחֲזֹק
בְּמַעֲזוֹ וְיִתֵּן לוֹ צְדָקָה, יַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם לִי, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

וּבֵּא רְאֵה, כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דְּל
וְחֻטָּא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לֹא מַחְשִׁיב לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
חֻטָּא, מְשׁוּם שְׂאִינוּ בְּדַעְתּוֹ. וּמִנִּין
לָנוּ? מְאִיּוֹב. בְּשַׁעֲתָא שְׂאָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁטָּן (איוב א)
מְאִין תְּבֵא כוּ', (איוב ב) הַשְׁמַתְ לְבָךְ
אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב, אָמַר לוֹ הַשְׁטָן
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ אָדָם
בְּעוֹלָם שְׁנוֹתֵן לוֹ אֲדוֹנוֹ כְּסָף וְזָהָב
וּמְרַגְלִיּוֹת וּבְנִים וְכָל טוֹב הָעוֹלָם,
וְיִהִיָּה רַע?

אָמַר לוֹ: הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לֹו בְּיָדְךָ,
רַק אֶלְיוֹ אֶל תְּשַׁלַּח יָדְךָ. נִתֵּן אוֹתוֹ
בְּיָדוֹ, וְהָרַג אֶת בְּנוֹי, וְלֹא נִשְׂאָר
בְּיָדוֹ כְּלוֹם. אַחַר כֵּן חָזַר וְאָמַר:

הדר ואמר, (שם ב ה) וגע אל עצמו ואל בשרו. עד דקודשא בריך הוא אמר ליה, (שם ו) הנו בידך אך את נפשו שמר. באותה שעה יצא איוב מדעתו, ואמר כך: (שם י) הטוב לך פי תעשק?! הטוב זה העשק שתעשה לי?! אבי ואמי עשו הגוף, ואתה התחברת עמם בשתפות, ונתת בי נפש ונשמה. הנפש היא שלך, אמרת אך את נפשו שמר, והגוף שעשו לי אבי ואמי, אמרת עשה בו כל מה שתראה - וכי הוא טוב זה העשק שתעשה לי?!

דבר אחר, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל. מה זה דל? אדם שימות בלא בנים. יצאה נשמתו ממנו, בשעת פטירתו מן העולם ראה מה אמר עליו הפסוק - (משלי א) יד ליד לא ינקה רע. ואם נשאר לו בן בעולם, אם יחזיק בו אחד וילמדנו תורה - יעשה שלום לי, וביום רעה ימלטהו ה'.

ובא ראה, אם אחד הלך לבין הרי אררט, הוא ושנים עמו, וראה גמות ובקעים של אש, ועשן יוצא מהגמות, ושמע איש אחד שאומר וי! וי! - אמר, ודאי מקום אחד ממקומות הגיהנם קאן.

נרדם וראה בחלומו איש אחד, וגדיש זה של קוצים על כתפיו, ושני ממנים מהגיהנם מכניסים אש תחת הגדיש של הקוצים, ונשרף, והיה צועק. והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים, שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו: אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו, שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים, שהם מצדו של סמא"ל ונחש - הקוצים ישרפו אותך.

הדר ואמר, (שם ב ה) וגע אל עצמו ואל בשרו. עד דקודשא בריך הוא אמר ליה, (שם ו) הנו בידך אך את נפשו שמר.

בההוא שעתא נפק איוב מדעתיה, ואמר הכי, (שם י א) הטוב לך פי תעשק. הטוב זה העושק שתעשה לי. אבי ואמי עשו הגוף, ואתה התחברת עמם בשותפות, ונתת בי נפש ונשמה. הנפש שהוא שלך, אמרת אך את נפשו שמר, והגוף שעשו לי אבי ואמי, אמרת עשה בו כל מה שתראה, וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי.

דבר אחר אשרי משכיל אל דל, מהו דל. אדם שימות בלא בנים. יצאה נשמתו ממנו, בשעת פטירתו מן העולם, ראה מה אמר עליו הפסוק, (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע. ואם נשאר לו בן בעולם, אם יחזיק בו, וילמדנו תורה, יעשה שלום לי. וביום רעה ימלטהו ה'.

והא חזי, גברא חד אזיל לבי טורי קרדונוי, הוא ותרינ עמיה, וחקא גומין בקיעין דאשא, ותננא נפיק מן גומין. ושמע גברא חד דאמר ווי ווי. אמר, ודאי אתר חד מן דוכתי דגיהנם הכא.

אדמוך וחקא בחלמיה לאינש חד, והדא גדישא מן קוצין על כתפוי, ותרינ ממונין מן גיהנם עאלין נורא תחות גדישא דמן קוצין, ואיתוקד. והוה צעיק. והוה אמרין ליה תרינ מלאכין קדישין, שליחין מן השופט דלעילא דדן ליה, את שבת לקודשא בריך הוא ולמלאכין דיליה, דהוה נטרין לך בעלמא דין ובעלמא דאתי, ואת עבדת רעווא דקוצין, דאינון רשעים, דאינון מסטרא דסמא"ל ונחש. הקוצין ישרפו אותך.

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם: מי אתה? אמר: יהודי רשע אני, והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי, ושלש פעמים דנים אותי ביום, ופעמים בלילה. אמר לו: את שם מקומך ידעת? אמר לו: הגליל העליון. - והשארת בן בעולם? אמר: תינוק השארתי, ואני הייתי קצב, ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי, ומרגלי ומידי. והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי: אוי למי שנשבע לקים את התורה, ונשבע על שקר! אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם! ואוי לידים ששמשו בהבלי העולם! ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם!

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי, ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתה עדות עם המלאך, ואמרו: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל זה (מכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומי הוא? זו הנשמה, שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו. התעורר משנתו אותו איש, הלך לגליל העליון, ואמר לאיש אחד: ראית תינוק שהוא בן של קצב, שמת בזמן פלוני? אמר לו: התינוק הזה שאתה שואל עליו, הוא הולך לבית המטבחים, והוא רשע כמו אביו. כך וכך יהיה לו, ולאביו, ולמינקת שהיניקה אותו. הלך לבית מדרש אחד, שמע תינוק שהיה אומר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

הלך לבית המטבחים, וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים

אמר ליה ההוא יודאי ליההוא חייבא דגיהנם, מאן אנת. אמר יודאי חייבא אנא, וממונין דגיהנם לא מדכרין לי שמי. ותלת זמנין דיינין לי ביומא, ותרין בליליא. אמר ליה שמא דדוכתך ידעית. אמר ליה, גלילא עילאה. אמר ליה ושבתך בר בעלמא.

אמר ינוקא שבקנא. ואנא קצבא הוינא. ומן בישיין (דף ט ע"ב) סגיאין דעבידנא בקדמיתא, הוּו דיינין לי מפי, ומרגלי, ומידי. ומלאך שהוא ממונה על הקברות, אמר לי בשעתא דדיינין לי, אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר. ווי לקרקפתא דלא מנחא תפלין מעולם. ואוי לידים ששמשו בהבלי העולם. ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם.

בשעתא שהיו מלקין אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי, וכתבו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתה עדות עם המלאך, ואמרו: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל דא (מכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומאן איהי. דא נשמתא, דהיא מעידה על בר נש בשעת מיתתו.

איתער משינתיה ההוא גברא, אזיל לגלילא עילאה, ואמר לגברא חד, חזיתא לינוקא דאיהו בן קצבא, דמית בזמן פלוני. אמר ליה ינוקא דא דאת שאיל עליה, איהו אזיל בבי מטבחיא, ואיהו רשע פאבוהי, כך וכך יהא ליה, ולאבוה, ולמיניקתא דיניקא ליה. אזיל למדרשא חד, שמע לינוקא דהוה אמר, (משלי ב ד) אם תבקשנה ככסף וגו'.

אזר לבי מטבחיא, וחזא לינוקא דהוה משחק

בבית המטבחים. אמר לו: בני, לך עמי. והלך עמו, והלביש אותו, ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה, עד שגדל התינוק וקרא. ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת, ועשה אותו שיתפלל. עד שקרא ושנה והתחכם יותר, עד שקראו לו רבי.

אורו האיש המת שהוא אבי הילד, שהיו דנים אותו, בא בחלום לחכם זה ואמר לו: רבי, כמו שנחמת אותי, ינחם אותך הקדוש ברוך הוא. בשעה שאמר בני ההפטרה בקהל, הפקיעו אותי מן הדין. בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש, קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם, נתנו לי חלק בנן עדן, וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא, החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, והכניסו אותי עם הצדיקים לישיבה שלהם.

ובשעה שהתחכם יותר, וקראו לו רבי, עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו, ונתנו לי אכילה ושתייה מאתו תענוג שנהנים מזיו השכינה. וזהו שאומרים, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. וכל איש שנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך, רבי, זכיתי לכל הכבוד הזה. אשרי חלקך, שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא. ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם.

ענין י"ח אלף עולמות

רבי שמעון אומר, עד שלא באה הקדוש ברוך הוא את עולמו, היה הוא ושמו נסתר בתוכו. עלה ברצון לברא את העולם, פיון שעלה ברצון, הקיף נקדה

עם הנערים בבי מטבחיא, אמר ליה, רבי, זיל עמי, ואזל עמיה, ואלביש יתיה, ויהב ליה לרב חד דהיה אוליה ליה אורייתא, עד דרבא רביא וקרא. ועבד ליה, דיימר הפטרה בבית הכנסת, ועבד ליה דיתפלל. עד דקרא ושנה ואתחכם יותר, עד דקרו ליה רבי.

ההוא בר נש מית דהוא אבוהי דינוקא, דהו דיינין ליה, אתא בחלמא לחכם דא ואמר ליה, רבי, פמה דנחמת לי, ינחם לך קודשא ברין הוא. בשעתא דאמר בני ההפטרה בקהל, אפקעי לי מן דינא. בשעתא דעבר לתפלה, ואמר קדיש, קרעו לי גזר דין מכל וכל. ובשעתא דאתחכם, יהבו לי חולקא בגנתא דעדן, ודא הוא חלק, דאמרי חלק לעולם הבא, חלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, ועאלו לי עם הצדיקים בישיבה דילהון.

ובשעתא דאתחכם יותר, וקרו ליה רבי, אעטרו לי בכתרא, דצדיקיא מתעטרין ביה. ויהבו לי אכילה ושתייה מההוא תענוג שנהנין מזיו השכינה. ודא הוא דאמרי, צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה. וכל גברא דנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך רבי, זכינא לכל האי יקר. זכאה חולקך, שבשביל דא אית לך חולקא עילאה יתיר, בעלמא דין, ובעלמא דאתי. וזכאה איהו, מאן דזכי דישובוק ברא בעלמא.

ענין י"ח אלף עולמות:

רבי שמעון אומר, עד שלא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, היה הוא ושמייה סתים בגויה. סליק ברעותא למברי עלמא, פיון דסליק ברעותא, אסחר נקודה דסתים, ואסחר

תחומיה בהיכליה. ופשיט פשיטו לתלת סטרין ולא יתיר.

מגו דנקודה דא, נפקו פחדא תלת נקודין, ואתיישרו תרין בחד גוונא, וחד לתתא. ואיהי נקודה דאפיק אלין תלת, עאל ואתטמר באמצעיתא, ועד דלא עאל, סליק ואיגניז. בשעתא דנפקו אלין תלת נקודין, ודליגו מגויה, נפק מגו סתימא דסתים, חד בוצינא ידיע ולא ידיע, טמיר ולא טמיר, ומדיד משחתא סתימא, מנקודא דא לנקודא דא. ואתפשטו נקודין גו חילא דבוצינא, ומדיד אלה עלמין סתימין, דעין לא ראתה, מן דא נקודה לדא נקודה. ואתאחידו תרין נקודין פחדא. ובין נקודה לנקודה, אלה עלמין. מדיד אלה מגו נקודה תניינא, עד נקודה דלתתא, ועבד משחתא בפשיטו דאלה עלמין אחרנין. וכלהו עלמין סתימין.

וארין, אינון תרין אלפין שנין דקיימא אורייתא, עד לא אברי עלמא. פדין עאל אורייתא, נקודה סתימא באמצעיתא, ואשלים להאי סטרא, ולהאי סטרא. ואשתפחו להאי סטרא תלת נקודין, ולהאי סטרא תלת נקודין.

בין דאתעביד דא, אתפשטו נקודין מהאי נקודה להאי נקודה אחרא, נהורא דנהיר, ואתלבש נקודה דא בנקודא דא. דליג מהאי נקודא אחרא סתימא, נקודא (נ"א נהורא) אחרא, ואתלבש דא בדא.

נקודה סתימא דברא פלא, בטש, ובגין דקיימא באמצעיתא, אפיק נקודה (נהורא) אחרא, עמודא דקיימא באמצעיתא בין אינון נקודין דנפקו, דאינון לבושין להני סתימין.

עד הכא תרין נקודין סתימין, דאתפשטו

הסתומה, והקיף תחומה בהיכלו, ופשט התפשטות לשלשה צדדים ולא יותר.

מתוך הנקדה הזו יצאו פאחד שלש נקודות, והתישרו שתיים בגון אחד, ואחד למטה. והיא הנקדה שמוציאה שלשת אלו, היא נכנסת ונטמנת באמצע, וטרם נכנסה, עולה ונגננת.

בשעה שיצאו שלש הנקודות הללו ודלגו מתוכה, יצא מתוך הסתר הנסתר מאור אחד, ידוע ולא ידוע, טמון ולא טמון, ומדד מדה נסתרת מהנקדה הזו לנקדה הזו. ונתפשטו אלו הנקודות מכח הנר החזק, ומודד אלה עולמות סתומים שעין לא ראתה מנקדה זו לנקדה זו. ונאחזו שתי הנקודות פאחד. ובין נקדה לנקדה אלה עולמות. מודד אחד מתוך הנקדה השניה, עד הנקדה שלמטה, ועשה מדידה בפשיטות של אלה עולמות אחרים. וכל העולמות נסתרים.

ואלו הם אלפים השנים שעמדה תורה טרם נברא העולם. ואז נכנסה התורה, שהיא הנקדה הנסתרת באמצע, ומשלימה את הצד הזה ואת הצד הזה. ונמצאו לצד הזה שלש נקודות, ולצד הזה שלש נקודות.

בין שזה נעשה, התפשטו הנקודות מהנקדה הזו לנקדה אחרת, האור המאיר, והתלבשה הנקדה הזו בנקדה הזו. דלג מנקדה אחרת הנסתרת, נקדה (אור) אחרת, והתלבשו זה בזה.

הנקדה הנסתרת שבראה הפל, הכתה, ומשום שעומדת באמצע, הוציאה נקדה (אור) אחרת, העמוד שעומד באמצע בין אותן הנקודות שיצאו, שהם לבושים לנסתרים הללו.

עד כאן שתי נקודות נסתרות

שהתפשטו ונבכרו מתוך נקדה נסתרת, עשו את האמנות הזו בנקדה הנסתרת ההיא. אותה הנקדה שלמטה, שסוכבת בין (שנאחות על) אותם השנים, הוציאה כמו הנקדה שלמעלה שתי נקדות למטה, ומאותן הנקדות הלבושים שאמרנו.

ואותה הנקדה, העקר של הכל, הוציאה ודלגה ממנה נקדה אחרת, שעומדת באמצע, בין שתי הנקדות הללו שלמטה.

עד כאן אותן הנקדות הלבושים לנקדות העליונות כראוי. והם שש נקדות שיוצאות מתוך שלש נקדות נסתרות, שהם שש בנקדה שהיא העקר של הכל, שמשלימה לכל צד.

אלו הנקדות, הלבושים, שהם שש, כל אחת הוציאה שנים, והיא נכנסת באמצע, ומתלבשת בשתי הנקדות הללו, ונעשו לבושים לנקדה הזו שיצאו משם. ואף על גב שאמרנו שהם שש - ארבע נקדות מהם היו שהוציאו כל אחת ואחת שתי נקדות להתפסות ולהתלבש בהם, ונעשו שמונה נקדות, שהם לבושים לארבע נקדות, הלבושים לאותם העליונים הנסתרים. עד כאן הנקדות של הציור של העולם העליון.

בין שהצטיירו הנקדות, יצא מאור, ונעשה מדידה, ומדד אלה בין נקדה לנקדה. ובין כל נקדה ונקדה נמצאו מדידה ומדה של המאור. בנקדות הללו מתפשטים שמונת אלפים עולמות. שמונה נקדות שאחוזות בהם אלו המדות, נקראים שמונת אלפים עולמות גנוזים. נמצאו המדות בהתגלות, ונקדות בהתפסות - ששה עשר אלה עולמות.

ובשש הנקדות הלבושים הללו,

ואיברו מגו נקודה סתימא, עבדו אומנות דא, בההיא נקודה סתימא. ההוא נקודה דלתתא, דאסחר בין (נ"א דאתאחד על) אינון תרין, אפיק פנקודא דלעילא, תרין נקודין לתתא. ומאינון נקודין לבושין דקא אמרן.

וההיא נקודה עיקרא דכלא, אפיק ודליג מגיה נקודה אחרא, דקיימא באמצעיתא, בין תרין נקודין אלין דלתתא.

עד הכא, אינון נקודין לבושין לנקודין עילאין כדקא חזי. ואינון שית נקודין, דנפקו מגו תלת נקודין סתימין, דאינון שית בנקודא עיקרא דכלא, דאשלים לכל סטר.

אלין נקודין לבושין, דאינון שית, כל חד אפיק תרין, ואיהו עאל באמצעיתא, ואתלבש בתרין נקודין אלין, ואתעבידו לבושין להאי נקודה דנפקו מתמן.

ואף על גב דאמרן דאינון שית, ארבע נקודין מנייהו הוו, דאפיקו כל חד וחד תרין נקודין, לאתפסאה ולאחלבשא בהו, ואתעבידו תמנייא נקודין, דאינון לבושין לארבע נקודין. לבושין לאינון עילאין סתימין. עד הכא נקודין דציורא דעלמא עילאה.

בין דאצטיירו נקודין, נפק בוצינא, ועבד משחתא, ומדיד אלה בין נקודא לנקודא.

ובין כל נקודא ונקודא אשתפחו, מדידו ומשחתא דבוצינא. באלין נקודין תמנייא אלה עלמין מתפשטין. תמנייא נקודין דאתאחדן בהו אלין משחתי, אקרוין תמנייא אלה עלמין גניזין, אשתפחו משחתי באתגלייא, ונקודי דאתפסיין, שיתסר אלה (דד סא ע"א) עלמין.

ומן שית נקודין לבושין אלין, אשתפחו תרין דאינון באמצעיתא דנקודין, על כל חד

נמצאים שנים שהם באמצע הנקודות, על כל אחד אלה עולמות. נמצאו שמונה עשר אלה עולמות שהולך בהם הקדוש ברוך הוא בכל יום. וכל עולם ועולם גנוז ונסתר מזה. ועל כלם כתוב (קהלת ה) כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם. וכתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וולתף.

פְּרִשְׁת בְּהַר

רבי שמעון פתח, (משלי ח) להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא. מי אוהבי? זה אברהם, שנאמר בו (ישעיה מא) זרע אברהם אהבי. אמר רבי אלעזר: אבא אבא, והרי ישמעאל ובני קטורה ממנו הם באים?

באותה שעה תמה רבי שמעון. בינתיים בא אליהו. אמר לו: המנוחה הקדושה, הנה העליון, יפה אמר רבי אלעזר, שאין אהבי אלא זרעו של יעקב, שכתוב (מלאכי א) ואהב את יעקב. צחק רבי שמעון, ונשק את רבי אלעזר על ראשו. אמר לו: (משלי כג) בני, אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. קום בני, ויתגלה סוד הפסוק הזה. הודיעו, וקם על רגליו.

אמר רבי שמעון, להנחיל אהבי י"ש, מה זה יש? זהו סוד יובל ושמטה, שלא מסר אותם הקדוש ברוך הוא לשאר העמים, אלא לעם הקדוש. ובשעה שישראל שומרים את שנת השמטה פראוי, נשמות הצדיקים משתעשעות בגן העדן, וחזרות חדשות. ועליהם נאמר (ישעיה מ) וקני ה' יחליפו כח.

ועוד, את כל הנשמות הקדוש ברוך הוא מטביל אותן בנהר החמשים שבגן העדן שלמעלה, ונקרא נהר דינור.

אלף עלמין, אשתפחו תמניסר אלף עלמין, דאזיל בהו קודשא בריך הוא בכל יומא. וכל עלמא ועלמא גניזו וסתים מן דא. ועל פלהו פתיב (קהלת ה) כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם. וכתוב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים וולתף.

פְּרִשְׁת בְּהַר

רבי שמעון פתח (משלי ח כא) להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא. מאי אהבי, דא אברהם, דאתמר ביה (ישעיה מא ח) זרע אברהם אהבי. אמר רבי אלעזר, אבא אבא, והא ישמעאל ובני קטורה מניה קא אתיין.

בההוא שעתא תמה רבי שמעון, אדהכי אתא אליהו. אמר ליה, בוצינא קדישא שרגא עילאה, שפיר קאמר ר' אלעזר, דלית אהבי אלא זרעא דייעקב. דכתוב (מלאכי א ב) ואהב את יעקב. בדה ר' שמעון ונשקיה לר' אלעזר על רישיה, אמר ליה, (משלי כג טו) בני, אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. קום ברי ויתגלי רזא דהאי קרא, אזדעזע, וקם על רגלוי.

אמר רבי שמעון, להנחיל אהבי י"ש, יש, דא רזא דיובל ושמטה, דלא מסר יתהון קודשא בריך הוא לשאר עמין, אלא לעמא קדישא. ובשעתא דישראל נטרין שתא דשמטה פדקא יאות, נשמתהון דצדיקיא משתעשען בגנתא דעדן, ואתהדרו חדתיין. ועלייהו אתמר, (ישעיה מ לא) וקני ה' יחליפו כח. ותו, פלהו נשמתין קודשא בריך הוא טביל לון בנהרא דחמשין, דבגנתא דעדן דלעילא, ואתקרי נהר דינור.

ובסוד השמטה והיובל קבל הקדוש ברוך הוא את תפלת שרה ורבה רחל ולאה וזלפה ובלהה. שהרי כלן נרשמו בה"א ה"א, שהיא שמטה ויובל.

ומשום שראתה רחל ששמטה ויובל נרמזו בשם לאה, והיא אין לה הרשם של ה"א, מיד אמרה (בראשית ל) הנה אמת בלהה, שיש לה שנים. סופו של היובל בראש השם לאה, ובסוף השם של רחל.

וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן, שתים עשרה שעות ביום מי יכול? אלא כן למדנו, מי שעושה צדקה, עושה בכל עת. מה זה בכל עת? כמו שנקרא (ויקרא טו) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ופרשוה.

ואל תאמר בכנסת ישראל לבדה, שהיא עת רצון הקדוש של צדיק, אלא אפלו בכל עת שלמטה מרבה עליהם צדקה, ומתעוררת צדקה בכלם, בעליונים ובמתחוננים. ומשום כן ישים אדם לבו ורצונו, וידבק בקדוש ברוך הוא.

ביון שהגיעו לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אמר, ומה זה לבדו? אלא כל מי שאוחז בעץ החיים, ינצל בעולם הזה, ואפלו מן המות של העולם משאר בני אדם, כל שפן ממות אחר.

אמר רבי שמעון, בכלם מעוררת צדקה את עץ החיים, וזהו המקום של המזון לכל העולם. תלמידי חכמים מה מעשיהם? שהרי הם אחוזים בצדקה, וכל העולם נזונים בזכותם, בהם ממש, והם לא יכולים להזון בהם ממש, משום שמשפתלים בתורה, ומי שמשפתל בתורה, משתדל בעץ החיים שכל בני העולם נזונים ממנו. נמצא

וברנא דשמטה ויובל, קבל קודשא בריך הוא צלותא, דשרה רבקה רחל ולאה וזלפה ובלהה. דהא כולהו אתרשימו בה"א. דה"א, היא שמטה ויובל.

ובגין דחזת רחל דאתרמיז שמטה ויובל בשמא דלאה, והיא לית לה רשימו דה"א, מיד אמרה (בראשית ל א) הנה אמת בלהה דאית בה תרי. סופיה דיוב"ל, ברישא דשמא דלאה, ובסיפא דשמא דרחל.

וכי בכל עת יכול בר נש למעבד צדקה, אי הכי תריסר שעתי ביממא מאן יכיל. אלא הכי אוליפנא, מאן דעביד צדקה, בכל עת עביד. מאי בכל עת, כמה דאת אמר (ויקרא טו ב) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ואוקמוה.

ולא תימא בכנסת ישראל בלחודוי, דאיהי עת רעווא קדישא דצדיק, אלא אפילו בכל עת דלתתא, אסגי צדקה עלייהו, ואתער צדקה בכולהו בעילאי ובתתאי. ובגין כן ישוי בר נש לביה ורעותיה, וידבק ביה בקודשא בריך הוא.

ביון דמטו קמיה דרבי שמעון, סחו ליה עובדא. אמר, ומה דא בלחודוי, אלא כל מאן דאחיד באילנא דחיי, ישתייב בהאי עלמא, ואפילו מן מותא דעלמא משאר בני נשא, כל שפן ממותא אחרא.

אמר רבי שמעון, בכולהו איתער צדקה אילנא דחיי. והאי איהו אתר דמזונא לכולי עלמא. תלמידי חכמים מאי עבידתיהו, דהא אינון בצדקה אחידן, וכל בני עלמא בזכותיהו ניזונין בהו ממש, ואינון לא יכלין לאתזן בהו ממש. בגין דאשתדלי באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא, אשתדל באילנא דחיי דכל בני עלמא נזונין מניה. אשתכח

שְׁתַּלְמִידֵי חֻכְמִים מְעוֹרְרִים מְזוֹן
לְעוֹלָם וְשָׁלוֹם. אִם לְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם מְעוֹרְרִים מְזוֹן, לָמָּה לָּהֶם
לֹא מְעוֹרְרִים?

אָלֵּא תַלְמִיד חֻכֵּם הוּא מִמֶּשׁ עֵץ
הַחַיִּים, וְעֵץ הַחַיִּים לֹא נִזְוֵן אֶלֶּא
מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא
לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֶלֶּא אַחֵר
שֶׁנִּכְנַס לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ נִזְוֵן
בוֹ, וְנִטְעַם שְׂרָשׁוֹ עָלָיו.

כַּעֲת אוֹכְלִים מִפְּרֵי עֵץ הַחַיִּים,
וּמִי הוּא? אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּמְצָא
אֶצֶל הָעֵנִי, וְהוּא נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית א)
פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל כֵּן
אוֹכְלִים מֵאוֹתוֹ הַפְּרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְעַד זֶה שְׁנִינּוּ, הֵם נִזְוֵנִים בְּזוֹרֵעַ.
מִה זֶה זְרוּעַ? גְּבוּרָה. וְהֵם מְזַמְּנִים
לְעוֹלָם הַבָּא. שֶׁמְזוֹן הָעוֹלָם הַבָּא
אֵינוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֶלֶּא צִמְצוּם
קָטָן, שֶׁכַּחוּ נִמְצָא בְּמִתִּיקוֹת
הַתּוֹרָה. וְאֵת זֶה הֵם טוֹעֲמִים עַל
אוֹתוֹ פְּרֵי שֶׁל הָאֵילָן הַתַּחְתּוֹן,
וְזוֹהִי הַשְּׂמִחָה וְהַמְּזוֹן שֶׁלָּהֶם.

בֵּינָן שְׁעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
כַּמָּה נְחָלִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא סוֹבְבִים אֶת מְקוֹמָם,
וְיִשְׁתַּרְשׁוּ בוֹ, וְיִעֲלוּ לְמַעְלָה
לְמַעְלָה, אִזּוֹ (יִשְׁעִיה סד) עֵין רֵאֲתָה
אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לּוֹ.
מִי יַעֲשֶׂה? זֶה הַיּוֹבֵל, אוֹתוֹ
שֶׁנִּקְרָא הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַחְפָּה לוֹ,
וְדַאי שְׁלֹא רוֹצִים מְזוֹן בְּעוֹלָם
הַזֶּה, עַד שֶׁיִּתְקַנּוּ אֶת מְזוֹנָם וְזֶה
מְזוֹנָם בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן
צְדִיקִים הֵם כֻּלָּם, שֶׁעֲלִיהֶם כְּתוּב
עֵין לֹא רֵאֲתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

פְּרִשְׁתַּ נֶשֶׂא

בֹּא וּרְאֵה, בֵּינָן שְׁבִנֵי אָדָם נִשְׁלָמוּ
אִיבְרִיו, בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתַּתְּקָן כֹּל
אִיבְר פְּרָאוֹי. כְּמוֹ כֵּן, בֵּינָן

הָא חֲזִי, בֵּינָן דְּבִר נֶשׂ אֲשֶׁתְּלִימוֹ שִׁיפּוּי, בְּהֵהוּא זִימְנָא אֲתַתְּקָן כֹּל שִׁיפָא

דְּתַלְמִידֵי חֻכְמִים מְתַעְרֵי מְזוֹנֵי לְעֵלְמָא
וְשִׁלְמָא. אִי לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא מְתַעְרֵי מְזוֹנָא, לוֹן
אִמְאֵי לֹא מְתַעְרֵי.

אָלֵּא, תַלְמִיד חֻכֵּם הוּא אֵילָנָא דְחַיֵּי מִמֶּשׁ,
וְאֵילָנָא דְחַיֵּי לֹא מְתוֹזֵן, אֶלֶּא מִן הָעוֹלָם
הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא אֲשַׁתְּפַח בְּהַאי עֵלְמָא.
אֶלֶּא בְּתַר דְּעָאֵל לְהֵהוּא עֵלְמָא, כְּדִין אֲתַזֵּן
בֵּיהּ, וְאֲתַנְטְעֵן שְׂרָשׁוֹ עָלָיהּ.

הַשְּׂתָא אֶכְלִי מֵאִיבָא דְאֵילָנָא דְחַיֵּי. וּמֵאֵן
אִיהוּ, הֵהוּא אֲתַר דְּאֲשַׁתְּפַח לְגַבֵּי
מִסְפִּינָא, וְאִיהוּ אֶקְרִי (בְּרֵאשִׁית ג) פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל דָּא אֶכְלִי מֵהֵהוּא פְּרֵי בְּהַאי
עֵלְמָא.

וְעַד דָּא תְּנִינָן, הֵם נִיזְוֵנִין בְּזוֹרֵעַ. מֵאִי זְרוּעַ.
גְּבוּרָה. וְאֵינוֹן זְמִינִין לְעוֹלָם הַבָּא.
דְּמְזוֹנָא דְּעוֹלָם הַבָּא לָאו אִיהוּ בְּהַאי עֵלְמָא,
אֶלֶּא צִמְצוּמָא זַעִירָא, דְּחִילָא דִּילִיָּהּ אֲשַׁתְּפַח
בְּמִתִּיקוֹ דְּאוּרִיָּתָא. וְדָא טַעֲמִי עַל הֵהוּא אִיבָא
דְּאֵילָנָא תַתְּאָה, וְדָא הוּא חֲדוּוֹתָא וּמְזוֹנָא
דִּילָהוֹן.

בֵּינָן דְּעִבְרִין מֵהַאי עֵלְמָא, כַּמָּה נְחָלִין עֵילְאִין
דְּעוֹלָם הַבָּא, סְחָרִין לְדוּכְתִיָּהוּ,
וְיִשְׁתַּרְשׁוֹן בֵּיהּ, וְיִסְתַּלְקוֹן לְעֵילָא לְעֵילָא, כְּדִין
(יִשְׁעִיה סד) עֵין לֹא רֵאֲתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ יַעֲשֶׂה
לְמַחְפָּה לוֹ. מֵאֵן יַעֲשֶׂה. דָּא יוֹבְלָא, הֵהוּא
דְּאֶקְרִי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַחְפָּה לוֹ, וְדַאי דְּלֹא
בְּעֵיִן מְזוֹנָא בְּעֵלְמָא דָּא, עַד דִּיתַתְּקַנּוּ לְמְזוֹנָא
דִּילָהוֹן וְהַאי מְזוֹנָא דִּילָהוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל
דָּא זְכָאִין אֵינוֹן בְּכוֹלָא, דְּעֲלִיָּהוּ פְּתִיב עֵין לֹא
רֵאֲתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

פְּרִשְׁתַּ נֶשֶׂא

פְּדָקָא יָאוּת. פְּגוּוּנָא דָא, פִּיּוֹן דְשְׂכִינְתָא
אֶקְדִימַת לְבִי פְנִישְׁתָא, בְּעֵינֵי עֶשְׂרָה
דִישְׁתַּפְּחוּן תַּמָּן פְּחָדָא, וַיִּשְׁתַּלִּים מַה
דִישְׁתַּלִּים, לְבַתֵּר דִּיתַתְקַן כְּלָא. וּבְמָה הוּא
תִּיקוּנָא דְכָלָא, כְּמָה דָאֵת אָמַר, (משלי יד כח) בְּרַב
עִם הַדְּרַת מְלֶךְ, וְעַל דָּא עֲמָא דָאֵתָא לְבַתֵּר
כֵּן, כְּלָהּוּ תִיקוּנָא דִגּוּפָא.

וְכַד אַתְתּוּ וְאֶקְדִימַת שְׂכִינְתָא, וּבְנֵי נִשְׂא לָא
אַתֵּינִן פְּחָדָא פְּדָקָא יָאוּת, קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא קְאָרִי, (ישעיה נב) מְדוּעַ בְּאֵתִי וְאִין אִישׁ. מַאי
וְאִין אִישׁ. דְלָא מְתַתְקֵינִי שְׁיִיפִי, וְלָא אֲשַׁתְּלִים,
אִין אִישׁ וְדָאִי, וּבְגִין דָּא (דף סא ע"ב) וְאִין אִישׁ
דִּיִּיקָא.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דִּגּוּפָא אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא,
קְדוּשָׁה עֵילָאָה אַתָּא, וְעַל בְּהַאי גּוּפָא,
וְאַתְעֵבִיד תַּתָּאָה כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא מְמַשׁ. וּכְדִין
כְּלָהּוּ בְּעֵינֵי דְלָא יַפְתַּחוּן פּוּמָא בְּמִילֵי דְעַלְמָא,
בְּגִין דְהָא קְיִימֵי יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְיָמוּ עֵילָאָה,
וּמְתַקְדְּשֵׁי בְּקְדוּשָׁה עֵילָאָה. זַכָּאָה חוּלְקָהוּן.

וְדַבֵּר ה' וְכו', כֹּה תְבַרְכוּ. תָּא חֲזִי, פִּיּוֹן
דְשְׁלִיחַ צִיבוּר סַיִם צְלוּתִיה, וְאַתָּא
לְבַרְכָא בְּרַכְתָּא דְכַהֲנֵי, אֶצְטְרִיךְ וְדָאִי לְכוּוּנָא
בְּרַעוּתָא דְלַבָּא, לְבַרְכָא לִיהַ לְעֲמָא קְדִישָׁא.
דִּי בְּעוּבְדָא וּבְמִילוּלָא, קְשִׁיר קְשׁוּרָא
דִּיחּוּדָא. וַיִּשְׁתַּפַּח דְעַל יְדִיהַ מְתַבְּרַכִּין עֵילָאִין
וְתַתָּאִין.

וּכְדִין בְּעֵי לִיהַ שְׁלִיחַ צִיבוּר לְמִימַר, יְבַרְכֶךָ
ה' כְּלַפֵּי הַהִיכָל. וַיִּשְׁמְרֶךָ, לְאַסְתַּפְּלָא
לְסַטְרָא דִימִינָא דִילִיהַ, לְאַמְשַׁכָּא חוּטָא דְחָסֵד
עַל עֲמָא קְדִישָׁא בְּקַדְמִיתָא. וּלְבַתֵּר יֹאמַר יָאֵר
ה', כְּלַפֵּי הַהִיכָל. פְּנִיּוּ אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ, וַיִּסְתַּפַּל

לְסַטְרָא דְשְׂמָאֵלָא דִילִיהַ, לְיַיְחַדָּא בְּיַמִּינָא. בְּגִין דְמְקוּרָא דְבְּרַכְתָּא מְסַטְרָא
דִימִינָא הוּא. וּכְדִין כָּל סַטְרָא דְשְׂמָאֵלָא אֲסַתְּלַק, וְלָא הוּיָא נְזָקָא כְּלָל.

שְׂשַׁכְיָנָה מְקַדִּימָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
צְרִיכִים לְהַמְצֵא שָׁם עֶשְׂרָה יַחַד,
וַיִּשְׁתַּלֵּם מַה שְׁיִשְׁתַּלֵּם, אַחַר
שְׁיַתְקַן הַכֹּל. וּבְמָה הוּא הַתְקוּן
שֶׁל הַכֹּל? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (משלי יד)
בְּרַב עִם הַדְּרַת מְלֶךְ, וְעַל כֵּן הָעַם
שָׂבָא אַחַר כֶּף, כְּלָם תְּקוּן הַגּוּף.
וּכְשֶׁבָאָה הַשְּׂכִינָה וּמְקַדִּימָה,
וּבְנֵי אָדָם לֹא בָאִים יַחַד כְּרֵאוּי,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוּרָא (ישעיה ג)
מְדוּעַ בְּאֵתִי וְאִין אִישׁ. מַה זֶה
וְאִין אִישׁ? שְׁלֹא מְתַקְנִים
הָאִיבְרִים, וְלֹא מְשַׁתְּלִם. אִין אִישׁ
וְדָאִי, וּמְשׁוּם זֶה וְאִין אִישׁ דּוֹקָא.
וְכֹא רָאָה, בְּשַׁעַת שְׁהַגּוּף נִשְׁלַם
לְמַטָּה, הַקְדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה בָּאָה
וּנְכַנְסַת בַּגּוּף הַזֶּה, וְנַעֲשֶׂה
הַתַּחְתּוֹן כְּמוֹ הָעֲלִיּוֹן מְמַשׁ. וְאִז
כְּלָם צְרִיכִים שְׁלֹא יַפְתַּחוּ פִּה
בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׁהָרִי
עוֹמְדִים יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְמוֹת
עֲלִיּוֹנָה, וּמְתַקְדְּשִׁים בְּקַדְשָׁה
עֲלִיּוֹנָה. אֲשַׁרֵּי חֻלְקָם!

וְדַבֵּר ה' כו', (במדבר ו) כֹּה תְבַרְכוּ.
בֹּא וּרְאֵה, פִּיּוֹן שְׁשׁ"ץ סַיִם תַּפְּלִתוּ
וּכֹא לְבַרְךָ בְּרַכַּת כְּהֻנִּים, צְרִיךְ
וְדָאִי לְכוּן בְּרַצוֹן הַלֵּב לְבַרְךָ אֵת
הָעַם הַקְדוּשׁ. שְׁבַמְעֶשָׂה וּבְדַבּוּר
קוּשֵׁר אֵת קֶשֶׁר הַיַּחְוּד, וַיִּמְצֵא
שְׁעַל יְדוֹ מְתַבְּרַכִּים עֲלִיּוֹנִים
וְתַתְּחוּנִים.

וְאִז צְרִיךְ לוֹ הַשׁ"ץ לומר יְבַרְכֶךָ
ה' - כְּלַפֵּי הַהִיכָל, וַיִּשְׁמְרֶךָ -
לְהַסְתַּפַּל לְצַד יַמִּינוּ, לְהַמְשִׁיף
חוּט שֶׁל חָסֵד עַל הָעַם הַקְדוּשׁ
כְּרֵאוּשׁוֹנָה. וְאַחַר כֶּף יֹאמַר יָאֵר
ה' כְּלַפֵּי הַהִיכָל. פְּנִיּוּ אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ,
וַיִּסְתַּפַּל לְצַד שְׂמָאלוֹ, לְיַחַד
בְּיַמִּין, מְשׁוּם שְׁמַקּוּר הַבְּרַכָּה
הוּא מְצַד הַיַּמִּין. וְאִז כָּל הַצַּד שֶׁל
שְׂמָאל מְסַתְּלַק, וְאִין נְזָק כְּלָל.

לְסַטְרָא דְשְׂמָאֵלָא דִילִיהַ, לְיַיְחַדָּא בְּיַמִּינָא. בְּגִין דְמְקוּרָא דְבְּרַכְתָּא מְסַטְרָא
דִימִינָא הוּא. וּכְדִין כָּל סַטְרָא דְשְׂמָאֵלָא אֲסַתְּלַק, וְלָא הוּיָא נְזָקָא כְּלָל.

ג. ויהי כאשר נודע לרבי שמעון שהגזרה בתקפה ושמחפשים אותו, אמר לבנו: "תדע בני, שאני מפחד כל היום, יען כי נשים דעתן קלה עליהן, ויכול להיות כאשר יצערו אותה תודיע איה אנו נמצאים, לכן עלינו לברח מפאן". ויברחו משם בלילה ויתחבאו במערה שהיא במקום שממה וציה רחוק מן הישוב, ואין איש עובר שם, ונעשה להם נס שצמחו שם עצי חרובין ויתאנים, גם נגלה להם מעין של מים טובים, ונזונו מהם.

ד. וכאשר הבינו שלא בקרוב יוכלו לצאת משם, דאגו שבגדיהם לא יבלו, לכן בשעת המודם פשטו בגדיהם וכסו את גופם עד צוארם בחול הנמצא שם. וכאשר היו צריכים להתפלל לבשו בגדיהם. כל היום היו שניהם עמלים בתורה ללא הפסק. שום נפש חיה לא ידע מהם, מלבד אליהו הנביא שהיה רגיל לבוא אצלם לגלות להם סתרי תורה. ככה ישבו שמה י"ב שנה. לאחר י"ב שנה מת קיסר רומי, ושם היה חק המלכות שכאשר מת הקיסר נתבטלו גזרותיו. אז בא אליהו אל המערה ויבשר להם שהגזרה נתבטלה, ורשאים המה לצאת ולבוא אל ביתם. ויצאו מן המערה.

ד) יציאתם מן המערה פעם ראשונה

א. כאשר הלכו בדרך היו שמחים רק בבתי בראי, אבל לא היו טובי לב בבתי גואי. בקרבם היתה טמונה תרעמת, מדוע היו נחתכים מן העולם י"ב שנה על לא חמס בכפם. ואחר הליכתם איזו פרסאות ונתקרבו למקום ישוב נלאו, וישבו לנוח מעט.

ב. באותה שעה ראו, אשר לא רחוק ממקומם במקום שיח השדה בא איש אשר מלאכתו היא ללכד עופות השמים על ידי רשת שמפזר גרגרי תבואה בתוך הרשת, וכאשר נכנס הצפור בתוך הרשת לאכל הגרגירים נשמע קול דפיקת הדלת שנסגרת פתאם, והצפור נלכדה. לפעמים נכנסה הצפור ונלכדה, ולפעמים נכנסה ולא תלכד ויוצאת שלמה.

ג. הטו אזנם רבי שמעון ורבי אלעזר, וישמעו, שכאשר נכנסת צפור הנלכדת, נשמע תחלה בת קול מן השמים תבת "ספקלא", שמשמעותה היא שתספק דלת הרשת ותלכד הצפור. וכאשר נכנסת הצפור ואינה נלכדת,

נשמע תחלה בת קול מן השמים תבת "דימוס", שמשמעותה היא שנפטרות ממיתה. אז אמר רבי שמעון לבנו: "הלא תראה בני, כי גם את הצפור אינה נלקדת בלי גזר דין מן השמים, מכל שכן האדם שאינו נלקד בפח בלי גזרה מן השמים. זאת אומרת שאין לנו לחשב שנלקדנו במערה רק על פי גזרת קיסר רומי, כי אם בלתי ספק, שכן נגזר מן השמים, וסבת הדבר גלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא, ואסור לנו להתרעם ולהרהר אחר מדותיו". ובכן נתישבה דעתם וילכו הלאה.

ה) נגזר עליהם לחזור למערה

א. כֵּאֲשֶׁר הִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַיְשׁוּב, וַיַּעֲבְרוּ לִפְנֵי שְׂדֵה וַיֵּרְאוּ וְהָנָה יְהוּדִים חוֹרְשִׁים בְּשְׂדֵה זוֹרְעִים תְּבוּאָה, וַיִּתְמָהוּ עֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ בְּכַעַס: "מָה עוֹשִׂים הָאֲנָשִׁים הַמְּשַׁגְּעִים הַלְלוּ?! מִנִּיחִין עֶסֶק הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חַיֵּי עוֹלָם, וְעוֹסְקִים בְּחַיֵּי שְׂעָה!" וּבְשִׁבִיל חֲרוֹן אַפָּם כָּל מְקוֹם שֶׁנָּתְנוּ עֵינֵיהֶם בְּכַעַס מִיַּד נִשְׂרָף. אַז יָצְתָה בֵּת קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם וַאֲמָרָה לָהֶם: "הֲאִם לְהַחְרִיב עוֹלָמִי יֵצְאֶתֶם?! חֲזְרוּ לְמַעְרַתְכֶם". וּבַעֲבוּר זֶה הָיוּ מְקַרְחִים לְחֹזֵר וּלְשׁוֹב לְאוֹתָהּ הַמַּעְרָה, וְנִשְׁתַּהוּ שֵׁם עוֹד י"ב חֹדֶשׁ.

ב. לְאַחַר שָׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ נִשְׂאוּ יְדֵיהֶם לַשָּׁמַיִם וַיֹּאמְרוּ: "אָב הֲרַחֲמֵנוּ! הֲלֹא גַם הַרְשָׁעִים אֵין נִשְׁפָּטִים בְּגִיהֲנֹם יוֹתֵר מִן י"ב חֹדֶשׁ, אִם כֵּן דֵּי לָנוּ לְהִיּוֹת נְדוּנִים כְּמִשְׁפַּט הַרְשָׁעִים". תִּפְלַתֶם נִתְקַבְּלָה. שׁוּב יָצְתָה בֵּת קוֹל וַאֲמָרָה: "יֵצְאוּ מִמַּעְרַתְכֶם". וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם מִן הַמַּעְרָה לְלֶכֶת לְבֵיתֵם.

ו) אֵיךְ יֵצְאוּ לְחַפְּשֵׁי מִן הַמַּעְרָה

א. כֵּאֲשֶׁר הִתְקַרְבוּ פַּעַם שְׁנִית אֶל הַיְשׁוּב, עוֹד לֹא נָחָה דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא יָכַל לְסַבֵּל הַתְּנַהֲגוֹת הָאֲנָשִׁים מִבֵּית יִשְׂרָאֵל, כִּינּוּן שֶׁבְּזַמַּן הַיּוֹתוֹ בַּמַּעְרָה, לֹא יָדַע דָּבָר מִלְּבַד עֲמַל הַתּוֹרָה, וְלָכֵן כְּמַעַט שֶׁשָּׁכַח הַצְּטָרְכוֹת הַגִּשְׁמִי שֶׁל אָנָשִׁי עוֹלָם הַזֶּה. וַיִּבֹט עֲלֵיהֶם בַּתְּמָהוֹן וּבְרָגַז, וְגַרְם בְּזֵה הַזְּכוֹת לְאֲנָשִׁים. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר מְזִיק בְּמַבְטּוֹ, הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו מְרַפָּא.

ב. כַּאֲשֶׁר רָאָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מַעֲשֵׂי בְּנוֹ, הִתְחִיל לְדַבֵּר לְבָנוּ לְרַכֵּךְ לְבָבוֹ, וְהִמְלִיץ עַל יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: "תִּדְעוּ בָּנָי! כִּי דֵי לְעוֹלָם אֲנִי וְאַתֶּה שְׂיִתְקַיֵּם בְּזָכוֹת שְׁנֵינוּ".

ג. עוֹד נִזְדַּמְּנוּ לִפְנֵיהֶם שְׂרָאוּ בְּעָרֵב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אִישׁ זָקֵן רַץ לְבֵיתוֹ, וּבָדָדוֹ שְׁתֵּי חֲבִילוֹת הַדָּס. וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ: "לָמָּה לָּךְ אוֹתָן שְׁתֵּי חֲבִילוֹת הַדָּס?" אָמַר לָהֶם: "לְהַרִיחַ בְּהֵן לְכַבּוֹד שֶׁבֶת". אָמְרוּ לוֹ: "וַיִּמְדוּעַ עֲשִׂיתָ מֵהֵן שְׁתֵּי חֲבִילוֹת, וְלֹא דֵי לָךְ שְׂיִהְיוּ חֲבִילָה אַחַת?". אָמַר לָהֶם: "אַחַת כְּנֶגֶד זְכוֹר וְאַחַת כְּנֶגֶד שְׁמוֹר".

ד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְבָנוּ: "רָאָה כִּמָּה חֲבִיבִין מְצוּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל! לָכֵן הִנַּח רְגֵזְךָ מֵהֶם". וַיִּמְאַז וְהִלָּאָה נִתְיַשְׁבָּה דַּעְתּוֹ וַיִּרְךָ לְבוֹ, וְלֹא הִזִּיק יוֹתֵר לְאִישׁ בְּמִבְטוֹ.

ה. רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֶאִיר חוֹתֵן רַבִּי שְׁמַעוֹן שָׁמַע מֵהַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי רְחוּמַי שֶׁהָיָה זָקֵן מְאֹד שָׁאֵמַר בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ כִּי חֲתַנּוּ יֵצֵא מֵהַמְּעָרָה, הַלֵּךְ אֵלָיו לְקַבֵּל פְּנָיו. רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה מְלֵא פְּצָעִים מִן הַחוּל שֶׁכֶּסֶה אֶת גּוּפוֹ י"ג שָׁנִים בַּמְּעָרָה, וְעַל יְדֵי זֶה נֶחְלַשׁ כָּל גּוּפוֹ, וְהֵלֵךְ לְטַבְּרִיא לְרַחֵץ בְּחַמֵּי טַבְּרִיא לְחִזֵּק גּוּפוֹ וְלִהְתַּרְפֵּא.

ו. כַּאֲשֶׁר הֵלֵךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַחֵץ בְּחַמֵּי טַבְּרִיא, הֵלֵךְ עִמּוֹ חוֹתְנּוֹ וַיְסוּף אֶת גּוּפוֹ בְּשֶׁמֶן זֵית לְרַפֵּא אֶת פְּצָעָיו. כַּאֲשֶׁר רָאָה רַבִּי פְּנַחֵס אֶת פְּצָעֵי חֲתַנּוֹ, לֹא יָכַל לְהִתְאַפֵּק מִבְּכִי, כִּי נִתְמַלֵּא רַחֲמָנוּת עָלָיו, וְדַמְעוֹתָיו יָרְדוּ עַל גּוּף חֲתַנּוֹ, וְכַאֲשֶׁר נָפְלוּ דַמְעוֹתָיו שְׁמֵלוּחִין הֵן כְּמִי מֶלַח, הִרְגִּישׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן עֲקִיצַת הַדַּמְעוֹת בְּמִקּוֹם הַפְּצָעִים וַיִּכְאַב לוֹ. שָׁאַל רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶת חוֹתְנּוֹ: "עַל מָה חוֹתְנִי תִבְכֶּה?", וַיַּעֲנֶהוּ רַבִּי פְּנַחֵס: בּוֹכָה אֲנִי עַל צָרְתְּךָ וּמְכֵאוֹבְךָ, וְאוֹי לִי שְׂרָאִיתִיךָ בְּכָךְ!", וַיֹּאמֶר אֵלָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן: "לֹא כֵן חוֹתְנִי! כִּי אִם אֲשַׁרִּיךְ שְׂרָאִיתְנִי בְּכָךְ, שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא רָאִיתְנִי בְּכָךְ לֹא מְצֵאתָ בִּי תוֹרָה כָּל כָּךְ". הַדְּבָר יָדוּעַ כִּי טָרַם שְׁנֶפֶרְד רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶל הַמְּעָרָה, כְּשֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מְקַשֶּׁה קוֹשִׁיא בְּלִמּוּדָם, הָיָה רַבִּי פְּנַחֵס מְתַרֵץ לוֹ שְׁנֵים עָשָׂר תַּרְוִצִּים. וְאַחַר כֵּן כַּאֲשֶׁר שָׁב מִן הַמְּעָרָה, כְּשֶׁהָיָה רַבִּי פְּנַחֵס מְקַשֶּׁה קוֹשִׁיא בְּלִמּוּדָם, הָיָה רַבִּי

שמעון מתרץ לו עשרים וארבעה תרופים. (עין שבת ל"ג ע"ב והקדמת הזהר דף י"א ע"א וע"ב)

ז. לאחר צאתו מהמערה, הלך רשב"י לבחור 8 תלמידים (והם: רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חי'א, רבי יוסי ורבי ייסא), אשר יחד עמו ועם רבי אלעזר בנו הווי את ה"אידירא רבא".

(זהר ח"ג, אידירא רבא, דף קכ"ז ע"ב)

לפני שנתפרדה ה"אידירא רבא", נפטרו שלשה תלמידים: רבי יוסי בר יעקב, רבי חזקיה בר רב ורבי ייסא. תלמידים אלו התמלאו באור האלקי, ולכן עברו לעולם הנצח. התלמידים שנשארו בחיים ראו כיצד שלשת חבריהם נשאים בידי מלאכים. ואמר רבי שמעון דבר ונשתפכו החברים. צעק ואמר, אולי חס ושלום נגזרה גזרה עלינו להעניש, כי נגלה על ידינו מה שלא נגלה מיום שעמד משה על הר סיני, ברגע זה יצאה בת קול מן השמים ואמרה אשריך רבי שמעון ואשרי חלקך וחלק החברים החיים עמך, כי נגלה לכם מה שלא נגלה לכל צבאות מעלה.

(זהר שם דף קמ"ד ע"א)

— פָּרָק ו —

הַסְתַּלְקוֹת וְקְבוּרַת רִשְׁבִּי

א) הַסְתַּלְקוֹת וְקְבוּרַת רִשְׁבִּי, וְגִלּוּי רִזִּין לַפְּנֵי הַסְתַּלְקוֹת

א. כְּשֶׁחָלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי נִכְנְסוּ לַפְּנֵי רַבִּי פְּנַחֵס וְרַבִּי חִי'א וְרַבִּי אַבְא מִן הַחֲבֵרָא קְדִישָׁא, וּבְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר הִיָּה מְשַׁמֵּשׂ אוֹתוֹ. כְּשָׂרְאוּ שֶׁהוּא

נוטה למות אמרו לו: "האם מי שהוא יסודו של העולם, ימות?" אמר להם רבי שמעון: "תדעו שלא הבית דין שלמעלה מעיניי בדיני, כי רואה אני שאין אנכי נמסר לא למלאך ולא להדיינים שלמעלה, שאין אני כשאר אנשים, אלא שהמשפט שלי הקדוש ברוך הוא בעצמו ישפט, ולא בבית דינו. וזהו שבקש דוד המלך (תהלים מ"ג) שפטי אלקים וריבה ריבי. וכן שלמה המלך אמר "לעשות משפט עבדו", הקדוש ברוך הוא לבדו ולא אחר. שהרי למדנו כאשר האדם נוטה למות, אז הבית דין שלמעלה מעיניי בדינו, יש מהם נוטים לכף זכות, שמראים זכיותו של אדם, ויש מהם נוטים לכף חוב, שמראים העברות של אדם, ואין האיש יוצא מן הדין כמו שהוא מבקש. אבל מי שהדין שלו הוא מלך העליון על הכל, הרי זה משפט טוב, ואין יכול האיש לצאת אלא בטוב. מה הטעם?

לפי שמדותיו של מלך העליון נוטות לזכות תמיד, ובגדו סליחות עוונות פשעים וחטאים, כמו שכתוב (תהלים ק"ל) כי עמך הסליחה למען תנרא, עמך ולא אחר. ולפיכך אני מבקש מלפניו שהוא בעצמו ידין משפטי.

ב. אחר כך ראו שרבי שמעון היה אומר דבר מה, ופתאם נעלם רבי שמעון מאותו החדר ששכב בו, ויתמהו כל הנאספים שם, ומרב פחד ואימה לא יכלו לדבר דבר. לא ארכה העת, ופתאם פרץ הבינה ריח בשם חזק שהיה להם למשיב נפש ותחי רוחם. בתוך זה ראו שרבי שמעון נמצא על מטתו, ושמעו שהוא מדבר עם מישהו, אבל לא ראו עם מי.

ג. לאחר ששקט רוח החברים, שאלו לרבי שמעון על הנפלאות שראו, מה עיניכם? אמר להם רבי שמעון: "מה שראיתם שנעלמתי מכם, הוא ששלחו אחרי מלמעלה, כי בקשתי לראות מקומי בין מקומות הצדיקים שם, ולא הייתי שבע רצון מן המקום שהכינו עבורי, ובחרתי לי מקום אצל הנביא אחיה השילוני, ואחר כך נשלחתי בחזרה לביתי, ופרחו עמי שלש מאות נשמות צדיקים ללוות אותי עד ביתי, ועמם דברתי, זה הוא הקול ששמעתם, הוא ריח של גן העדן שבא עמנו."

ד. אז קרב אליו רבי אלעזר בנו ואמר אל אביו: "אבי. אבי! ואיה יהיה מקומי בגן העדן?" אמר לו רבי שמעון: "אשרי חלקך בני, זמן רב ימשך טרם שתבוא אלי, אבל שם בגן עדן ברתתי גם עבורך מקום טוב, אשרי חלקנו וחלק שאר הצדיקים בגן עדן, העומדים להודות ולהלל לרבון העולמים כמו מלאכי השרת, כפנתוב "אך צדיקים יודו לשמך".

ה. ויהי כאשר הגיע יום הנורא, יום המיתה, והחבריא קדישא הכירו בו שזה יום האחרון שלו, נאספו כלם וישבו לפני רבי שמעון, והוא היה מחזיר על למודו כל התורה שלמד. [עין ח"ג רצ"ו, ב - אדרא זוטא]. פתאם ראו אור גדול כמראה אש שהיה מקיף סביב לבית מבחוץ, נבהלו החבריא קדישא ויצאו החוצה, ובפנים נשארו רבי אלעזר בנו ורבי אבא. פתח רבי שמעון את עיניו ואמר לרבי אלעזר: "צא החוצה וראה אם יש שם רבי יצחק תלמידי החביב שהצלתי אותו משליטת מלאך המוות, ואמר לו שיכנס, ותושיבהו אצל מטתי שישמע חדושי תורה אשר אדבר, למען יוכל אחר כך לסדר החדושי תורה אשר ישמע ממני".

ו. אחר כך ישב רבי שמעון על מטתו ואור שמח היה מרחף על פניו, וישאל לרבי אלעזר איה המה החבריא קדישא, ומדוע אינם נכנסים. יצא רבי אלעזר וקרא להחברים שיכנסו, ודבורו עם כלם היה בהארת פנים של שמחה. אז נשא רבי שמעון ידיו לשמים והיה מתפלל תפלה. אחר תפלתו בחר איזה חברים מן החבריא קדישא שרק הם ישארו בביתו, והשאר יצאו החוצה. נשארו בפנים: רבי אלעזר, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי ורבי חייא. מיד בא ונכנס גם רבי יצחק. כאשר ראהו רבי שמעון שמח עמו ואמר לו: "אשרי חלקך! שמחה רבה וכמה מדרגות של קדשה יתוספו לך ביום הזה".

ז. אז אמר רבי שמעון להחברים שנשארו בפנים: "שמעו אלי חברים קדושים! כאשר עתה עת רצון ושכינה הקדושה בתוכנו, מבקש אני שלא אבוא לעולם העליון בבשת פנים, ובכן חפץ אני לגלות לכם היסודות של חכמת הקבלה, אשר עד עתה עוד לא גליתי אותם לאיש. ובכן ישב רבי אלעזר לפני, ורבי אבא ישב מאחורי, ויכתב כל מה שאדבר. ושארו החברים

שנשארו בפנים ישבו מן הצד וישמעו היטב את דברי, למען יכנסו לא רק באזנם, כי אם גם בעמק לבבם.

ח. אחר זה נתעטף רבי שמעון בטליתו והתחיל לדבר חדושי תורה בדרשות פסוקי תנ"ך על פי חכמת הקבלה העמקה. באמצע הדרוש הפסיק וצוה להעמיד כסא אצל מטתו, עבור רבי פנחס בן יאיר חותנו, שבא עתה מן גן העדן. אימה ופחד גדול נפל על החברים, ופחדו לשבת על כסאות וישבו על הקרקע, שוב התחיל רבי שמעון לדרש ולגלות הסודות של חכמת הקבלה העמקה, מארגים ומקשרים עם דרשות על פסוקי תנ"ך, ונקראים בשם "אדרא".

ט. רבי אבא ספר שכאשר הגיע רבי שמעון לדרש את הפסוק (תהלים קל"ג) "כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם", נשתתק אצל תבת חיים ולא נשמע ממנו יותר. רבי אבא אחז את העט ביזו והטה אָזְנו לשמע עוד ולכתב, אבל לא שמע. באותו רגע נבהל ונשתומם מן האור גדול כמראה אש אשר פרץ פתאם לבית, עורת אחזה עיני כל החברים מחמת האור הגדול מאד, ולא יכלו לראות מה נולד שם, כי הכרחו להשתטח על הקרקע ופניהם למטה. כך שכבו ובכו, כי הבינו שרגע האחרון בא.

י. אור החזק עמד עת קצרה עד שנקטן, וחלף ועבר לגמרי. אז קמו החברים מן הארץ ויראו שהמנורה הטהורה קדש קדשים כבתה, רבי שמעון בן יוחאי צדיק יסוד עולם סגר עיניו לנצח, מעטף בטליתו, שוכב על צדו הימנית, ואור שמח חופף על צורתו הקדושה. רבי אלעזר עם שאר החברים פרצו בבכייה, ומרב צער ואנחה לא יכלו לפתח פיהם לדבר דבר.

יא. אך רבי חיאת התחזק, קם על רגליו ואמר: "חברים! באה העת שאנו מחיבים לחלק כבוד האחרון לאדוננו מורנו ורבינו, מנורה המאירה קדש קדשים, נשתדל לעשות הלונה וקבורה פראוי לו".

יב. בתוך כך נפוצה השמועה במהירות בזק מפטירת רבי שמעון, הן בעיר והן בכל הגליל. מכל הסביבה התחילו המונים לזרם למירון לקחת חבל בהלונה שלו. אבל פרצה אז מחלקת גדולה בין ההמון, שהיו בהם חבורות

ואגדות מפמה מקומות, וכל אחת חפצה שרבי שמעון יקבר אצלם. ויהי כאשר היו מוכנים אל הלוגיה והקבורה, וחבריא הקדושה עם חכמי ישראל נשאו את מטתו החוצה, שקטה המחלקת, כי המטה התנשאה למעלה באויר פרחה לאט לאט, וכל הנאספים הלכו אחרי המטה. גם נראה לפני המטה עמוד אש עד הארץ. וכך פרחה המטה עד לפני המערה שבכפר מירון, אז הבינו כלם שנצרך לקברו באותו המערה. כאשר הכניסו המטה למערה נשמעה בת קול אומרת הפסוק "יבוא שלום ינחו על משכבותם". וגם הפסוק "ואתה לך לקח ותניח ותעמד לגרלך לקח הימין".

יג. על פי הקבלה ידוע ומפרסם שרבי שמעון בן יוחאי נפטר ביום ל"ג בעמר. עם ישראל הקדוש מרגיש גדל קדשתו של אותו התנא, הארז אשר בלבנון, הענק שבין התנאים, הארי שבחבורה שהשאיר אחריו אור גדול אור המאור לכל העולם, הוא ספר "הזהר" הקדוש עם שתי ה"אדרות", רבא וזוטא, שהם היסודות של חכמה האלוקית שנקראת חכמת הקבלה, לכן לא נשכח אור קדשתו מן העולם. ועד היום הזה כנסת ישראל חולקת לו כבוד גדול ביום היארצייט שלו, על ידי חגיגה גדולה מאת כמה וכמה עשרות אלפים אנשים מכל שכבות העם, שעושים הדלקה גדולה בשמן זית כל הלילה בכפר מירון, אצל מערת קברו. בחצר הגדול נבנה בית המדרש. ההדלקה נעשה בשמחה רבה על גג בנין המערה. ונקראת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

(שם)

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)